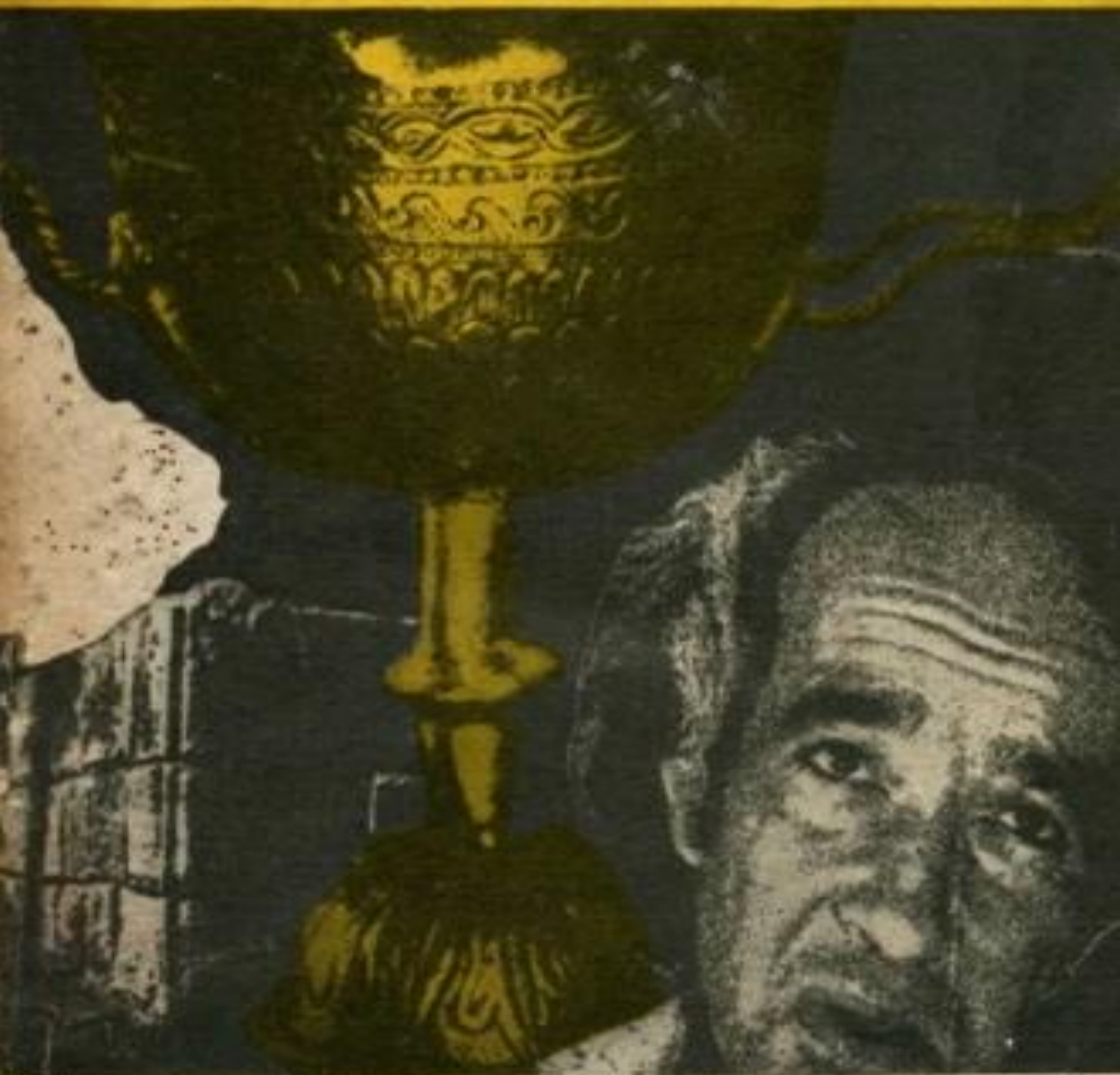


UTOPIA PROFESORULUI DUNCA

Colecția Clepsidra

VALERIU BÂRGĂU
NECULAI CHIRICA



EDITURA EMINESCU

**VALERIU BÂRGĂU
NECULAI CHIRICA**

**UTOPIA
PROFESORULUI
DUNCA**

**Colecția Clepsidra
EDITURA EMINESCU, 1983**

Capitolul I

APA CU NUME CIUDAT

Mașina gonea cu toată puterea pe care i-o dădeau motorul, pus perfect la punct, dibăcia șoferului și șoseaua asfaltată, bine întreținută și, întâmplător, nu prea circulata la ora aceea. Dacă mai adăugăm și limpezimea văzduhului, ne putem da seama că ocupanții autoturismului vișiniu aveau toate condițiile unei călătorii plăcute pe parcursul căreia nu mai conta prea mult că indicatorul de viteză sălta până la limitele de sus ale aparatului de bord. Plopii fremătători de pe marginea șoselei păreau niște santinele pe care două benzi rulante îi duceau, cu aceeași viteză, îndărăt.

În mașină, doi tineri. Păreau de aceeași vârstă. Singura deosebire dintre ei era de... gabarit. Cel care conducea, avea umerii lați, pe măsura unui trup bine legat, iar însoțitorul său era mai subțirătec. Absolviseră împreună aceeași Școală Militară și prietenia dintre ei, statornicită acolo, dar și rezultatele obținute în anii de pregătire

profesională, au dus la repartizarea lor ca tineri locotenenți de miliție în localitatea O..., în subordinea colonelului Călin Nicoară, om cu o vastă experiență, de un calm ajuns proverbial, dotat cu o inteligență ascuțită care-i permitea să aleagă, din nenumărate posibilități, soluția adecvată, cu maximum de operativitate.

Erau cam de un an în orașul O... Pregătirea din Școală se completa cu experiența muncii din fiecare zi; fireștile stângăcii, inerente începutului, se estompau, încetul cu încetul, exemplul celor mai vârstnici, îndrumările primite și propria lor experiență formându-i treptat, dar temeinic.

Mașina își continuă drumul cu aceeași viteză până la indicatorul de lemn pe care scria, cu litere negre: SPRE CETĂȚILE DACICE. Șoferul încetini viteza, viră la dreapta și, părăsind șoseaua națională, se înscrise pe un drum de țară, colbăit, plin de hârtoape și cu nenumărate curbe. Tânărul de la volan zise ceva nu prea clar și cu oarecare ciudă.

— Ce mormăi? îl întrebă celălalt, văzând că nu înțelege nimic din bolboroseala lui.

— Fir-ar să fie de drum! Zboară, dacă poți! Uită-te și tu! Serpentinele sunt vecine cu prăpăstiile și hârtoapele nu se văd de sub praf.

Văzându-l îmbufnat, locotenentul Ion Albu nu-i mai spusese nimic o vreme. Tăceau amândoi, icnind odată cu mașina când nimereau în vreun hârtop pe care locotenentul Traian Moț, cu toată măiestria sa, nu-l putea evita, nevăzându-l.

După câțva timp, Albu se uită la ceas. Se mai uită încă o dată și privi nedumerit zona prin care circulau. Duse ceasul la ureche ca să se convingă că „merge”, după care se întoarse spre prietenul său:

— Cam pe aici, pe undeva, ar trebui să fie Stânca Fulgerata, dar n-o văd. Cele patruzeci de minute de mers le-am cam depășit.

— Nici eu n-o văd, îi răspunse, mai mult morocănos, Moț, aplecat asupra volanului prea mic pentru statura sa de adevărat uriaș.

Opri, ducându-și mâinile la ceafă pentru a se destinde. Apoi, cu o batistă cât o basma își șterse transpirația ce-i șiroia pe fața și gâtul gros, puternic, roșcat, așa cum îl au țăranii crescuți din tată în fiu în bătaia soarelui.

Moț era de loc dintr-un sat din inima Bărăganului. Un flăcău bine legat la trup și înalt. Cu toate acestea colegii, încă din școală, îl porecliseră *Dropia* și Dropia rămăsese pentru cei apropiați. Era un om hotărât. Lucra cu mult

tact și avea o răbdare de fier.

Albu îl privi amuzat cum deschide portiera și cum își răsucește trupul pentru a putea ieși de sub volan. Numai după aceea coborî și el.

Albu era la fel de înalt, dar suplu, fapt ce nu-l împiedica, însă, ca sub o înfățișare de balerin să ascundă o forță asemănătoare cu a prietenului său. Crescuse la oraș. Îi plăceau meciurile de fotbal, pe care le urmărea cu patimă, când avea câte un răgaz cânta la gitară, avea un glas plăcut.

Amândoi erau burlaci. Moț, fiind un om prea retras și, deși n-o mărturisea, pur și simplu așa se simțea mai bine. Albu, pentru că nici nu se gândise să facă pasul ăsta. Poate că din cauza firilor deosebite se apropiaseră, unul completându-l pe celălalt.

Când venea vorba de un caz deosebit, colonelul îi chema pe ei. Dar dacă ar fi să judecăm situațiile în care acționau, ar trebui să spunem că toate erau „deosebite”. Colonelul îi forma, așa cum totdeauna cel cu experiență are grijă de cei care trebuie să o capete. Era sigur că Albu, ambițios și entuziast, uneori chiar pripit, nu va sări peste cal, fiind frânat la timp de către Moț. La fel era convins că Dropia, având un stimulent în entuziasmul lui Albu, nu va

tărăgăna lucrurile din prea multă chibzuință. Cum se vede, se înțelegeau amândoi de minune și colonelul era mulțumit, deoarece intuise de la început aceasta.

Albu își mai privi o dată ceasul și spuse înciudat:

— Cred că profesorul a gonit nebunește pe drumul ăsta. N-a socotit exact în cât timp a parcurs distanța. Altfel, nu înțeleg de ce nu dăm de stâncă, deși timpul precizat de ei a trecut.

Moț nu-i răspunse. Pufni scurt pe nas. Semn că, oricât ar fi de necăjit, nu va scoate o vorbă.

Urcară din nou în mașină și străbătură cam un kilometru. Apoi opriră. În stânga drumului, munții. Pădurea de fagi care îi acoperea părea încremenită. Nicio frunză nu se clătina. Nu se simțea nicio adiere de vânt. Sub razele fierbinți ale soarelui toate păreau ostenite. Doar râul, ce venea repede și viclean prin tăietură piezișă în piatră, sărea peste bolovani improșcând în toate părțile cu stropi răcoroși. Privindu-l cum zvâcnea prin această porțiune în care peretele stâncos și înalt parcă se prăvălea în undele lui, îți dădeai seama de ce localnicii îl botezaseră Apa Cetății. Avea ceva de domnitor pornit la bătălie. Înpumat și mândru, iute și chibzuit... Ca un domnitor ce ieșea din cetatea sa de vulturi pentru a

înfrunta pe cei ce încercau să-i calce, sub copitele cailor, moșia străbună...

— Iată că am ajuns și la Stânca Fulgerata, zise Dropia.

Albu sări din mașină înaintea prietenului său și începu să facă genuflexiuni. Amortîse în mașină. La început, mai repede, apoi din ce în ce mai lent, până se lăsă ostenit pe spate, cu mâinile întinse larg în lături. Iarba, scurtă, parcă proaspăt tunsă, de un verde închis, dogorea de căldura pe care pământul o acumulase. Încercă să privească soarele dar nu putu să reziste. Ca în copilărie, își acoperi ochii cu palmele și căută să-l zărească printre degete. Zâmbi cine știe căror gânduri și începu să fredoneze o melodie venită tot din vremea copilăriei.

Între timp, Dropia parcase mașina la umbra unui pâlț de fagi rămuroși, plini de cuiburi de păsări. Dădu ocol mașinii de vreo două ori și, după ce se convinse că totul e în ordine, veni lângă Albu, întinzându-se alături, cu fața în sus. Mai trase un fum din țigară, după care o zvârli cât colo.

— Măi Ioane, mormăi Moț, să știi că aici e raiul cu care îmi împuia capul bunica, pe când eram copil. Aer curat, miros de iarbă fragedă, zvon și răcoare de apă limpede, pădure cât vezi cu ochii, cer albastru... Aici parcă și

piatra miroase altfel. Trase puternic aer în plămâni și, după ce-l aruncă tacticos pe nări, continuă: — Are un miros sănătos care-mi unge nările.

Albu zâmbi bucuros că Dropia începuse primul discuția. Era semn bun. Altfel, pentru a-l scoate din muțenie, că era cam taciturn, i-ar fi trebuit vreun sfert de oră de pregătire, de glume și ironii neîntrerupte.

— N-am știut că o Dropie ca tine poate fi, uneori, și visătoare. Te pomenești că scrii și versuri!

Celălalt zâmbi ușor, dar nu-i răspunse. Albu, întorcându-se către el și sprijinindu-se într-un cot, schimbă discuția.

— Nu crezi că tot ce v-a spus profesorul e o aiureală?

— Da și nu.

— Mulțumesc de răspuns. Așa ceva puteam zice și eu, deși n-am fost cu tine în biroul șefului când v-ați întâlnit cu profesorul Dunca. Dar hai să stăm strâmb și să judecăm drept: profesorul v-a vorbit despre un loc tăinuit în care s-ar afla o adevărată comoară de proveniență dacică?

— Da.

— Cum îți închipui tu că romanii, atunci, prin anul 106, când au cucerit Dacia, sau pe parcursul anilor în care au stăpânit-o și au dus la Roma tot ce au găsit de preț, ar fi

uitat ceva ce reprezenta o adevărată valoare? N-au pierdut atâția oameni pentru a se mulțumi numai cu o parte din averile Daciei.

— Ești convins că romanii au luat tot aurul și argintul ce se afla, pe atunci, în Dacia?

— Da! Cel puțin pe cel tezaurizat. Și încă ceva: pe vremea aceea aurul nu era la îndemâna oricui. După câte știu, pentru anumite rațiuni de ordin politic, poate și religios, nu putea fi deținut decât de monarh și, probabil, și de marele preot. Unde se aflau ei trebuiau să fie și depozitele de aur. Oricât de strașnic le-ar fi păzit, oricât de bine le-ar fi ascuns, tot mai știau și alții de ele. Și cum trădători ca Bicilis s-or fi găsit, cred că romanii au aflat toate tainețele comorilor și le-au cărat la Roma.

— Părerii, dragul meu... Părerii... Ca să-ți dau o dovadă că te grăbești cu trasul concluziilor, ascultă. Dropia scoase un carnet din buzunar, îl răsfoi tacticos și continuă: Ascultă! Prin anul 1554, un oarecare Mathesius Sarepta nota: „În vremurile noastre a fost descoperită în Transilvania o boltă, ca urmare a prăbușirii unui copac uriaș ce crescuse deasupra ei. Acolo au fost găsiți mai mulți guldeni de aur, din care am văzut și eu câțiva. Pe una din monede era chipul lui Lysimach, iar pe alta erau

trei figuri și dedesubtul lor am citit cuvântul *Koson*. Pe cealaltă parte era pasărea Phoenix. Moneda cântărește mai bine de doi guldeni ungurești. Hei, Albule, ce zici de asta?

Dropia închise cu grijă carnetul, îl puse la loc în buzunar, după care își scoase cămașa și se întinse din nou, pe iarbă, cu mâinile sub ceafă, privindu-l pe Albu cu coadă ochiului. Albu pufni în răs:

— Ești alb ca laptele, Dropio.

— Parcă tu ești mai breaz!

Amândoi arătau la fel. Deși în toiul verii, nu avuseseră răgazul ca să-și înnobileze pielea cu aura soarelui.

— Hei, ce zici?

Albu îl lăsă câteva clipe fără răspuns. Se întoarse cu burta în jos. Se sprijini în coate și numai după aceea răspunse:

— Ce să zic? Dacă Sarepta ăsta al tău n-o fi mințit, e o treabă. Dar asta a fost atunci... De unde naiba comori în zilele noastre? Încă ceva. Nu înțeleg un lucru. Profesorul caută de vreo patruzeci de ani comori prin munți. Și încă nu le-a găsit. N-are altceva mai bun de făcut? Dacă răscolește munții, treaba lui. Dar să ne mai pună și pe noi pe drumuri, cu închipuirile lui, e prea de tot. Mă mir cum

s-a lăsat colonelul prins de toată povestea asta!

— Păi, vezi? De aici trebuie să pornești, colega. Dacă și colonelul îl crede pe profesor, înseamnă că e ceva la mijloc. Ce mai tura-vura! Avem o misiune și servus!

— Așa e, dar eu nu cred în comori chiar dacă mă prăjești la lumânare.

Moț se ridică, îl privi și zâmbi:

— Ce naiba ai? Nu ți-s boii acasă? Sau trebuia să te întâlnești cu vreo jună și ieșirea asta pe teren ți-a stricat socotelile? Văd că nu ne mai înțelegem. O să-i raportez colonelului că nu mai putem colabora și o să-l solicit pe altul în locul tău. Unul mai puțin mofturos și mai hotărât.

Fără să asculte răspunsul lui Albu, Moț se ridică și se îndreptă către mașină cu pași mari. Deschise portiera și din servietă scoase o hartă. Pe hartă, trasate cu un creion roșu, se zăreau linii și semne. O așternu pe iarbă. Puse alături busola și după ce o orientă, calculă ceva, măsurând cu o riglă anumite distanțe. Mai privi de câteva ori împrejur, stabilind echivalențe între hartă și teren. Apoi strânse harta meticulos și o introduse într-un săculeț de piele pe care și-l atârână de gât cu ajutorul unui șnur. Cum fac copiii cu cheia apartamentului, când rămân singuri acasă.

Din portbagajul mașinii scoase un colac de funie subțire dar foarte rezistentă. Încuie ușile mașinii și se afundă, de unul singur, în desiș. Albu, care îl urmărea foarte atent, sări în picioare și porni după el, în tăcere. Treceau pe lângă râu. Apa mușcase stânca, de-a lungul timpului, bucățică cu bucățică. Săpase firide de diferite forme și mărimi, scosese la iveală rădăcinile care se încăpățânașă să se adâncească în pământ și stâncă. Piatra avea o culoare roșu-arămie și acolo unde nu era udă strălucea ciudat în bătaia razelor de soare.

Mergeau unul după altul și începură să urce pe un fel de trepte săpate primitiv în stâncă, destul de înalte. Cu toată robustețea lor, cei doi făceau un efort deosebit pentru a le urca. Erau și multe și parcă prea pieptiș tăiate. Ajuns în vârf, Dropia se opri pentru a-și trage răsuflarea. Albu îl imită. De sus se uitară îndărăt.

— Privește, Albule, și ia aminte la forța acestui element natural care se numește apă. Glasul lui Moț i se păru lui Albu că seamănă cu al profesorului de geografie, de pe vremuri, și pufni într-un râs zgomotos. — Nu râde, Ioane, continuă Moț. Uite cu câtă migală apa a ferestruit stânca, acolo unde nici nu te-ai aștepta. Ca un artist meticulos, chinuit de rigorile formei.

Albu dădu din cap și se așeză pe o bucată de stâncă, ceva mai teșită.

— Lasă prelegerile, Dropio. Mi-a ieșit sufletul de atâta urcuș.

— De, unii dintre noi încep să dea semne de osteneală, bătrâne.

— Parcă tu ești altfel! Uite cum îți zvâcnește vâna de la gât. Totuși parcă nici nu-ți pasă. Cum dracu' poate urca o dropie afurisită ca tine în asprimea asta de munte?

— Cu grijă, tată, cu grijă! De, natura mai face și minuni de-astea... Tăcu o clipă, apoi zâmbi:

— S-ar putea ca azi să vedem minuni și mai mari.

Albu țâșni în picioare, îl privi pe Moț ținută în ochi și îl înfruntă.

— Traiane, dacă nu-mi spui ce-ai pus la cale, nu mai fac niciun pas mai departe.

Moț tresări. Când Albu îi spunea: Traiane și nu Dropio, însemna că era supărat. Or, tocmai acum era nevoie ca amândoi să fie calmi și de aceea căută să-l îmbuneze.

— Ce te repezi așa? Stai cuminte și ascultă, că n-am ce să-ți ascund. Din punctul acesta – și îi arată un fag gros alături de care stânca se povârnea către râu – trebuie să cobor cu ajutorul funiei până spre apă.

— De ce n-am mers pe firul apei?

— Din mai multe motive. Întâi că e mult mai anevoios, din cauza bolovănișului peste care saltă râul, mai ales că pietrele sunt ascuțite și alunecoase. În al doilea rând, pentru că în peretele stâncii, undeva mai sus decât nivelul apei, se află ceea ce căutăm noi: niște grote. Din cele spuse de profesor, se pare că aceste grote nu se văd din râu din cauza lăstărișului care le ascunde vederii. Priceput?

Albu dădu afirmativ din cap și Moț continuă:

— Voi coborî pe funie până unde trebuie. Nu știu exact, dar o să mă descurc. Tu urmărești coborârea mea, dar ai grijă să nu stârnești vreo piatră din loc, că s-ar putea să mă pocnească în cap. Știu că asta te-ar distra, poate, dar pe mine, nu. Dacă o fi cazul, o să-ți spun de jos ce mai ai de făcut. În orice caz, fii atent ca nimeni să nu se apropie. Sunt puține șanse ca să fim deranjați, dar sunt. Ia măsuri ca să nu fii văzut. Dar dacă vine cineva, fă pe dracul în patru să se întoarcă.

— Cum?

— Mormăi și tu ca urșii și îl sperii.

Zicând acestea, legă zdravăn un capăt al funiei de fag și cu mișcări sigure începu să coboare, ținându-se cu mâinile

de funie și căutând cu picioarele puncte de sprijin în peretele stâncos.

Albu urmărea cum se întinde funia subțire sub greutatea trupului lui Moț și instinctiv se uită spre copac. Era solid și bine înfipt în stâncă. Dinspre partea asta nu avea de ce se teme. Se întinse pe burtă și își aprinse o țigară. Cătă spre adâncimea în care se lăsase Dropia, atent să nu clinească vreo piatră și îl văzu cum coboară. Treptat dispărea în hăul dinspre Apa Cetății. I se vedeau doar părul și umerii. Dropia ridică o clipă capul și îi zâmbi, după care dispăru cu totul în adâncime. Doar hârșăitul pantofilor pe calcarul și gresia stâncii vesteau că Moț nu ajunsese, încă, la destinație.

— Hei, Dropio, să-mi aduci cel mai mare păstrăv din apele Munților Carpați!

Moț nu-i răspunse. Albu ascultă un timp și, nemaiauzind hârșăitul, bănuie că prietenul lui ajunsese la grote și se oprise. După câteva clipe îi auzi și glasul:

— Măi Ioane, am ajuns. Dacă am descoperit comoara, te-ai ars. Ca pedeapsă pentru neîncrederea ta, te voi obliga să stai o lună de zile în creierii munților, singur cuc. Auzi? O lună de zile fără prieteni și fără de prietene, fără să intri în baruri și restaurante. Dixit!

— Dar dacă se întâmplă invers? Pedeapsa ta va fi și mai cumplită: timp de o lună te voi obliga să mergi, seară de seară, la bar și voi avea grijă ca să și bei. La cea mai mică ezitare sau încercare de refuz, voi dubla pedeapsa. Capisco?

— O.K.!...

Albu observă că funia e destinsă. S-o fi dezlegat de ea, își spuse și acum caută cai verzi pe pereți. Stătu nemișcat vreo câteva minute, terminându-și țigara. Aștepta un semn de la Moț. Nimic. Scutură de funie. Nimic. Strigă atunci un „Heeei!” prelung. Îi răspunse doar ecoul cu un alt „Heeei” tărăgănat, ca și cum cineva l-ar fi târât peste ape, prin iarbă, prin copaci și aer. Prinse iarăși funia cu amândouă mâinile și începu s-o agite. Capătul liber lovea peretele stâncii. Doar apa se auzea clipocind undeva în adâncimile în care coborâse Moț.

„Mai aștept zece minute, își zise Albu. Trebuie să dea un semn de viață. Doar grotele alea n-or fi ducând până la capătul pământului”... Minutele treceau greu. Dar treceau. Nimic din partea lui Moț. Neștiind ce să facă, mai strigă o dată din toate puterile sale: „Trăianeeee!”... Dar îi răspunse același ecou. Poate altul, dar cu același glas al elementelor primordiale din acest loc: munții, piatra,

iarba și apa care avea un nume atât de ciudat și, totuși,
atât de frumos, Apa Cetății.

Capitolul II

CAPCANA

Nemaiținând cont de consemnul stabilit de comun acord, și anume de a veghea ca nimeni să nu se apropie de Stânca Fulgerata, Albu acționă așa cum îi dictau sentimentele în clipa aceea. „Dacă Traian nu-mi răspunde – își zise – e posibil să i se fi întâmplat ceva. Ce-o fi pățit, nu știu, dar trebuie să aflu! Dacă n-a pățit nimic, e mai bine, dar dacă?...” Verifică rezistența funiei și nodul. Mulțumit că totul e în regulă, începu să coboare pe funie, pe urmele lui Moț. Fie din cauza grabei cu care cobora, fie din cauza îngrijorării, se trezi cu picioarele în răcoarea apei, care-i ajungea până la genunchi. Lăsă funia slobodă și privi în jur. Nici urmă de Traian. Îl strigă din nou, dar acum nici ecoul nu-i mai răspundea. Vâjâitul apei absorbea orice alt sunet. „Să plec în susul sau în josul apei?” Străbătu cu greu câțiva metri într-o parte și în cealaltă, fără rezultat. Grotele nu se vedeau. În orice direcție ar fi mers Moț, ar fi rămas o urmă cât de mică, vestind că trecuse pe acolo. Dar nu era niciuna. Reveni la locul în care coborâse și i se păru că aude un zgomot undeva, sus, pe stâncă. Cu tot soarele năpraznic privi în

sus. Pe vârful stâncii, nicio mișcare. „Mi s-o fi părut”, își zise. Coborând privirile zări, cam la doi metri și ceva deasupra nivelului apei, un fel de deschizătură în stâncă, o gaură neagră cam de mărimea unui stat de om. De sus și chiar în timpul cât coborâse, nu o observase. O streășină protectoare de pământ și lăstăriș o ferea de ochii eventualilor curioși. Nici din râu nu se putea observa decât dacă te uitasi cu multă atenție. „Chiar să fie o grotă acolo? Și dacă este, sigur că pe asta o căuta Dropia. Cam așa ar fi reieșit din afirmațiile făcute de către profesorul Dunca, pe care le auziseră numai colonelul și Moț”, se gândi, regretând că în ziua aceea, prins cu alte treburi, nu putuse fi de față.

Înșfăcă funia și, după câteva opinteli, ajunse la intrarea grotei. Îndepărtă lăstărișul și în fața ochilor i se deschise o adâncitură întunecată. Zări câteva urme proaspete, dovadă că Moț intrase în grotă. Strigă din toate puterile: „Traianeee!” Ascultă. Niciun răspuns. Intră în grotă dar întunericul era atât de dens că nu putu zări nimic. Se căută în buzunare și găsi cutia de chibrituri. Încercă cincișase bețe fără rezultat. Fie din cauza transpirației, fie din cauza umezelii râului în care intrase până la genunchi, se udaseră. Până la urmă reuși să aprindă unul. Ferindu-l în

căușul palmei, făcu doi-trei pași. Nimic. De teamă că ar putea rămâne în întuneric, începu să aprindă un băț de la altul.

Deși lumina era prea slabă pentru întunecimea din grotă, ochii începură să se obișnuiască cu bezna. Și îl zări. Prăbușit la pământ, Moț zăcea cu fața în jos, prins într-o urzeală foarte încurcată de funii și de ramuri. Nu-și dădea seama, exact, ce era. Se repezi spre el, dar se împiedică de ceva și căzu. Se ridică fulgerător în picioare și fără să stea prea mult pe gânduri își scoase batista din buzunar, o înfășură pe un băț uscat găsit întâmplător și, scăpărând încă un chibrit, își făcu din batistă un fel de torță. Noroc că batista nu se udase. O ținea în buzunarul cămășii și scăpase de umezeală. La lumina ceva mai puternică a acestei făclii improvizate, văzu totul și începu a se dumiri. Traian, intrând fără nicio lumină în grotă, căzuse într-o capcană alcătuită cu dibăcie.

La lumina slabă a torței improvizate, Albu nu văzu prea multe. Dar, plecând din locul unde căzuse, începu să caute cu ochii, și mai ales cu mâinile; își dădu seama că era vorba de niște lațuri întinse de-a curmezișul și de niște ramuri de corn tânăr, încordate, care, în momentul în care erau atinse, loveau. Și loveau puternic. Nu stătu să afle

mai multe. Traian, întins, zăcea fără cunoștință. Își dădu seama că se împiedicase de un fel de sfori. Scoase briceagul din buzunar. Tăie sforile una câte una și, ajungând lângă Moț, reteză înciudat plasa de funii în care i se încurcaseră picioarele. Ramurile de corn nu mai prezentau niciun pericol. După ce-și îndepliniseră „misiunea” pocnindu-l pe Moț în cap, ședeau „în repaos”. La lumina batistei, care încă mai scăpăra câțiva stropi de lumină, se apropie de Moț. Eliberându-l din funii și ramuri, îl trase ușor, cu fereală, spre ieșirea grotii. Moț începu să geamă, semn că buimăceala începea să se risipească. Vru să-i facă respirație artificială, dar nu mai fu nevoie. Gemetele încetară și Dropia, cu glas zbârnâitor de bas, mormăi:

— Cine ești, măi omule?

— Om bun, tinere. Și de bucurie că prietenul său își revenise, continuă cu același ton: — Om bun, care a venit după guldenii cu efigia enigmaticului Koson.

Moț deschise ochii. Zărindu-l pe Albu aplecat asupra sa, îngrijorat dar și vesel, mormăi mai departe:

— Râzi, că îți dă mâna! Mie nu-mi vine deloc să fac așa ceva.

— Nu râd, Dropio. Dacă vrei să plâng, o să mă

străduiesc. Cum dracu' ai intrat în așa capcană?

Moț își trecu mâna peste ochi, peste frunte, ca și când s-ar fi trezit dintr-un vis urât.

— Râzi tu, râzi! Dar să știi că această capcană n-a fost pusă aici de pomană. Ei, dacă aș fi avut o lanternă...

— Dacă baba... Traiane, se vede că n-a fost pusă de pomană. Stând și socotind, îmi dau seama că a avut un scop precis: să te învețe minte ca să nu mai intri, a doua oară, orbește, acolo unde nu știi ce te așteaptă. Cât despre lanternă, n-am ce-ți face! Ți-ai făcut planul după capul tău. Pe mine m-ai lăsat ca să fiu doar un fel de ajutor de băgător de seamă. Ai încercat să te sfătuiești cu mine? Nu! Aveai destul timp, pe drum, ca să-mi spui ce urmărești; Acum taci și înghite, băiete! Ba îmi ești și dator că mi-am stricat bunătate de batistă ca să te pot vedea lungit la pământ, încurcat în sfori și rămurele și cu capul făcut calendar de corzile de corn.

— Lasă naibii morala și ajută-mă să mă ridic.

Traian se ridică greoi, încă amețit de încercările prin care trecuse, sprijinindu-se de brațul lui Albu.

— Ușurel, Dropio, că mă dărâmi cu tonele tale. Noroc că Moț nu-i zări zâmbetul, acel amestec de afecțiune și ironie, care-l scotea totdeauna din sărite. Hai să ieșim cât

mai repede de aici!

Moț stătu o clipă în cumpănă. Scutură din cap și îi răspunse hotărât:

— Nu, nu plecăm, încă. Vreau să cercetăm, mai întâi, grota asta cu bucluc. Ce, am pătitit degeaba?

— Cum s-o cercetăm fără lanternă? Sacrificăm și basmaua ta?

— Nu așa. Eu rămân aici. Tot trebuie ca să-mi revin pe deplin. Te duci la mașină și aduci lanternele noastre. Uite cheile mașinii. Dacă ți-e greu să te cațeri pe funie, ia-o prin albia râului, deși drumul e mai anevoios.

— Nu mă tem, replică Albu, dar cred că e mai bine să nu ne despărțim până ce nu limpezim amândoi – și apăsă pe cuvântul „amândoi” – problema asta care a început să mă sâcăie.

— S-ar putea să ai și tu dreptate.

— Of, căutătorule de comori! Vezi ce poate ieși dintr-o simplă informație dată de un visător bătrân și plecat puțin cu sorcova?

— Nu văd! Dar simt pe pielea mea, răspunse Moț și își frecă tâmplele. A ieșit capcana asta...

— Din îmbrățișarea căreia, dacă nu eram eu, nu știu cum reușeai să te desprinzi.

— Ioane, îți mulțumesc. Moț îi strânse mâna. Vezi? Spre deosebire de tine, care nu recunoști niciodată că altul are dreptate, eu recunosc.

— Lasă mulțumirile și haidem la mașină.

Moț tăcu o clipă. Dar își băgă mâna în buzunar, de unde scoase celebra-i batistă și o întinse lui Albu.

— Treacă de la mine. Ia-o și fă-o torță! Vreau să mă lămuresc în privința drăcoveniei care m-a pus la pământ. Vreau să-mi dau seama, cât s-o putea, ce-i cu grota asta. Și... numai după aceea plecăm.

Albu se conformă. Străbătură, apoi, grota până la peretele din fund și se lămuriră. În pereții laterali, la câțiva pași după ce intrai în grotă, erau bătuti câțiva țărui metalici, cu inele la capăt. De la un inel la altul, de-a latul peșterii, erau întinse sfori, la înălțimea gleznei, ce nu se puteau zări dacă intrai fără lumină, suficiente ca să răstoarne un om. Mai în adâncime, alte sfori. Dar erau ca un arc: încordau ramuri de corn tânăr care, atinse, scăpau din arcuire și loveau cumplit.

Torța făcută din batista lui Moț lumina, de bine, de rău. Atinseră peretele din fundul grotei. Moț lovi peretele și zise:

— Aici nu e vorba de stâncă!

Albu pipăi stânca la rândul lui și exclamă:

— Ai dreptate. S-ar părea că e ceva pus de mâna omului. Nu știu de ce, dar parcă simt o mână pricepută care a încercat să imite natura. Privește! E prea perfectă linia asta care desparte cele două blocuri din stânga.

Moț privi și mai atent. Cerceta peretele, cu mâinile, foarte grijuliu,

— Păcat că nu avem ceva la îndemână ca să spargem zidul. Oare dincolo de el se ascunde ceva?

— Atâta ne-ar mai trebui, să spargem zidul. Le-am dovedi celor ce au pus capcana că am trecut și noi pe aici.

Moț mormăi ceva a încuviințare, apoi bătu cu pumnul în peretele de piatră. Bătu de câteva ori și amândoi ascultară. Fiecare lovitură întorcea un sunet de gol.

— Auzi? Ce-o fi dincolo? N-auzi cum răsună?

— O fi vreo... altă grotă, răspunse Moț. Cine o fi închis-o? Când... Și de ce?...

Tăcură amândoi. Se vedea, după cuta dintre sprâncene, că îi frământa misterul zidului din stâncă. Mai bătură de câteva ori și ascultară ecoul. Moț ridică din umeri a neputință și zise:

— Haidem la mașină! Îi raportăm șefului și vedem noi ce-o mai fi de făcut.

Albu porni primul. Moț, care-l urma, îl auzi exclamând:

— Pe toți dracii! Nu mai e nici urmă de frânghie.

— Să se fi desfăcut din nod, nu cred. Doar am legat-o zdravăn. Să fi fost cineva pe urmele noastre și ne-a lăsat fără funie?

— Numai de nu ne-ar arunca și ceva cadouri de pe stânca de sus, în cap.

— Atâta ne-ar mai trebui! Măcar dacă te-ar lovi și pe tine, că eu mi-am luat porția pe ziua de azi.

Glumeau, făcând mai mult haz de necaz, dar gândeau la fel: „Cine să ne fi lăsat fără funie? Și de ce?” Neavând încotro, au trebuit să aleagă firul apei pentru a ajunge înapoi la mașină. Era calea cea mai greoaie. Albu sări primul în râu, împrôșcând în toate părțile stropi mari și reci, ce scânteiau în soare ca niște diamante. Se depărtă puțin și privi în sus, spre vârful stâncii.

— Dacă văd bine, copacul de care ai legat funia e tot acolo... Mai vru să spună ceva, dar săritura lui Traian, mai spectaculoasă datorită corpolenței săritorului, îl stropi cu apă până sus, oprindu-i pentru o clipă vorbele în gât.

— Ho, mă! Am crezut că s-a prăbușit o stâncă. La gabaritul tău ești un pericol public. Ar trebui să-ți anunți

din timp orice mișcare. Altfel, toți cei din jur sunt condamnați la accidente fără drept de apel.

— N-o fi chiar așa cum zici. Dar un accident tot ar trebui să ți se întâmple la ora asta... Unul care să te facă să nu mai trăncănești ca o soacră sau ca o moară hodorogită.

— Fac și eu haz, că de necaz nu ne putem plânge, schiță Albu un început de scuză. De altfel, ironia în doi e totdeauna constructivă...

Moț tăcu, închizându-se în mușenia lui obișnuită. Porniră pe firul apei, cu pantalonii suflecați până la genunchi. Apa bolborosea peste pietre, adunând în matca ei izvorașele ce răsăreau dintre pietre. Înaintau greu, ferind cât puteau pintenii alunecoși. Când, după o veritabilă luptă cu apa și pietrele ajunseră la mașină, soarele scăpătase pe cer. Nu mai era atât de dogoritor și coborâse cam la o suliță în dreptul asfințitului. În aer plutea o aromă pe care doar serile în munți o au.

— Ce facem, Dropio, îl zgândări Albu pe Moț, luăm lanternele și ne întoarcem la grotă?

Moț clătină din cap, se uită spre asfințit și-i răspunse:

— Nu. Se face noapte și cu toată lumina lanternelor noastre n-o să vedem mai mult decât am văzut la flacăra

batistelor. Funie, ca să coborâm, nu mai avem și ca c-o luăm din nou prin apă, nu-mi surâde. Raportăm șefului cum stă treaba și ne pregătim pentru o nouă... excursie la Stânca Fulgerata.

— Cu tot echipamentul și ustensilele necesare.

— Mai mult. Ne trebuie și un supliment de documentare înainte de a repeta excursia. Pentru asta vom face amândoi o vizită profesorului. Tot nu l-ai cunoscut, așa că vei avea ocazia de a sta de vorbă cu el. Poate aflăm mai multe, deoarece am impresia că atunci când a venit la noi n-a prea spus tot ce avea pe suflet. Parcă ceva îl reținea...

— De, mai sunt și din ăștia care trec pragul miliției cu sfială, deși nu-i înțeleg. Mai ales pe cei mai în vârstă.

— Nu-i vorba de sfială, Ioane, ci de altceva. Nu știu sigur, dar bănuiesc că avea un motiv, sau mai multe, care-l opreau să ne spună totul. De aceea trebuie să procedăm cu mult tact, dacă vrem să mai aflăm ceva.

— Dacă-i vorba de tact, deschid eu vorba...

— ... Și totul s-ar duce de râpă! Felul tău de a fi, așa, mai repezit, l-ar face pe bătrân să se închidă ca într-o carapace din care nu l-ai mai putea scoate. Voi vorbi doar eu cu el.

— Și eu?

— Tu vei fi atent la tot ce vom discuta. Patru urechi aud mai bine decât două.

— Fie! admise Albu și se urcă în mașină.

Moț săltă capota, controlă din priviri motorul și, văzând că totul e în regulă, se așează la volan și porni.

Până la O..., sub cerul împurpurat de amurg, Dacia vișinie goni ca urmărită de năluci, nemaiținând seama de drumul destul de accidentat și cu serpentine, pe care circulau doar carele muntenilor și rarele mașini ce se întorceau de la cetățile dacice. Puținii oameni, pe care-i întâlneai în cale se dădeau la o parte, făcându-le loc. Unii zâmbeau cu subînțeles, clătinând din cap. Știa ei ce știa. Chiar pe la începutul verii intrase în prăpastie o mașină cu turiști străini. Cu o familie de bucureșteni se întâmplase același lucru. Drumurile astea prin munți erau doar pentru care și turme de oi, nu și pentru bolizii secolului douăzeci.

Albu tăcea. Privea foarte atent la tot ce se ivea în față. Avea încredere în priceperea lui Moț, dar asta nu-l împiedica să i se facă inima cât un purice când drumul se îngusta și mașina trecea doar la o palmă de prăpastie. Ar fi vrut să-i spună lui Traian s-o lase mai încet, dar nu

îndrăzneală să-l tulbure. Abia când ajunseră la șoseaua națională răsufală ușurat și deschise geamul.

Când mașina intră în oraș, se înserase. Opriră în față blocului în care locuia Albu. Dădură un telefon colonelului. Îi raportară cum s-a desfășurat misiunea și primiră încuviințarea de a face, chiar în seara aceea, o vizită profesorului.

Capitolul III

ÎN VIZITĂ LA PROFESOR

După ce Albu își schimbă costumul, destul de prăfuit și boțit, se oprirea și la Moț pentru același lucru. Apoi se îndreptară spre casa profesorului.

Profesorul Dunca locuia undeva către marginea orașului, în așa-numitul „oraș vechi”, dincolo de râul ce-l despărțea de noile și modernele construcții ale orașului nou. Avea o casă încăpătoare, una din cele mai vechi din oraș. O grădină plină cu pomi și zmeuriș crea în jur o adevărată zonă luxuriantă.

Sever Dunca se trăgea dintr-o veche familie, vestită în toată Transilvania. Un strămoș fusese în ceata lui Pinte, iar un tribun și doi căpitani luptaseră alături de Avram Iancu. Și de la ei până la el, un întreg șir de pătași la toate luptele și frământările românilor din această parte de țară.

Albu și Moț au ajuns destul de repede și recunoscură casa după indicațiile date de către colonelul Nicoară. Poarta era închisă. Zărind bumbul soneriei, Albu apăsă prelung, de câteva ori. La lumina becului din curte văzură ușa casei deschizându-se și o femeie îmbrăcată în negru se

apropie cu pași măsurați de poartă. Trase un zăvor care scârțâi strident și deschise poarta doar cât să-i vadă pe cei ce sunau la o asemenea oră.

— Ce doriți?

— Nu vă supărați, aici stă domnul profesor Sever Dunca?

— Da. Ochii femeii îi fixau iscoditori pe cei doi tineri, de parcă ar fi vrut să citească în ei cu ce gânduri veniseră.

— Am dori să stăm de vorbă cu domnul profesor, interveni Albu, uitând că stabilise cu Moț ca el să nu se amestece.

— De ce nu ați venit mai devreme? Domnul profesor a lucrat toată ziua și e ostenit. Nu știu dacă o să vă poată primi.

Vorbele femeii sunau ca un reproș.

— N-am putut, că dacă puteam veneam în timpul zilei, îi răspunse tot Albu, cu dezinvoltură. Toată ziua am avut și noi de lucru. Nu vă supărați, dar vă rugăm totuși să ne anunțați.

Femeia în negru ezită o clipă, cântărind în minte ce să facă. Apoi hotărăște:

— Așteptați! Mă duc să-l întreb dacă mai primește pe cineva la ora asta. Pe cine să anunț?

— Pe Albu și pe Moț, preciză cu gravitate Albu, ca și când numele lor erau suficiente ca să le permită pătrunderea în casă.

Femeia le închise poarta în nas, închise zăvorul și cu mers țănoș de domnișoară bătrână dispăru în clădire.

— Ne-o primi? întrebă Albu în șoaptă. Nu era mai bine să-i fi spus cine suntem?

— Nu! Am fi alarmat-o degeaba. N-ai văzut-o? Parcă ar fi de pe altă lume. Dacă-i spuneam că suntem de la miliție, cine știe ce și-ar fi închipuit. O să-i spunem profesorului, dacă ne-o primi. De altfel, pe mine mă cunoaște. Cu tine, însă, nu știu cum o s-o scot la capăt... Și te rog, nu uita: nu te amesteca în discuție. Cel puțin la început. Lasă-mă pe mine.

— Bine, te las, dar nu mă mai dădăci atâta!

După câteva clipe de tăcere, în care Albu îl bănuie pe Moț că zâmbește, acesta din urmă reluă firul vorbelor, dar fără nicio legătură cu cele discutate înainte.

— Tare mult mă uimește casa asta. Pare destul de veche, dar nu asta mă intrigă. Uită-te atent la ea: privind-o de aici, în ansamblu, pare o navă cosmică pe jumătate băgată în pământ.

Albu se uită atent și râse.

— Ți se pare, dragule. Ai halucinații sau l-ai citit recent pe Däniken? Uită-te mai bine și o să vezi că aduce cu un clopot uriaș, așa cum stă cuibărită în marginea acestei străzi cu case destul de banale.

Moț nu mai avu răgazul unei replici că ușa casei se deschise și aceeași femeie, parcă fără vârstă, coborî treptele și, trăgând zăvorul porții, îi pofti să intre.

De la poartă până la intrarea în casă străbătură o alee bine întreținută, acoperită cu pietriș și nisip mărunț. Intrarea principală era străjuită de doi lei mari, de piatră. Cel din stânga avea botul retezat.

— Ce-o fi pățit leul? întrebă Albu. S-a bătut eu celălalt și a rămas fără bot?

Femeia îi aruncă o căutătură aspră, dar nu-i dădu niciun răspuns. Atunci se adresă lui Moț:

— Tu, care le știi pe toate, dezleagă-mi misterul.

— Nu e niciun mister. Nu s-au mâncat lei între ei, fii pe pace. Vinovat e un glonte de armă tras de un descreierat în timpul războiului. Pe vremea aceea profesorul fusese evacuat, iar în casă se instalase un ofițer neamț, din S.S. Neamțul se credea mare pianist și profitând de faptul că pianul profesorului rămăsese pe loc, își petrecea timpul liber chinuind sonatele lui Beethoven.

Într-o seară s-a îmbătat mai rău ca de obicei și după câteva acorduri i se păru că aude un râs. Ieși afară din casă. Nu văzu pe nimeni. Dar avu impresia că leul din stânga rânjea. Scoase pistolul și trase. Asta-i!

Femeia tăcea mai departe. Doar privirile ei, mirate, parcă îl întrebau de unde știe întâmplarea. Moț nu-i dădu atenție și continuă:

— Acum te-ai lămurit? Când nu știi ceva, să vii la mine ca să te... documentezi...

Intrară în casă și urcară la etaj pe o scară monumentală, cu balustrada din nuc sculptat cu mult meșteșug. Doar treptele scârțâiau de parcă sub fiecare s-ar fi aflat o sută de greieri cântăreți. La etaj, scara se termina într-un hol imens, slab luminat de un fel de bec-candelă aflat într-un colț. Cu toată semiobscuritatea holului, se vedeau o mulțime de tablouri, ale căror rame masive, aurii, cuprindeau pereții aproape în întregime. Albu și Moț mai zăriră în trecere stampe, fotografii, litografii, picturi, iar ici-colo felurite păsări și animale împăiate ce priveau în jos, cu ochi sticloși, de pe soclurile de marmură albă sau de lemn lustruit. În hol dădeau mai multe uși. Femeia în negru îi conduse spre una din ele. O ușă masivă, cu mânere de bronz, grele. Prin gaura cheii, neobișnuit de

mare, se zărea lumină. Deschise ușa larg și se dădu la o parte pentru a face loc celor doi tineri ca să intre. Albu pătrunse primul în încăpere, nu înainte de a-i da un ghiont lui Moț. Dar, surpriză. Curentul ce se iscase între ușă și fereastra camerei, larg deschisă, stinse lampa cu petrol agățată cu lanțuri aurite de tavan. Era o lampă de modă veche, atârând deasupra unui birou imens la care ședea cineva.

Într-o fulgerare de privire atâta putură zări. Femeia dădu să plece, dar un glas energic, baritonal, o opri:

— Uite, Mario, chibriturile!

Maria scăpără un chibrit, dar curentul îl stinse. Aceași voce îi viză direct pe cei doi tineri:

— Domnilor, nu mai stați în ușă. Intrați și rog s-o închideți. Altfel, vom termina chibriturile și o să fim nevoiți să discutăm pe întuneric.

Albu și Moț, rămași în pragul ușii în clipa în care se stinsese lampa, se conformară.

În fine, Maria reuși să aprindă lampa. O lumină surprinzător de mare și de plăcută învăluî întreaga încăpere. De pe fotoliul de lângă masă profesorul se ridică și veni spre ei.

— Vedeți ce înseamnă să fii de modă veche? Nu mă pot

despărți de lampa asta cu petrol. Peste tot în casă folosesc curentul electric. Dar aici o prefer pe asta. E mai blândă și mă simt bine cu ea. Apoi întinse mâna către Moț: — Pe dumneavoastră, dacă nu mă înșală memoria, v-am cunoscut la colonelul Nicoară.

— Într-adevăr, ne-am cunoscut alaltăieri. Permiteți-mi să vă reamintesc numele meu. Sunt locotenentul Moț Traian.

— Rețin, rețin dragul meu. Dar?... Nu-și termină întrebarea ci o continuă numai cu ochii îndreptați spre Albu.

— Un coleg. Locotenentul Albu Ioan.

Profesorul îi întinse mâna și-i invită să ia loc.

— Dacă doi ofițeri de miliție s-au deranjat până la mine, e mare lucru. Cu ce vă pot fi de folos?

— Am venit în legătură cu problema pe care ați discutat-o cu tovarășul colonel.

Albu neavând astâmpăr, nu mai ținu seama de înțelegerea stabilită și se amestecă în vorbă:

— Ne mai trebuiesc niște amănunte pe care numai dumneavoastră ni le puteți da.

Profesorul îl privi în ochi pe sub sprâncenele sale stufoase, la fel de negre ca și mustățile, în ciuda părului

alb de pe cap. Își băgă mâinile în buzunarele largi ale halatului și făcu câțiva pași prin cameră. Se opri și, întorcându-se spre cei doi, le vorbi sec, unda de căldură de la început dispărându-i din glas:

— Nu știu ce aș mai putea să vă spun. Mai degrabă ar trebui să vă cer scuze, atât dumneavoastră cât și domnului colonel, deoarece alaltăieri m-am înfierbântat degeaba și am declanșat în mod inutil toată această poveste. Vedeți? La vârsta mea se mai întâmplă să vezi stafii și tot felul de dușmani pândindu-te amenințători din umbră. De altfel chiar intenționez ca mâine să trec din nou pe la sediul miliției și să-i cer scuze colonelului pentru deranjul pe care l-am provocat. Toată noaptea m-am gândit și am analizat întâmplările din ultimele zile. Îmi dau seama, acum, că tot ce v-am spus atunci a fost sub impulsul unor temeri de moment, nefondate. Acum văd totul limpede și sunt convins că alte detalii nu am de unde să vă dau.

— Cum doriți dumneavoastră, domnule profesor. Sunteți cel mai în măsură să apreciați gravitatea unor fapte care vă privesc direct și dacă această gravitate e reală sau părelnică.

Cuvintele lui Moț, rostite cu seriozitate și respect, se

părea că-l încântă pe profesor, deoarece privirile i se înseninară. Singurul încurcat rămăsese Albu. Nu mai știa ce să facă cu mâinile. Bătrânul, observându-i stânjeneala, îi veni în ajutor.

— Dorești să fumezi, domnule locotenent? Te rog, servește-te! Și împinse spre el o cutie de lemn lustruit, plină cu țigări. Ia care îți place. Eu fumez mai rar și numai cu pipa, dar puțin fum de țigară nu strică, deși Mariei nu-i priește.

Maria, care stătuse până atunci într-un colț în picioare, deschise ușa încet și ieși din încăpere. Albu întinse mâna spre țigări, dar încrucișându-și privirile cu ale lui Moț, o retrase.

— Mulțumesc, dar nu mai fumez. Am fumat destul azi și o pauză cred că mi-ar prinde bine.

La insistențele profesorului cedă și aprinse una.

— Dacă am aprins țigara, îmi permiteți să vă și întreb ceva? Dar în afara serviciului și a treburilor cu care v-am deranjat în astă-seară.

— De ce nu! Și așa am terminat lucrul pentru azi.

Împinse cu mâinile vraful de hârtii scrise, aflate în dreptul fotoliului și câteva cărți. Așteptă.

— Vă supără dacă vă întreb la ce lucrați, acum? Sunteți

cunoscut pentru cărțile dumneavoastră și manuscrisul trădează un nou volum, în elaborare.

— Chiar așa cunoscut, de!... Dar de spus la ce lucrez, îți spun, zise bătrânul, mulțumit că discuția a pornit pe un alt făgaș. Mai nimica toată. Schițez niște fișe și scriu o istorie a școlilor românești din Transilvania de dinainte de primul război mondial. În măsura în care treburile astea îmi lasă timp, lecturez un manuscris al unui bun prieten, lucrare prin care propune o nouă interpretare a templului calendar de la Sarmizegetusa Domnească. El așa îi zice: *Domnească* și nu *Regia*. O lucrare foarte interesantă care trece în revistă toate ipostazele emise până acum, aducând, însă, o soluție nouă. Și, cel puțin pentru mine, e interesantă și bine gândită.

Ochii lui Albu scăpărau, fapt ce nu-i scăpă profesorului.

— Te pasionează astfel de probleme?

— Vă mărturisesc sincer că da.

— Până acum acest templu calendar...

— Vorbiți despre marele sanctuar circular? îl întrerupse Albu.

— Despre el, răspunse profesoara și continuă: A fost interpretat în fel și chip. De când academicianul Constantin Daicoviciu i-a intuit funcționalitatea de

calendar al dacilor, s-au emis multe păreri.

— Se pare că ultima e a unui colectiv brașovean. Vi se pare verosimilă?

Moț îl privi uimit, dar și cu o ușoară invidie, pe Albu. Descoperea că prietenul lui cel mai bun e o adevărată cutie cu surprize.

Răspunsul profesorului veni după o mică pauză:

— Nu! Eu împărtășesc părerea prietenului meu și anume că micul sanctuar circular, la care s-au oprit cei trei brașoveni, nu poate fi considerat întruchiparea în lemn și piatră a calendarului dacic. Or fi folosit ei mașini de calcul și calcule complicate, dar au uitat un lucru elementar. Să te văd acum, domnule locotenent, dacă îl știi care-i.

Albu tuși scurt și rosti aproape pe nerăsuflăte:

— Da. Pentru a justifica rolul de calendar pe care l-au atribuit micului sanctuar circular, au fost nevoiți să-l coreleze cu toate templele din incinta sacră, deși elementele sistemului calendaristic dacic sunt cuprinse numai în arhitectura marelui sanctuar circular.

— Bravo, domnule locotenent. Așa e! De altfel, la concluzia asta a ajuns și prietenul meu. O să te convingi când i-o apărea cartea. Și o să te convingă! Dar... —

profesorul se ridică de pe fotoliu, deschise ușa și chemând femeia în negru o rugă să le facă niște cafele tari. Vedeți ce gazdă sunt?

Profitând de scurtul răstimp, cei doi tineri avură răgazul să treacă în revistă, din ochi, interiorul camerei în care se aflau. Primul lucru care le atrase atenția era un urs mare, împăiat, așezat pe un tron de lemn în stânga mesei de lucru. Apoi, biblioteca, ce acoperea aproape în întregime pereții încăperii. Doar pe un perete se afla o panoplie încărcată cu săbii și arme. Profesorul, văzându-le privirile ațintite asupra panopliei, zâmbi și cu un gest larg le arătă că se pot apropia:

— Puteți să o vedeți și de aproape. Nu mai sunt periculoase. Aici, domnilor, se găsesc arme ce au aparținut întregului neam Dunca.

„Într-adevăr, gândi Traian, armele din acest colț cuprind o istorie întreagă”... Se aflau acolo pumnale mari și mici, cu mînere din os sau din lemn, ferecate în argint de o mână meșteră; săbii de toate dimensiunile și formele, muschete, pistoale cu cremene, puști de tot felul și chiar o armă automată nemțească. Profesorul puse mîna pe cea din urmă și zâmbi amar:

— Pe țeava pistolului e un glonte, glonte ce-mi fusese

destinat de un hortist. Dar am avut noroc cu feciorul meu care i-a sesizat intenția și l-a lovit fulgerător. Am scos primul glonte din automat și l-am păstrat până la sfârșitul războiului. Pe celelalte le-am folosit în diverse împrejurări că, de, pe vremea aceea, hărțuit de fasciști și de hortiști, am dus o viață grea și trebuia să-mi apăr pielea. Și mi-am apărat-o! După Ziua Victoriei am pus în țeavă acel prim glonte și arma și-a căpătat locul cuvenit în panoplia familiei noastre. Dar... cred că nu e cazul să vă mai plictisesc cu astfel de întâmplări...

— Aveți un fiu? îndrăzni Albu.

Profesorul nu răspunse imediat. Îl privi cu ochii mari, umezi și nemișcați. La lumina lămpii căpătau sclipiri ciudate. Se lăsă o tăcere jenantă. O simți și Albu. Neștiind ce să mai spună, luă de pe birou o carte groasă, legată în piele și căută să-i afle titlul și autorul.

— E „Dacia preistorică” a lui Nicolae Densușianu. Cartea mea de suflet. Mă simt atât de aproape de gândurile lui... Vedeți? Eu mă deosebesc de ceilalți din neamul meu. Unii au fost tribuni, alții, căpitani de oști, memorandiști, avocați vestiți. Oamenii care au luptat cu arma în mâini și cu cuvântul lor pentru neamul nostru. Și eu am luptat tot pentru el, dar altfel. Am luptat cu scrisul

și cu căutările mele. Am fost profesor și am luminat mințile copiilor. Am fost unul din nenumărații profesori din Transilvania noastră. În afară de profesorat, am căutat toată viața comorile dacilor. Unii m-au socotit nebun. Alții m-au luat în serios; dar, după un timp, văzând că nu ajung la rezultatul visat, au dat bir cu fugiții, ajungând la părerea celor dintâi...

Aici se întrerupse. Intrase Maria cu o tavă pe care se aflau trei cești de cafea, aburinde.

— Mulțumesc, Maria. De altceva nu mai am nevoie. Poți să te culci. Cu domnii mă descurc și singur. După ce dispăru femeia în negru, profesorul continuă cu același glas: — ... ei, dragii mei! Poate au dreptate să mă socotească așa cum v-am spus. Tăcu, și privindu-l pe Albu în ochi, îi spuse: M-ai întrebat dacă am un fiu. Am avut... Era tânăr ca dumneavoastră amândoi... A căzut răpus de un glonte, la un an după război...

Urmă o pauză scurtă, după care continuă:

— L-am văzut pe ucigaș după câteva zile. În lanțuri, împreună cu încă doi. De loc, era de aici; fiul unui descreierat de hortist ce speriasse orașul cu ideile lui criminale. Ceilalți doi, la fel de derbedei, care își schimbaseră cămașa verde cu sumanul negru. Hortistul a

mărturisit că urmărea să ne stârpească familia. De, am fost o familie incomodă pentru dușmanii neamului nostru... Au fost pedepsiți exemplar. Dar... ce folos? Cu mine se stinge neamul Dunca...

Bătrânul profesor tăcu iarăși un timp. Pe chipurile celor doi tineri se puteau citi emoția și sincera compasiune.

— Dar să nu credeți că voi pieri. Cu toată durerea pe, care nimic nu mi-o poate stinge, mai am două datorii față de țara mea: să termin această istorie a școlilor românești din Transilvania și să găsesc comoara străbunului rege din Carpați – Burebista sau Decebal. E tot una!

Cei doi îl admirau cum își depășește o amintire atât de dureroasă.

— E posibil să mai am încă mult de căutat, continuă profesorul. Dar m-am învățat. Treaba asta o fac de patruzeci de ani. De aceea nici nu cer ajutorul cuiva. De ce să mai pun și pe alții pe drumuri? Mai ales că pot să mă descurc și singur, deocamdată, picioarele și mintea încă mă țin.

— Totuși acum două zile ați venit la noi, îl întrerupse Moț.

— Ce s-a întâmplat atunci? interveni și Albu.

Profesorul se uită la amândoi, cântărind, parcă,

răspunsul;

— Acum două zile mi se păruse că ceva nu e în regulă. Nu știu cum să vă explic, ca să fiu mai clar. N-am văzut și n-am auzit nimic și pe nimeni. Dar parcă simțeam o prezență străină pe urmele mele. Domnilor, sunt un om serios și nu mă las amăgit de fleacuri. Dar atunci, parcă cineva umbla după mine, cineva pe care nu-l puteam vedea, dar care exista. Sub imperiul acestei impresii am venit la colonel. Îl cunosc de multă vreme și numai cu el puteam discuta. Prietenia care ne leagă îmi dădea curaj ca să-i spun ce simțeam, chiar dacă mă înșelam...

Ca și când și-ar fi adus aminte de ceva, duse mâna la frunte și se apropie de fereastră. Privi câteva clipe în întunericul de afară, apoi o închise cu zgomot și parcă și cu o oarecare grabă.

— Iertați-mi gestul, dar... e mai bine cu geamul închis. Își așează o șuviță de păr, surâse ostenit și continuă: Acum mi-a trecut. După cum v-am spus, totul a fost o impresie de moment. Numiți-o năzăreală, dacă vreți! Dar nu e nevoie să vă mai faceți griji din cauza mea...

Moț îl privi atent și interveni, cu vocea lui tăragănată și baritonală:

— După cercetările noastre, că am făcut ceva în direcția

celor relatate de către dumneavoastră, ceea ce ne-ați spus acum două zile pare a fi adevărat.

Cuvintele lui Moț îl descumpăniră, pentru o clipă, pe profesorul Dunca. Își reveni, însă, repede:

— Vă repet, cât pot de exact, ceea ce i-am spus și colonelului. De altfel ai auzit și dumneata. Am avut *doar* (și accentuă pe acest cuvânt) impresia că cineva își bagă nasul în lucrările mele. Repet: *doar impresia...* Dar dacă m-am înșelat? Cine știe de n-or fi fost niscaiva ciobani în trecere cu oile sau câțiva turiști, mai curioși din fire...

— Și asta se poate. Dar vă rugăm să nu uitați: tot orașul vă vede plecând cu mașina în munți, aproape în fiecare dimineață, și știe pentru ce vă duceți. Nu e un secret pentru nimeni că cercetările dumneavoastră s-au localizat în zona Apei Cetății; mai exact, în zona Stâncii Fulgerata. Nu e exclus ca cineva, cu intenții bune sau rele, asta încă nu știm, să vă urmărească.

— E drept. În zona respectivă am descoperit niște grote necălcate nici de oameni, nici de fiare. Dar foarte interesante din punctul meu de vedere. La prima impresie îți vine să crezi că apa le-a săpat în stâncă. O fi și puterea apei, nu zic ba, dar fundul, mai ales al uneia dintre grote, nu mai seamănă a stâncă. Pare un fel de zid meșterit de

mâna omului.

— Din câte îmi amintesc, ați observat că cineva vă urmărește.

— N-am spus, domnule locotenent, că am observat. Am afirmat că doar aveam senzația că sunt urmărit. Și asta e cu totul altceva.

— E o altă nuanță, e drept, dar consider că nici senzația asta nu putea veni din senin. De aceea insistăm, cu tot respectul pe care vi-l purtăm, să ne spuneți chiar și cele mai mici amănunte. Meseria ne este de așa natură. Din amănunte, de cele mai multe ori fără importanță, pentru unii, ne străduim să reconstituim un întreg, sau, măcar, o mare parte din el, care să ne ajute în ce avem de făcut mai departe. Știți foarte bine ce s-a întâmplat cu tezaurul de la Pietroasa. A căzut în mâinile unor oameni nepricepuți, dar avizi de îmbogățire rapidă pe căi necinstite. N-am dori ca istoria să se repete. Nici dumneavoastră nu doriți așa ceva! Dar dacă strădaniile dumneavoastră sunt pândite de ochii cine știe căror oameni lipsiți de scrupule?

— Vai, dar am impresia că luați prea în serios activitatea mea de căutător de comori.

— Exact!

— Să vă spun drept: cred de peste patruzeci de ani în existența tezaurului regilor daci, a unui tezaur pe care nici lăcomia Romei nu l-a aflat și nici cugetul vreunui vânzător nu l-a trădat. Mă învârt în jurul lui. Dar cu mâna pe inimă nu aş putea afirma cât de aproape sau de departe sunt de el. Ar fi extraordinar dacă l-aş afla cât mai curând. Aş muri cu sufletul împăcat că mi-am îndeplinit misiunea pe care singur mi-am asumat-o.

— Tocmai de aceea dorim să fim alături de dumneavoastră, să vă acordăm tot sprijinul și, dacă e nevoie și protecția necesară.

— Dragii mei, vă rog să nu mă înțelegeți greșit. Nu vă refuz ajutorul. Dar nici n-aş vrea să vă pierdeți timpul din cauza unor închipuiri de ale mele. Slavă Domnului, cred că aveți destule altele care să vă solicite. Dar dacă dumneavoastră și domnul colonel credeți că e bine cum procedați, n-am nimic împotrivă. E dreptul și datoria dumneavoastră. Eu nu vă resping bunele intenții. Vă voi ține la curent cu tot ce s-o ivi pe parcurs și chiar cu... năzărelile mele. Dar am o singură dorință: lăsați-mă să lucrez singur.

Profesorul Dunca se ridică în picioare. La fel și cei doi ofițeri. Era noapte bine și profesorul era obosit. Se simțea

după glasul său, tot mai tărăgănat și după pleoapele care băteau ca aripile unui cocor ostenit.

Coborâra scările, conduși de profesor până în hol și se despărțiră.

Capitolul IV

ÎNTRE MUZEU ȘI DOUĂ HALBE DE BERE

Deși nu aflaseră prea multe de la profesorul Dunca, Moț și Albu plecară mulțumiți. Cunoscuseră un om interesant. Erau mulțumiți că profesorul le promisese că îi va ține la curent cu tot ce va sesiza pe parcursul cercetărilor sale.

Conform înțelegerii, aproape de orele 22 sunau de zor la ușa apartamentului colonelului Nicoară. Colonelul îi aștepta și îi primi bucuros să afle noutățile pe care le trădau figurile lor radioase.

Ca toată lumea din oraș și colonelul era la curent cu pasiunea profesorului pentru comori. Prietenia dintre ei nu-l împiedica, însă, ca și el să se îndoiască de existența unei comori căutată de atâta amar de vreme, dar neaflată. Dar când profesorul Dunca venise la sediul miliției și îi împărtășise bănuielile sale, ca și stadiul în care se aflau cercetările, intuitiv, cu acel fler format și dezvoltat de-a lungul unei cariere îndelungate, că dincolo de explicabila îngrijorare pe care o vedea pe chipul și o citea în cuvintele profesorului, se ascundea ceva mai grav. Confesiunea acestuia era tulbure; nimic precis. Doar impresia că în ultimul timp era urmărit, pas cu pas, în

toate deplasările pe care le făcea în zona Apei Cetății și că fiecare mișcare îi era supravegheată din umbră. Deși insistase, profesorul nu-i dezvăluise, exact, stadiul cercetărilor pe care le făcea cu mai multă ardoare decât oricând. Dar simțise, în felul profesorului de a se rosti, ecoul unei temeri. Nu pentru viața sa ci pentru soarta tezaurului,

Starea de spirit care îl copleșea pe profesor îl făcu pe colonel să se întrebe dacă nu cumva Dunca era în pragul descoperirii, fapt care putea explica de ce în jurul lui se agită, încă nevăzuți, unul sau mai mulți indivizi decizi să pună mâna, cu orice preț, pe tezaur. Măsurile pe care le preconizase urmăreau să împiedice o astfel de eventualitate.

De aceea ascultă relatarea subordonaților cu interes vădit, aprobând, din când în când, printr-o ușoară aplecare a capului, sau notând câte ceva într-un carnețel. Când Moț ajunse la întâmplarea din peșteră și Albu la dispariția funiei, colonelul se posomorî și îi opri cu un gest scurt:

— Profesorul a amintit ceva despre capcană?

— Nu. Nici nu l-am întrebat despre ea, nici nu i-am povestit ce am pățit.

— Ați procedat corect. Nu era cazul să-l fi întrebat. Dacă a făcut-o el pentru a-și feri intrarea spre locul unde bănuiește că ar fi tezaurul, nu i-ați fi spus o noutate. Ar fi răs de pățania lui Moț și l-ar fi dojenit, cum fac eu acum, că nu și-a luat lanterna cu el...

Moț lăasă privirile în pământ, nu atât din cauza dojenei colonelului, pe care o socotea întemeiată, cât pentru a nu vedea zâmbetul malițios al lui Albu.

— Lasă, Albule, nu râde, că și tu ai greșit în privința funiei, neasigurând-o. De data asta Albu îl imită pe Moț privindu-l ironic. Hai, măi copii, fruntea sus! Se mai întâmplă. Au pățit-o și alții în anii de ucenicie... Apoi reluă firul discuției: Dacă n-a făcut el capcana, ci altcineva – aspect pe care va trebui să-l lămurim! –, l-ați fi înspăimântat și mai mult. Și așa e destul de speriat, deși nu vrea să recunoască.

— Dacă-mi permiteți...

— Zi-i, Moț!

— Cred că profesorul e speriat de două ori: o dată de acel „cineva” de care se teme că e urmărit și a doua oară de un „ceva” care îl face să refuze sprijinul nostru. Cel puțin deocamdată:

— Bine judecat! Acum dați-i drumul mai departe.

Ofițerii relatară cum a decurs vizita la profesor, cu lux de amănunte, ascultați cu toată atenția de colonel. După ce terminară, colonelul Nicoară se ridică de pe scaun, deschise micul bar aflat în corpul bibliotecii și îi servi cu coniac.

Ciocniră paharele. Albu și colonelul le goliră dintr-odată, în timp ce Moț gustă puțin și îl lăsă pe masă.

— Existența grotei și, mai ales, a capcanei dinăuntru, impune luarea tuturor măsurilor pentru asigurarea securității profesorului, indiferent cine a făcut-o. Un om care face o astfel de capcană, n-o face de florile mărilor. O face pentru că se teme de ceva sau de cineva și caută să se apere și să-și apere descoperirea, după priceperea sa. Dacă a făcut-o altul și nu profesorul, înseamnă că e îndreptată contra acestuia. În al doilea rând: după câte rețin de la întâlnirea dintre mine și profesor, acesta amintea ceva și despre o mașină cu număr străin, parcată undeva în zona cercetărilor sale.

— Da, răspunse Moț. Dar pe ocupanții mașinii nu-i văzuse. Nici numărul, nici alte amănunte nu reținuse.

— Ei bine! Pentru a face câteva mutări importante pe masa asta de șah, vom proceda astfel. Tu, Albule, te vei duce mâine la muzeu, pentru a afla cât mai multe despre

tezaurele dacice. Apoi vei verifica sosirile de cetățeni străini în localitate. O atenție deosebită vei acorda-o celor ce se deplasează în zona Stâncii Fulgerata.

Colonelul se ridică în picioare, semn că întrevederea s-a terminat. Tinerii oaspeți nocturni salutară și strânseră, pe rând, mâna colonelului, întinsă către ei ca de la egal la egal.

— Duceți-vă acasă. Pentru azi v-ați făcut datoria cu prisosință. Ne întâlnim mâine dimineată. Noapte bună.

— Să trăiți! răspunseră în cor locotenenții.

•

A doua zi Albu și Moț se prezentară în biroul colonelului. Acesta le răspunse la salut, fără a ridica ochii de pe un dosar prăfuit, aflat pe masă, în fața sa. La invitația făcută cu un semn al mâinii, se așezară pe scaune și așteptară.

— Aseară, după ce ne-am despărțit, începu colonelul, m-am gândit la ce v-a spus profesorul în legătură cu moartea fiului său. Și iată ce am aflat din acest dosar peste care a trecut timpul și s-a așternut uitarea: profesorul e convins că fiul său a căzut victimă urii ucigașe a celor care îi dușmăneau familia și neamul. E drept că familia Dunca a fost, în decursul vremurilor, ca

un ghimpe în ochii autorităților austro-ungare sau, mai târziu, hortiste, dar era dușmănită și de elemente fasciste de la noi, pe care profesorul nu pregeta să le înfierceze cu orice prilej.

Colonelul tăcu o clipă, răsfoind filele carnetului, după care continuă:

— Adăugați la această dușmănie și comoara. După război, rămășițele acelor grupări făceau tot posibilul ca să fugă din țară pentru a scăpa de pedeapsa binemeritată care îi aștepta. Câțiva din ei, aceia pe care i-a amintit și profesorul, au aflat despre comoară și au râvnit la ea, ca să nu plece cu... mâinile goale. Au încercat să-l atragă de partea lor pe fiul profesorului, dar acesta, la fel de integru ca și tatăl său, i-a respins. Au căutat să afle amănunte de la profesor, prin viclenie sau prin amenințări. Tot fără rezultat. Profesorul s-a plâns autorităților din acea vreme, dar fără niciun rezultat. Indolența, nepriceperea sau reaua voință a celor de atunci, formați la școala poliției de dinainte de război, nu a dus la luarea niciunei măsuri. Clica aventurierilor s-a hotărât să-l lichideze pe profesor. Dar în loc să-l împuște pe profesor, i-au împușcat fiul. Ucigașii au fost prinși, după cum v-a spus Dunca. Dar el nu știe că unul dintre ei a reușit să scape și că a fugit

peste graniță.

— N-o fi vreo legătură între evenimentele de atunci – zise Moț – și cele de azi?

— Cine poate ști? rosti colonelul mai mult pentru sine. Închise dosarul, își frecă bărbia și îi privi. Cine poate ști? Nimic nu e exclus, dar nu trebuie să ne pripim. Făcu o scurtă pauză și-i întrebă: — Cum ați dormit? Cu sau fără vise?

Moț nu răspunse nimic. Se vedea că se odihnise bine. În schimb Albu raportă:

— Destul de bine. Dar, în drum spre casă, m-am abătut și pe la „Ursul brun”, că tot îmi era în cale. Mi-am luat țigări și am verificat ce mi-ați ordonat în legătură cu suspectii.

— Îs mulți?

— Opt stau la hotel și al noulea, un comis-voiajor venit să ridice niște mărfuri de la Fabrica de blănuri.

— Toți sunt cu mașini?

— Numai comis-voiajorul și trei familii.

— Câți au părăsit orașul în zilele acestea?

— Unul singur. A plecat, împreună cu familia, la Eforie-Nord.

— Comis-voiajorul la cine locuiește?

— E cazat la un inginer – privi în carnet – pe nume Toader Avram, de la Ocolul Silvic. Are o casă mare, proprietate personală și, cum nu are familie și pe nimeni cu el, a încheiat un contract cu O.J.T.-ul.

— Lasă-mi o notă cu tot ce mi-ai spus.

— Am și întocmit-o.

Întinse colonelului o listă în care erau trecuți toți cei nouă străini.

După ce o citi cu atenție, le spuse:

— Trebuie să vă mai spun ceva. Profesorul nu trebuie să afle că unul dintre ucigașii fiului său a reușit să fugă peste graniță, scăpând de pedeapsa ce i se cuvenea. Cine știe ce legătură ar putea face între cel ce i s-a părut că îl urmărește și ucigaș.

— Și dacă ar avea dreptate?

— Nimic nu e imposibil! Au mai fost cazuri când unii fugari au reușit să revină în țară, cu nume schimbate, cu fizionomii refăcute și cu acte în regulă, intenționând, sub paravanul unor afaceri onorabile, să lovească în tot ce noi am realizat cu trudă și cu cinste. Dar au fost depistați la timp și au primit ce li se cuvenea, așa cum spun legile noastre. De va fi cazul și acum, vom ști să acționăm. Acesta e rolul nostru. Dar profesorul nu trebuie informat.

N-are rost să îi mai dăm bătaie de cap în plus. Înțeles?

— Da! răspunseră amândoi locotenenții într-un glas.

— Acum tu, Albule, poți să-ți începi documentarea la Muzeu.

— Plec imediat, dar... aș vrea să vă mai comunic un amănunt. Permiteți?

— De ce nu, dacă e pe... fază!

— Comis-voiajorul poartă, în permanență, mănuși. Mănuși albe, mulate perfect pe mâini, ca la chirurgi.

— Interesant... Ești sigur?

— Doar l-am văzut.

— Unde?

— La barul hotelului, la barul „Ada-Kaleh”, ca și la restaurantul „Ursul brun”. E un tip mărunțel. Are o barbă scurtă, foarte bine îngrijită. Vârsta, în jur de cincizeci de ani. Poate ceva mai mult, dar cam aici.

— Bine, dar de ce poartă mănuși?

— Nu vă pot raporta exact de ce. Am auzit, însă, o discuție între două ospătare; poartă mănuși întrucât ar suferi de un fel de boală de piele, localizată la mâini, din care cauză transpiră din abundență. Așa ar fi explicat el extravaganța asta a mănușilor albe.

— Trebuie să aflăm și cauza portului mănușilor. O fi,

omul, bolnav cu adevărat. Dar s-ar putea să aflăm și altele...

Colonelul își însemnă informația în carnetul de care nu se dezlipea niciodată, se uită la Albu, tăcu câteva momente, după care îl întrebă brusc:

— De unde l-o fi cunoscut pe inginerul Avram?

— Cei de la hotel mi-au spus, după cum v-am raportat, că O.J.T.-ul l-a cazat la inginer.

— Ai verificat dacă hotelul e plin și nu-i putea oferi cazarea?

— Verificat! Hotelul e suprasolicitat. La data sosirii comis-voiajorului, nu mai aveau camere libere. De aceea l-au și îndrumat la locuința inginerului.

— Ai grijă și de acest aspect.

— Să trăiți, am! I-am și văzut, acum câteva seri, intrând împreună în restaurant.

— Te pomenești că s-au și împrietenit! exclamă colonelul.

— Nu știu dacă or fi prieteni. O singură dată i-am văzut împreună. Dar s-ar putea să fi fost o simplă amabilitate din partea chiriașului către gazdă, sau invers.

— Hm! făcu colonelul. Poate... Vezi, Albule, nu-i chiar așa de rău că te duci destul de des prin baruri. Colonelul

zâmbi.

Albu tăcu și, înțelegând că trebuie să plece, salută și ieși, urmărit de zâmbetul lui Moț. Albu îl zări cu coada ochiului, dar nu zise nimic. Doar în gând: „Lasă colega, că-mi vine și mie rândul...”

•

După ce coborî scările, Albu se îndreptă spre garaj. Nu mai era, însă, nicio mașină disponibilă. Toate erau plecate în diferite misiuni. Neavând încotro, plecă pe jos spre muzeul orașului. „Colonelul e binedispus – își zise. Înseamnă că a aflat câteva amănunte semnificative din dosarul prăfuit pe care îl avea pe birou. Poate și din cele spuse de mine... Bună-i și memoria hârtoagelor... Să fie vreunul din cei de la hotel ucigașul scăpat ca prin urechile acului de sub incidența legii? Prea ar suna a roman polițist... Și, dacă da, care-i?... Sunt nouă la număr... Să-i socotesc suspecti chiar pe toți?... Ar fi o exagerare!... Dar dacă, totuși, unul din ei e acel care...? Cum îl vom afla? Dar dacă niciunul nu are niciun fel de amestec?... Vezi, de aceea colonelul recomandă prudență, rațiune și chibzuială...” Cam aceste idei se vânturau în mintea lui Albu, făcând ca drumul până la muzeu să i se pară mai scurt.

La muzeu domnea o liniște desăvârșită. Răcoarea din holul imens îl învăluia plăcut, făcându-l să uite arșița de afară. Zărind femeia de la intrare, îi spuse că-l caută pe director.

— Tovarășul director Măloiu e plecat la Cluj-Napoca. E invitat să facă o expunere în fața studenților de la *istorie* în legătură cu vestigiile din incinta sacră de la Sarmizegetusa.

Era o femeie mărunțică, pistruiată, cu ochi vioi. Avea în glas o naivă superioritate generată probabil de importanța pe care o acorda postului ce-l ocupa. Că, de, nu e puțin lucru că toți cei ce vizitează muzeul treceau prin fața ei. După ce îl mai studie puțin pe tânărul din fața ei, continuă:

— Dar puteți vorbi cu domnișoara Stela, dacă aveți, cumva, ceva deosebit de important.

— Domnișoara Stela? Îndrăzni Albu.

Femeii nu-i venea să creadă că tânărul din fața ei, care nu-i inspirase de la început prea multă încredere – ..., „prea e plin de el”, își spusese... – nu știa cine e domnișoara Stela. I se citea pe chip și uimire și dezaprobare.

— Da, domnișoara Stela. Și, pe un ton mai grav,

continuă, ca și când i-ar fi făcut un favor: — Domnișoara Stela Turcu este cercetătoare la muzeul nostru, secția arheologie. Urcăți scările și o veți găsi la etajul II. Scrie pe ușă.

Femeia se întoarse cu spatele și, ca să se afle în treabă, aranjă masa plină cu pliante, cărți și reviste de istorie.

Albu urcă scările în spirală. Sala de la primul etaj era spațioasă și nenumărate culoare porneau spre ea. În sală, vitrine cu fel de fel de exponate, iar pe pereți, hărți și materiale informative. Atras de tot ce vedea, Albu aproape că uitase scopul vizitei la muzeu și începu să le privească foarte atent. Îi părea rău, pe măsură ce tot altele veneau la rând, că deși era repartizat de aproape un an în oraș, nu-și făcuse timp să viziteze muzeul.

Atent la conținutul vitrinelor, tresări puternic la sunetul unei voci grave, care îl întrebă:

— Ce studiați atât de atent, domnule locotenent?

Se întoarse brusc și dădu cu ochii de profesorul Dunca.

Rezemat în baston, profesorul îl privea zâmbind pe sub mustața bogată. Ofițerului îi fu ciudă că nu-l simțise venind, dar depăși momentul de surpriză și îi răspunse:

— Mă zbat, domnule profesor, să aflu cât mai multe despre tezaurul lui Dcebal. Dar se pare că am nimerit în

altă parte... Deși nu-mi pare rău, că toate sunt interesante.

Bătrânul, văzând încurcătura de pe chipul tânărului ofițer, interveni împăciuitoare, dar puțin ironic:

— Ai nimerit în cuaternar, dragul meu. Istoria e la etajul II. Te pot însoți până acolo. Mai ales că directorul Măloiu lipsește. Cu el aveam treabă. Dar dacă nu-i, nu-i bai!

— Bucuria și folosul sunt de partea mea, dacă binevoiți să mă însoțiți de-a lungul istoriei, răspunse Albu, elegant dar și respectuos. Și eu îl căutam tot pe director.

— Bine că nu l-ați găsit. E un om care nu admite supoziții. La el, piatra e piatră, osu-i os. Nimic mai mult. E un bun arheolog, dar fuge de visuri. Dacă îl întrebi despre tezaurul dacic, îți aprinzi paie în cap. Măloiu consideră problema asta drept o utopie. A botezat-o: „Utopia profesorului Dunca”. Încolo, nu e băiat rău,

— Nu-l cunosc și de aceea vă mulțumesc pentru informație.

— Îl știu bine și de mai multă vreme. Oricât ar fi de ocupat, mă primește totdeauna, bucuros, așa zice, deși are de lucru enorm de mult. Am acces la biblioteca muzeului, bine pusă la punct și chiar la fișele sale. Dar dacă încerc

să-i spun ceva despre tezaurele dacice, mai că mă dă afară.

Ajunseră la etajul II. Se opriă într-o încăpere imensă. Obiectele, expuse cu pricepere și gust, veneau din adâncimile istoriei și de dincolo de hotarele ei, mărturisind prezența și continuitatea vieții pe aceste meleaguri, de-a lungul vremurilor. Pietre șlefuite, arme, unelte și podoabe făurite de meșteri autohtoni, din aramă, bronz, fier și, mai ales, din aur, scăpărau în vitrinele ingenios iluminate. Pe o hartă imensă, Dacia Mare a lui Burebista. Și, peste tot, misterioasa ceramică dacică.

Străbătură încăperea de la un capăt la altul cu pasul celui ce, având timp, vrea să vadă și să rețină totul. Profesorul Dunca, vizibil încântat, află în locotenentul Albu, minunat de tot ce îi ofereau exponatele, un atent ascultător al explicațiilor pe care i le dădea cu tot mai multă plăcere.

— După câte am auzit, îndrăzni Albu, în acest muzeu s-ar afla și câteva monezi de aur de tip „Koson”.

— Au fost, dar nu mai sunt. Una a fost furată cândva și, ca măsură de prevedere, celelalte au fost duse la București. Și la Cluj se mai păstrează câteva; din cele găsite în Munții Orăștiei, tot cu numele enigmaticului

rege Koson.

— În fond, domnule profesor, cine a fost acest Koson?

— Hei, tinere... Greu de răspuns. Să fie vorba de regele dac Cotiso, unul din urmașii lui Burebista? Așa cred unii. Să fie vorba chiar de un rege cu numele de Koson, ajuns stăpân pe o parte a moștenirii teritoriale a lui Burebista? Așa spun alții... În orice caz, monedele cu numele său există, sunt sigur dacice și au fost emise în a doua jumătate a secolului I î.e.n.

— Aveau aur, nu glumă, strămoșii noștri. Cel puțin regii lor.

— Cum să nu fi avut? În vremea aceea concentra, în mâinile sale, întreaga producție de aur. Avea, în termenii noștri de azi, un veritabil monopol, supușii rămânând doar cu frumusețea mai puțin strălucitoare a argintului.

Profesorul Dunca tăcu o clipă. Își șterse atent ochelarii și, după ce și-i reasează tacticos pe nas, continuă, zâmbind:

— Văd că te prinde patima istoriei!

— Da' ce, numai pe șeful să-l prindă? replică Albu.

— Care șef?

— A, scuzați! Mă refeream la tovarășul colonel Nicoară. Noi așa îi zicem: șeful. Bănuiam eu ceva, de mai multă vreme, dar aseară, la dumneavoastră acasă, m-am

convins.

— Cum? Sprâncenele profesorului se arcuiră a întrebare.

— Simplu. Aseară, când am venit cu prietenul și colegul meu Moț la dumneavoastră, am avut răgazul să văd că manuscrisul privind calendarul dacic purta semnătura sa.

— Bată-te să te bată norocul, tinere. Într-adevăr, ai ochi de polițist.

Albu zâmbi cu falsă modestie, vădit flatat de cuvintele bătrânului. Apoi spuse:

— E foarte interesant ceea ce am văzut, ca și cele pe care mi le-ați spus. Dar văd că nu găsesc ceea ce caut...

— Tezaurul? Păi așa ceva nu se caută aici, ci în munți, unde și eu îl caut de vreo patruzeci de ani.

Terminând de vizitat imensa încăpere, Albu hotărî să revină cu prima ocazie. Coborâra împreună și profesorul propuse locotenentului să iasă undeva la o halbă de bere, rece, pe măsura zăpușelii de afară. Albu acceptă. În timp ce coborau scara în spirală, Albu îl zări pe Moț oprit în fața unei vitrine uriașe de la etajul I, în care se afla scheletul unui din strămoșii elefantului. Îi făcu cu ochiul, gândind: „Dropia își admiră... strămoșii!” Moț se făcu că nu-l vede, zicându-și la rândul lui: „Na! Uite cum se naște

pasiunea pentru istorie!”...

Trecură pe lângă femeia-portar. Albu o salută ceremonios, rugând-o cu o ironie semi-voalată să-i transmită complimente domnișoarei Stela. Dar femeia parcă nici nu-l vedea. Zâmbea profesorului și-i ură din toată inima:

— Mai veniți pe la noi, domnule profesor!

— Mai vin, drăguță, că n-o băgat Dumnezeu zilele în sac.

Făcură câțiva pași prin aerul încins de afară și cum în față le apăru o berărie, cu arbori rămuroși în grădină și cu câteva mese îmbietoare, intrară.

Se așezară la o masă, sub o salcie imensă care-i ferea de dogoarea soarelui. După câteva clipe, o tânără îmbrăcată în roșu-cărămiziu, cu șorț alb, apretat, picioare frumoase și mers legănat, le puse pe masă două halbe cu spumă deasă. Ciocniră în tăcere și sorbiră.

— Așa-mi place berea! zise profesorul. S-o simți cum parcă îți taie dinții. Cu o batistă imensă (...„parcă-i batista lui Moț”, își zise Albu) își șterse mustățile, ciudat de negre în comparație cu părul alb.

— Rece și bună, încuviință Albu, căutând cu ochii pe juna ospătară.

— Dar unde-i prietenul dumitale de aseară?

— Locotenentul Moț? Cine știe pe unde o fi... Eu sunt liber azi și nu ne-am întâlnit. De aceea mi-am și permis vizitarea muzeului. Vedeți? M-a prins și pe mine ideea comorilor dacice.

— Pentru că veni vorba despre comori, să știi, tinere, că ori eu am cam îmbătrânit, ori comoara asta pe care o caut e o fantomă. Am momente în care m-aș lăsa păgubaș... Patruzeci de ani de căutare fără rezultat... E drept că am aflat multe, în timpul ăsta, că am învățat și mai multe... Și despre oameni și despre locuri... Când predam la liceu, în anii mei de activitate profesională, îmi făceam niște planuri mărețe pentru anii de pensie. Nu mă gândeam, pe atunci, că acum n-or să mă mai țină puterile.

— Dacă mă uit la dumneavoastră, îmi permit să nu vă cred. Nu vă fac complimente, dar arătați destul de robust pentru anii pe care spuneți că-i aveți. V-a călit muntele, domnule profesor.

— Asta cam așa-i! Am robit mult în munții ăștia... Și, ciudat: de câte ori m-am decis să nu le mai urc potecile, tot de atâtea ori am plecat cu noaptea în cap spre ei.

— Vedeți că am dreptate? Nu știu dacă veți izbuti în căutările dumneavoastră, deși v-o doresc din toată inima.

Dar o comoară tot ați aflat în munți: sănătatea trupească și sufletească.

— Ai început să devii înțelept, tinere, ai dreptate. Ce zici: găsesc tezaurul? Sau te îndoiești ca atâția alții?

— N-am spus asta.

— Trebuie să-l găsesc! Sunt în preajma lui. Profesorul sorbi dintr-o înghițitură restul de bere. Apoi schimbă discuția: — Uite ce, dragă. Fă dumneata un semn fetei. Eu pot să-i fac o sută, că tot la dumneata se uită... Fă-i un semn să mai aducă un rând. O fi de vină căldura, o fi vina comorilor, nu știu. Dar știu că mi-e sete, că berea e așa cum îmi place, că dumneata vrei să mă tragi de limbă în legătură cu comorile și că mie îmi ești simpatic.

Berea veni, la fel de îmbietoare. După o clipă de tăcere, profesorul îl privi zâmbind și continuă:

— Comorile astea te înlănțuie ca o vrajă. Doar cât auzi de ele și mintea se înfierbântă. Păcat că cei ce le descopereau, că s-au descoperit destule de-a lungul timpului, se lăsau stăpâniți de această fierbințeală a aurului. Așa s-au irosit multe minunății care ar fi stat la loc de cinste în muzeele țării noastre. Îți dau un exemplu: prin anul 1803 un flăcăiaș de 15 ani își păștea porcii pe Dealul Anineșului, undeva în zona cetăților dacice. Și la

rădăcina unui fag, în care râcâise cu ciomagul, găsi o monedă de aur. Era un „Koson”. Copilul i l-a dat lui taică-său și acesta, doar cu un par, a scos de sub fag 264 de galbeni. În anul următor un popă găsește, tot în același loc, alte 400 de monede asemănătoare. Unde-s acum toți acești galbeni? Nimeni nu mai știe. Ce pierdere, domnule! Ce pierdere pentru istoria acestor pământuri...

— Dumneavoastră ați încercat să săpați printre fagii de pe Dealul Anineșului? întrebă Albu, simțind că discuția intra pe făgașul dorit.

— De ce să sap? Ducându-se vestea despre comorile aflate, n-a rămas centimetru pătrat de pădure nerăscolit de târnăcoapele celor avizi de îmbogățire. Cronicile timpului spun că la un moment dat era atâta lumăraie acolo, „de parcă ar fi fost un bâlci mare” – dacă-mi permiți să citez din memorie. Locul la care m-am oprit după atâția ani de căutări îl știi...

— Stânca Fulgerata.

— Da.

— Și chiar credeți că o să găsiți mult căutatul tezaur în acea zonă din preajma Sarmizegetusei lui Decebal? După câte știu, tezaurul Daciei a luat drumul Romei.

— Dacă mai repeți prostia asta... Profesorul se opri

puțin, tuși, ca să-și ascundă un fel de mânie. Iartă-mă!... Dar dacă o mai repeți, poți să dai mâna cu Măloiu. E drept că romanii, datorită trădării lui Bicilis, au găsit tezaurul lui Decebal ascuns sub albia râului Sargeția. O spune Cassius Dio. Și îl cred. Era un tezaur imens. Dar te rog să reții: romanii au găsit *acel* tezaur, ascuns *acolo* și nu tezaurele Daciei. Ți-am spus că regii Daciei aveau monopolul aurului. Gândește-te! În fiecare an, pe vremea aceea și cu mijloacele de care dispuneau, dacii scoteau din munți sau din aluviuni cam 20 de tone. Dacă socotim numai de la anul 82 î.e.n., când Burebista ocupă tronul și până în 106 e.n. când Dacia a fost cucerită de romani, vedem că sunt cam 186 de ani. Înmulțește, te rog, cu cele 20 de tone scoase anual. Sunt cel puțin 3700 de tone de aur curat? Sunt! S-or fi consumat anumite cantități din el, pentru felurite nevoi, dar tot a rămas. Pricepi unde vreau să ajung?

Albu, foarte atent la vorbele profesorului, care se înflăcărase, tresări și răspunse încurcat:

— ...Nu. Dar vă rog să continuați.

— Uite unde. Când a ajuns pe tronul Daciei, Decebal a luat în stăpânire și acel imens tezaur, adunat cu grijă de toți cei ce-l stăpâniseră înaintea sa. Și nu uita: Decebal

ajunge în fruntea statului dac într-un moment în care romanii făceau intense pregătiri pentru îngenuncherea strămoșilor noștri dinspre pământ. Putea el, mai ales după primul război cu oștirile lui Traian, să îngroape întregul tezaur într-un singur loc?

Profesorul îl privea lung, așteptând un răspuns. Albu tăcea, urmărind raționamentul. Profesorul continuă:

— Dio Cassius îi face lui Decebal un entuziast portret, prezentându-l ca pe un abil diplomat, mare conducător de oști și foarte iscusit în luptă. Or tocmai această istețime deosebită a marelui rege mă face să cred că el a ales singura cale înțeleaptă, a fracționării tezaurului și îngropării lui în mai multe locuri. Planurile sale pentru viitorul Daciei erau mult mai mari decât ne putem închipui. Pentru împlinirea lor avea nevoie de puterea aurului. Decebal nu subestima forța Romei. Trebuia să se gândească și la o înfrângere în urma căreia putea să piardă o parte din țară. Cum ar fi ajuns la tezaur dacă îl îngropa pe tot într-un singur loc și acela ar fi intrat în stăpânirea romanilor?

— Aveți dreptate. Ar fi fost o greșeală de neiertat.

— De aceea cred că o parte din tezaur a îngropat-o în jurul cetății sale de scaun, sub albia Apei Cetății sau a

Streiului, după cum cred unii. Dar restul a fost depozitat în diverse alte locuri din țară, bine alese și tănuite. Așa procedează orice mare conducător de țară. Mai ales în vremuri de primejdie.

— Bine, dar dumneavoastră căutați tot în zona cetăților dacice... De ce?

— Întrebarea e bine pusă. Dar din datele de care dispun, ca și din constatările făcute pe teren, sunt convins că în afara tezaurului aflat de romani, prin trădare, în zona pe care o știm amândoi, se află un tezaur la fel de important, dacă nu și mai mare. E cel despre care Bicilis nu știa.

— Și restul tezaurelor? Albu mai mult șopti întrebarea.

— Pământul țării noastre ascunde nenumărate taine. Eu nu mai am nici timp, nici vârsta să le caut pe toate. Nici nu aș putea-o face într-o viață de om. Dar oamenii noștri, pământeni noștri, le vor dezlega pe toate și vor ajunge la ele. Atunci vor înțelege măreția și înțelepciunea lui Decebal, manifestată și în această direcție.

— Mai sunt și excepții, îl întrerupse Albu, mai mult ca să-l incite pe profesor.

— Or fi fost și or mai fi! Dar nu e cazul lui Decebal. Măritul rege a fost un conducător total, cu o viziune largă,

nu un rege disperat. Reții din istorie că după căderea Sarmizegetusei Domnești, Decebal a încercat să se refugieze, cu o mână de oșteni, în păduri și de acolo să ajungă la alte cetăți, mai îndepărtate, pentru a continua războiul. Faptul e atestat și de una din scenele Columnei lui Traian. Că nu a reușit, e o altă poveste. S-o fi găsit vreun Bicilis și printre cei din cetate, care, ca să capete bunăvoința învingătorului, a trădat direcția în care pornise regele său... Iată de ce sunt convins de măreția și de adâncă judecată a lui Decebal. Iată de ce toate acestea sunt cel mai temeinic suport al convingerii mele că voi descoperi unul din tezaurele sale și, probabil, pe cel mai mare. Că e tot în zona Cetăților dacice, nu contrazice cu nimic ceea ce ți-am spus mai înainte. Tezaurul dacic a fost divizat. Eu îl caut, acum, pe cel din această zonă. Și trebuie să-l aflu.

Profesorul tăcu. Își privi ceasul. Erau orele 11. Se scuză că trebuie să plece, motivând că mai are de scris la istoria școlilor românești din Transilvania, pe care voia să o predea până la sfârșitul verii unei edituri. Strânse mâna locotenentului, îi mulțumi pentru discuție și pentru bere și porni cu pași repezi spre casă. Albu nici n-avu timpul necesar să-l rețină. Ar fi plecat și el cu profesorul, dar

misiunea sa era alta.

Îl urmări cu privirea până departe și apoi se îndreptă din nou spre muzeu. Cunoscând indicațiile femeii-portar urcă grăbit scările și intră direct în biroul domnișoarei Stela. Aceasta ședea în fața unei mese aflate în mijlocul camerei și eticheta niște obiecte descoperite cu prilejul ultimelor săpături făcute la cetate. Era destul de înaltă, slăbuță, cu gropițe în obraz și cu părul negru, bogat revărsat pe umeri.

Tânăra cercetătoare îi răspunse grațios la salut, cu o ușoară înclinare a capului și așează bucata de ceramică pe care o avea în mână pe un mic trepied. Trecu o clipă alături după o perdea, ca să se spele pe mâini. De acolo îl întrebă ce dorește.

Albu, care se frământa cum să înceapă discuția, se fâstici o clipă, apoi îi spuse pe șleau:

— Aș dori o îndrumare competentă de la dumneavoastră. Vreau să mă documentez asupra tezaurilor dacice și am aflat că aici, la muzeu, o pot face cu prisosință.

Fata reveni de după perdea cu un ușor zâmbet pe buze și cu un licăr jucăuș în ochii albaștri.

— Sunteți, cumva, prieten cu profesorul Dunca?

— M-aș simți onorat dacă ar fi așa. Dar nu suntem nici prieteni și nu-i sunt nici colaborator. Îl cunosc, doar.

— Atunci de unde pornirea asta pentru comori?

— De la el. Am avut ocazia să-l cunosc și să stăm câțva timp de vorbă. Mi-a vorbit despre căutările sale, dar m-a întristat o mărturisire pe care chiar azi mi-a făcut-o. Ceva mai devreme...

— E secretă mărturisirea profesorului?

— Nu. Nu mi-a cerut să păstrez taina, după ce mi-a spus ceea ce mi-am permis ca să numesc *mărturisire*. Era necăjit că nu ajunge la un rezultat și zicea că s-ar lăsa păgubaș de cercetările pe care le face de atâția ani... Dar mi-a vorbit atâta despre tezaurele dacice, despre înțelepciunea străbunilor, despre comorile încă nedescoperite, încât mi-a trezit interesul. Și în care alt loc aș fi putut afla mai multe? De aceea v-am deranjat.

— Curios! zâmbi fata. Unul vrea să se lase și altul se grăbește să-i ia locul... De ce oare?

— Ce vreți să spuneți?

— Cum ce să spun? Spun clar: nu există comori fabuloase nicăieri, în afară de... închipuirea unora. De aceea am și botezat toana asta „Utopia profesorului Dunca”. Așa-i zice și directorul, așa-i zic și eu...

— Am auzit și eu așa ceva, dar...

Locotenentul Albu înțelese, că oricât ar insista, tot nu va afla nimic de la tânăra din fața sa. Nu-și putea da seama dacă această părere a ei era reflexul unui orgoliu pe care îl au cei ce cred doar în faptul concret și riguros controlat, sau al unei intime convingeri. Ori poate și ea avea impresia că profesorul nu e în toate mințile...

Politicos, mai ales că fata, cu toată ironia ei, fusese amabilă, își luă rămas bun și porni spre ușă. Dar glasul cristalin, care-i plăcuse, îl reținu:

— Nu ați uitat nimic?

Albu se uită mirat în jur. Știa că venise cu mâinile goale și deci nu avea ce uita. O privi întrebător.

— Iertați-mă, eu am uitat, spuse fata. Am uitat să vă spun că mă numesc Stela Turcu.

Albu se roși, îngăimă ceva, ca un fel de scuză, se reîntoarce spre fată și, sărutându-i mâna, se prezintă:

— Ion Albu.

Ieșind afară din muzeu se opri. „A naibii fată! Și cu vino-ncoa! Dar de ce nu crede în comori?”

Pe stradă, câțiva copii, alergând zgomotoși după o minge, susțineau un meci în toată regula. Se uită la ei și își aminti crâmpoșele dintr-o copilărie rămasă în colțul de

taină al amintirilor. Bătuse și el într-o minge și rupsese destule perechi de ghete. Vede mingea venind către el. Trage! Mingea trece printre copii și intră în „poarta” străjuită de două ghiozdane, stârnind uralele micilor fotbaliști.

— Nene, hai în echipa noastră, strigară copiii din echipa pentru care marcase golul.

— Nu jucăm cu străini, răspunseră cei din echipa adversă.

...Albu își văzu de drum. Băgase un gol și era mulțumit. „Da’ de ce nu crede fata asta în comori? A naibii fată!”...

Capitolul V

PRIMA MUTARE A ADVERSARULUI

Dacă aruncaai o privire în cabinetul de lucru al colonelului Nicoară și cunoșteai ordinea perfectă care domnea permanent în încăpere, aveai de ce rămâne surprins. Peste tot, pe masă, pe scaune, erau răspândite cărți de istorie și de arheologie, vechi și foarte vechi, alături de reviste și volume editate recent. Ca pe masa unui cercetător pasionat care, pentru a-și lămuri unele fapte, se documentează cât mai temeinic. Se vedea că fuseseră răsfoite cu atenție.

În cabinet se aflau locotenentul Moț și un sergent major înalt, cu mustața abia răsărită. Lumina amiezii pătrundea din plin în cameră. Amândoi erau cufundați în lectură și unde găseau ceva în legătură cu ceea ce căutau, puneau câte un semn, o fâșie de carton subțire, colorat; la capătul de sus notau, succint, ideea din pasajul respectiv. Erau atât de cufundați în lucrarea pe care o făceau, încât nu auziră că cineva bate în ușă. Ușa se deschise și Albu intră respectuos, crezând că se află și colonelul înlăuntru. Dând cu ochii doar de cei doi, exclamă surprins:

— Ce cauți aici, Dropio? Parcă aveai o misiune...

— Ce să caut! Treburi precise. Nu ca alții, care stau tot prin restaurante... Apoi, cu un ton serios, adăugă: — Până să vii tu, că și pe tine te așteaptă șeful, m-a pus la treabă. Studiez istoria veche...

— Dacă le citești pe toate astea, îți poți lua și doctoratul. Nu ți-ar sta rău titulatura: Locotenent Moț Traian zis și Dropia, doctor în istoria veche...

Moț nu-i replică. Își văzu de treabă. Dar niciunul din ei nu auzi intrarea în cameră a colonelului. Doar o voce, ușor ironică, îi făcu pe toți trei să tresară și să se ridice:

— Da, Moț doctor în istorie, iar dumneata, specialist în muzee și doctor în... halbe de bere.

Colonelul avea brațele pline de alte cărți. Le puse pe masă:

— Asta-i tot ce am mai putut găsi.

Albu se fâstici, vru să spună ceva, dar un gest scurt al colonelului îi reteză avântul:

— Mulțumesc, nu-i nevoie să raportezi. Știu că la muzeu ai încurcat etajul I cu II, că ai băut câteva halbe de bere cu profesorul și că în fața tovarășei Turcu te-ai fâstâcit...

Albu îl privi pe Moț și gândi: „Numai de la el știe... Bine, bine, Dropio! Ți-o coc eu!...” Întorcându-se către

colonel, încercă pentru a doua oară să spună ceva:

— Permiteți să...

— Permit un singur lucru. Acela pentru care v-am chemat aici. Urgent deplasarea la Stânca Fulgerata. Vă echipați după toate regulile drumeției prin munte. Merge și sergentul major Nădășan cu voi. Veți cerceta grota cu pricina și, dacă e posibil și pe celelalte. Dar aveți grijă de capcane... Asigurați-vă să nu fiți văzuți sau urmăriți de către cineva. Mașina o ascundeți. Găsiți voi un loc prielnic. Nădășan va sta de pază la mașină. Treceți la magazie și luați-vă cele necesare. Nu uitați lanternele. În treizeci de minute veniți echipați și gata de drum. Executarea!

Cei trei ieșiră salutând din mers. Rămas singur, colonelul se afundă în lectura unui tom voluminos cuprinzând reviste de istorie veche. Parcursese mai multe numere, dar fu întrerupt de intrarea în cabinet a celor trei, echipați conform ordinului. Păreau trei pasionați turiști, porniți să înfrunte cine știe câte coclauri muntoase. Colonelul îi măsură din ochi, de sus și până jos:

— Bine! Dar vă repet: să nu vă vadă nimeni. E posibil ca și alții să dea târcoale pe acolo, după cum v-am mai spus. Comorile atrag aventurieri de tot soiul, cum atrage

mierea muștele. N-am certitudini în privința asta; doar anumite bănuieli. De aceea trebuie procedat cu mult tact. Să nu se afle că noi supraveghem grotele. Dacă bănuielile mele nu se confirmă, nu avem ce pierde. Știți, doar, că paza bună trece primejdia rea. La fața locului nu lăsați urme de trecerea voastră și nici nu vă atingeți de nimic. Noroc și drum bun!

— Să trăiți!

Rămas singur, colonelul reluă lectura, prins tot mai mult de paginile pe care le parcurgea. Din când în când își nota câte ceva. Deodată telefonul zbârnâi scurt, ca un bondar înfuriat. Ridică receptorul. Auzi un glas agitat, de femeie:

— Tovarășul colonel? Vocea de la celălalt capăt al firului trăda o spaimă nereținută.

— Eu. Cine întreabă și ce s-a întâmplat?

— Veniți, vă rog, urgent pe strada Pinilor, la numărul 10. Profesorul Dunca a murit.

Colonelul voi să mai întrebe ceva, dar în receptor se auzi țcănitura de închidere. Rămase o clipă înmărmurit. Privi ceasul: era ora 12 și un sfert. Sună și dădu un ordin scurt ofițerului de serviciu. Nu trecură nici zece minute până când mașina de serviciu îl lăsă pe colonel la poarta

profesorului. În curte, către intrarea în casă, câțiva oameni. Veniseră, probabil, atrași de strigătele femeii. La scurt timp sosi și mașina „Salvării”.

Pe un butuc, în curte, ședea o femeie îmbrăcată în negru. În graba sa, colonelul nu-i dădu atenție și urcă scara de lemn ce ducea din hol în camera profesorului. Știa unde se află. Ferestrele erau deschise și camera luminată intens de razele soarelui. Cu capul căzut pe biroul masiv, profesorul. Mâinile îi atârnavă pe lângă scaun. Un fel de încordare a trupului arăta că voise să se ridice, fără a reuși. Cu tot aerul care pătrundea din plin în cameră, colonelul simți un miros ușor și neplăcut. Nu-și dădu seama ce poate fi. Pe masă, un vraf de hârtii răvășite. Calendarul de birou, răsturnat. Lângă tâmpla profesorului, un petic de hârtie, pe care se aflau câteva rânduri: un număr de telefon și un cuvânt scris de o mână tremurândă. Luă hârtiuța și tresări puternic. Era numărul său de telefon de la birou și, sub el, doar atât: „Colonelul...” Alături, două cești de cafea, goale, în fundul cărora văzu drojdia neagră. Le mirosi și își dădu seama că de la una din ele venea acel miros pe care-l sesizase mai înainte.

Fotograful care îl însoțise, mărunțel, iute ca o zvârlugă,

cu mișcări precise care trădau pe omul de meserie, luă mai multe poziții, după indicațiile colonelului. Între timp sosiră medicul legist și procurorul de serviciu. Medicul constată moartea și, după ce ceru avizul colonelului și al procurorului, ordonă brancardierilor să-l ridice și să-l transporte la morgă. Miroși și el ceștile, oprindu-se la aceea care-l intrigase și pe colonel:

— Dacă nu mă înșală mirosul, s-ar părea că e Parathion și încă foarte concentrat. Mai siguri o să fim după autopsie și după efectuarea analizelor.

Miroși și procurorul ceașca cu pricina și fu de acord.

— A fost otrăvit prin cafea. Și doza cred că a fost mare, deoarece aparențele arată că bătrânul nu s-a zbatut prea mult.

— La vârsta lui, interveni medicul, chiar dacă doza era mai mică nu s-ar fi zbatut mai mult. Dar cel care l-a otrăvit a vrut să fie sigur că „pacientul” nu se va încăpățâna să trăiască, deși cu Parathionul ăsta...

Voi să mai continue cam tot în genul ăsta. Văzuse multe în practica sa de medic legist, încât nu se mai impresiona. Dar se întrerupse, văzând fața neagră de supărare a colonelului și ochii lui care parcă îl sfredeleau. Tăcut, luă cu grijă ceștile, și le așeză într-una din numeroasele

compartimente ale genții de care nu se despărțea niciodată.

— Peste o oră aveți rezultatele la birou. Din ușă se întoarce și nu se putu stăpâni: — Odată cu rezultatele vă trimit și ceștile. S-ar putea ca în afara amprentelor dumneavoastră, ale tovarășului procuror și ale mele, să fie și ale ucigașului... Vă salut!

Procurorul, văzând că însuși bătrânul ofițer se ocupă de caz, nu-l deranjă din tăcerea în care acesta se închisese. Așezat la o masuță aflată în alt colț al încăperii, începu să scrie procesul-verbal de constatare. După ce îl semnă și colonelul, plecă.

Trântind ușa, care rămăsese întredeschisă după plecarea procurorului, colonelul Călin Nicoară se așază pe un scaun, mai departe de birou. Cu toate că ferestrele erau deschise, avea senzația că se sufocă. Își lărgi puțin cravata... În întreaga sa carieră avusese fel de fel de cazuri dificile. Urmărea cu perseverență rezolvarea cazului și reușea să-i ducă pe cei vinovați în fața justiției pentru a-și primi cuvenita sancțiune. Și de fiecare dată își punea întrebarea: de ce sunt și astfel de oameni? Ce i-a determinat să iasă din rândurile oamenilor adevărați și să alunece pe făgașul răutății și al mârșăviei? Dar la niciun

caz nu se simțise atât de deprimat ca acum...

Se ridică de pe scaun și merse spre fereastră. În curte, după plecarea autosalvării, nu mai era nimeni. Vecinii și curioșii se retrăseseră. Domnea liniștea. Rotindu-și privirea prin curtea îngrijită, încadrată de flori și arbuști, cu o alee bine întreținută, zări din nou femeia în negru stând pe un butuc de lemn uitat acolo, cine știe, de astă iarnă. Tresări și abia acum o recunoscuse. Era nepoata profesorului. O mai văzuse în casa profesorului și o întâlnea adeseori ducându-se sau reîntorcându-se de la piață. Ședea pe butuc, prăbușită, cu fața în palme și cu coatele pe genunchi. Bănuie că de la ea a primit telefonul. Vru s-o strige, dar își aminti ceva și renunță pentru moment. Scoase batista și înveli cu grijă receptorul pentru a nu șterge eventualele urme. Formă un număr. Cineva răspunse imediat. Vorbea cu miliția. Dădu un ordin scurt după care privi din nou pe fereastră. Femeia nu mai era acolo. „Am timp să stau cu ea de vorbă”, își spuse și se așeză din nou pe scaunul cu spătar înalt. Zărind pe birou manuscrisul său, întinse mâna și îl luă. Răsfoindu-l, zări adnotările profesorului. Îl puse la loc. Alături de acest manuscris se afla și manuscrisul profesorului, cel în legătură cu istoricul școlilor românești din Transilvania.

„N-a avut răgazul să-l termine”, oftă. În așteptarea celor pe care îi chemase, își plecă fruntea în palme. Stătu câteva clipe așa, dar auzi o ușoară ciocănitură în ușă. Ridică ochii și așteaptă. Ușa se deschise încet. Femeia din curte intră cu pași șovăielnici, cu ochii rătăciți, privind parcă de dincolo de lume. Se opri în mijocul încăperii. Și ea îl știa; totuși îl întrebă cu glas stins:

— Dumneavoastră sunteți domnul colonel?

— Da. Cu mine ați vorbit la telefon. Vă rog să vă așezați, dacă tot ați venit. V-aș fi chemat eu, dar ceva mai târziu. Acum sunt prea proaspete evenimentele și văd că sunteți profund afectată.

Femeia se așează pe scaun. Colonelul continuă:

— Aș putea să vă întreb ceva?

Femeia dădu afirmativ din cap și așteaptă:

— Ce puteți să-mi spuneți? Ce știți, dacă știți ceva?

Femeia ridică mâinile a neputință:

— Ce să știu? Nimic. Am fost dimineață la piață, pe la vreo nouă, și am stat mai mult după cumpărături. Sever mi-a spus că pleacă și el de acasă: la muzeu și după aceea la bibliotecă.

— Pe la ce oră v-ați reîntors de la piață?

— În jur de 12. Am intrat în casă și după ce am pus

cumpărăturile la locul lor, am urcat până aici ca să-l întreb pe Sever ce vrea să-i pregătesc pentru prânz... Și... l-am găsit... cum știți...

— Mai era și altcineva în casă?

— N-am văzut pe nimeni.

— N-ați observat nimic deosebit în curte sau în casă? Ceva, cum să spun... ceva nefiresc?

Femeia ridică mâna, ca și când s-ar fi apărât de ceva. Tăcu o clipă, după care îi răspunse:

— Nimic.

— Dacă l-ați găsit așa, cine i-o fi făcut cafeaua? Că noi am găsit două cești de cafea din care se băuse.

— Le-a făcut singur. Are spirtieră în cameră, că nu-i plăceau reșourile electrice. Când eram plecată și dacă-i venea poftă de cafea, că era cafegiu mare, își făcea singur. Are în birou și zahăr și cafea și rom. Așa-i plăcea cafeaua, cu rom. Îi zicea „Marghiloman”.

Colonelul continuă pe un ton blând:

— Știți cumva dacă profesorul avea dușmani?

— Nici asta nu știu, domnule colonel. Dar n-aș crede. Era un om bun cu toată lumea...

— Dar și oamenii buni își au dușmanii lor. Poate din cauză că sunt prea buni.

— Poate o fi avut în tinerețe, dar de zece ani de când stau aici nu am observat nimic de felul ăsta.

— Îmi puteți spune cine l-a vizitat în, să zicem, ultima săptămână?

— După câte știu eu, trei inși. Chiar aseară au venit doi tineri. Unul era mai tăcut și am avut impresia că Sever îl cunoștea de undeva. Celălalt, însă, era mai zburdalnic. Îl înghiontea ca un copil pe cel mai solid.

Colonelul zâmbi în sinea lui văzând cum femeia îi caracterizează pe cei doi locotenenți:

— N-ați aflat cine erau?

— Nu. Probabil dintre cei pasionați, ca și Sever, de istorie.

— Și al treilea?

— Un pădurar. Se vedea după haine. Venise cu un plic și insista să urce zicând că trebuie să înmâneze personal misiva profesorului. A insistat atâta, încât i-am deschis și l-am condus până în camera asta.

— Erați de față când i-a dat plicul?

— Da. I l-a dat și a plecat imediat.

— N-a spus nimic?

— Doar „bună ziua” la venire și la plecare. Atât.

— Ce-a făcut profesorul? A citit biletul imediat?

— Cât am fost eu de față, a deschis doar plicul. Apoi am ieșit și l-am condus pe pădurar. Când am revenit, profesorul părea tulburat. Mi-a cerut să-i fac o cafea.

— Când a fost asta?

— Ieri, pe la orele șase după-amiază.

Colonelul tăcu, dându-i timp să-și revină. O vedea cât e de abătută. Chiar speriată. Apoi reluă întrebările:

— Nu vă supărați dacă vă întreb atâtea. Dacă socotiți că nu mai putem continua, revin cu altă ocazie.

— Nu vă faceți griji. Vă ascult.

— Vedeți, în afară că vreau să-l descopăr pe cel vinovat, profesorul mi-a fost și mie apropiat. Ne cunoșteam de mult.

— Știu. V-am mai văzut pe la Sever...

— Vreau să știu cât mai multe, pentru ca vinovatul să-și primească pedeapsa cuvenită.

— Să și-o primească, aprobă și femeia cu glasul stins. Moartea lui Sever nu e la fel cu cea a oamenilor care mor când le vine rândul. N-avea de ce să moară acum. Era încă în putere, dacă îl știți bine. Nu suferea nici de inimă, nici de altceva.

— Și eu spun la fel. Uite ce v-aș ruga: uitați-vă pe masă și vedeți, plicul acela n-o fi pe undeva?

Femeia se apropie de masă cu pași nesiguri. Răscoli printre hârtii dar nu găsi nimic. Ridică din umeri cu sfială:

— Nu e.

— Vă rog să vă uitați și în sertarele biroului.

Zicând acestea, colonelul trase cele două sertare de sus. Femeia căută și în ele, cu același rezultat. Colonelul încercă și sertarul al treilea, din dreapta, aflat ceva mai jos. Nu cedă. Era încuiat.

— Nu știți unde or fi cheile biroului?

— Sever le purta totdeauna la el. Cât ședea în casă, le ținea în buzunarele halatului. Cred că și acum tot acolo or fi.

Colonelul se ridică de pe scaun. Pe unul din fotolii se afla halatul. Îl puseseră acolo brancardierii. Căută în buzunar și le găsi. Le încercă pe rând. Una se potrivea și deschise Priviră amândoi înăuntru. Câteva hârtii și un exemplar foarte vechi din „Gazeta Transilvaniei”. Maria căută și scoase o casetă de os, frumos lucrată și o puse pe masă în fața colonelului.

— Nici urmă de plic, domnule colonel. Doar cutia asta.

Colonelul o deschise și găsi în ea un pistol de model vechi. Stratul de ulei cu care fusese uns se uscaseră în parte.

Îl ridică cu atenție și își dădu seama că de multă vreme nu mai pusese nimeni mâna pe el.

În clipa aceea se auzi o bătaie în ușă. Femeia, la încuviințarea colonelului, deschise ușa și în cameră intrară lucrătorii de miliție pe care îi chemase prin telefon. La indicațiile lui își începură activitatea. Cercetară cu atenție camera, ferestrele și mai ales biroul. Luară amprente de peste tot. Fiecare era ocupat cu câte ceva. Lucrau în tăcere, siguri de ei. Colonelul îi urmărea în tăcere, apreciindu-le priceperea. Mai arunca, din când în când, câte o privire spre pistolul așezat în fața lui, pe birou: „La ce i-o fi trebuit? se întrebă în sinea lui. Un om cinstit nu ține un pistol în casă, chiar dacă îi e teamă de ceva sau de cineva. Ca cetățean, supus legilor țării, nu are acest drept. Sunt organe care apără viața și avutul fiecăruia. Dacă se temea de ceva, de ce n-a solicitat sprijinul nostru? Și de ce a renunțat după ce mi-a împărtășit bănuielile sale?... E prea târziu să-l mai judec. Ca om în vârstă, trecut prin multe greutăți ale vieții și, poate, nepriceput în astfel de treburi – deși nici asta nu e o scuză! –, profitând de faptul că îl avea de multă vreme, l-a păstrat pentru orice eventualitate. Cred că a fost hărțuit, înnebunit, chiar, de ceva sau de către cineva dacă

l-a păstrat la îndermnă, în sertarul biroului la care își petrecea aproape tot timpul când nu era în munți. Putea să-l păstreze cu celelalte, în panoplie... Dar cine să-l fi amenințat? O fi tot în legătură cu tezaurul? Să fie oare întemeiată părerea bătrânului că i s-a părut a fi fost urmărit, din umbră, la grote? Râvnește cineva la comoara pe care Dunca voia s-o dăruie patriei?”...

Femeia în negru, după ce deschisese ușa celor trei, rămăsese iarăși în picioare, cu mâinile încrucișate pe piept și cu ochii îndreptați spre biblioteca burdușită de cărți, sau poate dincolo de ea. Nu-ți puteai da seama de ceea ce îi trecea prin minte.

Cam după o jumătate de oră cei trei raportară că au descoperit foarte puțin scrum la picioarele fotoliului profesorului. După părerea lor nu era vorba de tutun de pipă. Văzuseră pe masă luleaua lui Dunca. Era scrum de țigară fină. Avea alt aspect și miros decât cel care se găsea în pipă. Luaseră probele necesare pentru analiză. Voiră să ridice și pistolul vechi, dar colonelul îi opri:

— Nu prezintă importanță pentru cercetările noastre. E neumblat de foarte multă vreme și, de altfel, nu are nicio legătură directă cu moartea profesorului. Vedeți panoplia de colo? Va intra și el alături de celelalte arme.

Echipa de cercetare se execută. Colonelul îl luă din nou în mâini, cu precauție și îl descărcă. „Totdeauna pistoalele astea vechi produc surprize”, își zise. Dădu gloanțele pentru a fi duse la miliție, iar pistolul îl așează într-un toc de piele aflat pe rastel. Milițienii plecară.

Stând lângă panoplie îl copleșiră amintirile pe care le credea uitate de mult. Cunoștea foarte bine acest colț al armelor din camera profesorului. Cu ani, cu mulți ani în urmă, la câțiva ani buni de la război, casa profesorului fu supusă unei percheziții foarte riguroase, în urma unei anonime. Cineva, răuvoitor ca toți anonimii, ca toți cei ce n-au curajul și răspunderea pentru propriile afirmații, informase organele de stat că în casa profesorului Dunca s-ar afla un depozit de arme.

La fața locului se deplasase o comisie întreagă, din care făcea și el parte, tânăr lucrător de miliție, numit nu de mult în acest oraș.

Profesorul nu păru impresionat de cel care-i întinse autorizația procuraturii pentru efectuarea percheziției. Deschise larg ușile, poftindu-i pe toți în casă. Câțiva din echipa de descindere, mai entuziaști sau mai ambițioși, când dădură cu ochii de panoplie se și văzură avansați. Profesorul nu-și pierdu cumpătul. Recunoscă că toate

armele sunt ale sale și dădu, senin, declarația în acest sens.

Își aminti că părerile erau împărțite. Unii cereau confiscarea urgentă a armelor; alții, să se găsească posibilitatea ca totul să rămână pe loc; câțiva, ca să fie predate muzeului. Colonelul a făcut parte dintre cei ce opinaseră că armele trebuiau să rămână în casa celor care le purtaseră cu demnitate. Mai ales că armele îndeplineau condițiile pentru a putea fi păstrate într-o panoplie.

S-a dresat un proces-verbal. Armele au rămas pe loc, camera fiind sigilată, până la hotărârea ce se va lua în privința lor de forurile de resort. Rezultatul? Punctul de vedere, care era și al lui, triumfase și profesorul primi dreptul de a-l păstra, cu toate obligațiile ce decurgeau din acest drept. Chiar el a fost împuternicit să-i comunice profesorului rezultatul. Ținea minte perfect momentul în care l-a încunoștințat pe profesor. Se bucurase ca un copil. Poate de atunci a început și acea legătură dintre ei pe care, fără a greși, o putea numi prietenie.

De-a lungul anilor s-au văzut rar, dar cu regularitate. Mai tânăr decât profesorul, colonelul îl stima. Avea o figură de general roman trecând triumfal printre învinși. Dar un general care, în loc de sulită, lupta cu pana de

scris și, în loc de pavăză, avea sumedenie de cărți deasupra cărora sta aplecat zi și noapte, avea nenumărate file de pe care scrisul său, mic dar energic, lua drumul tiparului. Iar învinșii săi erau toți cei ce se adăpau din învățătura pe care o împărțea tuturor fără zgârcenie.

Profesorul îl aprecia pe colonel pentru limpezimea gândurilor, pentru că se pricepea la istorie și, mai ales, pentru că era sincer. Într-una din aceste întâlniri rare, colonelul îi lăsase manuscrisul său privind calendarul dacic. Întinse mâna spre birou și-l luă.

Maria continuă să stea nemișcată în același loc, în dreapta biroului, unde se oprea totdeauna când o chema profesorul. Coborând din lumea amintirilor spre imaginea firavă din fața lui, îi arată manuscrisul, subliniind cu degetul numele autorului, numele lui și îl băgă în mapă.

Maria aprobă, dând din cap, continuând să rămâie nemișcată. Colonelul se gândi că n-ar fi rău să afle mai multe despre ea. Ar fi vrut să știe cum o poate ajuta, dacă mai are pe cineva pe lume. Când i se adresă, femeia tresări brusc, ca trezită dintr-un somn greu:

— După câte cunosc, sunteți rudă cu profesorul.

— Da, dar o rudă îndepărtată.

— Adică? Și o invită să ia loc.

— Nici eu nu știu prea bine. Tata a murit pe când aveam trei ani. Îl chema tot Dunca. Locuiam în unul din satele răsfirate pe culmile Munților Apuseni. Acum vreo cincisprezece ani a murit și mama și am rămas singură pe lume. Înainte de a muri mi-a spus că are o rudă îndepărtată în orașul O..., că e profesor mare și, la ceas de nevoie, să mă adresez lui că e om bun.

— Mama îl cunoștea?

— Nu știu. Până atunci nu-mi spusese nimic. Dar din cele rostite pe patul morții cred că, cel puțin, știa de el.

— Și cum ați ajuns aici?

Maria lăasă capul în jos și tăcu un moment:

— După moartea mamei am rămas singură... Nu mă căsătorisem că nu mă ceruse nimeni... Și-mi era foarte greu... Într-o iarnă m-am rugat de cei de la primărie din comună să se intereseze dacă în orașul O... e un profesor Dunca Sever și dacă da, să-i afle adresa. Oamenii m-au înțeles și așa am putut să-i scriu, arătând că sunt la nevoie și că îl rog să mă ajute. Răspunsul a venit mai repede decât mă așteptam. M-a chemat să vin la el, că și el e singur și ar avea nevoie de cineva care să-i fie aproape. Mi-a trimis și banii pentru călătorie. Cum avere nu aveam, iar casa nu era a noastră, am părăsit totul, mi-am

luat cele câteva lucruri pe care le aveam și am venit aici. Aici am rămas. De zece ani.

Colonelul părea adânc mișcat de povestea nepoatei lui Dunca. Dar mai stăruie:

— Pe profesor nu l-ați întrebat despre rudenie?

— De câte ori îl întrebam câte ceva în legătură cu noi, schimba discuția.

— N-ați insistat?

— Ba da, dar părea tare încurcat. Ce am putut să aflu e foarte puțin. Cred că se rușina de faptul că nu știuse nimic despre noi. De aceea nu l-am mai sâcâit cu întrebările. Ca să nu-l supăr...

— Cum s-a purtat după ce ați venit aici?

— Să spun că frumos, aș spune puțin. Mi-a dat toată libertatea ca să mă pot simți în casa lui ca la mine acasă. Așa a devenit și casa mea. De la început m-a rugat să-i spun pe nume, Sever, iar mie îmi spunea tot pe nume, Maria.

— În satul din Munții Apuseni din care ați venit ați mai fost vreodată?

— Ce să mai caut? Nu era satul nostru. Tata venise acolo ca să-și încerce norocul căutând aur, dar n-a izbutit. Cred că din cauza asta a și murit. Se îmbolnăvise greu și

de supărare și de atâta amar de vreme petrecută în ploi, în ger sau în arșiță. Nu mai am pe nimeni acolo. Soarta...

— Nu știți cumva dacă a lăsat vreun testament?

— Nu știu, dar nu cred. Cui să lase? Nu mai are pe nimeni. Știți de fiul lui...

— Știu. Dar putea să vă lase dumneavoastră casa, cu tot ce-i în ea.

— Putea? La asta nu m-am gândit niciodată... Și îl privi în ochi, mirată, parcă, de o astfel de posibilitate.

Colonelul conteni cu întrebările. O obosise prea mult și chiar în ziua în care îi murise protectorul. Îi arată nota cu cele câteva obiecte pe care trebuia să le ia cu el în interesul cercetărilor. O semnă aproape automat și plecă din cameră.

Aplecându-se pe fereastră, colonelul strigă subofițerul care-l însoțise și care aștepta lângă mașină, stând de vorbă cu șoferul, ca să vină să sigileze camera profesorului. După îndeplinirea tuturor formalităților o căută pe Maria ca să-i spună că nimeni nu are voie să pătrundă în camera sigilată, în afara persoanelor împuternicite s-o facă. Îi atrase atenția ca pe cei ce vor veni să nu-i lase să intre decât după ce vor prezenta legitimația și împuternicirea cuvenită. Femeia promise că așa va face.

Urcând în mașină, plecă. „Adversarul a făcut prima mutare mai importantă pentru el. Se pare că joacă tare”, gândi colonelul, lăsându-se pradă gândurilor.

Capitolul VI

FILE VECHI ȘI ÎNTREBĂRI NOI

Plecând din casa Dunca, colonelul se îndreaptă spre spital. Acolo era și morga. Voia să se intereseze de rezultatul autopsiei și de analizele laboratorului. Nu mai găsi pe nimeni care să-i răspundă la întrebări. Medicul legist plecase; la fel și autopsierul. Era destul de târziu, iar el stătuse câteva ceasuri bune la locul crimei. Plecă spre sediu.

Din birou dădu un telefon medicului legist, acasă. Bănuiala în privința otrăvii se confirmă:

— Tovarășe colonel, profesorul a fost otrăvit cu o doză masivă de Parathion, așa cum am bănuț cu toții de la început. Otrava i-a fost servită în cafea, urmele otrăvii fiind găsite în zaț. Moartea nu i-a fost instantanee ci a survenit după circa 3 – 4 minute de la consumarea cafelei. Profesorul a avut o constituție robustă. Ora decesului: în jur de 12.

Colonelul îi mulțumi și se gândi la câtă tărie poate exista în trupul unui om dacă otrava i-a lăsat răgazul ca să scrie: „colonelul” și numărul lui de telefon de la birou. „Bietul profesor, își spuse. Și-a dat seama că l-au ucis.

Altfel nu se gândea ca eu să fiu înștiințat... Dar de ce n-a notat și numele persoanei cu care a băut cafeaua împreună? Să n-o fi cunoscut și totuși s-o fi primit în casă și chiar să bea împreună o cafea? De ce? Mai ales că în ultimul timp profesorul era destul de bănuitor... Să o fi cunoscut, dar n-a mai avut timpul necesar?”

Scoase câteva file și își notă evenimentele zilei după care le închise în dosarul anchetei care de abia începuse.

Încercă să facă ordine în cărțile de pe masă, dar renunță. Ridică telefonul și întreabă pe ofițerul de serviciu dacă s-a primit vreo veste de la Albu și Moț.

— Nicio veste până acum, răspunse cel întrebat.

— Cum iei legătura cu ei, anunță-i să vină urgent la sediu.

Își continuă gândurile întrerupte: „Dacă profesorul a fost ucis, înseamnă că bănuielile mele au un suport. Cineva, unul sau mai mulți, au aflat de tezaur și vor să pună mâna pe el. Ce o fi fost scris în misiva adusă de pădurar de s-a tulburat atâta? Până la ce punct or fi la curent cu ultimele descoperiri ale profesorului? Să știe ei mai mult? Și cum? Și de la cine? Neprimind răspuns la scrisoare, să-l fi suprimat? De ce, însă, nu i-a informat pe locotenenți, când au fost la el acasă, despre conținutul

scrisorii, dacă l-a tulburat? Așa ar fi fost normal. Să fi fost amenințarea atât de cumplită încât un om integru și dârz ca el să tacă din gură? Și cine să fie cei interesați de tezaur de au avut atâta putere să-l sperie?

Consecvent unui gând pe care-l nutrea de când profesorul îl vizitase la sediu, dădu un telefon la hotel și se interesă dacă cineva a sosit sau a plecat de acolo între orele 10 și 12 jumătate. Recepționera, cu o voce plăcută dar profesională, îl informă că în dimineața zilei sosise un grup de turiști cu autocarul. Îl rugă să aștepte puțin, întrucât înainte de orele 12 nu fusese de serviciu și voia să se uite în registru. Colonelul, sub apăsarea gândurilor care îl frământau, iritat de răspunsul imprecis al fetei, închise telefonul înainte ca ea să-și termine comunicarea. Sună din nou hotelul și dădu vina pe centrala telefonică de la poștă. O rugă pe recepționeră să-l sune în momentul în care va deține informațiile solicitate.

Colonelul Nicoară era cu adevărat obosit. Ultimele zile fuseseră „pline”. Dacă nu se întâmpla crima, ar fi fost la mare, în concediu, împreună cu familia. Zilnic primea un telefon prin care îl anunțau că timpul e frumos, că se simt bine și că îl așteaptă... Vezi, își spuse, aproape în toate romanele polițiste cei din meseria noastră, când trebuie să

plece în concediu, sunt împiedicați de ceva neprevăzut și rămân ca să rezolve problemele pe care numai ei le pot rezolva. Râdeam, dar după câte se vede, cam așa-i și în realitate”. Și pe el, moartea profesorului Dunca, atât de neașteptată, îl afectase în mod deosebit. Avea încredere în capacitatea și spiritul de discernământ al colaboratorilor săi, dar datoria și prietenia îl ținuseră pe loc. Obținuse amânarea concediului și familia îl înțelese. Până la lămurirea cazului și prinderea celor vinovați, nu avea de ales.

Un nou telefon la ofițerul de serviciu și același răspuns. Cei trei nu se întorseseră de la Stânca Fulgerata. Chemă secretara. Înțelese că-i trebuia o cafea și veni cu una mare și amară. Știa ce-i trebuie colonelului în astfel de momente.

Ridică încă o dată telefonul, chemă hotelul și întreabă dacă turiștii străini de pe nota lui Albu mai erau în oraș. I se răspunse afirmativ. Despre comis-voiajor nu află nimic, deoarece, așa cum i se raportase fusese cazat la o locuință particulară. Amintindu-și că el, omul cu mânușile albe, cum îl botezase Albu, avea ocomandă la Fabrica de blănuri pentru firma pe care o reprezenta, sună fabrica și se interesă dacă nu cumva era pe acolo. Centrala fabricii

îi făcu legătura cu poarta și un glas răgușit îl informă:

— Mașina comis-voiajorului se află la intrare. A sosit chiar acum. Dar mă rog cine întreabă? Neprimincl niciun răspuns, se răsti la el: — Ia mai lasă-mă dom'le în pace, că trebuie să-i deschid. Închise telefonul de parcă îl zorea cineva de la spate, dar colonelul avu răgazul necesar ca să audă prin receptor, în ultima fracțiune de secundă, un claxon puternic și puțin nervos.

Lăsă telefonul încet în furcă și bău cafeaua tacticos, pentru a se destinde. Apoi se afundă în fotoliu și reluă lectura cărților. Îi aștepta pe cei de la Stânca Fulgerata și așa timpul trecea mai ușor, dar și cu folos. Ghidându-se după semnele puse de Moț, se opri la o relatare luată de autorul volumului dintr-un număr de pe la începutul secolului al publicației „Gazeta Transilvaniei”. Colonelul își aminti ceva și scoase din mapă publicația pe care o găsisese la profesor în sertarul în care se afla cutia de os cu pistolul. O răsfoi și văzu că era chiar acea amintită în carte. Descoperi și relatarea și preferă să o citească de pe paginile îngălbenite de timp. Era vorba de un fel de testament lăsat de unul, Pavel Varga, din Cluj. Pe patul de moarte mărturisise că îmbogățirea sa nu venise din senin ci ca urmare a descoperirii unui tezaur, pe care o făcuse

cu încă doi prieteni, într-o deschidere subterană aflată lângă albia unui râu de munte.

În minte îi stăruia gândul că profesorul îi vorbise, cândva, despre întâmplarea petrecută în urmă cu peste 270 de ani. Atunci zâmbise, dar acum vedea lucrurile într-o altfel de lumină. Urmări mai atent textul și își notă amănuntele mai importante. În peșteră, cei trei aflaseră o comoară inestimabilă: doi ogari de argint și cu ochii de diamant, doi lei cu totul de aur, un om de aur ce stătea pe un scaun de aur, ținând în mâini un sceptru de aur. În fața lui ședeau 12 regi de aur, cu coroane de aur pe cap și pietre prețioase încrustate pe veștminte. Ar mai fi fost manuscrise vechi și peste 300 de buți și vase de argint pline de o bogăție fantastică.

Relatarea din „Gazeta Transilvaniei” i se păru deosebit de interesantă, dar nici la vremea aceea, nici de atunci până azi nimeni nu putuse afla mai mult. Pavel Varga nu destăinuise nici locul tezaurului, nici numele celor doi tovarăși ai săi. Și aceștia, la rândul lor, tăcură, legați printr-un jurământ cumplit...

Nici lectura acestei întâmplări, oricât de palpitantă era, nu-l putea scoate din starea de apatie care îl cuprinsese din clipa în care aflase de moartea lui Dunca și, mai exact,

de când îl văzuse căzut cu capul pe birou și cu mâinile atârându-i ca două aripi neputincioase.

Lăsă la o parte cartea și gazeta și scoase din sertar un dosar îngălbenit de timp, pe care îl luase de la arhivă și începu să-l citească din nou, filă cu filă. Tot ce era adunat între copertele groase și scorojite se referea la uciderea fiului profesorului. Erau mai multe procese verbale, mărturii și declarații ale martorilor și interogatoriile inculpaților.

Declarațiile primilor doi dintre cei prinși erau neinteresante pentru ipoteza pe care colonelul începuse să o construiască cu migala restauratorului care, din cioburi, încearcă să refacă întregul. Cei doi își primiseră pedeapsa cuvenită. Fuseseră ucigași de rând, fără ranguri deosebite în organizațiile subversive din acea vreme. Brute gata să apese în orice clipă pe trăgaci. Ființe în două picioare, dar rămase pe cea mai abjectă treaptă a animalității.

A treia declarație trăda, prin scrisul stăpânit, corect și chiar energic, pe omul stilat, dar cu nimic deosebit sufletește de ceilalți doi. În timp ce primii se încurcau în relatări, strecurau jurăminte că se vor face oameni de treabă și aruncau toată vina pe al treilea care i-ar fi convins că fac acte de dreptate națională ucigând în

stânga și în dreapta, acesta nu scrisese decât vreo 12 rânduri prin care recunoștea că era „căpetenia” celor doi, că organizase asasinarea profesorului Dunca și că din eroare i-au ucis fiul. Mărturisea că aflate despre cercetările profesorului și chiar bănuia cam pe unde se află tezaurul. Într-o seară a vrut, împreună cu ceilalți doi, să-l răpească, ca să-l poată forța să le destăinuie locul comorii. Dar interveni fiul profesorului, care îl recunoscuse și traseră în el.

Acest al treilea mai mărturisea – și colonelul urmărea foarte atent rândurile – că era gata, contra răsplată, să dezvăluie organelor anchetatoare fapte și mai importante, nepetrecute, încă, dar care ar fi putut să periclitizeze noua orânduire aflată la primii ei pași spre împlinire și consolidare.

Tocmai faptul acesta determinase organele de atunci să-l despartă de cei doi și să-l înfățișeze altor organe, mai mari pe scara ierarhică, deoarece celor ce-l anchetau nu vru să le facă alte precizări. Mizase pe o carte riscantă, dar câștigase. Avea 20 – 25 de ani și declarase că se numește Matiaș Șandor. Nu avea acte asupra lui, dar l-au identificat cei din oraș care îi cunoșteau familia și pe el. Tatăl său, un hortist învederat, bețiv și cu o oarecare stare

materială. Hortist și el. Urmase istoria dar nu mai apucase să-și termine studiile. După 23 august 1944 fugi în munți, pentru a nu da socoteală de actele săvârșite și se înhăită cu alții asemeni lui.

În timp ce-l transportau, reuși să evadeze. Organele de anchetă din vremea aceea nu au putut stabili cum. Se pare, însă, că Șandor, profitând de naivitatea și buna credință a însoțitorului, poate și de complicitatea cuiva rămas neidentificat, l-a ucis. Filmul evadării nu putuse fi reconstituit. Faptul se petrecuse însă și Șandor dispăruse fără urmă...

Colonelul reciti de câteva ori declarațiile acestuia și celelalte acte aflate în dosar. Căută fotografia în dosar. Nu exista. Sună arhiva. Nici acolo nu exista. Doar un singur amănunt se păstrase: ucigașul avea pe ambele mâini, imprimat cu fierul roșu, semnul de proprietate al unui cioban, semn cu care își marca oile. Întrebat despre peceti, declară că i le-au făcut niște ciobani care l-au prins, pe când se ascundea în munți, furându-le câteva oi. Nu l-au ucis, deoarece ciobanilor nu le place vărsarea de sânge, dar îl însemnaseră pentru toată viața...

Colonelul închise dosarul în sertar, cu gesturi largi, ca într-un film rulat cu încetinitorul. Rămase pe gânduri. Dar

din noianul lor îl scoase țârâitul prelung al telefonului. Îl ridică și ascultă:

— Alo! Tovarășul colonel?

— La aparat, Albule. Se bucură auzind glasul repezit al subalternului. Ce vești?

— Toate bune, să trăiți!

— Când vă întoarceți?

— Păi, ne-am întors. Suntem în oraș și ne îndreptăm spre sediu.

— Vă aștept și cât mai urgent.

Colonelul închise mulțumit telefonul. Nu-l puse bine în furcă și-l auzi sunând din nou. Era milițianul care supraveghea casa Dunca. Raporta că venise un tânăr, un elev de liceu, să înapoieze niște cărți profesorului. Întrebă cum să procedeze. Colonelul îi spuse să-i primească pachetul, să-i noteze adresa și, eventual, numărul de telefon. Dar să nu-l sperie pe copil.

Nu trecu nici jumătate de oră și cei doi ofițeri, împreună cu subofițerul, sosiră la sediu. Ofițerii intrară în cabinet și îl găsiră pe colonel citind una din cărți. Erau binedispuși. Venirea lor îl învioră puțin. Ceru trei cafele mari, prin ofițerul de serviciu, și îi invită să ia loc, care pe unde apucă. Debarasă de cărți un scaun și un fotoliu, și

după ce se așezară se tot îndemnau, din ochi, care să înceapă primul. Colonelul aștepta răbdător până ce Albu se decise, în sfârșit, să relateze cum s-a desfășurat misiunea.

Albu raportă că în grotă nu mai intrase nimeni după pățania lui Moț sau cel puțin așa se părea. Nu apăruseră urme noi sau alte indicii care să trădeze trecerea cuiva pe acolo. Nici capcana nu fusese repusă în funcțiune. Având lanternele la ei, deci o lumină mai bună decât a „torțelor” lor de acum câteva zile, au explorat peștera până la ultimul ungher. Așa au dat, undeva mai în fund de locul în care căzuse Moț, de o saltea pneumatică, mare și înflorată, dar cam dezumflată. Mai era o vatră improvizată din câteva pietre de râu, cu cenușă, dovadă că cineva făcuse foc acolo de mai multe ori. Cenușa era rece și ușor umedă, din cauza umezelii din grotă. Au mai dat și de niște cutii goale, de sardele, borcane de compot și un târnăcop cu coada scurtă. Starea acestora întărea părerea că nimeni nu mai intrase în grotă de câteva zile. Încolo, nimic deosebit.

Colonelul stătu puțin pe gânduri. Veniseră cafelele și se răceau. Le făcu semn să le bea, apoi îi întrebă:

— Cum se prezintă grotă, din punct de vedere al...

zidirii, nu al conținutului?

De data asta răspunse Moț:

— Pereții laterali sunt din stâncă masivă. Am controlat foarte atent toți trei. E o stâncă ușor roșietică, foarte dură și dintr-o bucată. Și peretele din fund e tot din piatră, dar e puțin altfel decât cei laterali. Așa cum v-am raportat și rândul trecut. Am repetat și experiența anterioară: lovind în acest perete am rămas cu aceeași impresie că dincolo de el e posibil să se afle o altă grotă. Ecoul loviturilor noastre nu e prea puternic. Probabil peretele e gros. Dar este, în timp ce, dacă lovești în ceilalți pereți, nu-ți răspunde nimic de dincolo...

Albu, cu permisiunea colonelului, își aprinse o țigară și intră în discuție:

— Pentru a ne convinge, consider necesar ca să se facă sondaje, săpături, de oameni de specialitate.

— Toate la timpul lor. Momentan nu e cazul. I-am alerta pe cei interesați de tezaur și... cum i-am mai afla și prinde?

Văzând că cei doi locotenenți au terminat de raportat, colonelul își dresă glasul și li se adresă cu o voce gravă, cum nu-l mai auziseră de multă vreme vorbind:

— Trebuie să vă dau o veste tristă și cumplită. Una

care va da un nou curs cercetărilor noastre. Astăzi, în jur de orele 12, profesorul Dunca a fost ucis, cu otravă.

Amândoi săriră în picioare:

— Nu se poate! exclamă într-un glas.

— Și totuși s-a putut... Glasul colonelului parcă se rupse, dar continuă: — Acum, acasă cu voi! Amănuntele și planul de acțiune le vom stabili mâine. Noapte bună!

Ofițerii plecară cu pași rari, sperând că vor fi chemați din nou de către colonel. Se opriră în ușă o clipă, salutară și plecară cu același pas.

Colonelul deschise din nou sertarul, scoase dosarul cu miros de arhivă și strecură între copertile acestuia „Gazeta Transilvaniei”. Ieșind pe ușă își spuse gânditor: „File vechi, întâmplări vechi și câte răspunsuri noi”... Dădu seara bună ofițerului de serviciu și plecă pe jos spre casă...

Capitolul VII

ÎNTÂAMPLĂRI DE NOAPTE LA UN BAR RESTAURANT

A doua zi, se reîntâlniră toți trei, la prima oră, în cabinetul colonelului. Bătrânul ofițer arăta mai înviorat după o noapte de odihnă. Locotenenții se foiau pe scaune așteptând amănuntele.

— Ieri am primit un telefon de la nepoata profesorului. Mi se pare că o știți și voi.

— Am cunoscut-o.

— M-a chemat să mă duc neîntârziat acasă la ei că profesorul a murit. L-am găsit, otrăvit, la masa lui de lucru. După datele pe care le dețin până în prezent, crima s-a petrecut în jur de orele 12. Așa a stabilit autopsia.

— În mod cert, tovarășe colonel. La orele 11 ne-am despărțit la berărie, după vizita de la muzeu. Rețin exact. S-a uitat la ceas și a remarcat că e 11, după care s-a scuzat că trebuie să plece deoarece îl așteaptă masa de scris. Până a ajuns acasă...

Moț îi luă vorba din gură:

— Și eu cred la fel. L-am condus de la distanță până a intrat pe poarta casei. În momentul acela era ora 11 și jumătate.

— Concluziile autopsiei sunt, deci, corecte. La orele 12 și un sfert am fost anunțat de Maria, așa o cheamă pe nepoată și ea mi-a spus că în jur de orele 12 s-a întors de la piață și, urcând la profesor, l-a găsit mort. Trebuie reținut acest amănunt. Își are importanța lui în stabilirea orei decesului.

Considerând că este necesar, îi puse la curent cu toate datele noi cunoscute și cu tot ce se întâmplase în oraș între timp, după care dispuse:

— Trebuie să lămurim, deîndată, câteva aspecte. Se întoarse către Albu: — Vei lua legătura cu liceanul care-l căuta pe profesor pentru a-i restitui niște cărți. Ai grijă cum discuți cu el. E încă un copil. Află însă tot ce se poate afla în legătură cu el. Îi întinse o notiță: — Ai însemnate numele, adresa și liceul în care învață.

Către Moț:

— Te deplasezi la casa Dunca. Să ai asupra ta legitimația. Apoi îi întinse o foaie dactilografiată: — Ia și împuternicirea de a desigila camera. Chiar dacă te cunoaște, să-i prezinți amândouă actele. Verifică agenda de birou în care își nota adrese, numere de telefon și alte amănunte. Mai ales adnotările făcute în ultimul timp. Profesorul a fost foarte meticulos. Își ținea în agendă un

fel de jurnal de bord.

Sună la telefon și-l chemă pe sergentul-major Nădășan:

— Te deplasezi imediat în zona Stâncii Fulgerata, pe care o vei supraveghea în permanență, dar cu discreție, așa cum ne-am înțeles. Ia-ți tot ce-ți trebuie. Vei reveni numai la ordinul meu.

Și către toți:

— Legătura telefonică sau prin radio o veți lua numai cu mine. Puteți pleca.

Nu trecu o oră de când cei trei plecaseră în misiune și sună telefonul. Albu raporta că l-a găsit pe licean, că se numește Grigore Tășală și e în ultimul an. Copilul aflase de moartea profesorului și i-a relatat că Dunca îi fusese profesor până în clasa VIII-a. Pasiunea elevului pentru istorie și geografie l-a apropiat de profesor și acesta, la rândul lui, l-a încurajat, împrumutându-i diferite cărți. Atât și nimic altceva.

Adăugă că a vorbit și cu dirigintele elevului de la care a primit referințe foarte bune. Copilul e dintr-o familie de muncitori. Tatăl, decedat de 5 ani în urma unui accident de producție. Mama, muncitoare într-o fabrică. Singurul copil la părinți și cu bune rezultate la învățătură.

Albu raportă mai departe că l-a întrebat pe elev dacă

Dunca i-a povestit ceva despre cercetările sale din munți. Niciodată nu-i spusese nimic, dar știa despre ele, ca atâția alții. Concluzia sa este că între profesor și elev a existat o afecțiune, care a continuat și după ieșirea lui Dunca la pensie.

Colonelul fu de acord că elevul nu are nicio legătură cu tragica întâmplare.

Nu închise bine telefonul și îl auzi sunând iarăși. Era Moț. Găsise agenda și o luase cu el. Sigiliile la cameră erau intacte, iar Maria îl legitimase.

După câțva timp, de la stația de radio i se raportă că și sergentul major ajunsese la locul ordonat.

Cum sosiră la sediu, Albu și Moț intrară mai întâi în biroul lor ca să-și redacteze rapoartele și apoi la colonel, unde le înmânară. Colonelul ceru agenda și o răsfoi.

Moț, care o străbătuse, îi arată o însemnare făcută cu câteva zile înainte de moartea profesorului: „Istoric străin, în trecere prin țara noastră, dorește să mă cunoască. Nu și-a dat numele, dar a spus că revine. De ce?”

— Interesant! vorbi mai mult pentru sine, colonelul. N-am auzit de niciun istoric străin pe meleagurile noastre. Să fi dat telefon din altă localitate? De reținut! O fi profesor, că sunt destui în lumea asta. Dar îi solicită o

întrevedere chiar în ajunul uciderii sale?

Colonelul răsfoi mai departe și găsi notată vizita locotenenților și întâlnirea cu Albu la muzeu. „A avut timp să-și facă însemnarea. Deci cel ce l-a ucis a intrat în casă cu puțin înainte de orele 12, după ce Dunca se întorsese și își făcuse succinta notare. Dar de ce n-o fi scris nimic despre plicul pe care i l-a adus pădurarul? Și încă ceva: pe unde o fi plecat criminalul, dacă Maria nu l-a văzut? Trebuia să-l vadă, dacă ieșise pe ușa principală de acces. Să fi ieșit prin spate, pe intrarea de serviciu?”

Colonelul își făcu câteva note și continuă răsfoitul agendei. Nimic altceva. Când să introducă și agenda în dosarul anchetei, zări bilețelul profesorului pe care era notat numele și numărul său de telefon. Îl luă în mână și vru să-l pună în agendă la data în care se petrecuse crima. I se păru că mai vede încă ceva notat. Se uită atent, îi chemă și pe cei doi lângă el:

— Priviți cu băgare de seamă. În colț parcă e o literă. Seamănă cu litera „M” mare.

— Seamănă și cu un W de tipar, zise Moț.

— Posibil. Așa cum e scris și în condițiile în care a scris biletul cu numărul meu de telefon, amândouă variantele sunt posibile. Tăcu. Se gândi câteva clipe, zâmbi cine știe

cărui gând, îi privi în ochi și iar zâmbi:

— La, ștrand cu voi. Până după-amiază la orele 17 să nu vă prind pe aici.

— Dar...

— Niciun dar. Executarea.

•

Colonelul sosi cu puțin înainte de orele 17. Intră în birou. Față de căldura de afară, răcoarea din cabinet îi venea bine. Ofițerul de serviciu îi raportă că nu e nimic nou. Dar chiar în acel moment sună telefonul. De la stația de radio i se raportă că s-au primit două mesaje din Zona Fulgerata. Primul, de la un agent de circulație și conținea doar atât: „În zonă, autoturism cu număr străin”. Se raporta și numărul și faptul că în conformitate cu dispozițiile primite, nu a trecut la verificarea actelor ocupanților și a mașinii. Al doilea era de la Nădășan și avea același conținut. Mai puțin numărul mașinii. Era prea departe de postul său de observație, ca să-l rețină. Dădu dispoziție să rămână la post și să nu întreprindă nimic de unul singur. Să raporteze tot ce i se pare deosebit.

Până la sosirea celor doi locotenenți, colonelul fixă următoarele obiective: în primul rând, urmărirea atentă

dar discretă a autoturismului semnalat. În al doilea rând: identificarea ocupanților mașinii, sau cel puțin a proprietarului ei, după numărul de circulație. În al treilea rând: cine solicitase o întrevedere profesorului și a cui era inițiala de pe bilet? În al patrulea rând: identificarea pădurarului și, dacă e posibil, aflarea plicului cu scrisoarea.

Cu aceste idei îi întâmpină pe cei doi tineri care intrară în cabinet radioși și cu fețele îmbujorate de soare.

Discuția fu scurtă, apoi două mașini spintecară lumina zilei care începuse să amurgescă. Era o acțiune „fulger” așa cum le numea colonelul pe toate cele care impuneau o deplasare rapidă, cu un scop precis și care trebuia atins urgent.

Mașina în care se aflau colonelul Nicoară și Albu se îndreptă spre munți. Amurgul era superb. Parcă o pelerină vișinie flutura în înaltul cerului. Cu a doua mașină plecă Moț. Singur. Trebuia să ia legătura cu inginerul șef al Fabricii de blănuri, pentru a se informa asupra comis-voiajorului. Îl găsi acasă. Serba ziua de naștere a fiului său. Îl primi. La plecare, după scuzele și amabilitățile de rigoare, Moț constată că nu aflate prea mare lucru, în orice caz, nimic mai mult decât știa. Totuși un amănunt i

se păru mai deosebit din cele spuse de către inginer și anume că reprezentantul firmei străine e un chițibușar, găsim fel de fel de motive pentru a întârzia recepția și preluarea mărfurilor contractate, arătându-se nemulțumit ba de una, ba de alta. „Cred, îi spusese inginerul, că are chef să zăbovească mai mult pe la noi. Am auzit că se simte bine. Are bani și mai tot timpul e prin baruri și restaurante. S-ar părea că e culant și nu i-a fost greu să-și înjghebe un cerc de bețivani ce foiesc în jurul lui”. Moț repeta cuvintele inginerului, sucindu-le pe toate fețele. „Ce motive o fi având comis-voiajorul de-și întârzie plecarea?”.

Opri mașina în fața hotelului pentru a-și împrăști la bar provizia de țigări. Apoi se interesă, la recepție, de numele și adresa comis-voiajorului. Obținând totul foarte repede și cu cea mai mare discreție, se îndreptă spre casa inginerului silvic unde era cazat comis-voiajorul. Când ajunse la intersecția de unde începea strada, începu să meargă încet. Încerca să vadă numerele caselor. Strada era liniștită. Pe ambele laturi, castani stufoși. În dreptul numărului 7, cam la vreo sută de metri de casa căutată, opri motorul, stinse luminile și coborî. Se găsea în fața unei grădinițe de copii. Merse pe jos cu pasul celui ce se

plimbă în fiecare seară pe străzile lăturalnice, căutând liniștea necesară destinderii nervilor. Din cauza castanilor, strada părea și mai întunecoasă în seara care se lăsase. Casa cu numărul 11 se ghicea printre arbori. La ferestre, nicio lumină. Nesesizând nicio mișcare, se întoarse și se urcă în mașină. Așteptă. Nu-i fu dat să aștepte mult timp. O lumină orbitoare inundă strada și două mașini trecură în viteză pe lângă el. Abia avusese timp să se lase în jos, lipindu-se de banchetă. Amândouă mașinile opriră în fața casei de la numărul 11. Cineva coborî din prima mașină și deschise poarta masivă, de stejar. Fără zgomot, ambele mașini intrară în curte. Din a doua, pe care Moț o recunoscuse, după formă, că e străină, coborî un singur om. Nu-i zărea chipul; dar necunoscutul își aprinse o țigară și la flacăra brichetei îi văzu mâinile albe. „Comis-voiajorul”, își spuse, amintindu-și amănuntul relatat de Albu. Din Dacia 1300 coborâră doi. Bănuia că unul e inginerul. Nu știa însă care dintre ei, nu-l cunoștea. Intrară cu toții în casă și, curând, la una din ferestre se aprinseră luminile. Moț mai așteptă cam un sfert de oră, dar cum nu se petrecu nimic deosebit, se hotărî să plece. Merse cu farurile stinse vreo zece metri înapoi și numai după aceea întoarse mașina, îndreptându-se spre centru.

La primul colț observă mașina colonelului. Era oprită cu farurile stinse. Încetini, cu gândul de a afla ce se întâmplase în munți. Dar beculețele roșii, de semnalizare, clipiră într-un anumit fel. Înțelese că trebuie să-și vadă de drum. Accelerează și porni spre „Ursul brun” să bea o cafea. Se simțea obosit și după baia de la ștrand și după încordarea în care trăia de mai multă vreme.

Complexul „Ursul brun” se afla în centrul orașului, pe *Magistrală*, cum îi spun localnicii cu mândrie bulevardului larg, străjuit de ambele părți de plopuri uriași și de zone verzi încărcate cu flori. În fața complexului, o parcare largă în care, zilnic, staționau nenumărate mașini, ale celor dornici să cunoască orașul, împrejurimile lui pitorești.

La parterul complexului se aflau restaurantul, barul și recepția. Restaurantul și barul comunicau între ele printr-o ușă permanent deschisă. Între bar și sala de așteptare a hotelului se afla recepția. Deasupra parterului se înălțau cele șase etaje ale elegantului hotel. În ambele localuri se putea pătrunde fie prin intrarea restaurantului, fie prin a hotelului. Barul și restaurantul aveau ferestrele mari cât peretele.

Moț se îndreaptă spre bar pătrunzând prin intrarea

hotelului. Rămase surprins că la ora aceea nu era prea multă lume. Doi îndrăgostiți, retrași într-un colț mai ferit, se sărutau. La altă masă se afla un cetățean între două vârste, cu o chelie lucitoare. În spatele barului, care domina întreg localul, se zărea barmanul. În așteptarea clienților, părea că visează, dar pe sub pleoape se uita când spre intrare, când în sală. Pe o mică estradă, lipită de tăblia barului, câteva scaune înalte, ca un fel de ciuperci de metal cu căciulă de piele.

Moț se așează la una din mese și comandă o cafea. Din restaurant se auzea zumzet de voci, dovadă că, spre deosebire de bar. Acolo era destulă clientelă. Peste acel murmur specific restaurantelor în care toți discută și glasurile se contopesc în ceva de neînțeles pentru cel ce ascultă de la distanță, pluteau acordurile unui vals ce se revărsau lent și plăcut.

„Bine că nu-mi sparg timpanele, cum li-i obiceiul”, își spuse Moț. În așteptarea cafelei, rememorează evenimentele din ultimele zile. Din toate, moartea profesorului Dunca îl tulburase cel mai mult. Într-un fel, răspundea de siguranța acestuia. Dar cum să i-o fi asigurat și acasă când profesorul refuzase categoric orice sprijin? Deși își dădea seama că nu are nicio vină, gândul îl rodea.

Sosi și cafeaua, servită de o fată drăguță, subțirică și înaltă. „De-ar fi și Albu aici, sunt sigur că i s-ar aprinde călcâile”. Zâmbi, lăsând cafeaua să se răcească. Privi ceasul și văzu că încă e devreme. Ce-o fi căutând mașina colonelului în preajma casei inginerului Avram? Știe el ce știe, dacă mi-a semnalizat să nu opresc...”

Fu întrerupt din gânduri de intrarea unui grup în bar. Veniseră tot pe la recepție. Toți trei îmbrăcați în ținută de seară. În ciuda căldurii, purtau cravate impecabile, ce spânzurau elegant deasupra cămășilor de un alb imaculat. Moț îi privi cu compătimire pentru tributul pe care-l plăteau „domniei” pe-o astfel de zăpușeală. Ezitară în alegerea mesei. Oscilau între bar și restaurant. Până la urmă, cel mai înalt dintre ei reuși să-i convingă că-i mai bine în restaurant. Hotărându-se, trecură pe lângă masa lui Moț, care nu le dădu prea multă atenție. Își sorbea cafeaua cu înghițituri rare. Nu se grăbea. Ceva parcă îl îndemna să stea pe loc. Chemă ospătara și ceru și o oranjadă. Cum barul era aproape gol, schimbă masa, așezându-se în partea cealaltă a sălii, de unde putea cuprinde cu vederea aproape tot restaurantul prin ușa larg deschisă. Cei trei se așezaseră la o masă liberă de lângă orchestră. Comandară și masa li se umplu cu sticle cu vin

și de pepsi.

Moț își sorbea oranjada tot așa de încet. Privi la ceas. Erau orele 21 și un sfert. În restaurant, nimic interesant.

De altfel nici nu venise pentru așa ceva. Ciudat i se păru, însă, faptul că cei trei, atât de gravi când sosiseră, deveniră ca prin farmec niște oameni veseli și gălăgioși. Mai ales cel înalt, care avea o cicatrice vizibilă ce pornea de sub ochiul drept și se oprea la capătul maxilarului superior. După câte se vedea, băuseră ceva și înainte, iar în local se amestisera bine. La un moment dat cel înalt voi să se scoale de pe scaun pentru a se așeza la masa vecină unde se aflau două femei neînsoțite, cu care și schimbase câteva cuvinte. Dar ceilalți îl opriră. Repetă încercarea de câteva ori. Parcă îl frigea ceva. Golea pahar după pahar și nu avea niciun astâmpăr. Dând să se ridice încă o dată, unul dintre ei, care stătea cu spatele spre Moț, întinse mâinile și-l reținu. Moț tresări. Era omul cu mânuși albe. „Cum de nu l-am zărit de când a intrat? O fi ținut mâinile în buzunar, sau cum dracu’?” N-avu timp să se întrebe prea multe, că simți o mână lăsându-i-se grea pe umăr.

— Bravo, Dropio! Faci pe sfântul cu noi, dar când ești singur dai buzna în bar...

Albu și colonelul intraseră în local fără ca el să-i simtă.

Se așezară la masa lui și comandară câte o cafea. Colonelul ședea cu spatele către ușa restaurantului, ca să nu zică cineva că frecventează barurile când familia îi e plecată în concediu. Spuse asta și zâmbi. Barmanul, când îl văzu pe colonel, scăpă o sticlă, din care tocmai turna ceva, din mână... „Ne-am ars, se gândi. Avem control economic” și vru să iasă din cușca lui, dar un semn discret al colonelului îl pironi pe loc. Colonelul duse un deget la buze. Barmanul clipi din ochi că a înțeles și rămase locului.

Albu se aplecă spre Moț și îl felicită pe șoptite:

— Ai fler, Dropio, dacă i-ai luat și tu în obiectiv pe cei trei.

— Lasă-mă! Habar n-am avut cine sunt. Doar în ultimul moment, când mi-ai pus tu mâna pe umăr, i-am văzut mânușile albe.

Albu îi explică încet că cei urmăriți sunt: comis-voiajorul străin și inginerul Avram Teodor, ambii cunoscuți prin bețiile lor din ultimul timp, și un al treilea pe care nu-l identificaseră, încă. Îi mai șopti că mașina cu număr străin semnalată la Stânca Fulgerata era a străinului, dar că fusese însoțită și de Dacia inginerului, în care se afla și cel înalt. La rândul lui, îl informă și Moț.

Mai erau câteva minute până la orele 22. În bar pătrunse un grup zgomotos. Se uitară în restaurant și, negăsind locuri, se așezară la câteva mese din bar. Cerură mici și grătare. Ospătarii refuzau, deoarece mâncarea se servea numai în restaurant. Cel mai în vârstă dintre ei le ceru să tacă. Colonelul îl recunoscuse. Era faimosul maestru Alexandru Sava. Le ceru încă o dată să se potolească și arătă cu degetul spre masa celor trei ofițeri. Apoi își puse degetul pe obraz cu un gest grăitor, după care îl salută pe colonel cu o ușoară înclinare a capului. Gălăgia se potoli, ambițiile cedând.

La masa din restaurant cheful celor trei continua. Vinul roșu era sorbit pe nerăsuflăte. Se apropia ora de închidere și colonelul îl trimise pe Albu ca să cheme un echipaj de la circulație. Voia să-l identifice pe necunoscutul cu cicatricea. Dar totul cu discreție, fără a se trezi nicio suspiciune.

Când Albu reveni, îl găsi pe Sava la masa lor. Venise să dea mâna cu colonelul. Se cunoșteau din tinerețea petrecută împreună pe șantierele de la Salva-Vișeu, Hunedoara și atâtea altele... De bucuria revederii, Sava comandase o sticlă întreagă de coniac, adusă de aceeași ospătară care îl servise pe Moț. Îi rugă să o consume mai

repede, că se apropie ora închiderii. Albu, uitând că nu e cel mai mare în grad, o asigură că până la orele 23 nu va mai rămâne nicio picătură.

Colonelul se scuză față de Sava că nu bea, deoarece e la volan. Dar îl asigură că o să-l ajute Albu cu toată tragerea de inimă... Dropia primise ordin, din ochi, să supravegheze masa de dincolo.

Milițianul de la circulație intră în bar. Salută și se duse să-și cumpere țigări. Bău un pahar cu apă minerală și plecă. Semnalul convenit că sunt la datorie.

Mai erau vreo cincisprezece minute până la închidere. Ospătarii treceau printre mese cu notele de plată. Mulți se ridicară și plecară. Câțiva, însă, încinși de băutură și de căldura din local ce concura zăpușeala de afară, nici nu se gândeau la așa ceva. Șeful localului anunță ora închiderii prin microfonul de la stația orchestrei. Nici vorbă. Cei care mai aveau ceva în pahare, drămuiau fiecare picătură trăgând de timp, ca la fotbal. De fapt nu plăcerea de a bea îi reținea pe mulți din cei ce nu se îndurau să plece, ci gustul discuțiilor interminabile. Vorbeau de câte în lună și în stele. Se auzeau replici filosofice, discuții despre femei și agregate, vinuri și farfurii zburătoare. Vorbeau cu toții, nu se înțelegea nimic, dar asta nu-i împiedica să

vorbească mai departe.

La o masă învecinată, doi din cei veniți cu Sava se certau.

— Ce aveți, mă? Ați căpiat?

— N-am căpiat, maistre, îi spuse unul din ei, mic și bondoc și cu accent moldovenesc. Iel stricî. Și arătă spre cel din fața lui, înalt, osos și mustăcios. L-am întrebat cât îi ceasul, că a mieu s-o dus pi gârlî. Și m-o pîcîlit. Iaca așa am pierdut trenul cu care fac naveta. Și nu numai că m-o pîcîlit, dar și rîdi di mini și neberezii ceia se hlizesc după iel. Păi zî și matale: cini ari dreptati?

Maistrul chibzui o clipă și dădu verdictul:

— Tu, mustăciosule, pentru că l-ai pîcîlit pe fraierul ăsta care a căscat gura la bazaconiile tale și te-a crezut, o să-l culci în seara asta la tine.

Râsetele izbucniră din nou. Mustăciosul, ridicându-se în picioare, rîdea cel mai cu poftă:

— Maistre, chiar asta am vrut. Muierea și copiii mi-s plecați la țară și mă simt cam singur. Ca să-mi treacă de urât, am cumpărat o sticlă de votcă și încă de aia faină. S-o fi băut de unul singur, n-ar fi fost frumos din partea mea. S-o fi băut cu toți, e prea puțină. Și mi-am zis că s-o beau cu cel mai bun prieten al meu. Iar el, tăntălăul, mă

înjură.

Furiosul se potoli ca prin farmec și, cu glas domol, îi răspunse:

— Di ci n-ai zis așa, bre? Ciara măsii di treabă!

Râseră din nou cu toții. Râse și colonelul descrețindu-și fruntea care de câteva zile tot înnourată arăta. Un semn discret făcut de Moț îl vesti că cei trei se ridicau de la masa lor și se pregăteau de plecare. Necunoscutul și inginerul intrară în grupul sanitar, iar străinul făcea plata. Probabil dăduse un bacșiș substanțial. Se observa pe chipul, șefului de sală, care venise personal să încaseze consumația. Rânjea și se ploconeia. Moț, care văzuse scena, simți că i se face greață privind mutra de tâmpit-slugarnic a ober-chelnerului. Comis-voiajorul trecu prin bar și vru să iasă. Dar își aminti ceva și se îndreptă spre recepționeră. Deși nu se auzea bine ce vorbea, își dădură seama că vorbea o românească stâlcită. Ea făcu un semn din cap care însemna: nu! Între timp sosiră și ceilalți doi. După câte se putea observa, cel mai treaz era străinul, iar cel mai amețit, necunoscutul. Parcarea din fața hotelului era puternic luminată și prin geamurile mari ale barului puteau fi văzuți cum, după o scurtă ceartă, necunoscutul se urcă la volanul unei Dacii albastre; dar la insistențele

inginerului cedă, lăsându-l pe acesta la volan. Străinul plecă cu mașina lui.

La rugămintea colonelului, Sava își convinse oamenii să plece: vreo doi bombăniră, dar maistrul, ridicând doar o sprânceană, îi liniști. Cei trei ofițeri ieșiră odată cu ei, fără să atragă atenția cuiva asupra lor. Doar barmanul, vrând să salute, se aplecă mai mult decât ceremonios peste bar. Ajungând afară, grupul se destrămă, fiecare pierind spre rosturile lui. Colonelul mai rămase câteva clipe de vorbă cu Sava. Albu plecă pe jos iar Moț se urcă la volan și-l luă de pe drum. Din parcare mai demară un turism în care se urcase un grup de tineri gălăgioși. Despărțindu-se de Sava, căruia nu-i primise invitația de a-l conduce acasă, întrucât voia să facă o plimbare pe jos, plecă și colonelul cu cealaltă mașină.

La aproximativ 200 de metri de la hotel, o mașină a serviciului de circulație barase strada. Se organizase, după indicațiile date de colonel, un control inopinat al actelor, autovehiculelor și a stării conducătorilor auto. Controlul era meticulos. Șoferii claxonau care de care mai insistent. Dar cei doi plutonieri își făceau conștiincios datoria, fără ca să se impacienteze. Câțiva din șoferi fură invitați să coboare. Moț fu supus acelorași formalități. O scurtă

clipire complice din pleoape între ofițer și plutonier. Pentru a se integra atmosferei, începură și Albu și Moț să se agite.

Fu dat jos din mașină și inginerul Avram și rugat să-și continue drumul pe jos. Protesta, dar când i se întinse fiola, nu mai spuse nimic. Necunoscutul, care coborâse din mașină în același timp cu inginerul, se propti în fața milițianului și începu să strige, scăpând o înjurătură printre dinți. Plutonierul îl legitimă și își notă datele în carnetul de serviciu, alături de ale celorlalți găsiți în neregulă. Străinul fu lăsat să-și vadă de drum. Ceilalți doi abandonară mașina și plecară pe jos, furioși. Dar ceva mai încolo îi aștepta comis-voiajorul și plecară împreună, cu mașina acestuia.

Se apropie și colonelul. Opri și plutonierul îi întinse pe geam o notă cu datele necunoscutului. Se numea Carol Stoian, era de undeva din Banat și avea 45 de ani.

Era trecut de miezul nopții. Colonelul conducea cu gândurile duse, totuși foarte atent la drum. Își amintea fruntea profesorului prăbușită pe tăblia mesei... Strângea din dinți. „A fost ucis un om demn care mai avea încă multe de spus și de făcut pentru semenii săi... Și odată cu el s-a stins ultima ramură a unui arbore rămuros și cu

adânci rădăcini în pământul Transilvaniei...”

Acceleră și se opri direct acasă.

Capitolul VIII

SE CAUTĂ UN PLIC

A doua zi, la prima oră, în biroul colonelului erau prezenți amândoi locotenenții. Nădășan și ai săi continuau supravegherea la Stânca Fulgerata. Colonelul le vorbea rar dar grav, hotărând problemele ce trebuiau rezolvate în cursul zilei.

Se auzi sunând telefonul. Colonelul ridică receptorul și ascultă. O voce, pe care cei doi n-o puteau identifica, dar care se auzea destul de clar și în încăpere, comunica: „Stoian Carol – verificat conform ordinelor dumneavoastră. Este brigadier la Ocolul Silvic din localitate și răspunde de zona care vă interesează. Lucrează sub ordinele inginerului Avram Teodor”. Colonelul închise telefonul gânditor. După o scurtă tăcere li se adresă:

— Ați auzit cine-i ilustrul necunoscut? Subaltern al domnului inginer (sublinie cu ironie cuvântul „domn”), dar după comportamentul lor, în afara serviciului, sunt tentat să cred că relațiile lor sunt de altă natură, nu de la șef la subaltern. Vom afla! Iată dar un aspect nou al problemei: brigadierul răspunde de zona în care se află și

Stânca Fulgerata; inginerul Avram e mereu în control acolo și comis-voiajorul admiră natura tot în aceeași zonă... Străinul e găzduit la inginer... Toți trei par prieteni și nu se sfiesc să bea împreună prin toate localurile... Să fie doar o simplă coincidență?

Albu, care se tot foia pe scaun vrând să întrebe ceva, își dădu drumul:

— Iertați-mă că intervin, dar impresia mea e că moartea profesorului Dunca e o consecință a cercetărilor pe care le făcea pentru a descoperi tezaurul. Zona în care el cerceta ca și zona în care au o anumită „activitate” cei trei, e aceeași... Bănuiesc că și dumneavoastră credeți la fel.

Deși suna a întrebare, Albu nu făcea altceva decât să-și exprime gândurile ca pe o părere, știind că numai așa poate afla mai multe. De data asta nu o nimerise colonelul replicându-i prompt:

— Nu ajunge doar impresia. Ori o schimbi în convingere, ori renunți la ea dacă nu e întemeiată! Tăcu câteva momente și continuă: — Cazul e dificil și voi sunteți tineri. Dar, vorba lui Napoleon: și voi purtați în raniță bastonul de mareșal. Cunoașteți datele acestui caz pe care trebuie să-l rezolvăm. Pregătirea voastră ca și

experiența pe care ați acumulat-o până acum mă fac să am toată încrederea în voi. Acționați împreună mai departe. Ați făcut o propunere. O aprob. Dar fiți atenți: nu orice suspect e și vinovat. Chiar dacă figura sau comportamentul unora nu ne plac, nu trebuie să ne lăsăm mânați de prejudecăți. Luciditate, rațiune și prudență! Sunt armele cele mai de preț în meseria noastră. Vă sfătuiesc: dacă îl veți întâlni pe comis-voiajor, nu vă pripiți. E trimisul unei firme străine cu care Fabrica noastră are relații comerciale. Ar fi păcat să stricăm asemenea relații din pricina cuiva despre care nu știm, deocamdată, ce hram poartă. Și acum, la treabă! Eu am să plec până la primărie. Nu stau mult. Când terminați, mă găsiți aici.

Albu și Moț plecară. Ajunși în stradă, se îndreptară spre casa Dunca. „Nu se poate, stabiliseră ei, ca pe o stradă atât de liniștită să nu fi observat vreun vecin ceva în ziua crimei, între orele 11 și 12”. Opriră un taxi, care tocmai trecea fără pasageri și urcară. Șoferul, un bătrânel simpatic și bun de gură, încercă să intre în vorbă, ba despre căldura asta care înmoaie și asfaltul, ba despre concurența pe care le-o fac posesorii de autoturisme personale, luându-le clientela de la gară. Moț, care ședea

lângă el, dădea din cap în semn de aprobare. Albu tăcea, ceea ce îl nemulțumi pe șofer. Ca să se răzbune, la o intersecție unde apăru „roșu” chiar în clipa aceea, puse o frână bruscă, aruncându-l pe Albu cu nasul în speteaza scaunului pe care ședea Moț. Bătrânelul nu-și ceru scuze, satisfăcut că se răzbunase pe „mutălăii” ăștia. Nici pasagerii nu mai avură timp să zică ceva. Mașina ajunse la destinație și opri în fața casei Dunca. Coborâră, plătiră și își începură cercetările, așa cum conveniseră. Moț o luă la dreapta și Albu la stânga.

Alături de casa profesorului se afla locuința medicului stomatolog Ștefan Vasiliu. Cum zări plăcuța de marmoră cu numele medicului, Albu își aminti de el. Cam în primele săptămâni de la repartizarea sa în oraș, fusese nevoit să își extragă o măsea pe care niciun fel de tratament nu i-o mai putea salva. S-a dus la policlinica de stomatologie și a nimerit la doctorul Vasiliu. Zâmbi aducându-și aminte că o făcuse pe viteazul solicitând extragerea măselii fără injecție. Nu voia să mărturisească, dar îi era mai frică de injecție decât de extrasul „pe viu”. Păstra, din copilărie, o teamă față de acul subțire... Cum asemenea pacienți sunt rari, medicul ezitase la început, dar la insistențele lui, acceptase. Și se jurase, apoi, că nu

va mai repeta o asemenea bravură. Mai ales că măseaua avusese și niște colți afurisiți...

Apăsă pe butonul negru al soneriei. Îl deschise un copil de vreo zece ani care, aflând pe cine caută, își anunță tatăl și reveni, rugându-l să intre în casă și să-l urmeze. Doctorul era în sufragerie, unde-și lua ceaiul. Se prezentă, dar doctorul, privindu-l pe sub sprâncenele stufoase, începu să râdă:

— Nu e nevoie de prezentări, dragule. Dumneata ești voinicul cu măseaua. Te mai supără vreuna, domnule locotenent?

Bucuros că scăpase de introducere, negă și îi lămuri scopul vizitei. Doctorul se scuză că e nevoit să plece la policlinică, oricum, nu i-ar fi fost de folos deoarece în ziua respectivă fusese toată dimineața de serviciu. Îl cunoștea bine pe profesorul Dunca, de pe când erau copii, el fiind mai tânăr cu vreo 8 ani decât profesorul. Relațiile dintre ei erau bune, dar nu de intimitate. Când și când jucau o partidă de table, când la el, când la Dunca. Și, mai rar, se invitau la câte o halbă de bere, dacă se întâlneau în oraș. Fiecare își aveau preocupările lor și erau prinși până peste cap... Scuzându-se încă o dată, îl sfătui să stea de vorbă cu o rudă a sa, dinspre partea soției, care locuiește la ei și

e toată ziua acasă, sau cu copilul, care are program școlar numai după-amiază. Soția e medic de spital și e mai mult acolo, decât acasă.

Albu rămase în compania mătușii și a copilului. Mătușa era o femeie care se încăpățâna să pară tânără, vopsindu-și părul într-un blond spălăcit. Discuția cu ea nu lânzezi o clipă.

— Să vezi mata, vecinul nostru era un om tare liniștit. Lumea spunea că sapă în munți, undeva, departe, după o comoară. Și-a cumpărat chiar și un Trabant cu care scula toată strada, cu noaptea în cap, când pleca pe coclauri. L-am cunoscut. Venea din când în când la Fănică, la o partidă de table. Dar de o bucată de vreme nu s-a mai arătat... Din cauza comorii își uitase și vecinii...

Albu își dădu seama că femeia din fața lui poate vorbi ore în șir, fără să ostenească, vrute și nevrute. Atunci, merse direct la țintă:

— Iertați-mă că vă întrerup, dar ieri dimineață, cam spre prânz, nu ați văzut pe cineva intrând la profesor?

— Cam pe la nouă am văzut-o pe Maria, nepoată-sa, plecând la piață. Avea o coșarcă în mână și vreo două plase. Nu după mult timp a plecat și profesorul. Era cu pipa în gură. Dovadă că era binedispus. Așa era el,

Dumnezeu să-l ierte! Și își făcu semnul crucii. Eram în curte. M-a salutat, că era politicoș, maică. De, profesor mare și prieten cu Fănică...

— Și? interveni Albu. Ca să-i scurteze perorația.

— Și atât! Ce să vă mai spun? Puțin mai târziu am plecat în livada din spatele casei. Avem acolo câteva straturi cu zarzavat. Or fi bune cele din piață, dar tot mai bune sunt ale tale...

— Nu l-ați văzut pe profesor când s-a întors?

— Nu l-am văzut nici pe el, nici pe Maria. Am cam zăbovit în grădină. Am zmulș câteva buruieni, m-am uitat la pomi și m-am întors în casă unde m-am ocupat de bucătărie.

— Băiețelul a fost cu dumneavoastră în livadă?

— Da' de unde. A rămas în curte, să se joace.

Copilul plecase afară, și Albu o rugă să îl cheme. Femeia deschise ușa și îl strigă. Copilul intră. Află că se numește Remus. Nici el nu văzuse ceva deosebit. La vârsta lui nu dădea prea multă atenție celor ce se întâmplau pe stradă sau în curțile vecinilor. „Trebuie să mai crească pentru treaba asta”, își zise Albu, gândindu-se la nevinovăția copiilor și la curiozitatea celor mari. Dar reținuse de la el, totuși, ceva:

— L-am văzut pe nenea profesorul venind acasă. I-am spus „sărut mâna” și mi-a făcut cu mâna. Puțin mai târziu, în fața casei domnului profesor a oprit un camion mare cu lemne lungi în el, cât stâlpii de lumină electrică de la poarta noastră. Camionul era plin de praf și de noroi. A coborât un nene din cabină...

— Cum arăta?

— Ca un nene, cum să arate?

— După ce a coborât, a intrat la cineva? S-a dus, cumva, la profesor?

— Nu știu. M-a strigat Tușica să vin la masă, că se apropia timpul ca să plec la școală. Când am plecat la școală, camionul nu mai era.

Albu se ridică. Mulțumi femeii și zâmbi complice copilului. Aflase ceva nou. Nu prea clar, dar care dădea de gândit. Cel care venise cu camionul să fi intrat la profesor? Oprise, doar, în fața casei lui. Copilul l-a văzut coborând pe șofer, dar nu a sesizat altceva, fiindcă intrase în casă ca să mănânce; înseamnă că era după orele 11 și jumătate, deoarece la 12 trebuia să plece la școală. Deci, ora coincidea. Dacă cel care venise era criminalul, sosea din afara orașului, deoarece camionul era plin de praf și noroi. Notă în carnet ce aflase și puse un semn de

întrebare.

Vizavi de profesor, pe partea cealaltă a străzii, bătu în poartă fără niciun rezultat. Insistă. Nu răspunse nimeni. Oamenii erau plecați cu treburile lor. Renunță să meargă mai departe. Ar fi fost în zadar. Gardul care înconjura casa profesorului era destul de înalt și dacă vecinii apropiați nu zăriseră nimic, cei depărtați n-ar fi putut vedea nici atât. În dreptul casei profesorului era o bancă de lemn, așa cum se găsesc în cartierele vechi, sau în parcuri, prinsă solid în cimentul trotuarului. Se așeză, așteptându-l pe Moț.

Moț nu întârzie mult. Era și el necăjit că nu aflase nimic deosebit. Și în partea în care cercetase el nimeni nu știa nimic. În schimb, cu toții i-au spus că profesorul a fost un om tare cumsecade. Că nu supăra pe nimeni și era săritor, la nevoie...

Fumară câte o țigară. Încercară poarta. Nu era încuiată, așa că intrară fără ca să mai sune. Ajungând la ușa casei, care era întredeschisă, auziră glasul Mariei. Vorbea cu cineva. Împinseră ușa ușor și intrară în hol. Acolo se afla un telefon, o derivație a celui din camera profesorului. Fusese montat din dispoziția colonelului, după sigilarea camerei, pentru uzul nepoatei profesorului. Cu spatele la

ușă, Maria vorbea cu cineva la telefon. Nu-i simțise intrând. Albu tuși discret. Maria întoarse capul, surprinsă, dar el, salutând-o respectuos, îi făcu semn să continue.

— ...Nu știu, domnule, de niciun plic cu fotografii

— ...

— Nu, nu pot să-l caut. Acolo... nu pot intra.

— ...

— Dacă nu pot, nu pot! Nu insistați! Veniți după înmormântare și, dacă o să... pot, o să intru și îl căutăm...

Femeia lăsă mâna cu receptorul în jos și se înroși toată.

— Mi-a închis telefonul în nas, zise și puse telefonul în furcă.

— Cine era? întrebă Moț.

— O voce de bărbat. M-a sunat de vreo cinci ori în dimineața asta. Cică are la răposatul Sever nu știu ce plic cu fotografii, de care ar avea neapărat nevoie.

— Nu v-a spus cine e?

— Nu, dar a zis că e un fost coleg de-al lui Sever.

— A spus că vine după plic?

— Da' de unde! Spunea că dacă îl găsesc, el o să mai dea un telefon și o să ne întâlnim, că mă cunoaște.

— Ați găsit plicul? se amestecă și Moț în vorbă.

— Nici nu l-am căutat. De plicul lui îmi arde acum?

Tresări, se opri brusc și după ce-i privi atent, continuă.

— Ce înseamnă să fii necăjită. Nu v-am recunoscut. Nu sunteți dumneavoastră cei care ați venit acu' câteva seri la Sever? Și dumneata – arată spre Moț – parcă ai fost ieri sau alaltăieri aici. Nu-i așa? Cât de zăpăcită sunt. Încurc zilele și nu mai cunosc oamenii...

— Se mai întâmplă într-o situație ca asta. Suntem trimiși de către colonelul Nicoară.

— L-am cunoscut. Om de treabă... Acum pot să vă spun: cum să caut plicul dacă biroul lui Sever e sigilat?

— Desigur, mormăi Moț. Noi vom urca până în camera de sus. Poftim actele noastre.

— Nu-i nevoie. De acum vă cunosc! Dacă v-a trimis domnul colonel, faceți cum credeți de cuviință. Auzind un claxon, privi prin ușă și se întoarse spre cei doi: — Acum vă las. A venit o mașină cu o coroană de flori. Scuzați-mă dar trebuie să ies.

Și plecă, lăsându-i pe cei doi singuri în hol. În curte intrase o furgonetă aducând o splendidă coroană de garoafe naturale. Pe panglicile negre putură să observe, din pragul ușii, că era din partea muzeului.

Cei doi ofițeri urcară la etaj. Îndepărtară sigiliile de pe ușa cabinetului de lucru al profesorului. Erau intacte,

semn că nu intrase nimeni în încăpere. Deschiseră ferestrele pentru a aerisi și începură să caute plicul. Acum aveau două plicuri de căutat: cel pe care l-a adus pădurarul și cel despre care aflaseră de la Maria și pe care îl mai căuta și „concurența”. Nu era o muncă ușoară. Vrafuri de manuscrise, cutii cu sute de fișe, însemnări, planuri, cărți cu nemiluita... Se uitau în toate, cu grijă și cu aceeași grijă le puneau la locul lor. Când aproape pierdură nădejdea, Moț descoperi un plic într-o cutie cu fișe. Așezat pe fundul cutiei, sub maldărul de fișe, doar din întâmplare putea fi găsit de altcineva. În afară de profesor. Îl desfăcură. Conținea trei fotografii. Uitându-se atent, își dădură seama că e vorba de cele trei grote de la Stânca Fulgerată. Pe dosul uneia dintre ele, erau niște calcule, încercuite cu diferite culori, iar din cercuri plecau săgeți. Se uitară amândoi foarte atenți, răsucind fotografia pe toate părțile.

— Ce-or fi însemnând săgețile? zise Moț.

— Știu eu? răspunse Albu. Poate direcțiile în care profesorul urma ca să caute sau să sape.

Se duseră cu fotografiile la fereastră, ca să le vadă mai bine. Le întoarseră pe o parte și pe cealaltă. Datorită luminii observară ceva, ca un fel de pată, imprimată

destul de clar.

— Să fie amprentă?

— A amprentă seamănă, Ioane.

— A cui o fi, Dropio? A profesorului?

— Normal a lui ar trebui să fie. N-avea cine umbla cu fotografiile.

— Dar cel care l-a otrăvit?

— Și el putea ajunge la ele, dar... de ce nu le-a luat?

— Le-o fi fotografiat... În fine, o să verificăm la laborator, dacă e vorba de amprente sau de altceva.

Sună telefonul. Prin ușa întredeschisă îl auziră sunând și la derivația din hol. De acolo nu răspundea nimeni. Albu se apropie de masă, ridică telefonul și ascultă fără să răspundă.

— Alo! auzi o voce de bărbat.

— Alo, da!... Ce doriți?

— Casa profesorului Dunca?

— Da

— Vă rog, cu nepoata domnului profesor...

— Momentan nu-i aici. Puteți să-mi spuneți mie... Sunt un nepot...

Cel care sunase închise telefonul. „De ce, oare?”, se întrebă și închise și el.

— O voce care o căuta pe Maria, îl informă pe Moț. Dar n-a vrut să spună cine e și nici să discute cu mine.

— Să fi fost cel care solicita pozele?

Albu ridică din umeri. Băgă plicul în buzunar și îi făcu semn lui Moț că e timpul să plece.

— Dar celălalt plic? Întrebă Moț.

— Cel adus de pădurar? Nu l-a găsit colonelul, cum să-l găsim noi?

Căutară încă vreo jumătate de oră și nu aflară plicul.

— L-o fi distrus profesorul, zise Albu. N-ai reținut că șeful spunea că acel plic l-ar fi înspăimântat?

— Da, dar...

— Niciun dar...

— Raportăm că nu l-am găsit...

— Bine. Atunci mergem.

— Mergem.

Ieșiră din încăpere. O sigilară din nou. În curte o găsiră pe Maria. Își luară rămas bun și își oerură scuze că au deranjat-o. Dar nu i-au spus nimic despre telefonul pe care îl primiseră. Ieșind în stradă, Moț îl întrebă pe Albu:

— De ce s-o fi fâstâcit dumneaei când am intrat în hol?

— Ce voiai să faci? Doar am dat buzna peste ea. Nici anunțați, nici n-am bătut în ușă!

— S-ar putea să ai dreptate, dar...

— Dar ce?

— Nu reții? De ce a tresărit, când a dat ochii cu noi? De ce s-a făcut că nu ne știe? Ne cunoaște, doar, din seara în care am venit la profesor. Știa că suntem milițieni. Reții că a fost în cameră?

Albu încuviință din cap. Moț continuă:

— Și ar fi fost normal ca să rețină mutrele noastre inteligente. Mai mult. Trebuia să mă rețină pe mine. Doar am intrat în casa Dunca, acum vreo două zile și m-a legitimat, respectând ordinul colonelului.

— Hm! mormăi Albu. N-o fi întreagă la cap. După atâta necaz...

— N-o fi..., de... Dar dacă o fi?...

— Om trăi și om vedea...

Ca un făcut, tăcură amândoi și își continuară drumul, fiecare cu gândurile și întrebările lui.

Capitolul IX

A DOUA MUTARE A ADVERSARULUI

La Primărie, colonelul participase la o ședință a „Sfatului Omeniei”. Se terminase și hotărî să nu mai cheme mașina de serviciu ci să plece pe jos. „Am și eu nevoie de mișcare – își spuse – că altfel ruginesc de tot. Nu mai am douăzeci de ani... Nici treizeci...” Până la Primărie venise tot pe jos, din aceleași considerente.

Mergea și se gândea la cazurile pe care membrii *sfatului*, din care și el făcea parte, le soluționaseră. Un tânăr în toată puterea nu voia să lucreze. Trăia din pensia mamei și banii îi cheltuia prin crâșme... Un bărbat, soț și tată a cinci copii, nu dădea niciun leu în casă, lăsând toate greutățile pe umerii soției... O pereche de tineri, abia căsătoriți, voiau să divorțeze din cauză că părinții lor se certau între ei pentru suma câștigată la strigarea darurilor... Și câte și mai câte...

Colonelul Nicoară era încântat de eficiența acestui

„Sfat al Omeniei”, care se străduia să aducă un strop de lumină acolo unde inconștiența, indolența, lipsa de afecțiune nășteau întuneric și amărăciune. Îl urmărea figura luminoasă, gândul just și înțelegerea prim-

vicepreședintelui Vioreanu, care alături de întregul colectiv, găsea propunerea cea mai adecvată. Și, cum era un organ de decizie, afla cea mai eficientă soluționare a cazurilor aflate în discuție. „E un om, primarul – că toată lumea îi spunea *primarul* –, e din zona asta. Din tată în fiu au trăit aici și niciodată nu și-au făcut neamul de rușine. A ieșit din maică-sa gospodar! Un adevărat gospodar și înțelept și chivernisit și cu mult, foarte mult bun-simț. E meritul lui și eu îl respect dar îl și iubesc. E meritul lui...”

Prins de gândurile lui, nu observă că un turism se opriase lângă el. Nu făcuse nici 200 de metri de la Primărie către sediu. Un claxon – pe care îl cunoștea foarte bine, îl făcu să tresară. „Se vede că nu am noroc să merg pe jos!”, își zise. Venise mașina miliției după el. Șoferul deschise portiera:

— Să trăiți! Urcați-vă, tovarășe colonel, că-i bai!

Colonelul urcă.

— Ce s-a întâmplat Spiridoane? S-o aprins gârla? Era vorba lui și la bine și la rău.

— Măi rău, să trăiți! Cică avem încă o crimă.

Pentru Spiridon, șofer de înaltă clasă și mâna dreaptă a Miliției din oraș, cum îi plăcea să se laude că este, gata la datorie la orice oră din zi și din noapte, deși avea nevastă

și copii, toate erau cu: *avem, suntem, noi facem, noi dregem*; se implica în tot ce se petrecea, de parcă nimic nu se putea întâmpla sau întreprinde fără el.

— Dar ce e, Spiridoane?

— Nu vă faceți griji. Aflăm noi, tovarășe colonel, ce mai e. Doar asta e treaba noastră. Și o rezolvăm noi, n-aveți teamă.

Colonelului îi plăcea de Spirică. Era un om. Sub aparența lui de flecar bătea o inimă cinstită și înțeleaptă. Înțelepciunea țaranului român care, chiar dacă în loc de plug conduce mașina, știe cum să-și măie caii, deși sunt cai-putere. Îi plăcea și intimitatea ce se revărsa din toată ființa lui Spirică. Spirică nu era obraznic. Era intim, așa cum un om e intim cu ogorul lui, cu florile din grădină, cu albinele, cu cel care-i bate în poartă și îi cere adăpost, deși nu-l cunoaște și nu știe cu ce gânduri i-a intrat în casă. Dar, ca toți țărani, Spiridon știa și să se uite printre gene, să cântărească oamenii și, în raport de cântarul lui, să-i judece. Și nu prea greșea. Chiar când greșea, zâmbea și răspundea celui care încerca să râdă de el: „Nu eu am greșit. Noi!” Totul era pentru el acest *Noi* la care n-ar fi renunțat pentru nimic în lume.

Ajuns la sediu, primi raportul ofițerului de serviciu:

— Tovarășe colonel, a telefonat plutonierul major Anastasie Scripcă, șeful de post din comuna S... și a anunțat că brigadierul Stoian Carol a fost ucis în pădurea de lângă comună. A fost găsit cu capul despicat de o secure, lovit pe la spate. A luat toate măsurile ce se impun și așteaptă ordinele dumneavoastră.

— Ia legătura imediat cu șeful de post. Mortul rămâne acolo unde a fost găsit. Nimeni nu se atinge de nimic. Cea mai mică urmă să fie sesizată. Urmele din teren să nu fie distruse. Ancheta va fi condusă de oamenii noștri. Bineînțeles, va participa și el la anchetă, deoarece crima s-a întâmplat în sectorul său. A mai comunicat ceva?

— Da. Stoian Carol domicilia în raza comunei lui. Era însurat cu o fată din sat. Avea și doi copii. Se pare că nu prea era agreat în comună. Localnicii îi ziceau „venetic”, că nu era din partea locului, ci de undeva din Banat. Că în ultima vreme nu își vedea de gospodăria sa. Nu din cauza meseriei. Prinsese gustul orașului și uitase de copii și nevastă. Șeful de post a mai informat că ar fi cerut de mai multe ori ca să fie repartizat un alt brigadier, că ăsta, mortu’, nu-și vedea de treabă și pădurarii din subordinea lui își cam făceau de cap. Dar că nu s-a luat nicio măsură. Plutonierul major Scripcă bănuie că cineva de la Ocol îi

ținea partea. Asta-i tot!

— Bine, mulțumesc. Te rog, dă-mi o notă scrisă cu tot ce mi-ai raportat.

Rămas singur, colonelul încercă să facă ordine în vălmășagul de idei care-l năpădeau. „Stoian Carol, individul cu cicatrice cumplită de pe obraz, prietenul inginerului și ai comis-voiajorului, ucis... Cu o seară înainte l-am văzut la restaurant, beat și cu tupeu... Era cu ceilalți doi... Acum e mort!... Cine să-l fi ucis? Și de ce?... A doua crimă în câteva zile... Să fie vreo legătură între ele?”...

O bătaie scurtă în ușă. Un „intră”! Sosiseră Moț și Albu. Colonelul îi puse la curent cu noua crimă, după care le ascultă raportul. Se arătă de acord cu tot ce au făcut și dispuse ca Moț să plece, de urgență, împreună cu procurorul, în comuna S... pentru cercetări. Îi puse în vedere să depisteze pe cei cu care brigadierul era în dușmănie. De asemenea, să stea de vorbă și cu soția celui ucis.

Moț, împreună cu procurorul, care sosise în acel moment, plecară. În comună, se opriră la postul de miliție. Șeful de post le făcu o descriere amănunțită a faptelor pe care le constatasese. Le încredință și o copie de

pe procesul-verbal. Le relată că era bănuir un gopodar din sat, pe nume Vaida Aron, prins cândva de către brigadier furând lemne din pădure. Niște lemne de construcție. Făcuse și pușcărie din cauza asta. A mai arătat că îl anchetase, dar că Vaida se jurase pe copii și pe muiere, ca și pe sufletul lui, că nu avea niciun fel de amestec. Nu-l reținuse, dar a luat toate măsurile ca să nu fugă din sat.

Șeful de post se uită în carnet și continuă:

— Nu știu cât de mult contează, dar mai este, un fapt. În tinerețe, Vaida ar fi vrut să se însoare cu cea pe care a luat-o de nevastă Stoian. Era, pe atunci, fată tânără și frumoasă. Și Vaida, la fel de chipeș. Nunta lor era ca și făcută. Dar a apărut Stoian în comună, proaspăt pădurar. Bun de gură și insistent, mai ales că fata avea, fiind singura la părinți, tot ce-i trebuia, i-a sucit mințile și s-a însurat el cu fata, lăsându-l pe Vaida de râsul satului. Nu e o dovadă împotriva lui. Dar nu puteam ca să las de o parte și această întâmplare.

— Dumneata, tovarășe Scripcă, ca șef de post, dar și ca cetățean al comunei de multă vreme, îl cunoști pe acest... Vaida... Ce părere ai despre el ca om? îl întrebă Moț.

Șeful de post își dădu șapca pe ceafă, se scărpină pe frunte, se uită și la Moț și la procuror și, peste câteva,

clipe răspunse:

— Vă rog să nu uitați: eu sunt șeful de post de aici. În al doilea rând sunt cetățeanul comunei. V-am raportat. Părerea mea...e doar o părere. Eu trebuie să țin cont de fapte și de oamenii care le fac.

— Ai dreptate, replică procurorul. Dar, vrând, nevrând, ești și organul de ordine din comună și cetățeanul ei. Tovarășul locotenent, ca și mine, după ce te-a ascultat ca organ de ordine, vrea să audă și părerea cetățeanului.

— Dacă-i așa, ca cetățean al comunii, nu-l cred capabil de asemenea faptă. Indiferent că a avut ceva cu Stoian... Dar ca om al ordinei, trebuie să fiu alături de dumneavoastră pentru a afla adevărul. Și dacă adevărul e împotriva lui Vaida, adevărul să iasă la iveală, nu ceea ce cred eu. Dar dacă ceea ce cred eu e adevărul, tot adevărul o să iasă la iveală.

Moț și procurorul se uitară unul la altul și zâmbiră. Cam aceleași gânduri le treceau prin minte: „Are dreptate, majurul. E înțelept, nepripit și pune încrederea în stabilirea adevărului mai presus de orice. Un om cu adevărat demn!”

Procurorul îi ceru șefului de post să-l cheme pe Vaida. Omul sosi într-un suflet. Mâinile îi atârnavă, ca paralizate,

pe lângă trup. Intră cu pălăria în mâna stângă. Așa cum era, nebărbierit, părea un om trecut de cincizeci de ani, deși avea doar patruzeci.

— Să trăiți!

— Bună, omule! îi răspunse procurorul. Dumneata ești Aron Vaida?

— Eu, să trăiți!

— Ia loc pe scaun.

Vaida se așează cu greu, mutându-și mereu pălăria dintr-o mână în alta.

— Eu sunt procuror, iar dumnealui e ofițer de miliție. Te-am invitat până aici deoarece, așa cum știi și dumneata, brigadierul Stoian a fost ucis, iar...

— Iar eu sunt bănuیت că l-am ucis, îl întrerupse Vaida, deși cu toată sfiiciunea.

— Nu zice nimeni că l-ai ucis. Știi mai bine ca noi adevărul. Dar noi, care nu-l știm, încă, trebuie să-l aflăm. Poate că dumneata ne-ai putea ajuta. Nu te speria că unii cred altceva.

Vaida aștepta urmarea cuvintelor procurorului, tăcând. Doar ochii îi erau stinși, ca un jar înmuiat în apă.

— Ai fost azi-dimineață în pădure?

— Fost.

— După lemne?

— După. M-a trimis tovarășul secretar de la Consiliu popular ca să aduc un car de lemne pentru noua școală care se ridică la noi. Pentru copii, ca să nu mai meargă în satul vecin.

— Pe Stoian unde l-ai întâlnit?

— Niciunde.

— Sigur?

— Vă jur pe sufletul meu și al copiilor mei.

— Erai certat cu Stoian?

— Să spun că am fost certat, aș greși. Să spun că am fost prieteni, aș minți. Nu eram nici bine, nici rău unul cu altul. El cu ale lui, eu, cu ale mele.

— Lumea spune că nu-l aveai la suflet, fiindcă s-a însurat cu fata cu care voiai să te însori dumneata.

— E drept. Dar asta-i treabă veche. Eu l-am iertat și am uitat, iar el nici n-a uitat, nici n-a iertat, răspunse Vaida, trecându-și mâna peste ochi ca și când ar fi vrut să șteargă o imagine care-l supăra. Treabă veche, de flăcăi, domnule procuror.

— Și zici că nu l-ai văzut pe Stoian?

— Cum nu v-am văzut pe dumneavoastră, că n-aveați ce căta în pădure. Așa nu l-am văzut nici pe el. Nu l-am

văzut de mult, că de-o bună bucată de vreme nici nu mai dădea prin sat. De când l-au făcut brigadier, stătea mai mult în oraș... Sau, poate, avea prea multă pădure de stăpânit... O fi având mai multe treburi pe acolo decât pe aici.

Procurorul, care luase inițiativa interogatoriului, tăcu. Îl privea pe Vaida. Omul nu-i dispăcea. Simplu, dar sănătos la minte. Totuși o îndoială îl încolțea:

— Și spui că te-a trimis secretarul Primăriei după lemne?

— Așa am zis, că așa e! Nu v-am mințit. Întrebați-l!

— Așa o să și fac. Te rog să aștepti în cealaltă cameră. O să te chemăm.

Procurorul făcu un semn șefului de post. Acesta ieși cu Vaida din cameră și reveni. Procurorul continuă:

— Te rog cheamă-l pe secretar. Apoi, către Moț: — Ce spui, tovarășe locotenent?

— Ce să spun! E bine că l-ați chemat pe secretar. O fi omul ăsta bănuț de crimă, dar tot ce spune trebuie verificat. De la bănuială la adevăr e o cale lungă...

— Nu atât de lungă, cât de grea. Dacă ar fi numai lungă, am ajunge destul de ușor la el. Dar e grea. Are ocolișuri și ascunzișuri și tare anevoie ne vedem la un

capăt, la acel pe care trebuie să-l atingem.

— Aveți dreptate. Dar să vă mai spun ceva. Moț își drese glasul. Victima, Stoian Carol, nu era chiar ușă de biserică. În sat, aici, își avea casa lui, dar nu o prea încălzea cu prezența sa. În schimb, în oraș, ducea o viață de chefliu și pierde-vară. Aseară l-am întâlnit la restaurant. Elegant îmbrăcat. Bea de usca și cocheta cu femeile de duzină aflate în preajma lui. Umbla numai cu ingineri de-ai lui și cu străini. S-ar putea ca și alții să fi fost interesați să scape de el.

— Asta-i o altă treabă, răspunse procurorul. Dumneata ești încă tânăr și n-ai văzut câte am văzut eu. Dacă-l dușmănea careva de la oraș, nu-l ucidea în pădure. Găseau ei și acolo un loc dosnic în care să-i facă de petrecanie. Și nu cu securea. Foloseau ceva mai potrivit, care să nu ceară efortul la care te supune mâniarea unei securi.

— Dar dacă l-au ucis în pădure tocmai ca să ne îndrume pe noi pe o pistă greșită și să îndepărteze bănuielile de ei?

— Nu spun nu. Va trebui ca să acționăm și în direcția asta..

Nu termină bine vorba și secretarul intră pe ușă. Șeful de post rămăsese pe undeva afară. Procurorul îi întinse

mâna, că se cunoșteau dă mult:

— Ne gândeam la lup și Lupu la ușă! Bine ai venit, Lupule! Să ți-l prezint pe tovarășul locotenent Moț, de la miliție. Întorcându-se spre Moț: — Nu te mira. Lupu îl cheamă. Lupu Tănase, secretarul Primăriei de aici.

Cei doi își strânseră mâna.

— Uite ce, Tănase. Vaida susține că tu l-ai trimis la pădure după niște lemne pentru construcția școlii.

— Așa e. Eu l-am trimis. Aseară eram la Primărie. Aveam de făcut o situație pentru județ. Atâtea situații ni se cer, și care trebuie și care nu trebuie, că m-am speriat. Dar porunca e poruncă și a trebuit să stau până târziu ca să o termin. Cum lucram așa, am primit un telefon de la Ocolul Silvic că mâine, adică azi, se pot ridica lemnele din pădure. De multă vreme mă tot rugam de ei pentru lemne. Am făcut și adrese peste adrese, dar tot mă amânau de pe o zi pe alta. Când am primit vestea, am și plecat la baci Aron, că el are cei mai țepeni boi din comună. Trag cât un tractor! L-am rugat ca să ne aducă lemnele din pădure și a spus că le aduce. A adus un car încărcat și așa am scăpat de grija lemnăriei pentru școală. Altfel, stăteam cu construcția școlii în loc.

— Ce fel de om e Vaida? interveni Moț.

— Om ca toți oamenii, tovarășe locotenent. Om muncitor. Își vede de casa și de familia lui. Cam bea, e drept, și când scapă la pahar e hartăgos. Dacă cineva îl înfruntă, nu se lasă călcat pe bătăături, îi sare muștarul. Lovește, însă, numai dacă e lovit. Dar care om, în asemenea momente, e altfel?

— Se spune că a fost implicat într-un furt de lemne. Ce e cu treaba asta? continuă Moț.

— Povestea cu furtul e mai veche. Îi zic poveste și o să vedeți de ce. Într-o seară l-a prins Stoian, care pe atunci era pădurar, venind cu un car de lemn din pădure. I-a făcut acte. Flagrant-delict. Așa-i spun ei, pădurarii. Vaida a încasat câteva luni de pușcărie. E drept că omul s-a apărat spunând că Stoian l-a trimis după ele, dar n-a putut dovedi. Stoian l-a înfruntat zicând că Vaida dă vina pe el de ciudă că i-a luat mândra. Și a ieșit pe-a lui Stoian. Procesul-verbal de flagrant-delict nu a putut fi infirmat.

— Să-l fi ucis el pe Stoian? puse Moț întrebarea mai mult în șoaptă.

— Cine să știe? Altul n-a mai fost în pădure în dimineața asta. Și Stoian tot în dimineața asta a fost ucis. Deși Vaida nu e omul care să ia viața altuia...

Procurorul asculta. Ținea cotul pe masă și palma la

tâmplă. Asculta și cumpănea. Apoi le spuse:

— Vaida trebuie reținut! Toate indiciile sunt împotriva lui. Dacă n-o fi vinovat, îi dăm drumul.

— Și dacă într-adevăr nu e vinovat? Moț conchise: — Îl eliberăm, dar lăsăm un om mutilat sufletește. Un om care va pierde încrederea în semenii, în noi, în dreptate. Avem dreptul să ne jucăm cu conștiințele? Eu zic să nu-l reținem. Dispunem să nu părăsească satul. Șeful de post îl va supraveghea permanent. Dar să-l lăsăm liber. Ancheta o vom continua. Nu-l vom pierde din... obiectiv. În libertate îi va fi mai ușor să se trădeze, dacă o fi vinovat. În stare de arest, mai greu.

Procurorul zâmbi:

— Ești tânăr, locotenente. Nu te-a rodat, încă, viața. Ești și sentimental. Pui inima alături de creier... Nu e rău!... Poate pe noi,ăștia mai bătrâni, ne mai ține, uneori, de mână și rutina... Știi eu?... Tare aș vrea să ai dreptate. Fie cum zici!

Moț se ridică și îl aduse în încăpăre pe Vaida:

— Uite, baciule, tovarășul secretar confirmă cele ce ne-ai spus.

Chipul lui Vaida se luminează o clipă.

— Păi nici nu putea spune altfel, dacă ăsta e adevărul.

Apoi se posomorî și continuă cu un glas stins: — Dar e tot degeaba. Pe mine cade păcatul... Am făcut câteva luni de pușcărie din cauza lui Stoian? Am făcut... Am fost de dimineață în pădure? Am fost... A fost găsit mort acolo? A fost...

— Nu te învinuiește nimeni. Sunt numai presupuneri...

— Da, presupuneri... Dar oamenii din sat le cred și se uită la mine ca la dracu’.

— Lasă-i pe oameni cu părerile lor și ai încredere în noi. Eu și cu tovarășul procuror pentru asta suntem aici. Ca să cercetăm și să aflăm adevărul.

Țăranul tăcea, cu privirile ațintite în gol. Moț continuă:

— Ar fi bine ca și dumneata să ne spui adevărul. Așa ne-ai ajuta să lămurim lucrurile mai repede.

— Cum adică? Să spun că l-am omorât eu, deși nu știu de câte săptămâni nu l-am mai văzut? Adevărul ăsta?

— Nu! Adevărul cel adevărat! La ce oră ai plecat la pădure?

— Parcă noi plecăm cu „ora”. De dimineață tare. Se crăpa de ziuă când am înjugat boii și am ieșit pe poartă. Voiam să mă întorc până ce nu începeau căldurile cele mari ale zilei.

— Când ai ajuns la tăietură, se luminase de ziuă?

— Se luminase.

— Pe drum n-ai observat nimic?

— Ce?

— Nu te urmărea nimeni? Nu te pândeau nimeni? N-ai întâlnit pe nimeni?

— Nu, răspunse Vaida, scărpinându-se în moalele capului, repetând un străvechi obicei țărănesc de aducere aminte.

— Cum ai încărcat carul singur?

— Asta-i bună! Cum l-am încărcat? Cum se încarcă. Am răsturnat carul pe o parte și am rostogolit lemnele pe el. Că lemnele erau pe o ridicătură, stivuite după rânduială. N-au căzut toate. Pe cele rămase le-am încărcat cu brațele. Nici ele nu erau prea grele, nici eu nu sunt chiar așa de nevolnic.

— Carul a fost ușor să-l răstorni, cât era gol. Dar după ce l-ai încărcat, cum l-ai pus iar pe patru roate?

— Iertați-mă, dar e mai ușor să-l îndrepti când e plin, decât să-l răstorni când e gol. Numai că trebuie să știi cum să faci treaba asta. Și eu o știu de când eram copil. Am învățat de la tata și el de la bunu și el de la toți ăia care or fost înaintea lui. N-am dreptate, tovarășe secretar? Doar și dumneata ești tot de aici.

Secretarul zâmbi:

— Ai dreptate. Ajunge să pui un umăr, atât cât trebuie și carul, plin, cade pe toate roțile. E drept că trebuie să fii și o țără voinic și ceva mai mult, priceput. Și dumneata ești.

Moț continuă:

— Cât timp ai încărcat lemnele nu s-a întâmplat nimic? N-ai simțit nicio mișcare în jur? Ceva care să te facă să fii atent?

— Nu. Doar o dată s-au speriat boii de o vulpe ce tâșnise dintr-un tufiș, chiar sub botul lor. Atât a fost.

— Dar după ce ai plecat spre sat?

Țăranul tăcu, ridică din umeri și se scărpină iar în cap. Îi lăsară răgaz să-și amintească.

— Nici după ce am plecat în sat. Dar era să pățesc altceva. Cât pe ce să răstorn căruța cu tot cu lemne într-o râpă. Noi îi zicem râpa Aprodului, după unul de la noi din sat care a fost aprod la judecătorie și într-o iarnă l-au mâncat lupii chiar acolo, în râpă. Cum vă spuneam, era să se răstoarne căruța cu tot cu lemne din pricina unei mașini.

Procurorul, care până atunci ascultase plictisit dialogul dintre Moț și țăran, tresări. Tresări și Moț. Țăranul,

crezând că a zis o prostie, se opri din vorbă și tăcu respectuos.

— Ce fel de mașină, baciule? întrebă procurorul.

— Una din alea mici, albastră,

— N-ai observat cine era în ea?

— Parcă erau doi domni, dar nu i-am văzut prea bine. A trebuit ca să am grijă de boi. Se speriaseră foarte tare. Le-am vorbit, că noi ne înțelegem cu vitele noastre și ele ne înțeleg, până s-au liniștit. De căscam ochii la mașină, boii o luau razna în râpă, că la întoarcerea în sat râpa e pe dreapta. Nu eram în partea dinspre mașină, ci în cealaltă. Că așa mergem noi, în dreapta boilor.

— N-ai auzit-o venind? N-a claxonat? N-ai văzut-o din timp?

— Cum s-o văd? Drumul de la pădure spre sat e tot șerpuit. Cum să vezi ceva când sunt atâtea cotituri și atâta nămet de pomi, cum s-o aud? Carul scârțâie, frunzele fișâie și mașinile nu fac zgomot ca tractorul.

— Amintește-ți, baciule. Dacă ai văzut că erau doi în mașină, n-ai cunoscut pe niciunul?

— Cum să-i cunosc, dacă n-am avut timp să-i privesc ca lumea? De nu săream repede, îmi nenoroceam și boii și căruța. Acolo drumul e tare strâmt. Mă mir că n-am pățit

nimic. Am auzit-o doar când a zvâcnit pe lângă car. S-o zăpăcit lumea cu atâtea mașini. Ce le pasă lor de noi care am rămas tot cu boii și tot cu căruța?

— Ai stat mult în pădure? Pe la ce oră ai coborât spre sat?

— De stat, am stat, că nu se încarcă o căruță cu una cu două. Dar ora n-o știu că n-am ceas. Îmi amintesc, însă, că în timp ce mă apropiam de terminate cu încărcatul, suna sirena uzinii de peste deal.

— Deci când te-ai întâlnit cu mașina trecuse de șapte.

— Cam așa. Să tot fi trecut cam o jumătate de ceas.

— Încotro a apucat mașina?

— Nu știu. Drumul pe acolo e făcut pe marginea unor râpi și pâraie și cotește mereu, după cum v-am spus. Nici nu m-am uitat. Eram destul de necăjit de ce era ca să mi se mai întâmple.

— Ce culoare avea mașina? Încercă Moț să verifice memoria țăranului.

— Albastră, domnule locotenent.

— Bine, baciule. Știi carte?

— Știu, cum să nu știu. Doar am învățat și eu ca tot românul.

— Atunci ia loc la masă și scrie pe hârtie tot ce ne-ai

spus. Și dacă îți mai aduci aminte de ceva ce nu ne-ai spus, trece tot.

Procurorul părea deplin schimbat. Privea statura înaltă a țăranului, trupul lui bine legat, călit prin munca de o viață. Așezat cu temei la masă, începuse să scrie încet, migălind fiecare literă cu grijă. Deodată se auziră pași grei, de cizmă, pe sală. Ușa se deschise și șeful de post intră în încăpere cu o secure în mână. Securea era pătată de sânge.

— Au găsit-o niște copii în râpa de lângă drum.

Vaida se ridică de la masă și se repezi spre secure:

— Da' asta-i securea mea!

Șeful de post îl opri cu un gest și feri securea:

— Nu pune mâna pe ea, Aroane, că ștergi amprente!

Moț și procurorul se priviră consternați. Dar mai mare fu reacția țăranului când o văzu mânjită de sânge. Oprit de gestul majurului, se crispă și porni spre ușă, ca beat. Vru să-l oprească, dar la un semn al locotenentului îl lăsă să iasă. Reveni după un sfert de oră. Era alb la față, ca un mort.

— Am pierdut-o pe drum. Altfel, nu mă dumiresc...

— Când ai descărcat lemnele la școală, o aveai? întrebă procurorul.

— Nu-mi dau seama.

— Dar când ai încărcat lemnele în pădure?

— Nu știu. O luasem cu mine din obișnuință. Când am plecat de acasă am pus-o în car, ca să fie. Așa fac totdeauna, oriunde m-aș duce. La pădure n-am avut nevoie de ea că lemnele erau gata tăiate și fasonate. Parcă Dumnezeu mi-a întunecat mințile de nu mai știu ce am făcut cu ea.

Începu să plângă tăcut. Sta cu brațele pe masă și cu capul pe brațe. Doar umerii care i se zguduiau arătau că plânge. Îl lăsară în pace. Se liniști, se ridică și se uită la cei din încăpere cu privirile rătăcite:

— Unde-oi fi pierdut-o, Doamne? Cine mi-o fi luat-o ca să mă nenorocească?

Se auziră câteva bătăi în ușă. Șeful de post deschise și intră medicul legist.

— A fost lovit...

Procurorul îl opri și făcu un semn majurului ca să-l scoată pe țaran afară. După ce ieșiră, medicul continuă:

— După cum arată tăietura și poziția mortului, a fost lovit cu ceva ascuțit, probabil o secure, pe la spate. Cred că cel care l-a ucis e mai scund decât mortul. Asta, după unghiul tăieturii. După cum arată victima, am

convingerea că nici nu se aștepta la așa ceva. Are fața senină și nimic nu trădează că s-ar fi luptat cu agresorul. Moartea a fost fulgerătoare. Probabil că mergea fără nicio grijă prin pădure. Fie că nu l-a simțit pe agresor, fie că erau împreună, victima nu a bănuț ce avea să i se întâmple. N-ar fi rău să mergeți la fața locului.

— Chiar asta voiam să facem, îi răspunse procurorul.

Moț telefonă colonelului și-i raportă, în linii mari, tot ce reținuse și-l rugă să trimită de urgență unul din câinii lupi dresați pentru urmărire. Până să vină mașina, luată mărturia lui Vaida, în scris. Vaida arăta ca de pe altă lume, dar reuși să relateze tot ce spusese mai înainte. Semnă. Semnară și procurorul și Moț și șeful de post.

— Îl reții la dumneata, până la noi ordine, hotărî Moț.

Până să-l conducă în camera cealaltă, se auzi un zgomot de motor. Sosise mașina miliției. Plutonierul Predică, rotofei și zâmbăreț, după cum îi era felul, intră în încăperea însoțit de Balaur, câinele lup de care nu se despărțea niciodată.

— Să trăiți! Predică și Balaur, la datorie.

Vaida întinse mâna spre câine și îl mângâie pe cap. Câinele mârâi ușor, dar dădu din coadă.

După ce Vaida fu lăsat în grija unui subofițer, urcară cu

toții în mașina cu care venise cuplul Predică-Balaur și pleacă spre pădure, la locul unde se afla cadavrul lui Stoian păzit de un alt subofițer de la post. Mortul zăcea cu fața în jos și cu mâinile în lături. Capul nu i se vedea. Doctorul îl acoperise cu o bucată de tifon.

Moț se temu că nu se prea putea conta pe mirosul câinelui. Urmele se amestecau. Ale asasinului fuseseră acoperite de ale celui ce descoperise cadavrul și dăduse vestea. Un moșneag cu oile, scos din cauză. Peste ele, ale doctorului, ale șefului de post și ale subofițerului care sta de pază. Câinele se deplasă în cerc în jurul cadavrului, căutând alte urme. Pământul, acoperit, cu iarbă, nu le păstrase. Mări raza cercului. Deodată se opri ca și cum l-ar chema pe Predică. Într-un lăsturiș descoperi mai multe ramuri rupte. Semn că cineva trecuse pe acolo. Ruptura era destul de proaspătă. Frunzele nu se uscaseră. Pe pământ, câteva urme. Aici nu mai era iarbă și pământul era moale. Urmele se imprimaseră clar. Câinele miroși urmele și se zmuci în lesă. Moț îi făcu un semn lui Predică să aștepte puțin și, întorcându-se spre șeful de post, îi ceru să-i facă rost, cât mai urgent, de ghips. Cât mai mult. Îi spuse să se ducă cu mașina în sat. Acesta plecă.

Ferind urmele bine imprimate, pleacă cu toții după

câine. Traseul urmat arăta că cel sau cei care trecuseră pe acolo au ales calea cea mai scurtă, tăind-o de-a dreptul prin pădure. Nu meraseră prea mult și dădură de drumul forestier care ducea spre oraș. Câinele se opri scheunând în fața unor urme de cauciucuri. Semn că autorul sau autorii urmelor veniseră și plecaseră cu o mașină. Câinele își făcuse datoria. Mai mult nu putea.

— Ne întoarcem, zise Moț. Dar cine dracu' să fi lăsat urmele? Curioasă treabă!

— În adevăr curioasă, repetă procurorul. Apar urme care arată că cineva a venit până aici cu mașina și, pe cărarea pe care am străbătut-o noi, a ajuns până la locul crimei și apoi s-a întors. Urmele-s recente. Câinele le-a putut lua mirosul și pământul le-a păstrat prospețimea.

— Dar dacă cineva, interveni medicul legist, a intrat în pădure din cine știe ce motive și dând cu ochii de cadavru s-a speriat și a fugit? Sunt și din ăștia care, de teamă de a nu fi amestecați, mai ales în astfel de întâmplări, preferă să se facă nevăzuți.

— Sunt, reluă Moț. Dar cine să fi fost? Dacă erau doi, să fie cei pe care i-a văzut Vaida în mașină? Am impresia că urmele indică două persoane. Mă pricep la urme. Încă din copilărie ne jucam, pe coclaurile mele, cu ceilalți copii,

de-a indienii. Văzusem un film la căminul cultural, nu mai știu care, dar în el un indian citea în urme ca în carte. Ne străduiam să-l imităm. Și mă descurcam destul de bine. Dar ce căutau aceste două perechi de „urme” în pădure tocmai atunci când Stoian a fost ucis?

— Dar dacă urmele au fost făcute mai înainte de asasinat sau după? replică procurorul.

— Om vedea, zise Moț. Hai să ne întoarcem, că o fi venit șeful de post cu ghipsul.

Ajunseră la lăstărișul în care urmele erau bine imprimate. Șeful de post adusese un sac întreg. Cu găleata mașinii luară apă de la un izvorăș din apropiere. Ajutat de procuror și de medicul legist, Moț luă mulaje după mai multe urme, atât ale celor ce veneau spre locul crimei, cât și a celor ce se întorceau.

— Interesant! strigă Moț. Se pare, după urme, că la venire au fost două persoane și la întoarcere numai una. Uitați-vă! Aici sunt urmele care vin: unele sunt mai mari și altele mai mici, dar amândouă sunt amprente ale unor tălpi de cauciuc. Dar amprente nu sunt la fel. Cele mari au, de-a latul, dungi paralele, iar cele mici adâncituri rotunde, cum au încălțămintele antiderapante. Se vede clar. Urmele celui care s-a întors, celui care s-a întors

singur, sunt urmele cele mici.

— Ce înseamnă să te fi jucat de-a indienii, glumi medicul.

— Înseamnă mult, după câte văd, îi țin hangul și procurorul.

Între timp mulajele se întăriră. Moț se ridică și plecă întins spre cadavrul lui Stoian. Compară mulajele cu ghetetele acestuia. Totul corespundea și ca mărime și ca semne caracteristice.

— După ce îl ducem la morgă, mai verificăm o dată. Ca să fim siguri. Dar ochiul nu mă minte și pot să jur că unul din cei doi, la venire, a fost Stoian. Dar de ce s-a întors celălalt singur? Cel cu urmele mici să fie ucigașul? Dacă da, cum de a ajuns securea lui Vaida în mâna sa? Să fi fost înțeleși între ei? Nu-mi vine a crede, dar mai știi? Totuși nu-mi vine a crede și gata!

Dădu dispoziție șefului de post ca să-și lase ajutorul în continuare de pază până la venirea autosalvării ce avea să ducă victima la morgă. Apoi se urcară cu toții în ARO și se reîntoarseră la postul de miliție unde zăboviră cam o jumătate de oră.

Moț îl chemă din nou pe Vaida și îl întrebă dacă mai are ceva de declarat. Vaida declară că nu. Câinele îl

privea liniștit. Când îl întoarseră în arestul postului, Vaida îl mângâie și câinele dădu din coadă. Toți priveau scena cu ochii mari.

— Eu cred, rupse tăcerea Moț, că Vaida nu e vinovat. Câinele nu i-a luat urma. De aceea nici nu m-am grăbit să-i cer să-mi arate talpa. Pentru siguranță, șeful de post va lua un mulaj după ghetetele lui, deși, după câte ați văzut, nu are tălpi de cauciuc. Se pare că asasinul a venit împreună cu victima, cu mașina aia albastră cu care s-a întâlnit Vaida când se întorcea de la pădure. Ce căutau în pădure, nu știm. Cum de l-a omorât tocmai cu securea lui Vaida? Mister... Țăranul nu știe unde a pierdu t-o. Dar a pierdut-o pe traseu, odată ce plecase de acasă cu ea. Asasinul a văzut-o, a oprit mașina și a luat-o. Mai probabil e că a luat-o chiar victima. Nu uitați, era brigadier silvic. Nu se găsesc securi pe toate drumurile. Ca pădurar putea bănuși că a trecut pe acolo vreun delincvent silvic și avea o probă ce i-ar fi permis să identifice pe făptaș.

— Dar dacă Stoian a recunoscut securea lui Vaida, că erau din același sat? Or fi ele, securile, toate asemănătoare, dar nu sunt la fel. Fiecare are un ceva al ei și fiecare gospodar și-o înseamnă cu marca lui. Recunoscând-o, i-o fi spus și celuilalt că e a omului pe

care-l întâlniseră pe drum, cel cu căruța cu boii sperioși.

— Și criminalul și-a făcut rapid socoteala că are pe cine să cadă vina, interveni medicul. Țăranul a fost în pădure... securea era a lui... deci el e asasinul...

— Să știți că nu omul ce fuse aici e vinovatul, tovarășe locotenent, se amestecă în discuție și plutonierul Predică. Balaur nu se înșală niciodată. Dacă ar fi fost el, praf îl făcea. Ați văzut și dumneavoastră că acu', când ne-am întors, nici n-a mârâit, ba a și dat din coadă. Luați-vă și după mintea lui Balaur. Are cap bun și miros a'ntâia, prietenul ăsta al meu. Trebuie să-l ascultați că și el face parte tot din miliție. Și la noi nu lucrează oricine!

Râseră cu toții, deoarece Predică avea un fel al lui voios de a vorbi, dar îi dădură dreptate.

— Afurisită treabă, reluă Moț discuția. Parcă totul a lucrat în dimineața asta în favoarea ucigașului. Se scărpină în cap și își aminti de gestul lui Vaida. Întorcându-se către șeful de post, îi spuse:

— Pe Vaida îl ții în arest până la noi ordine. Să lăsăm ucigașului impresia că a lucrat perfect și că ancheta noastră se desfășoară pe pista pe care ne-a creat-o el. Așa îi lăsăm libertatea de acțiune și sigur că va scoate capul.

Procurorul căzu de acord și șeful de post îl asigură că

va proceda întocmai. Sosind ambulanța, medicul legist și șeful de post plecară cu ea la locul crimei pentru a ridica cadavrul în vederea transportării lui la morgă. Fiind târziu, nu se mai duseră la văduva lui Stoian. După nenorocirea ce se abătuse asupra casei ei, socotiră că nu era momentul cel mai potrivit. De altfel se însera și voiau să ajungă la timp în oraș. În schimb, șeful de post îi luase o declarație. Femeia nu știa nimic și nu învinuia pe nimeni. Nici chiar pe Vaida. Moț avea declarația asupra lui. Împreună cu procurorul urcară în mașina cu care veniseră și secondati de cealaltă mașină, în care se aflau Predică și Balaur, plecară. Când au ajuns în O..., se însera bine. Moț îl conduse pe procuror până acasă, undeva în zona noilor cartiere, după care plecă spre sediu.

•

La colonel se afla și Albu. Studiau cu atenție fotografiile ridicate de la profesor. Mai ales pe aceea cu calcule și săgeți. Află că Nădășan raportase toată ziua din sectorul Fulgerata că totul e în ordine.

Văzând că Moț fusese pus la curent cu această latură a cazului pe care îl anchetau, colonelul îi ceru să prezinte raportul. Relată totul, până la cele mai mici amănunte și prezentă mulajele. Când termină, colonelul îl privi un

timp, după care îi spuse:

— Ai procedat corect reținându-l pe Vaida. Criminalul trebuie indus în eroare. Să dai dispoziție ca să se ia amprentele victimei; pe ale lui Vaida le ai. Comparați-le cu cele de pe secure și căutați-le și în evidența amprentelor de la cazierul judiciar. Confirmă-ți părerea pe care ți-ai făcut-o în legătură cu urmele lui Stoian. Celelalte urme le vom identifica pe parcurs.

Colonelul tuși, după care îl întrebă brusc: — Crezi că există vreo legătură între asasinarea profesorului și cea a brigadierului?

— Tovarășe colonel, s-ar putea să greșesc, dar eu așa cred.

— Raționamentele și argumentele, locotenente.

— Mai mult raționamente decât argumente.

— Te ascult.

— Venind din comuna S... până aici, mi-am notat câteva repere. Permiteți să mă ghidez după ele?

— Desigur.

Moț își scoase carnetul și începu să-și citească pe puncte, notările, comentându-le când și când:

— 1. Acum câteva zile a fost ucis profesorul Sever Dunca. Nu avea dușmani (sau nu-i cunoaștem, încă). Se

pare că era în pragul descoperirii tezaurului și acest tezaur interesa și pe alții (pe cei pe care-i căutăm și noi). Că tezaurul interesa și pe alții, rezultă din bănuiala profesorului pe care v-a împărtășit-o dumneavoastră și din insistența cu care o anumită persoană (încă neidentificată) caută să intre în posesia fotografiilor aflate la noi. Un alt argument e și capcana din grotă (căreia i-am căzut victimă). Dacă a făcut-o profesorul, înseamnă că se temea de cineva. Dacă a făcut-o altul (sau alții), spera să intre profesorul în ea și, prinzându-l, să-i smulgă toate datele. Să nu uităm și dispariția funiei pe care am coborât cu Albu la grote, prima dată.

2. Bănuind că tezaurul interesează pe anumiți indivizi, am pus sub supraveghere grotele. Printre cei văzuți mai des în zonă, au fost: comis-voiajorul, inginerul Avram și brigadierul Stoian. Primul e în gazdă la al doilea. Mai mult, se pare că se împacă bine. Al treilea e subalternul celui de al doilea. Și toți trei fac chefuri împreună. Dacă străinul și inginerul sunt interesați de tezaur, în mod cert a fost implicat și Stoian. (Să nu uităm că în preziua uciderii profesorului, acesta a primit o scrisoare printr-un pădurar, adică prin cineva care purta uniformă de pădurar. Maria nu avea cum să știe care îi pădurar și care

îi brigadier. Uniforma e aceeași, doar semnele distinctive sunt altele. De asemenea, în ziua crimei, copilul dentistului a văzut în fața casei profesorului un camion mare, cu lemne, care, probabil, venea din pădure.

3.Din motive pe care nu le cunoaștem, Stoian a devenit indezirabil și, deci, trebuia să dispară. Ori știa prea multe și își șantaja complicii, ori aceștia voiau să scape de el pentru a rămâne numai ei părtași la împărțirea comorii. Dacă e așa, atunci patronii sunt străinul și inginerul. Amândoi cunoșteau pădurea. Sub un pretext oarecare – eventual un control în zona de care răspundea Stoian – acesta putea merge fără teamă cu șeful lui. Mai ales că după chefurile pe care le făceau împreună se puteau considera prieteni. Deci, autorul uciderii lui Stoian ar putea fi Avram. Putea fi și străinul, dar e mai puțin probabil. Mașina lui ar fi fost mai ușor de identificat, pe când Dacii, chiar albastre, sunt numeroase și nu bat la ochi. Dacă străinul ar fi luat mașina lui Avram, trebuia să cunoască pădurea satului S..., ceea ce nu prea cred. Urmele își vor spune cuvântul.

4.Rămâne de rezolvat problema securii. Vaida nu e vinovat, dar și-a pierdut securea pe drum și asasinul a folosit-o. Că victima nu s-a temut de agresor, chiar dacă

ăsta ținea securea în mână, rezultă din comportamentul ei: mergea înaintea ucigașului și nu alături sau în spatele lui. Stoian era voinic, mai voinic decât inginerul și s-ar fi putut apăra. Unde se vede că o anumită *întâmplare* l-a favorizat pe criminal (întâmplare pe care am arătat-o la punctul 3 și anume: prietenia dintre șef și subaltern). Mai mult, chiar, l-a ajutat ca bănuielile să cadă pe altul. Ampretele de pe secure ne vor ajuta mult (dacă nu cumva copiii care au găsit-o le-or fi șters). La nevinovăția lui Vaida se adaugă și faptul că Balaurul lui Predică nu l-a băgat în seamă.

5.Să nu uităm că Stoian are o Dacie albastră, exact culoarea mașinii pe care a văzut-o Vaida și care i-a speriat boii. Deocamdată astea îmi sunt raționamentele.

Colonelul și Albu îl ascultară cu atenție, fără să-l întrerupă. Când termină, colonelul i se adresa:

— Deci concluzia ta e că ambele crime sunt legate între ele și că mobilul lor e tezaurul. De asemenea, că autorul celor două crime e aceeași persoană.

— Nu văd pe altcineva. L-a ucis pe profesor pentru a-i sustrage datele privind tezaurul. Nu știm dacă a sustras ceva și ce. Probabil că da, deoarece evenimentele par să se precipite. Dovadă, uciderea lui Stoian, care devenise

incomod.

— Atunci de ce l-au mai implicat în toată afacerea asta? interveni Albu.

— Cine poate ști? Ori Stoian a aflat, din întâmplare, de scopurile urmărite de inginer și de străin și s-a impus ca un al treilea participant la acțiune și la câștig, amenintându-i cu denunțul, ori l-au racolat pentru a-l folosi la lucrările mai grele din grotă, hotărâți să-l lichideze la momentul oportun. Indiferent cum a ajuns alături de ei, soarta i-a fost aceeași.

— Ai o gândire logică, îl întrerupse colonelul. Poate prea logică. Dar să fim atenți, că nu totdeauna socoteala de acasă se potrivește cu cea din târg. Și eu sunt de părere că inginerul și comis-voiajorul trebuiesc puși sub o strictă supraveghere, dar cu multă abilitate și discreție. Le vom da posibilitatea ca să acționeze în voie. În adevăr, cele două crime lasă impresia că cei doi se grăbesc să ajungă la țintă. Dacă ei sunt adevărații vinovați, nu se poate să nu se demaște prin ceva. Dacă sunt alții, la fel li se va întâmpla.

Tăcu. Se duse până la fereastră și privi orașul. Pe stradă, un du-te-vino al mașinilor și pe trotuare, bărbați, femei, copii. În părculețul copiilor de vizavi de sediu,

larmă și bucurie. Agregatele uzinei fremătau.

Se întoarse spre locotenenți, care așteptau în tăcere:

— Azi-dimineața a fost la mine șeful Ocolului Silvic. E un om în vârstă, în pragul pensionării, suferind. Am discutat despre brigadier. Îl cunoaște de când a venit ca pădurar în cadrul Ocolului pe care îl conduce. Consideră că își făcea datoria; poate cu prea mult zel. A remarcat, însă, o anumită trăsătură a acestuia: răutatea și dorința de parvenire, atât în meserie, cât și în societate. Întrucât era subordonat direct lui Avram, mi-a recomandat ca să stau de vorbă și cu el, deoarece îl cunoaște de mult și au lucrat împreună. Despre Avram am evitat să discut, dar am profitat de sugestie și i-am transmis prin el o invitație lui Avram ca să se prezinte la mine luni dimineața.

Soneria telefonului de pe biroul colonelului îi opri cuvintele. Ridică telefonul:

— Alo! Tovarășul colonel Nicoară? Întrebă o voce catifelată de femeie.

— Da.

— Sunt recepționera de la Hotelul „Ursul brun”.

— Vă ascult.

— A sosit omul... dumneavoastră, cel cu... mănușile albe.

— Ce dorește?

— O cameră pentru câteva zile.

— A plecat de la particular?

— Da. A spus că dorește să locuiască la noi, dacă avem camere libere.

— I-ați oferit?

— Desigur. Au plecat câțiva călători și l-am putut servi.

— V-a informat, cumva, din ce cauză a plecat de la inginer?

— N-a spus, dar după cum mormăia în româneasca lui stâlcită, am impresia că s-a certat cu proprietarul.

— Bine, drăguț. Voi trimite pe cineva acolo.

— Bună seara, rosti vocea alintată a femeii.

— Bună să-ți fie inima pentru așa veste.

Închise telefonul și, întorcându-se către ofițeri:

— Ați auzit minunea? Străinul nu se mai împacă cu gazda sa. L-a părăsit de vreo oră, cu tot cu bagaje și s-a mutat la hotel. Asta nu înseamnă, cumva, o împărțire dirijată a forțelor „inamice” și o încercare de a ne arunca praf în ochi? De la Fabrica de blănuri mi s-a comunicat că străinul a solicitat, pentru poimăine, livrarea mărfurilor. Timpul s-a scurtat la maximum.

— Și funia se strânge la par, vorba bunicului, mormăi

Moț.

Colonelul zâmbi și își aprinse satisfăcut o țigară.

Capitolul X

ÎMI PARE BINE DE CUNOȘTINȚĂ

În jurul orelor 21, Moț și Albu se pregăteau să plece de la colonel spre casă. Dar colonelul îi reținu.

— Unde vă grăbiți așa? Doar n-am terminat. Mai am să vă spun ceva. Mâine e duminică, deci sunteți liberi.

— Tovarășe colonel... Voiră să zică ceva, însă colonelul le retează cuvintele:

— E duminică și, din când în când, trebuie să respectăm și noi ziua de repaus. Aveți o zi întreagă la dispoziție, să faceți ce vreți. Dar țineți legătura cu ofițerul de serviciu și anunțați-l unde vă poate găsi, dacă o fi necesar.

Colonelul îi privea amuzat. Nu se clinteau din loc. Arătau încurcați. Intraseră în „joc” și orice întrerupere îi lipsea parcă de ceva. „Se bosumflă ei acum, dar o să le prindă de minune. I-am hărțuit o săptămână ca pe caii de curse. Au nevoie de odihnă și de destindere, pentru refacerea forțelor. Mai ales că ne așteaptă zile grele, care ne vor solicita mult”. Văzându-i că nu pleacă, se răsti la ei:

— Vreți să vă iau de mână și să vă conduc până acasă? De altfel mâine și eu o să fiu mai liber. Mă duc și la

înmormântarea profesorului Dunca. Mi-a fost prieten bun... Acum, noapte bună!

Glasul colonelului era categoric deși tonul era glumeț. Neavând încotro, salutară și ieșiră.

— Ce zici? Întrebă Albu. O zi liberă, chiar dacă e duminică, în toiul unei acțiuni.

— Ce să zic? Mă întreb și eu ca tine. O fi știind șeful ce-o fi știind. Ne crede obosiți și vrea să ne refacem. Într-un fel, ziua asta liberă îmi cade bine. Mă simt frânt de oboseală. Gândește-te și tu: Drumul până în comuna S..., alergătura până la pădure și cercetările de acolo, reîntoarcerea în comună, interogatoriul lui Vaida și surpriza cu securea, drumul înapoi în oraș... Își spun cuvântul. O să dorm în noaptea asta ca un buștean.

— Nu sunt așa de trudit ca tine, replică Albu. Dar toată ziua mi-am făcut capul calendar cu cifrele și semnele de pe fotografie, fără să le aflu sensul. Cunosc bine grotele. Fotografii noastre, care-i mare specialist, ne-a făcut altele, chiar și din unghiul în care au fost luate imaginile din plicul profesorului. Ipoteze, cu grămada. Dar una o răstoarnă pe cealaltă și, până la urmă, în „sita” prin care le cerneam n-a rămas nimic. Nici mie nu mi-ar strica un pic de odihnă.

Moț caută în buzunare, după o țigară. Nu avea.

— N-ai țigări, Ioane? Pe ale mele le-am terminat.

Albu se caută și el, cu același rezultat:

— Ei, fir-ar să fie! Nici eu n-am. Am fumat ca un turc toată ziua. Ei, dar ne apropiem de „Ursul brun”. Du-te până la bar și ia țigări pentru amândoi, că n-am nici acasă. Ține banii.

— Du-te tu! Sunt prea obosit și fumăria din local nu-mi pică bine. Dar să nu te încurci, după cum ți-e obiceiul.

Albu cedă și după ce promise că se va întoarce repede, intră în local pe la recepție și de acolo la bar.

Localul gemea de lume. „De, mâine e duminică și oamenii se pot odihni după o sâmbătă mai prelungită”, își zise și înaintă spre tejgheaua barului. Salută din mers câțiva cunoscuți, cu unul mai insistent dădu mâna, refuză o invitație la o masă cu tineri zgomotoși și ajunse la barman. Surpriză! Pe unul din scaunele înalte aflate în fața tejghelei, comis-voiajorul. Își legăna picioarele ca un om fără griji și cu timp destul la dispoziție. Lângă el, o femeiușcă blondă. Amândoi vorbeau și se amuzau. O cunoștea bine pe Any Runda. Lucra la poștă, la ghișeu de „recomandate”. O salută și ceru barmanului două pachete de „Snagov”. Veselă și clătinindu-se ușor pe scaun, blonda

îi întinse mâna și îl chemă cu un gest familiar:

— Hei, frumosul meu locotenent, hai la un pahar de votcă. Să nu spui că nu. Astă-seară ești invitatul meu. Și făcu cu ochiul spre străin.

În alte ocazii Albu ar fi refuzat-o, dar de data asta arboră un zâmbet de fante cuceritor și luă loc pe scaunul din stânga fetei. „Are ce mă bodogăni Moț. N-am ce-i face. Deși i-am promis că nu stau mult, ocazia de a-l cunoaște de aproape pe comis-voiajor nu trebuie să-mi scape”.

Albu nu o înghițea pe „dihania” asta (era o vorbă a lui) cu părul platinat exagerat. Frecventa barurile în căutare de fraieri și de aventuri profitabile. Văzând-o cum arăta, îi venea să fugă. Machiajul din jurul ochilor i se lățise din cauza transpirației, iar rochia, și așa destul de scurtă, îi dezgolea până sus picioarele durdulii pe care le legăna în același ritm cu comis-voiajorul. Dădu curs, însă, invitației. Chiar îi sărută și mâna grasuță, întinsă insistent prea sus. Mâna grasuță urcă și mai sus, direct în cârlionții locotenentului, zburându-i în chip de alintare. Simțea că, de va dura mult, va face explozie.

— Ionele, („îmi zice pe nume, Doamne!”) hai să-ți fac cunoștință cu bunul meu prieten Hektor Walker, mare om de afaceri în țara lui și... Aici se întrerupse, și tuși din

pricina unei guri de votcă sorbită cu lăcomie, după care continuă: — ...și cel mai drăguț și desăvârșit cavaler pe care l-am cunoscut în viața mea.

Albu privi chelia lui Hektor și-i evaluă vârsta la peste cincizeci de ani. „Poate o fi având mai mult, dar mutra asta uscățivă, cu barba neagră bine cănită, nu trădează anii.” Întinse mâna și se prezentă. Simți mâna voiajorului, încorsetată de nelipsita mănușă albă. Deși simțea doar repulsie, îi zâmbi. Fu răsplătit imediat cu un surâs până la urechi și chiar și cu câteva cuvinte românești:

— Eu bucuros... să cunosc la tine, tiner baiat...

Albu era foarte atent.. „Într-adevăr, își zise, vorbește românește cum aş vorbi eu chinezește. Dar de ce, dacă vorbele sunt rostite anapoda, accentul e corect? Încercă să-i răspundă franțuzește dar străinul clătină din cap, semn că nu știa limba lui Voltaire. Atunci interveni Any. Le ceru la amândoi să vorbească românește.

— Dacă tu, Ionele, vorbești rar, Hektor te înțelege. Și Hektor, care e un om grozav și a reușit să învețe ceva românește de când e la noi în țară, va găsi cum să se exprime ca tu să-l înțelegi. Unde n-o putea sau unde n-o înțelege, voi interveni eu. Doar știi limba lui! Căzură de acord și ciocniră paharele. Barmanul, văzând că paharele

au rămas goale, se grăbi să le umple. La un semn al comis-voiajorului, trecură de la votcă la whisky.

Discuția demară fără prea multă greutate, la întâmplare. Discuții banale, discuții de băutură, ca între oameni care abia s-au cunoscut. Any intervenea la momentul oportun și toți erau mulțumiți că nu tăceau din gură. Ca de obicei, subiectul principal era legat de realitatea imediată: căldurile cumplite din ultimele zile și frumusețile împrejurimilor. Walker își exprima părerea de rău că nu are timp suficient la dispoziție ca să cunoască pitorescul și istoria regiunii. Că e un pasionat, un om pentru care frumosul și străvechiul înseamnă totul. De data asta, însă, afacerile nu i-au dat răgazul necesar. Dar că va reveni, cândva, numai ca să admire tot ce e frumos în țara asta. Discuția se pierdu în banalități și de la cetățile dacice, despre care străinul mărturisea că auzise că sunt *colosal* de interesante, ajunseră la băuturi, femei și mașini. Any se simțea în largul ei între cei doi bărbați. Se prindea când de gâtul unuia, când de al celuilalt, râdea zgomotos și se legăna ca barca pe valuri. Cu pantofii sprijiniți pe stinghiile barului, cu picioarele îndoite, dezgolite și mai mult din cauza poziției și cu capul lăsat pe spate, îi privea pe rând pe sub genele rimelate,

provocator, și își golea paharul cu grația cu care o primadonă își mișcă evantaiul.

Albu găsi un prilej ca să privească în sală. Îl văzu pe Moț la o masă. Sorbea tacticos dintr-o ceașcă de cafea. La masa lui luaseră loc și trei tineri pletosi. Fumau și beau coniac. Îi întâlni privirea și își dădu seama că e supărat. Nu-l înțelegea. Nu vedea nimic rău din faptul că, din întâmplare, ajunsese în preajma comis-voiajorului, a celui care le dădea atâta bătaie de cap. Totuși era bucuros că Dropia nu-l părăsise, cu toate că se plânsese că e obosit. Îi venea să zâmbească. „Iată-l pe incoruptibil din nou în bar! Dacă am fi fost împreună, ne-am fi tachinat de mama focului, până la supărare. Ne-ar fi trecut, însă tot atât de repede, că de, și asta ajută în muncă”. Albu fu întrerupt din gânduri de Any care, întinzându-se cu tot trupul ei de viespe pornită la atac spre comis-voiajor, ca să-l sărute, îl lovi din greșeală cu piciorul. Simțea că nu mai poate suporta jocul în care intrase. Any îi repugna iar străinul era destul de reținut la vorbă. Dădu să se ridice, dar Any sări de pe scaun cu o iuțeală de care n-o credeai în stare într-o asemenea împrejurare și-l așeză din nou, inundându-l cu dogorile ce zvâcneau din trupul pe care rochia, foarte subțire, i se mula perfect, scoțându-i în

relief anatomia apetisantă.

Conversația lânzezea. Mai comandară un rând și blonda gustă din fiecare pahar, plescăind din limbă cu plăcerea cunoscătorului. Barmanul, care o cunoștea bine, o privi ironic și făcu cu ochiul străinului. În timpul acesta veni și Moț la bar ca să-și cumpere țigări. Îi aruncă fetei, din mers, o privire furioasă și se făcu că nu îl vede pe Albu. Fata nu se sinchisi, crezând că-i vreun adorator dezolat și Albu nu-i dădu niciun fel de atenție.

Comis-voiajorul dădea semne de amețală, dar se ținea bine. Albu se hotărî să mai rămână, ca să-și joace cartea până la capăt. Se apropie de Any și o prinse de umeri. Femeia i se lăsă moale în brațe și, înțelegând altfel gestul lui, îi șopti mios: „— Fii cuminte! Astă-seară, nu”. Desprinzându-se de el intră în brațele larg deschise ale străinului, care îl privea ironic de parcă i-ar fi spus: „E a mea, tinere domn!”

Își roti iarăși privirile prin sală. De la masa lui, Moț îi arăta cu discreție ceasul. Îl privi pe al lui și văzu că e trecut de zece.

Dar, surpriză. În momentul acela intră în local inginerul Avram însoțit de doi tineri. Albu gândi că cercul se lărgeste. Inginerul trecu pe lângă bar. Îl văzu pe străin,

dar nu-l salută. Acesta părea că nici nu-l observase. Barmanul, care îi cunoștea pe amândoi și îi văzuse de atâtea ori împreună, îi atrase atenția. Străinul făcu un gest cu mâna, semn că nu-l interesează. Dar Any, cunoscându-l pe inginer, îl strigă și-i făcu semn să vină la ei la bar. Inginerul îi privi o clipă, ezită și apoi refuză, arătând cu un gest grăitor spre cei doi însoțitori. Any mormăi printre dinți: „Mojicul tot mojic!”

Albu, care urmărea scena, avu prilejul să-l observe mai atent pe inginer. Îi văzu fața aproape pătrată și nasul ușor coroiat. Privirile îi erau spălăcite și clipea des. Părea cam de o vârstă cu voiajorul. Ajutat de un ospătar, inginerul reuși să-și facă rost de o masă în restaurant, tot în preajma orchestrei, ca și în seara trecută.

Any și voiajorul nu-i mai acordau nicio atenție. Lăsând impresia că e amețit, coborî de pe scaun cu încetineala pilitului și, clătinându-se ușor, trecu printre mese, intră în restaurant și se îndreptă spre grupul sanitar. La masa inginerului se consuma tot vin negru. Cei trei fumau și aruncau fumul spre tavan. Nu vorbeau nimic. Din când în când loveau paharele de tăblia mesei și, fără să le mai ciocnească, le goleau. La grupul sanitar Albu dădu peste Moț, care intrase prin ușa personalului de serviciu. Se

supără când îl văzu, gândindu-se că ar fi fost posibil ca cineva să facă vreo legătură între ei, sau să intre și să-i găsească împreună.

— Ce vii după mine, Dropio?

— Tu ai venit după mine! M-ai găsit doar aici.

— Vrei să-mi faci morală, să-mi spui că e târziu și că trebuie să plecăm? Dacă vrei, du-te! Eu mai rămân. Mi-ai văzut, doar, compania.

— N-o fă pe istețul, că nu-ți stă bine. Ce, crezi că o să poți să-l tragi de limbă pe voiajorul tău? N-o fi așa de nerod ca să-l ia gura pe dinainte, chiar dacă e amețit. Sau speri că, prins de cine știe ce remușcări, o să-ți cadă în genunchi făcându-ți mărturisiri complete și cerându-ți iertare...

— Nu de asta e vorba. M-am convins că nu-i prost. Dar sunt curios dacă cei doi vor lua legătura între ei în vreun fel oarecare. În seara asta e multă lume aici. Așa cum stăm și noi de vorbă, pot găsi și ei o modalitate.

— Mă îndoiesc. Dacă n-aș ține la tine, te-aș lăsa aici, pe mâna lor. Ai văzut ce mână bună au...

— Parcă tu n-ai văzut!

— Am văzut și-s sătul. Dar ca să te sature de compania lor, te duc, după ce ieșim, direct la morgă. Să ți-l arăt pe

Stoian care, ca și tine, aseară benchetuia cu ei.

— Du-te la locul tău sau acasă și lasă-mă în pace!

Spre bucuria lui Albu, nu intră nimeni în grupul sanitar cât dură încinsul dialog. Știa că Moț are dreptate. Dar simțea că trebuie să încerce. Deci, să rămână. Moț căzu, până la urmă, de acord. Plecară fiecare la locurile lor, pe aceeași cale pe care veniseră. Erau curioși – și Moț se molipsise de la Albu – să vadă dacă inginerul va încerca să ia legătura cu străinul, sau dacă cearta lor era adevărată. Nu prea credeau în a doua variantă, dar bănuiau că se va întâmpla ceva până la închiderea localului. Nici ei nu știau ce, dar li se părea că ceva plutește în aer.

Surpriza nu întârzie să se arate. Albu nu mai găsi la bar nici pe Any, nici pe Walker. Barmanul spăla niște pahare. Văzându-l, îi șopti:

— Porumbeii au urcat în hogeac. Au luat și o bombă cu whisky.

Ceru nota, ca să-și achite consumația. Barmanul rânji:

— Nu e nevoie, domnule locotenent. Rechinul a plătit tot și vă dorește o seară plăcută.

Ca să aibă justificare că mai rămâne, (voia să vadă ce va face inginerul), ceru un pahar cu whisky. Barmanul

ridică un pahar plin de pe tejghea.

— Sunteți servit! Vă aștepta. L-a plătit înmănușatul, pentru dumneavoastră, când a plecat. Și v-a rugat să-l beți în sănătatea lui.

Albu luă paharul. Nu avea încotro. Să fi refuzat, ce-ar fi zis barmanul? Poate bogdaproste, și l-ar fi băut el. Nar fi fost rău... Dar cum tot comandase un pahar, ca să tragă de timp, ar fi dat de bănuir că nu-l bea pe cel oferit. Așa că, vrând, nevrând, îl săltă și începu să-l deguste.

Albu îl cunoștea pe barman de când venise în oraș. Auzise că era vechi în meserie și priceput. Dar avea un zâmbet slugarnic, chiar imbecil, sub o mustăcioară à la Douglas Fairbanks. Îmbrăcat totdeauna într-un costum negru impecabil, cu papion alb, părea un ginere tomnatec în așteptarea miresei. Putea să fie căldura cât de mare, nu zăreai strop de transpirație pe chipul lui. Avea un ten uscat, cu un neg pe obrazul stâng cât o monedă de 5 bani. Om stilat. Mâinile îi erau butucănoase și mari, ca de țapinar, totuși extrem de agile.

Așezat pe scaun, Albu își sorbea tacticos băutura. Prin oglinda de pe peretele barului, în care se răsfrângea imaginea a zeci de sticle cu diferite băuturi indigene și de import, vedea cam jumătate din sală. Nu se petrecea

nimic deosebit. Începu să se plictisească de unul singur. La Moț nu voia să se ducă și nici Moț nu venea la el, deși lui i-ar fi fost mai lesne. Ar fi venit la bar ca orice consumator și gata! De aceea se bucură când Nicu Blaga, fotbalistul, îi puse mâna pe umăr, cu afecțiune dar și cu respect. Făcea parte din echipa locală, intrată nu de mult în prima divizie.

— Îmi dai voie, bădie? Așa-i spunea Blaga, după obiceiul din Moldova natală.

— Șezi, dragul badii, îi răspunse Albu pe același ton. Că loc e destul, chiar și pentru fotbaliști.

Blaga luă loc în stânga lui Albu și comandă un sirop cu lămâie.

— Sirop, Nicule?

— Sirop, bădie, că suntem în plin campionat. De ne simte șeful – se referea la căpitanul echipei, venit de la una din echipele bucureștene și jucător în „națională”, om de o înaltă probitate profesională și sportivă – că am consumat băutură în perioada asta, ne-am ars. „Băieți, ne zice el, ați intrat cu mine în «A»? Da! Vreți să vă mențineți? Atunci ascultați-mă, că de nu...”

Albu zâmbi când îl văzu pe barman meșterind la siropul cu lămâie mai mult decât era necesar. Bănuî complicitatea

dintre fotbalist și barman, dar nu spuse nimic.

— Crezi că învingeți mâine?

— Nu știu ce să-ți răspund. Au o echipă bună, omogenă și hotărâtă. Dar nici de noi nu ne e rușine. Va fi o luptă grea. Suntem, însă, hotărâți să luptăm cu toate puterile și cu toată priceperea noastră, până la capăt și să învingem.

— Până la care capăt? Al răbdării suporterilor poate?

— Bădie, eu vorbesc serios.

— Parcă eu nu! Doar vă știu. Când ați... „promovat” din „A” în „B”, nu tot așa ați jucat? Tot până la capăt! Și cum capătul echipelor din „A”, pe atunci, dar capătul de la coadă, erați voi, ați luat-o de la capăt în una din seriile „B”-ului. Ai uitat „aclamațiile” suporterilor care nu mai găseau sfinți în calendar ca să vă „ovaționeze”?

— S-au mai schimbat treburile, bădie. Ne-am schimbat și noi. Suntem, până acum, pe locul trei și nu-l cedăm.

— N-ar fi rău să fie bine, Nicule, rosti Albu una din ironiile atribuite lui Ion Creangă. Și ciocni paharul său de whisky cu paharul de „sirop” al fotbalistului: Servus și victorie!

Nicu gustă din sirop și zâmbi:

— Te-ai prins, bădie! Numai unul beau. Zău! Mai gustă o dată. Privind în sală, îl văzu pe Moț la o masă. Îl salută

cu mâna și se întoarse spre Albu: — Uite-l colo pe Traian. Cum de nu sunteți împreună? Nu l-ai văzut?

— L-am văzut, dar lasă-l în pace. Observând că Nicu se pregătea să-l cheme la bar, continuă: — Ți-am spus să-l lași în pace! Știi obiceiul lui de a intra în crâșmă din an în paști. (Blaga dădu afirmativ din cap). Află că ne-am certat și acum a intrat în local ca să-mi arate că nu-i pasă. Că se descurcă și fără mine.

— Eu mă duc să-l aduc aici.

— Lasă-l, că stă bine și acolo! Așa-i trebuie! Dacă vrea, n-are decât să vină singur, fără invitație. M-a făcut afemeiat, pilangiu, neserios. El a spus, el să vină să-și ceară scuze.

Nu termină bine de vorbit și inginerul Avram veni la bar, cumpără țigări și ieși în stradă. Era singur. Dar, curios, era și treaz. Cel puțin așa arăta, lucru surprinzător pentru cei care-i cunoșteau meteahna. Mai era cam o jumătate de oră până la închiderea localului. Niciodată inginerul nu părăsise vreun local înainte de închidere și atunci numai la insistențele ospătarilor. Albu nu putea vedea dacă și cei doi tineri care-l însoțiseră pe inginer au rămas sau au plecat pe ușa restaurantului. Din locul în care ședea nu se observa masa din restaurant la care

șezuse inginerul. Era foarte important acest fapt, mai ales că cei doi tineri, dacă aveau vreo legătură cu cazul ce se ancheta, puteau fi două piese noi pe care adversarul le punea pe tabla de șah a celor două crime.

Se scuză față de Blaga și, dând ușor la o parte perdeaua vișinie, de catifea, ce acoperea peretele-fereastră, privi afară. Nu văzu mașina inginerului. Probabil venise pe jos. Îl văzu, însă, cum suna de zor de la telefonul public. Deși la hotel era și o stație de taxiuri, la ora aceea nu era niciun taxi. Neobținând niciun rezultat, după câteva încercări, porni pe jos. Se uită după el până dispăru în întunericul nopții. Reveni la scaunul său de la bar, după un ocol mai larg printre mese. Așa putu privi în restaurant și văzu că cei doi tineri erau tot acolo. Tocmai le soseau două sticle cu vin. Păreau mai veseli decât atunci când intraseră cu inginerul și mai vorbăreți.

Ajuns la bar, îl luă pe fotbalist de braț, rugându-l:

— Hai cu mine!

— Unde, bădie?

— Unde merge și vodă pe jos. Hai cu mine, că m-am cam amețit.

Intrară în restaurant și îndreptându-se spre grupul sanitar, îl întrebă pe Blaga într-o doară:

— Cine-s tipii ăia, că nu i-am văzut până acum?

— Care?

— Aia de la masa de lângă orchestră.

— Nu-i cunosc nici eu. Mi se pare, însă, că unul din ei, cel din dreapta, e șofer pe autobuz. Pe celălalt nu-l știu.

— Așa localnic ești? Nu-ți cunoști concetățenii!

— Lasă, bădie, că și mata ești aici de un an și ceva și, vorba aceea, ditamai milițianu' și nu cunoști nici șoferii de pe autobuz. Cu meseria pe care o ai ar trebui să-i știi cum îi cheamă chiar și pe măturătorii de la gospodăria orașului.

— Da' ce, eu îs de la „circulație”?

— Cum să fii? ăia sunt băieți unu' și unu'...

Albu primi lovitura și contraatacă:

— Fii fără grijă, dragu' badii. O să întocmesc un tabel cu toți măturătorii și o să-l țin la dispoziția fotbaliștilor din oraș. Ca să-i chemați să măture roșiile de pe teren când pierdeți un meci. S-ar putea să aveți mare nevoie de ei.

Blaga înghiți în sec, dar replică:

— N-ar fi rău să faci tabelul. Bădia și-ar mai completa cunoștințele.

— Mi-ajunge cunoștința ta, Nicule.

Izbucniră amândoi în râs. Cine i-ar fi văzut, ar fi zis că sunt doi tineri oleacă chefuiți. Tot discutând și tachinându-se, reveniră la bar, așezându-se pe scaune.

— Mai iei un... sirop? Plătesc eu. Fără să mai aștepte răspunsul, se adresă barmanului: — Rudi baci, un sirop sportiv (făcu cu ochiul barmanului) pentru gloria fotbalului local și un whisky pentru bătrânu’.

— Râzi, bădie, râzi! Dar dacă vii mâine pe stadion, parcă te văd ploconindu-te în fața mea ca să-ți dau un autograf și o mânecă de la tricou, după meci.

— O să văd și minunea asta. Să știi că s-ar putea să viu mâine, să te admir. Și dacă pierdeți, ce-ți fac?

— Punem pariu?

— Vrei să-ți iau banii? Nu pun, că mi-e milă de tine. N-o să mai ai cu ce cumpăra... sirop o lună întreagă. O să vezi!

— Și ce-ai vrea să mai vezi? Întrebă Moț, care se apropiase pe nesimțite de ei și acum stătea cu mâinile pe câte un umăr al celor doi, înfierbântați de discuție.

— Pe tine în orice caz, nu, Dropio, dar văd că n-am scăpat.

— Parcă ziceai că sunteți certați, zise Blaga.

— Da. Acum a venit ca să-și ceară iertare. Și cum eu

sunt bun, îl iert. Noi ne împăcăm repede. Nu ca fotbaliștii care se iau, uneori, la bătaie pe teren sau, mai... elegant, se cotonogesc, i-o trânti Albu.

— Mergem acasă? întrebă Moț. E târziu...

— Mergem, Dropio. Apoi, către Blaga: — Vezi ce înseamnă să ai soacră. De aia nu mă însor. Am una aici, lângă mine și îmi ajunge.

Se ridică de pe scaun. Albu își bău, stând în picioare băutura și amândoi își luară rămas bun de la Blaga.

— Eu mai rămân ca să-mi beau siropul. Pe mâine, la meci.

— Pe mâine. Îmi pare bine de cunoștință...

Blaga rămase cu gura căscată. „Ce-o fi vrut să spuie”?

Nu știa că Albu se gândea la Any, care i-a permis să-l cunoască pe comis-voiajor.

Ieșiră pe la „recepție”, în stradă.

— Ce faci mâine? întrebă Moț.

— Mă duc la meci. Dar tu?

— Merg și eu.

Se despărțiră strângându-și bărbătește mâna, fiecare plecând către locuința respectivă. Mergeau în direcții opuse. Albu se uită o clipă după Moț, își aprinse o țigară și plecă agale către casă. „Îmi pare bine de cunoștință,

domnule Hektor Walker! Sper să ne mai revedem”, își spuse, trăgând cu poftă din țigara care lucea, în întunericul nopții, ca un licurici.

Capitolul XI

ÎMPUȘCĂTURI ÎN NOAPTE

Ajunși acasă, și Moț și Albu, conform ordinului, anunțară ofițerul de serviciu că pot fi găsiți în patul lor, toată noaptea.

A doua zi, după un somn bun, Albu și Moț se întâlniră imediat după orele 10 la cofetăria „Carmen”. Era un soare splendid de vară. Nu începuse zăpușeala, dar era cald. Luară o înghețată cu frișcă și plecară spre stadion. Stadionul nu era prea departe, așa că nu se grăbeau. Aveau locurile rezervate și meciul cu „minerii” începea abia la orele 11. Erau binedispuși. Dormiseră bine și nu-i deranjase nimeni. Semn că totul se desfășurase normal, că nu intervenise nimic. Dădură un telefon ofițerului de serviciu și aflară că nici în dimineața asta nu-i căutase colonelul.

Tribunele era arhipline. Steagurile viu colorate ale echipei localnice fluturau în toate părțile, agitate de tineri gălăgioși. Într-un colț, doar, câteva steaguri ale echipei venită în deplasare, legănate ritmic de vreo trei sute de musafiri, la fel de gălăgioși. Deși în vădită minoritate, musafirii aveau gura la fel de mare. Și ei și gazdele agitau

tălăngi și manevrau niște sirene micuțe dar care sunau cumplit, ca un miorlăit amplificat, de mâțe trase de coadă. În așteptarea meciului, care trebuia să înceapă dintr-o clipă în alta, erau cu toții nerăbdători.

În fine, echipele intrară pe teren. Arbitrul de centru și cei de margine își luară locul în primire. Traseră la sorți și oaspeții avură lovitura de începere. Meciul se juca pe viață și pe moarte, ambele echipe vrând să câștige. Primul gol îl marcară fotbaliștii mineri, și cu scorul de 1 la 0 se și încheie prima parte. Albu se gândi la Blaga... „Dacă puneam pariu, îl văduveam de... siropuri”.

Meciul se încheie, după o a doua repriză foarte agitată, cu victoria gazdelor. După egalare, care avu loc în primele zece minute, Blaga reuși să marcheze golul victoriei. Urlete cumplite zvâcniră din mii de piepturi. Musafirii tăceau, necăjiți, păstrând, totuși, nădejdea, cel puțin a egalării, dacă nu a victoriei. Dar egalarea nu veni. Toți din tribune, în picioare, intonau cântecul echipei. Patru versuri, doar, repetate la nesfârșit, fără oboseală... „Al dracului, Blaga! își spuse Albu. Bău el... sirop, dar a avut dreptate. Și a marcat frumos”.

Moț și Albu ieșiră din stadion odată cu valul spectatorilor. Parcă se revărsa un fluviu pe porțile larg

deschise.

— Unde mâncăm, Dropio?

— Tu știi că eu mănânc acasă.

— Hai să mâncăm la restaurant. Măcar duminica n-o mai fă pe bucătarul. Știu că ai talente de gospodină, dar hai cu mine, că mi-e urât singur. Și la cantină nu m-aș duce.

— Atunci vino la mine la masă. Oi avea ceva și pentru tine.

— Mulțumesc de invitație, dar nu cedez. Mergem la restaurant.

Moț acceptă și amândoi se duseră la restaurantul hotelului. În restaurant, lume puțină. Afară, însă, pe terasa restaurantului și în grădină, grămadă de oameni. Beau bere și discutau despre meci. Normal!

Luau masa în liniște. Când ajunseră la grătar, în local își făcu apariția Walker însoțit de un bărbat. Se așezară la o masă și o ospătăriță le întinse lista de bucate.

— Cine-o mai fi ăla de lângă străin? întrebă Moț.

— Dracu' știe? Dar parcă-i de-al lui. Nu vezi că se înțeleg, perfect?

Walker ridică privirea și, întâlnind-o pe a lui Albu, se înclină respectuos. Albu îi răspunse la fel.

Luară o sticlă de vin. Moț gustă și el dintr-un pahar pe care și-l umpluse numai pe jumătate, lăsându-l pe Albu să ducă greul. Nu terminaseră tot vinul din sticlă, când apăru chelnerița cu încă o sticlă.

— Păi, n-am mai comandat băutură, îi spuse Albu.

— A trimis-o domnul cu mânușile albe.

— Spuneți că nu o pot primi. O sticlă ne este deajuns.

Ospătara vru să ridice sticla, dar Walker, care urmărea scena, se ridică de la masă și veni către masa lor.

— Iertați... Eu dat cu plăcere... Scuze că plecat aseară fără... fără... fără... bunvedere. Rog primiți...

Albu dădu mâna cu Walker. Moț înclină capul a salut și mormăi ceva neinteligibil. Albu îi mulțumi și acceptă, iar Walker se întoarse la masa lui.

— Ți-ai făcut un prieten, Ioane. Să-ți trăiască! Și goli restul de vin din pahar. Contrar obiceiului său, își mai turnă o jumătate de pahar din sticla proaspăt adusă. Ca să fiu părtaș cu tine, Ioane. Servus! Ce-o să râdă colonelul când i-oi povesti!

Serviră și o cafea, după care plecară. Ieșiră prin bar. Îl salutară pe Walker și se opriră la recepție de unde aflară că însoțitorul lui Walker venise de dimineață, cu o mașină mare, și e cazat tot la hotel. Venise să ridice marfa de la

fabrica de blănuri.

— Parcă trebuia transportată cu trenul, zise Moț.

— S-or fi răzgândit. Aflăm noi, mâine. Ce faci după-masă?

— Dorm.

— Și eu. M-au cam obosit meciul și căldura asta.

De la un telefon public dădură din nou telefon la miliție. Nimic nou. Comunicară că merg acasă, unde pot fi găsiți până la orele 18. Dacă după asta au de gând să se ducă pe undeva, vor anunța pe unde pot fi găsiți. Se despărțiră, fiecare plecând spre casa lui.

•

Colonelul fusese la înmormântarea profesorului Dunca. Luase cu el o minunată jerbă de garoafe roșii și o depusese pe catafalc. În mormântarea, cu tot ritualul ei, a durat vreo trei ore. Cortegiul care-l urma pe cel dispărut era imens. Mulți, foarte mulți foști elevi; cadre didactice, personalul muzeului, cu directorul Măloiu în frunte; oameni din oraș care îl cunoscuseră. Și câțiva străini de oraș, despre care află că reprezintă diferite foruri științifice din țară.

Colonelul Nicoară se integră mulțimii, aducând un ultim omagiu prietenului și cercetătorului dispărut atât de

tragic. O zărea, când și când, pe Maria, în urma carului mortuar. Era singură. Profesorul nu mai avea alte rude. Îmbrăcată în negru și cu un voal negru pe cap, părea și mai slabă. „O ființă neajutorată, își spuse colonelul. Cum se va descurca de acum încolo?”

Căldura se lăsase peste tot, înmuind asfaltul. Dar nimeni nu se grăbea, ritmul carului mortuar și al oamenilor fiind același până la cimitir. Fanfara intona, trăgănat, marșul funebru. Mașinile întâlnite pe parcurs se opreau, aprinzând farurile. Un vechi obicei al șoferilor de a respecta ultimul drum al unui om. Pe trotuare, trecătorii se opreau o clipă, iar cei acoperiți se descopereau...

Când totul se termină, colonelul își luă rămas bun de la Maria, exprimându-și încă o dată condoleanțele și plecă. La ieșirea din cimitir, conform consemnului, îl aștepta mașina. Se duse direct acasă. Erau orele patru după-amiaza. Dădu un telefon la sediu și află că e liniște. Se interesă de Moț și de Albu și fu informat că la ora aceea se găseau acasă. Mâncă ceva în fugă. Nu-i era foame. Sau poate din cauza amărăciunii nu putea mânca. Dădu drumul la radio, dar îl stinse în grabă. N-avea chef nici de muzică. Se întinse și adormi destul de greu. Până să

adoarmă se gândi la familia sa, aflată, încă, la mare. Îi era dor de „fetele” lui, cum își alinta soția și fata. Dar se întreba și ce surprize or să aducă zilele care vin. Se adunaseră o serie de date, dar nimic deosebit...

•

În cele două garsoniere telefonul zbârnâi prelung. Moț și Albu erau chemați urgent la sediu, din dispoziția colonelului. Erau orele 23. Afară se întunecase...

La sediu, lumină la fereastra colonelului. La intrare, Moț sosi odată cu Albu.

— Parcă am tras în bobi, Dropio, că am sosit în același timp.

— Ce s-o fi întâmplat?

Intrară în cabinet. Colonelul se afla pe scaunul lui. Salutară și, la un semn, se așezară pe scaune. Colonelul se uita la amândoi. Îi erau dragi deopotrivă. Îi plăcea și cum se tachinau. Avea încredere în ei. Cu toată firea lor deosebită, se înțelegeau de minune. Formau un cuplu de acțiune bine sudat.

— Noutățile, băieți!

De data asta Moț i-o luă înainte lui Albu, relatând cu lux de amănunte aventura de la bar, din seara trecută, a lui Albu.

— Vasăzică ai avut „onoarea” de a face cunoștință cu distinsul comis-voiajor.

— Am avut. Când am intrat în local după țigări, era la bar cu una, Any Runda, de la poștă.

— O știi. Și?

— N-am scăpat. Mă cunoștea și m-a invitat. Așa l-am cunoscut pe Hektor Walker, că așa îl cheamă pe omul cu mânușile albe. Zicea că nu știe românește. Că a învățat câteva cuvinte în răstimpul de când e la noi în țară. Avea asupra lui și un ghid de conversații curente, în limba lui, cu traduceri respective în limba noastră. Dar să știți că e viclean. Deși Any o făcea, din când în când pe interpreta, am impresia că înțelegea tot ce-i spuneam. Dar nu ăsta e lucrul cel mai important, ci faptul că se pare că străinul s-a certat cu adevărat cu inginerul.

Colonelul își ridică numai sprânceana dreaptă a întrebare. Albu continuă:

— A venit și inginerul în local, însoțit de doi tineri. Nu s-au uitat unul la altul, nu s-au salutat. Când Any, care îl cunoștea, l-a invitat la bar, a refuzat politicos și a intrat în restaurant.

— Au rămas acolo?

— Nu. După un timp, Walker și Any au intrat în camera

străinului, iar inginerul a plecat în jurul orelor 22 și 30. Pe jos, singur și, după aparențe, necherchelit. Tipii cu care venise au rămas în local.

— Ai aflat cine sunt?

— După câte am fost informat, unul e șofer pe autobuz. Despre celălalt nu am putut afla nimic. I-am lăsat bând vin negru și într-o stare înaintată de... euforie.

— Cum ați petrecut ziua de azi?

Moț relatează tot ce au făcut. Adăugă:

— Walker și-a adus un concetățean. A sosit azi de dimineață un camion cu care vrea să-și transporte marfă de la Fabrică. Locuiește tot la hotel. E interesant acest aspect. Știam, doar, că marfa urma să fie transportată cu trenul.

— Vedem noi mâine. Acum să vă spun de ce v-am chemat. Ceva mai înainte, subofițerul care supraveghează casa Dunca, a raportat, prin radio, că un individ a trecut așa, în pas de plimbare, de câteva ori prin fața casei. I s-a părut că se uita prea insistent spre casă. S-ar putea ca să fie un cetățean cu insomnii, care-și caută... somnul pierdut. Dar ar putea fi și altceva. Vă amintiți că Maria a primit câteva telefoane în legătură cu fotografiile pe care le-ați găsit voi. N-ar fi exclus ca... plimbărețul să fie

posesorul vocii misterioase care le solicita atât de insistent. Știind că Maria e singură în casă, nu cumva să intre pentru a le lua. Plimbarea lui, dacă e așa cum bănuiesc, urmărește să afle o posibilitate de a intra în casă și eventualele riscuri... Un fel de... documentare la fața locului.

— Bine, dar fotografiile sunt la noi, spuse Moț.

— Sunt și nu sunt. Sunt și la noi și acolo. Am făcut copii după ele. Până și calculele ca și săgețile le-am copiat. Acum fotografiile, în plicul original, sunt la locul lor. Le-am pus cu mâna mea. Am trecut ieri pe acolo. Maria nu era acasă. Am descuiat ușa, că știu unde lasă cheia: în cutia de scrisori. Am intrat. Apoi am sigilat ușa și am plecat. Așa că nici Maria nu știe că pozele au plecat și s-au întors.

Își trase o clipă sufletul, apoi continuă:

— Misiunea voastră: mergeți urgent acolo și acționați după împrejurări.

— Pe subofiter unde îl găsim? întrebă Albu.

— În porumbăria veche din stânga curții. E destul de încăpătoare pentru un om și nu dă de bănuț.

— Coșmelia aia înaltă?

— Da. Fiind în ea, nu poate acționa. De-abia a putut să

ne transmite prin radio, cu voce înceată. Dacă ar coborî, ar putea fi văzut și ar da totul peste cap. Mergeți acolo. Vă recomand prudență și atenție. Dacă plimbărețul e criminalul, nu va pregeta. Doi morți ajung! Ați văzut și voi că asasinul nu are niciun scrupul...

Cerul se umpluse de nori și o noapte întunecoasă se lăsase peste oraș. Când cei doi ofițeri ajunseră, la destinație, pe strada Pinilor nu era nici țipenie de om. Ultimele cuvinte ale colonelului îi pusese răsunătoare pe gânduri. Își pipăiră pistolul de sub haină, în orice clipă la îndemână. La capătul străzii se opriră. În loc să meargă spre casa Dunca, intrară în prima curte. Casa era întunecată, semn că toți ai casei dormeau duși. Avură noroc că porțile nu erau încuiate și nici nu scârțâia. Merseră tiptil pe lângă zidurile casei și se strecurară spre fundul grădinii. Pantofii lor, cu talpă de crep, amortizau orice zgomot. Proprietarii nu aveau câine, așa că ajunseră cu bine la gardul ce dădea în curtea de alături. Gardul era înalt, din beton. Reușiră să se urce pe el. Moșu avu norocul să sară într-o tufă de urzici. Înjură pe înfundate, blestemând în gând proprietarul care nu-și îngrijea ograda. I se bășicase pielea mâinilor și îl ustura îngrozitor. Răbda, strângând din dinți, ca să nu-i dea prilej de râs lui Albu. Parcă-l auzea povestind,

înflorind povestea cu fel de fel de amănunte imagine: „Marele anchetator, într-una din marile sale acțiuni, a sărit un gard mare; a fost atacat de un număr mare de urzici pe care, până la urmă, a reușit să le aresteze cu mâinile goale, singur și nesilit de nimeni, lăsând posterității amintirea unuia din infailibilele sale sisteme geniale”... Străbătură noua curte în pas vioi, prin iarba moale care atenua și mai mult zgomotul pașilor. Nu mai săriseră atâtea garduri de când erau copii.

Aleseră calea asta pentru a ajunge la casa profesorului, fără să fie văzuți de cineva de pe stradă. Treceau din curte în curte, sărind garduri când mai înalte, când mai scunde. O veritabilă „cursă de garduri”. Călcau peste straturi de ceapă, varză și altele din aceeași familie, se strecurau printre butuci de vie sădiți de câte un pățimaș, care păstra nostalgia satului natal.

Într-o curte dădură peste un dulău bătrân care, după ce-i mârâi leneș, o clipă, își puse iar botul pe labe. La a patra curte, o bătrânică chinuită de nesomn, ședea cu lumina aprinsă în cadrul ferestrei deschise și privea afară. Cu părul alb și rărit de ani, revărsat pe umeri, uscată și fără dinți. O cămașă albă, de două ori mai mare decât trupul firav. Când îi văzu sărind în curtea ei, dădu să țipe.

Glasul, însă, îi pieri ca prin farmec. O zăriră ridicând mâinile în sus și căzând pe patul care, din fericire, era aproape de geam. Se opriră și, apropiindu-se tiptil de geam, ascultară. Se temeau ca nu cumva bătrâna, de emoție, să fi pățit ceva. Dar bătrâna își reveni repede, își făcu o cruce de la frunte până la picioare, închise fereastra cu zgomot și slobozi storurile. Râseră mulțumiți că nu se întâmplase nimic și își continuară cursa. Moț nu pierdu ocazia și îl tachină pe Albu:

— Ai văzut cum leșină femeile după tine, simpatice Don Juan?

— N-a leșinat după mine, îi replică Albu. Dar când văzu așa un urs ca tine, ce putea să facă săraca?

Pentru a preîntâmpina situații asemănătoare, o luară numai prin spatele caselor, unde – sperau ei – gardurile sunt mai mici și șansele de a fi văzuți, minime. Noroc că nu întâlneau garduri protejate de sârmă ghimpată.

Cursa cu obstacole ținu vreo douăzeci de minute. Ajunși la gardul profesorului, se opriră ca să-și tragă sufletul și să chibzuiască ce au de făcut. Gardul era destul de înalt. Parcă mai înalt decât celelalte. Avea, deasupra plăcilor de ciment, o plasă din sârmă cu ochiuri hexagonale.

Ascultau încordați și căutau să străpungă bezna de

dincolo. Liniște. Casa profesorului se înălța, printre arborii înalți, ca o umbră de castel medieval. Albu își privi ceasul fosforescent. Mai erau zece minute până la miezul nopții. Trecuse mai mult de o oră de când subofițerul raportase prin radio că i se pare ciudată plimbarea necunoscutului prin fața casei. Trebuiau să se grăbească.

Căutară locul prin care puteau trece peste gard, cât mai ușor, fără zgomot și fără să fie zăriți de către cineva din curte, dacă era cineva... În cele din urmă găsiră ceea ce căutau. Doi arbori, destul de rămuroși. Unul într-o grădină, celălalt în cea în care se aflau. Ramurile lor se întindeau peste gard, ca într-o îmbrățișare. Albu se urcă primul în copac. Trecu destul de ușor peste gard în celălalt pom, cel din curtea profesorului. Îl urmă Moț. Așteptară o clipă nemișcați, una cu frunzele. Nu sesizară nimic deosebit. Își dădură drumul pe rând. Curtea casei Dunca, în partea aceea, era nelucrată. O iarbă mare și deasă, destul de înaltă, ce nu fusese cosită deloc în această vară, înăbuși descinderea celor doi din pom. Din locul în care se aflau nu aveau un unghi favorabil de observație. Intrarea principală se afla către stradă. Se întinseră în iarbă și așteptară, cu toate simțurile încordate. Nimic. Își pipăiră încă o dată pistoalele.

Răceala oțelului parcă mângâia fierbințeala degetelor. Niciun semn nu arăta că și în această casă, ca de altfel și în cele din jur, nu se doarme. Când trăia profesorul, ferestrele lui erau luminate până târziu, spre faptul de zi. Acum nu mai avea cine să citească sau să scrie în sfânta liniște a nopții. Casa intrase în ritmul celorlalte de pe stradă în care locatarii, după terminarea programului de la televizor, se culcă. Nu putură vedea dacă Maria doarme sau nu. Camera ei avea ferestrele spre stradă.

Hotărâra pe șoptite cum vor proceda. Albu o luă prin stânga casei. Se apropie de zid și înaintă încet, cu grijă. Moș ocoli prin dreapta și se îndreptă cu precauție spre intrarea principală. Făcea tot posibilul ca să ia legătura cu subofițerul din porumbărie, coșmelie părăsită de mult de păsările zvelte și blânde pe care le ținuseră, cu mulți ani înainte, strămoșii profesorului.

Albu ajunsese la intrarea de serviciu. În partea aceea, dar către stradă, se afla un balcon larg. Balconul în care fusese ucis fiul profesorului. Până la ușa de serviciu era o scară de lemn, frumos lucrată, dar îmbătrânită de vreme.

Albu ascultă o clipă și încercă să urce treptele. Când puse piciorul pe prima treaptă, o simți șubredă și o auzi scârțâind. Renunță să mai urce. Se dădu câțiva pași înapoi

și așteptă.

Pe partea cealaltă, Moț nu întâmpină niciun obstacol până la intrare. Liniște și nicio mișcare. Singurul lucru care îl neliniștea era că subofițerul nu dădea niciun semn de viață din porumbărie. Liniștea i se păru nefirească. Dacă nu adormise („și cum să adoarmă când era în post și știa că-i vin ajutoare!”, își zise Moț), trebuia să facă ceva. Din turn, prin ochiurile prin care altădată intrau și ieșeau porumbeii, avea puțință de observație de jur-împrejur. Se gândi că, acoperit de întuneric, ar putea urca scara porumbăriei. Încă nu se hotărâse. Cântărea...

În clipa aceea răsună un foc de pistol în casă. Moț nu mai pierdu timpul cu prea multe socoteli. Din câțiva pași fu la intrarea principală. Era așa de întuneric că nu-și vedea nici mâna întinsă, cu pistolul ținut strâns. După al doilea foc de pistol, se izbi de ușă. Fie că nu era încuiată, fie că cedase sub forța izbiturii lui, ușa se deschise. Acum era cert pentru el că subofițerul nu mai era în porumbărie. Ar fi ieșit la primul foc de pistol. Nu știa, însă, ce se întâmplase cu Albu...

Împinse ușa și intră în hol. Merse încet pe lângă perete, ca să atenueze scârțâitul scărilor. Dădu de sala mare de sus, pe care o cunoștea. Totuși se descurca destul de greu.

În sală era și mai întuneric. Se lovi de ceva moale care se răsturnă pe scări, de-a berbeleacul. „Ce dracu’ o fi? își zise. Cade și nu face zgomot”. Se gândi că o fi vreun vânat împăiat, unul din multele aflate pe toți pereții, parcă străjuind o imaginară alee ce începea din hol și ducea către încăperile de sus. Mai târziu avea să afle că răsturnase un superb lup cenușiu, împăiat...

După câțiva pași, se opri. Păstra în palme răcoarea balustradei de nuc, lustruită de atâția ani de întrebuințare. Se gândi: „Câți inși or fi stat cu mâna pe această balustradă?...”

Deodată auzi un țipăt de femeie. Răsună strident deși răgușit, ca un urlet ținut cu greu și multă vreme în gâtlee și, apoi, slobozit dintr-odată cu toată puterea dar și cu frică. Izbit de țipătul omenesc, întunericul prin care orbecăia locotenentul se făcu parcă și mai dens. Ca de smoală. „Câte surprize și în noaptea asta, își spuse Moț. Parcă stihiiile răului s-ar răzbuna pentru o perioadă atât de îndelungată și de liniștită ce a domnit în această casă a înțelepciunii și creației”. Era sigur că e țipăt de femeie. Deci subofițerul și Albu trebuiau excluși. „Dar ce-o fi cu ei? De ce nu dau de subofițer? O fi el sigur pe sine dar e singur și știa că venim... Dar Albu? De obicei e repezit în

astfel de situații; de ce nu dă niciun semn de viață?”

Era ți pățul Mariei. Uită de orice precauție și într-o clipă fu la ușa biroului de lucru al lui Dunca. Văzând sigiliul rupt, bănuie că de acolo venise strigătul. O deschise și, cu pistolul în mână, intră. După câțiva pași precauți, pe lângă perete, Moț făcu un salt și trecu în spatele biroului profesorului. Judecata și execuția fuseră concomitente. Două motive îl determinaseră: dacă era cineva în încăpăre, singurul refugiu era în spatele biroului masiv, care oferea un adăpost sigur chiar împotriva gloanțelor. Și ar fi căzut peste el, anihilându-i orice împotrivire. Iar dacă nu era nimeni acolo, se putea adăposti. Lăsase ușa întredeschisă și oricine ar fi putut trage în el. Stând pitit după birou, ascultă. Liniște. Nimic nu se mișca. Nici din restul casei nu venea niciun zgomot.

Se ridică, dar ceva parcă îl ținea de picioare. Covorul era gros și atenua zgomotele mișcărilor lui Moț care încerca să se desprindă din cablurile telefonului. Fulgerător îi trecu prin minte capcana de la Stânca Fulgerata. Sudoarea începu să-i curgă rece pe șira spinării. Smulse cu brutalitate cablurile din jurul gleznelor, apoi aprinse lanterna pe care, de când cu aventura pe care încă nu o uitase, o purta permanent cu el. În încăpăre nu era

nimeni. Văzu telefonul răsturnat și firele rupte. „Vasăzică asta a fost capcana”? Zâmbi.

Camera era de nerecunoscut. Totul fusese răvășit, sertarele trase pe jumătate și conținutul lor aruncat pe jos, claie peste grămadă. Fotoliile, întoarse pe dos și îmbrăcămintea lor, din piele grea, închisă la culoare, tăiată cu cuțitul. Ușile bibliotecii se bălăbăneau din pricina curentului iscat între ușa întredeschisă și oberlihtul uneia dintre ferestre. Mergând către ieșire, simți că ceva i se sparge sub picior. La lumina lanternei, văzu că nu era altceva decât o fiolă de *algocalmin*, căzută cine știe de ce, pe covor, printre fișele și manuscrisele răspândite peste tot. Se vedea că cineva trecuse pe aici, cu câteva minute înainte. Graba, dar și meticulozitatea cu care „acel cineva” lucrase, dovedeau că individul căuta ceva deosebit de important. „Să fi căutat fotografiile? se întrebă Moț. Știa că fuseseră puse la locul lor de către colonel. Le-o fi găsit?” Îi era imposibil, în împrejurarea în care se găsea, să mai controleze și acest fapt.

Ieși din cameră, deschise ușa camerei vecine, în care știa că stă Maria și intră. Până să aprindă lanterna, auzi ceva fâlfâind pe lângă el și zgomotul de țândări. Din instinct, se trase ușor de lângă ușă. Fereastra încăperii în

care locuia Maria nu avea perdele. Afară, norii se risipiseră și lumina palidă a lunii își arunca razele pieziș în încăpere. Nu prea mult, dar suficient ca să poată observa câte ceva. O pată mare și închisă pe peretele din stânga al camerei. Recunosc un dulap. În mijlocul camerei i se păru că mișcă ceva. Bâjbâi după comutator și aprinse lumina. Surpriză totală. Femeia în negru, Maria, se pregătea să arunce din nou. Avea un borcan în mână. Când îl văzu și îl recunosc, scăpă vasul din mână și îi arătă tavanul. Privi în sus și văzu rama unui chepeng, cu oblonul deschis. Se dădu la o parte, mai către perete. „Cum s-o fi urcat acolo?” Vrând să o întrebe pe femeie, auzi un geamăt. Privi într-acolo și îl văzu pe subofițer. Era căzut pe podea și lângă el se zărea o pată de sânge ce se tot lățea. Se gândi că trebuie să anunțe „salvarea”, dar ca să ajungă la telefon urma să iasă din încăpere și ar fi intrat în unghiul de tragere al celui din pod. Ca să se asigure, trase un foc de armă în direcția chepengului și țâșni pe ușă. Dar se izbi de Albu. Prin gesturi îi arătă pe subofițer și duse mâinile la ureche cum ai duce un receptor. Albu pricepu și coborî la telefonul din hol, lăsând ușa deschisă.

Moț se repezi spre subofițer. Dinspre chepeng, nicio

mișcare. Își dădu seama că agresorul se retrăsese. Glonțul pătrunsese în regiunea toracică. Sângele de pe haine arăta cu prisosință aceasta. Zăcea cu fața în jos, cu mâna dreaptă, în care avea pistolul, sub el. Probabil că se temuse să nu i-l ia cineva. Îl ridică și îl întoarse cu fața în sus. Îl cunoștea. Era sectoristul din această parte a orașului. Nu-i știa numele, dar îl văzuse de mai multe ori. Erau cam de o vârstă și cam în același timp venise la inspectoratul de miliție din care și el făcea parte. Îl cuprinse o adâncă părere de rău. Nu știa cât de gravă e rana... Cu grijă, îi luă pistolul din mână. Rănitul deschise ochii. Recunoscându-l pe locotenent, se liniști. Pleoapele îi căzură din nou, grele. Îl lăsă pe subofițer și, deplasându-se tot pe lângă perete, ajunse lângă femeie. Ședea ghemuită după un divan imens și plângea tăcut.

Era speriată rău. Obrajii îi erau albi ca o coală de hârtie. Buza de jos îi tremura nervos, iar lacrimile cădeau mari și grele pe obrajii îmbătrâniți dintr-odată. Încercă să o liniștească, dar femeia rămânea în continuare nemișcată și mută după divanul demodat. Borcanul pe care voise să-l arunce cu câteva clipe înainte, căzuse jos. Îi scăpase din mâini și se făcuse fărâme.

O întrebă în șoaptă pe unde se poate ajunge în pod.

Femeia abia îi răspunse, cu glas ca de pe altă lume:

— Numai prin balcon. Acolo e o scară de lemn. Urcând pe ea, ajungi la un alt chepeng, ce dă în pod.

Îi făcu semn să stea liniștită și o rugă să aibă grijă de rănit, până vine ambulanța. După indicațiile Mariei ajunse la ușa balconului. O deschise și ieși. Auzi un zgomot înspre gardul peste care săriseră și ei. Aprinse lanterna și în raza de lumină mai avu timp să vadă o umbră săltând în partea cealaltă. Privi în sus. Oblonul era dat în lături. Simți pași. Era Albu. Priveau amândoi înciudați, cu pistoalele în mâini. Își dădură seama că „pasărea” a zburat și le puseră la locul lor.

La poarta dinspre stradă se auzi un claxon. Albu sări din balcon direct în ogradă. Nu era prea înalt. Fugi la poartă și o deschise. Venise ambulanța. Brancardierii ridicară pe rănit și plecară, apoi, în mare viteză spre spital. Nu era timp de pierdut. Subofițerul pierduse mult sânge și era nevoie de o intervenție urgentă. După plecarea autosalvării, Albu vru să închidă poarta, dar Moț îl opri. Se îndreptă spre porumbar. În spatele lui se afla Trabantul profesorului. Meșteri ceva la portieră și, după ce-o deschise, mai meșteri ceva și porni motorul. Lângă poartă opri și-i spuse lui Albu:

— Ioane, eu mă duc după individ.

— ...? Albu făcu ochii mari.

— Nu mai căsca gura de pomană. Vreau să mă conving dacă e, sau nu, clientul nostru. Știu eu ce știu. N-am timp să-ți explic. Ai grijă de femeie și cercetează biroul profesorului. Dă un telefon șefului și spune-i ce s-a întâmplat. Anunță-l că-l vom căuta, la sediu sau acasă, după cum o crede de cuviință, indiferent de oră. Așteaptă-mă, că mă întorc cât pot de repede și te iau.

Lui Albu îi păru rău că nu-i venise lui ideea. Dar nici nu văzuse Trabantul. Pricepu că Moț îl bănuia pe inginer și acum căuta să se convingă.

Albu reintră în casă. Femeia ședea pe un scaun, cu mâinile în poală și cu privirile rătăcite în gol. O lăsă câteva clipe în pace. După ce se potoli, întrebă și el pe unde se poate ajunge în pod. Ieși pa terasă, urcă scările de lemn și, luminându-și calea cu lanterna, se duse prin pod până la chepengul din tavanul camerei Mariei și îl închise. Apoi coborî.

Însoțit de Maria, intră în camera profesorului. Aprinseră lampa de modă veche. Dezordinea îi izbi la fel de neplăcut cum îl izbise și pe Moț. Ușile larg deschise ale bibliotecii îi făcură lui Albu impresia unei păsări cu

aripile întinse în gol, dar fără putință de zbor. Cu ajutorul Mariei încercă să facă ordine. Dar, sub acest pretext, căuta plicul cu fotografii pus de colonel la locul lui. Nici urmă de plic. Necunoscutul răscolise mult. „Se pare că a dat de el, își zise Albu. Așa cum l-am găsit și noi, după multă căutare.” După un răstimp, făcuseră oleacă de ordine în vraștea lăsată de intrus. Maria era expeditivă și toate se așezau la locul lor.

Albu ridică telefonul de jos. Firele, scoase de la locul lor de către Moț, fură din nou conectate. Nu prea se pricepea, dar cu un briceag în loc de șurubelniță și, după câteva tatonări, reuși să capete ton. Luă legătura cu colonelul. Acesta nu plecase acasă. Aștepta raportul lor. Relată cele petrecute și ce măsuri au luat. Colonelul îi felicită, prin el, pe amândoi. Îl informă că subofițerul e în afară de orice pericol. A fost operat de cum a ajuns la spital. Niciun organ vital nu-i era atins, dar pierduse mult sânge și era slăbit.

Albu ceru aprobarea ca, după ce revine Moț, să se prezinte la sediu. Colonelul i-o reteză scurt:

— Acasă cu voi! E ordin! Pentru azi ajunge! E târziu și avem timp destul și mâine. Ai uitat că graba strică treaba?

Albu încercă să mai spună ceva, dar colonelul era

intransigent.

— Albule, ordinul se execută, nu se discută. Dacă nu vă convine, raportați mâine. Râse. Voi trimite un alt subofițer ca să preia paza și, pentru voi, o mașină, ca să nu vă mai plimbați cu Trabantul profesorului.

Închise telefonul. Femeia avu o idee pe care Albu o binecuvântă.

— O cafeluță?

— Două, dacă nu vă e cu supărare, că n-o să beau de unul singur.

Maria nu mai coborî în bucătărie ci se folosi de spirtiera profesorului. Albu profită de relaxarea femeii și o provoacă la discuție.

— ...Și cum s-a întâmplat?

Femeia tăcu câteva momente, aparent atentă la cafea, dar Albu bănuie că încearcă să-și facă ordine în gânduri. Apoi începu, cu vocea domoală, cu opriri spre aducere aminte:

— Eram în camera mea și-mi cârpeam o fustă. Închisesem ușile și ferestrele. Nu-mi era somn. Îmi era, totuși, urât. Mă gândeam la Sever, pe care azi l-am înmormântat. A fost și colonelul Nicoară... Om de treabă, domnule locotenent... Îmi era urât, nu și teamă. Știam că

în porumbar şedea un miliţian de-al dumneavoastră, lăsat de pază şi mă simţeam în siguranţă. Mă gândeam şi la el... Mi-era milă... Grea meserie v-aţi ales! Aş fi vrut să-l chem în casă ca să mânânce ceva. Dar mi-am amintit că la sosire mi-a spus ca nu cumva să-l caut, că lui nu-i trebuie nimic... De, era în misiune, săracu'!...

— Nu aţi auzit nimic în camera asta? Nicio mişcare? Doar aţi văzut ce harababură a făcut individul care v-a „vizitat”.

— Am văzut, dar n-am auzit nimic. Cârpeam la o fustă, după cum v-am spus. Dar, deşi sunt în doliu, am dat drumul la radio. Se spune că nu e bine să dai drumul la radio sau la televizor când în casă a murit cineva. Eu, am dat... Parcă nu eram singură. N-o fi bine, dar... morţii cu morţii şi viii cu viii! Era şi vorba lui Sever, Dumnezeu să-l odihnească! Se transmitea o piesă de război. Împuşcături, strigăte, larmă... Cum nu aud prea bine, dădusem radioul mai tare. Spre sfârşitul piesei, nu mai era atâta gălăgie în aparat. Mi se păru că aud un zgomot... Oi fi eu fricoasă, dar mi-am dat seama că e vorba de om şi nu de năluci. Deschid încetişor uşa şi ascult în hol. M-am uitat spre uşa camerei în care stăm noi acum, cabinetul lui Sever. Pe gaura cheii nu se vedea lumină. N-am îndrăznit să intru.

Mi se făcuse inima cât un purice. Am coborât tiptil scările, am descuiat ușa.

— Ușa de la intrare era încuiată?

— Sigur! O încuiasem cu mâna mea și trăsesem și zăvorul. Într-un suflet m-am dus la porumbar și l-am strigat încetișor pe milițian. După ce mi-a răspuns, i-am zis că e cineva în casă. A venit cu mine. Probabil că el a făcut zgomot pe scări și cel care intrase în birou l-a auzit. Când am deschis ușa, biroul era gol dar răvășit, așa cum l-am văzut și noi. A vrut să dea un telefon la miliție, dar l-am rugat ca mai întâi să vină la mine în cameră, ca nu cumva necunoscutul să fi intrat acolo. M-a înțeles... Am intrat în cameră. El a intrat primul și eu după el. N-am ajuns să aprind lumina. Milițianul a aprins lanterna și a purtat-o peste tot. Când a ridicat-o spre tavan, a stins-o brusc... Atunci s-a auzit o pocnitură venind de sus. Am auzit un geamăt și o bufnitură. Mi-am dat seama că milițianul fusese împușcat și căzuse. Știam despre oblonul din tavan, dar în clipa aceea uitasem de el. De teamă, n-am aprins lumina și cum îmi cunosc camera și pe întuneric, m-am ascuns după canapea. Milițianul, deși rănit, a mai putut trage un foc în sus.

„Vasăzică asta a fost a doua împușcătură,” își zise Albu.

— Și?

— Mi-am pierdut cumpătul și am strigat. Atunci a intrat prietenul dumneavoastră.

Maria puse ceștile cu cafea pe birou, invitându-l. Din partea de jos a bibliotecii scoase o sticlă. Pe etichetă scria „Rom superior”.

— Puneți și puțin rom. Cică e mai bună. Așa îi plăcea și răposatului Sever.

— Dar pe unde o fi intrat dacă ușa era încuiată? Că n-o fi duh să intre prin gaura cheii, nici omul care trece prin ziduri.

— Știu eu? O fi intrat prin balcon, că nu-i mare lucru pentru un om în putere. Și dacă e și priceput, o fi reușit să descuie ușa cu vreo sârmă și să intre în casă.

Albu își aprinse o țigară. Strică vreo două chibrite până găsi unul bun. Un gând îl rodea.

— Bine, a intrat în casă descuind ușa dinspre balcon cu șperaclul. Dar în pod ce-o fi căutat?

— Cred că a vrut să plece tot prin balcon, dar o fi văzut ceva sau pe cineva în curte și n-a putut fugi. Ca să nu fie prins, s-a urcat pe scară în pod.

— S-ar părea că musafirul nepoftit cunoaște casa, dacă s-a orientat atât de bine. N-aveți idee cine ar putea fi? Ia

gândiți-vă la cei care veneau la profesor și erau, hai să zicem, mai de-ai casei?

Femeia se gândi. Sorbea din cafea și privea într-un punct fix, de parcă aștepta o sugestie de acolo. Apoi ridică din umeri:

— Nu știu. Zău nu știu!

Albu nu mai insistă. Își dădu seama că necunoscutul nu reușise să fugă prin balcon deoarece tocmai atunci săriseră ei gardul în livada profesorului. I-a văzut și, pentru siguranță, s-a urcat în pod. Putea să tragă în ei, dar nu era sigur de reușită și risca. Probabil avea o lanternă cu el și așa a descoperit celălalt chepeng, cel din camera Mariei. L-a ridicat sperând că va găsi o altă posibilitate de ieșire din casă. Dar intraseră femeia și subofițerul în cameră. Temându-se că subofițerul l-a zărit când a luminat tavanul, a tras vrând să-l ucidă, ca să nu poată fi identificat ulterior...

...Auzind zgomot de motor la poartă, Albu coborî scările care scârțâiau îngrozitor și ieși în curte. Revenise Moț și acum parca Trabantul la locul lui. După câteva clipe sosi și mașina miliției, cu care trebuiau ca să plece.

Își luară rămas bun de la Maria. Din umbră se desprinsă o siluetă, un alt subofițer. Înlocuitorul celui rănit. Se

prezentă lui Albu și îi spuse ceva. Albu se adresă Mariei: — Iată-l pe îngerul păzitor numărul doi. Dacă nu aveți nimic împotrivă, va dormi în biroul profesorului, pe canapea.

Maria le mulțumi. Albu și Moț urcară în mașina miliției și plecară. Albu era nerăbdător să afle ce-a făcut Moț, dar Traian îi spuse să aibă răbdare până la miliție. O să afle când i-o raporta colonelului, că n-o să spună aceleași lucruri de două ori.

Albu se înciudă, dar și zâmbi. Moț nu știa că nu se duc la miliție și că șoferul avea ordin categoric să-i ducă acasă. Își aprinse o țigară, făcând pe îmbufnatul...

Capitolul XII

CE NU ȘTIUSE ALBU

Mașina miliției opri în fața blocului în care locuia Moț. Era în drum, urmând ca după aceea să-l conducă și pe Albu acasă. Moț întrebă mirat, trezit din cine știe ce gânduri: ·

— De ce ați oprit la mine?

— Execut, ordinele șefului, îi răspunse Albu. Și îl puse la curent cu dispoziția transmisă prin telefon de către colonel,

— Dacă-i musai, cum ziceți voi, transilvănenii, atunci cu plăcere.

Albu coborî după el.

— Da' tu nu te duci acasă?

— Nu mă duc! Rămân la tine, dacă vrei să mă primești.

— Rămâi, Ioane. De la mine voie ca de la... Banu Ghica.

— Să știi că rămân. Din două motive: întâi, ca să-ți fac pagubă, că de mâncare trebuie să-mi dai; apoi, vreau să aflu ce-ai făcut după ce-ai plecat cu Trabantul.

— Hai!

Mulțumiră echipajului de la „circulație” care îi adusese

până acolo și intrară în bloc. Luară liftul și urcară.

— Ce-ar fi să se ia lumina și să rămânem între etaje, râse Moț.

— Ți-ar conveni. Ai scăpa ca să-mi servești o masă bogată și mi-ai povesti toată trășenia în lift.

— N-am eu norocul ăsta!

Dar lumina electrică își vedea de treburile ei și liftul urcă până la etajul nouă, unde Moț ocupa o garsonieră confortabilă. Camera era spațioasă și plăcut aranjată. În timp ce urcau, Albu îi spuse că și așa, dacă ar fi mers acasă, nu s-ar fi odihnit cum se cuvine. Avea un prieten, Radu Hristea, care ședea deasupra lui. Se pretindea mare sculptor în lemn. Cioplea până noaptea târziu într-o buturugă în care voia să immortalizeze pe femeia visurilor lui. Neavând atelier, lucra acasă. Ceilalți vecini nu erau deranjați, că buturuga era pusă pe un maldăr de pături. Dar la el se auzea totul prin tavan.

— De ce nu-l pui la punct!

— Lasă-l în pace! Are și el trăснаia lui. L-aș muștrului, dar are talent și e convins că din mâinile lui va ieși o minunăție. Nu m-oi pricepe, dar, din câte am văzut, se pare că va ieși.

Nu intrară bine în cameră și sună telefonul. Moț ridică

receptorul.

— Cine-o fi la ora asta? Alo!... Să trăiți! Am ajuns... Da, e aici... Doarme la mine... Da, îi e frică să doarmă singur... Bine... Am înțeles... Trecem și pe urmă venim la sediu... Să trăiți! Noapte bună! Închise și se adresa lui Albu: — Șefu'! Ne-a verificat! A dispus ca mâine, înainte de a ne prezenta la raport, să trecem pe la spital și, dacă e posibil, să stăm de vorbă cu subofițerul.

Moț își prinse în curea un prosop în chip de șorț. Scoase din frigider cele necesare. Dispăru în mica bucătărie și reveni cu două farfurii în care abureau două omlete uriașe.

— Dropio, vezi să nu ajungem chiar în noaptea asta la spital și nu mâine, cu... talentele tale culinare.

Albu îl tachina, deși știa că Moț era un bucătar iscusit. Foarte rar mânca la restaurant sau la cantină. Își gătea singur și era mândru de asta.

Mâncară cu poftă. Moț scoase din frigider o sticlă cu vin și umplu două pahare.

— Știi că nu-ți place, dar ajută-mă, că la mine tot stă degeaba.

Ciocniră. Moț dispăru iarăși în bucătărie și aduse două cafele.

— Dacă îți trebuie rom sau coniac la cafea, servește-te singur. Nu-mi țin frigiderul gol niciodată. Nu beau, dar am. Tu bei. Ai rezerve în frigider?

— Fii fără grijă. Râseră amândoi. Acum, dă-i drumul.

— După ce am plecat cu Trabantul profesorului, m-am îndreptat spre casa inginerului...

— Am bănuir. Și?...

— Dacă mă mai întrerupi, tac... Am traversat orașul în viteză și am oprit la capătul străzii lui. Am parcat mașina pe trotuar și am pornit spre casa inginerului. Cunoșteam locul. Aveam vreo treizeci de metri până acolo. Strada, după cum știi, e încadrată de castani stufoși. Ajuns în dreptul casei, m-am urcat într-un castan. Cu atâtea garduri sărite și pomi în care m-am cățărat, aveam antrenament.

— Îți lipseau urzicile. Cred că le duceai dorul, nu?

Moț se făcu că nu-l aude și continuă:

— ...și ascuns în umbra lui, așteptam. Casa inginerului era întunecată. Să nu fi sosit? mă întrebam. Dar dacă doarme dus și eu îl bănuir fără rost? În plus, mă mai usturau și mâinile de la urzici... Râzi, tu, râzi! Dar nici până acum nu mi-au trecut.

— Ies la spălat, Dropio!

— Asta nu-i nimic. Dar mă necăjea și un strănut afurisit pe care de abia reușeam ca să-l țin. Cum mă întrebam ce să fac, apăru mașina inginerului. Noroc că a venit repede. Chiar mai repede decât bănuiam.

— Mașina? Parcă n-am văzut niciuna pe strada Pinilor, îl întrerupse Albu.

— Ai dreptate, n-am văzut nicio mașină. Da' ce, era prost să vină cu ea în fața casei în care voia să pătrundă? O fi lăsat-o în altă parte. Nu venea cu viteză. Ca și când ar fi venit de la o plimbare sau mașina ar fi fost în rodaj. A coborât tacticos, a deschis poarta și a intrat în curte. Era aproape de ora unu. A închis poarta la loc și a pătruns în casă.

Moț trase o gură de vin, își aprinse o țigară și trase câteva fumuri, spre disperarea lui Albu care aștepta continuarea.

— Hai, mă, zi-i mai departe.

— Îmi venea să sar din castan și să-l înhaț de guler, continuă Moț. Să-l fac inofensiv în doi timp și trei mișcări și să-l duc plocon șefului. Dar mi-am adus aminte de sfatul său: prudență, răbdare și rațiune. Mi-am spus: măi Traiane, nu fi repezit ca Albu... Și m-am calmat.

Albu îi arătă pumnul, dar nu-l întrerupse.

— Am strâns pumnii, de-mi simțeam unghiile în palme și am așteptat până s-a aprins lumina în casă. Am coborât, m-am urcat în mașină și am venit după tine. Asta-i tot. Păcat că vremea e așa de călduroasă și pământul așa de uscat. De era mai umedă, poate am fi găsit vreo urmă în grădina profesorului. Ei, și dacă se potrivea cu mulajul pe care l-am luat în pădure...

Nu-și termină gândul rostit cu glas tare. Văzând că paharul lui Albu e gol, că, prins de povestire, uitase să și-l umple, luă sticla și-i turnă.

— Dibaci om, rosti Albu. Ne duce de nas și noi nu știm nici până acum dacă el e ucigașul sau nu.

— Ne duce, e drept. Dar, dacă el e vinovatul, îi vine rândul. O singură dată și bine. Moț își duse mâna la frunte, amintindu-și de ceva: — Ai găsit plicul?

— Nici urmă de plic. Am căutat peste tot. Nimic. În schimb, camera profesorului era într-un hal fără de hal.

— Am văzut-o și eu, dar n-am avut timp să zăbovesc. Era să-mi frâng și gâtul. M-am împiedicat în firele de telefon. Dar dacă plicul nu-i, înseamnă că individul care-l căuta a mușcat din momeală.

— Așa se pare.

Albu bău și restul de vin. Gustă și Moț. Apoi se culcară:

Albu pe pat și Moț, în chip de gazdă, pe un pat pliant. Se făcuse târziu. Ceasul din perete bătea orele trei când stinseră lumina. Adormiră imediat.

•

...A doua zi telefonul sună dis-de-dimineată. Moț, somnoros, aprinse veioza și, în drum spre telefon, privi ceasul. Era ora șase. Albu nu se trezise. Ridică receptorul și auzi:

— Să trăiți, sunt ofițerul de serviciu... Tovarășul colonel a dispus ca să vă trezesc la ora asta. Să trăiți!

Moț închise telefonul. „La toate se gândește șefu’. De nu suna telefonul, nu știu dacă auzeam, clopoțelul deșteptătorului”! Îl trezi și pe Albu. Făcură un duș rece, pentru înviorare, se bărbieriră, luară o mică gustare și plecară spre spital. Nu luară autobuzul, convinși că, de vor merge pe jos, le va pieri somnul.

Portarul spitalului îi recunoscă și le deschise poarta. Se îndreptară spre Urgență. O soră voinică moțăia într-un fotoliu. Când îi văzu, tresări și le ieși în întâmpinare. Se interesară de subofițer și ea îi informă că fusese operat și acum se află într-o rezervă. Dar nu puteau merge acolo fără aprobarea medicului de gardă. Îi conduse până la camera acestuia. Intrară. Medicul ședea întins în pat și

citea o carte. Se ridică și, așezat pe marginea patului, îi privea întrebător. Ofițerii se legitimară. Fură invitați să ia loc.

— Și ce doriți?

— Am venit să ne interesăm de pacientul ce v-a fost adus aseară cu un glonte în torace.

— A fost operat și acum e bine. De altfel, l-am informat și pe tovarășul colonel Nicoară. E în rezervă. Chiar eu l-am operat. I-am extras glonte. Luă de pe masă o cutiuță, o deschise și le arată plumbul extras. Apoi îl puse la loc în cutiuță și îl întinse lui Albu: — Poftim.

Albu puse cutiuța în buzunar, după care îl întrebă pe medic:

— Putem sta cu el de vorbă?

— Acum e imposibil. Operația n-a fost chiar așa de grea. Dar e operație. Pacientul a pierdut destul sânge până a ajuns la noi. E drept că brancardierii i-au aplicat un pansament deasupra rănii, dar a sângerat mult până la intervenția lor. Acum doarme. I s-au administrat sedative. Dacă vreți să-l vedeți, se poate. Dar nu cred că doriți numai atât. Așa i-am spus și colegului dumneavoastră.

— Ce coleg? întrebă Moț, mirat.

— Nu știu. A sunat acum o jumătate de oră și a spus că

e de la miliție. S-a interesat de starea pacientului.

— S-a prezentat?

— Nu. Dar vorbea grav și accentua pe „r”. Graseia.

— Nu era de la noi. Lui Moț îi veni o idee: — Pot telefona de aici, din spital?

— Desigur, chiar de la aparatul din camera asta de gardă. Numai o clipă, ca să obțin firul cu orașul.

Moț își caută agenda și formă numărul de acasă al inginerului. În timp ce se auzea cum soneria postului chemat zbârnâia, Moț întinse doctorului telefonul și-i spuse repede: — Dacă vă răspunde cineva, spuneți-i ce vă trece prin minte, dar fiți atent la voce.

La a cincea țârâitură, răspunse o voce groasă:

— Ce dorriți?

— Nu vă supărați, casa profesorului Vasiliu?

— La drrracu' și cu prrrrofesorul Vasiliu și cu tine... Și închise telefonul.

Medicului îi sticleau ochii:

— Ăsta-i tovarășul de la miliție care a telefonat. N-am nicio îndoială.

— Eram sigur, îi răspunse Moț.

Obținu din nou fir cu orașul și formă numărul de telefon, de la birou, al colonelului. Îi raportă că sunt la

spital și îl rugă să trimită de urgență pe cineva care să vegheze, că subofițerul a intrat în atenția celui care l-a băgat în spital. După convorbire îl întreabă pe medic:

— Ce i-ați spus celui ce v-a întrebat despre rănit?

— Ce v-am spus și dumneavoastră și a promis că va trece pe la spital ca să-l vadă.

— Tovarășe doctor. Va veni cineva de la noi. Ați auzit! Nimeni, în afara personalului medical, să nu intre în rezerva subofițerului. Unii au interes ca subofițerul să nu vorbească.

— Fiți fără grijă. Voi informa pe tovarășul director și vom lua măsurile corespunzătoare.

O bătaie în ușă întrerupse discuția. În camera de gardă intră o femeie tânără, cu păr negru bătând în albastru. Subțire și înaltă, cu mers elastic.

— Bună dimineața.

— Bună, Tiberia. Pe tine te-a trimis tovarășul colonel? întreabă Albu.

— Da.

— Atunci să te prezint tovarășului medic. Tovarășa sergent major Tiberia Lazăr va fi Cerberul de la ușa subofițerului. N-are mutră de bulldog, dar e fată de ispravă.

Medicul de gardă îi întinse mâna. Fata se întoarse spre ofițeri:

— Vă așteaptă mașina afară. Urgent la tovarășul colonel.

Ofițerii își luară rămas bun și plecară. Până la sediul miliției tăcură amândoi. Picoteau.

Capitolul XIII

MEMORIA DOSARELOR

Trecuse o săptămână bogată în evenimente, o săptămână de vară frumoasă, o săptămână de întrebări, căutări și amărăciuni. Dincolo de forfota orașului, de ritmul lui trepidant, de zbaterile și împlinirile lui, o mână de oameni veghea, neadormită. O mână de oameni călită, părtașă activă la viața de fiecare zi, oameni alături de oameni, dăruindu-și fiecare clipă din viața lor oamenilor...

Începuse o săptămână nouă, cu un soare la fel de strălucitor, cu un cer la fel de albastru... În cabinetul colonelului pendula bătea orele cinci și jumătate dimineața. La birou, colonelul Nicoară. În jur de șapte jumătate trebuia să apară Moț și Albu, venind de la spital. O trimisese pe Tiberia ca să vegheze asupra vieții subofițerului rănit. Medicii vegheau după rostul lor și cu armele lor. Miliția veghea după rostul ei și cu armele ei. „Tiberia e o fată bună și energică. Delicată și mândră la trup și chip, dar neînfricată ca un bărbat. Cât timp o știu acolo, nu mă tem pentru viața rănitului...”

Clopotul pendulei se stinse melodios. Cafeaua aburea în

ceașcă. O țigară, uitată pe scrumieră, se consuma singură. „Am timp destul până vin băieții. Și, până la opt și jumătate, când vine inginerul Avram, e timp berechet”. În fața lui, un teanc de dosare primite de la arhivă. Toate erau vechi, copertile primind, datorită trecerii vremii, culoarea, tutunului, iar filele dintre coperti, pe cea a lămâii. Răspândeau acel miros caracteristic pe care îl au dosarele depozitate de ani și ani de zile. Le primise sâmbătă. Le studiasse și acasă, acum le cunoștea conținutul. Scrise de mână, cu litere mai mari sau mai mici, cu greșeli de ortografie... Dar nu ăsta era inconvenientul principal. Multe din ele erau incomplete. Desigur, din vina celor ce, cândva, le întocmiseră. Lipsea câte ceva esențial și se mira că cei de atunci nu sesizaseră treaba asta. Era bucuros, totuși, că, în mare măsură, găsise ceea ce căuta. Luă trei dintre ele și le așeză în sertarul din dreapta-sus, cel cu lucrările curente. Pe celelalte le înapoie la arhivă.

Își privi ceasul. Orele șase. Zâmbi. „La ora asta băieții dorm și ofițerul de serviciu îi sună. Ce or fi spunând că le stric somnul? Mai ales că au avut o noapte de... pomină. Nu-i nimic. Sunt tineri și așa se călesc”...

În sinea lui, colonelul era îngrijorat și chiar nemulțumit

de mersul cercetărilor. Nu se manifesta față de subalterni, pentru a nu le scădea moralul. Criminalul, sau criminalii, erau destul de dibaci. Cu toate astea, mobilul acțiunilor lor devenea tot mai clar. Uciderea profesorului se conjuga cu uciderea lui Stoian. Aceste două crime, ca și celelalte acțiuni ale celor din umbră, arătau net că toate firele duceau spre tezaur. Dar probele se lăsau încă așteptate, deși funia anchetei, vorba lui Moț, se strângea tot mai mult în jurul celor bănuți. „Cei din umbră” acționau tot mai îndrăzneț. „Din două motive, își spuse colonelul: întâi, fiindcă se tem de noi. Nu știu ce vom face. Chiar faptul că nu îi deranjăm îi deranjează. Nu știu ce știm și cât știm despre ei. E drept că nici noi nu știm prea multe, dar ceva tot știm, pe când ei?... Totuși adversarul nu trebuie subestimat niciodată! Ar fi singura greșeală și cea mai mare! Suficientă ca să dea totul peste cap. Deci: se tem de noi. Și e firesc să se teamă. Cel care încalcă legea se teme de consecințe... În al doilea rând, tocmai din cauza acestei temeri vor încerca să forțeze nota, să ajungă cât mai curând în posesia tezaurului și să dispară. Îndrăzneala e, uneori, soră bună cu disperarea. Pe această disperare trebuie să mizăm...”

Seara care trecuse nu i-a prea priit. A adormit cu greu și

se sculase cu noaptea în cap. Dosarele vechi grăiseră, atât cât le-a fost putința, despre trecut. Ce se va aduna în dosar despre ucigașii de azi?

Întinse mâna după o carte. O publicație cu caracter istoric cuprinzând mai multe articole, referate, comunicări... Printre alții, cineva scria despre comorile regelui Decebal. Îl reciti și puse cartea la loc. Nu găsea nimic în legătură cu ce îl interesa. O înșiruire, doar, din istoriile străvechi, vechi și medievale. Îl surprinse, însă, că în final autorul își mărturisea chiar compătimirea față de cei ce se aventurau după astfel de himere. Mai interesante i se părură a fi două alte lucrări prin care autorii încercau să dea un răspuns întrebării: de ce numărul obiectelor de aur descoperite și provenind din secolele ce preced cucerirea romană e extrem de mic în comparație cu abundența podoabelor de argint, datând din aceeași vreme? Să nu mai fi exploatat dacii aurul câteva secole? Ambii resping această ipoteză, bazându-se pe știrile literare care atestă existența aurului în cantități imense chiar și atunci. Mărturie, uriașa cantitate de aur dusă de Traian din Dacia. Să fi strâns romanii tot aurul din țara cucerită? „Ipoteza că romanii ar fi strâns cu grijă absolut tot aurul din Dacia, nu rezistă, scrie unul din ei, pentru că

o sechestrare completă nu era posibilă...” Și amândoi sunt de acord că singura explicație justă și temeinică rezultă, din sistemul organizării statului dac. Aurul era teaurizat numai în visteria regală, fapt pentru care nu se mai putea găsi și în posesia altora, indiferent de rang...

Colonelul luă fișele întocmite cu grijă de el și de colaboratorii săi. Citi extrasele... Câte zeci de întrebări nu se puneau? Unde e tezaurul, sau tezaurele regilor daci? Cât au descoperit și și-au însușit romanii din el? Câte mesaje din negura timpurilor își așteaptă și acum descoperitorii?

Trecu peste luptele de opinii dintre cercetători cu privire la aurul dus de Traian la Roma. Unii îl evaluau la peste un milion și jumătate de kilograme, alții îl reduceau la o zecime. Dar și în al doilea caz cifra era impresionantă: 165 de mii de kilograme... Ce rămâne din această dispută?

Încărcat cu o deosebită semnificație rămânea tot testamentul ciudat al clujanului Pavel Varga, devenit, în 1716, dintr-un modest meseriaș, unul din cei mai bogați oameni ai timpului.

„M-am îndoit și eu de așa-zisa *utopie a profesorului Dunca*, își zise colonelul. Dar se pare că bătrânul prieten a

avut dreptate. Să fi căutat chiar comoara despre care amintește Varga? Să fi aflat ceea ce sute de oameni au căutat cu înfrigurare de-a lungul timpului?” Colonelul era atât de entuziasmat de idee încât, de nu ar fi avut atâtea treburi și răspunderi, ar fi pornit să răscolească văgăunile munților...

Timpul trecea, totuși. Ceasul bătu șapte jumătate. În momentul acela se auzi o ciocănitură în ușă. Moț și Albu intrară în cabinet, salutară și, la îndemnul colonelului, fiecare își luă locul obișnuit: Albu, în fotoliul micuț din fața ferestrei, iar Moț pe scaunul de lângă geam.

— Cred că ați dormit bine după o noapte atât de agitată.

Moț luă cuvintele colonelului drept întrebare și preciză cu conștiinciozitate:

— După o zi plăcută, o noapte cu adevărat grea.

— Se cam vede! Acum vă ascult.

— Cu toată graba, începu Moț, necunoscutul ne-o luase înainte. Intrase în casă, răvășise biroul profesorului și-l împușcase pe subofițer, ca apoi să dispară la fel de misterios cum intrase în casă.

— Măcar ați reușit să-l vedeți?

— Numai când a sărit gardul. Dar numai ca pe o umbră

pierdută în întunericul nopții.

— Nu l-ați recunoscut cât de cât?

— Nu era posibil. Rețin doar că era îmbrăcat într-un costum de culoare închisă, care îl ascundea și mai bine. Capul nu l-a întors. Când l-am zărit noi, tocmai sărea gardul. Doar câteva clipe l-am putut vedea...

— Nu a lăsat urme, în casă sau în curte?

— Doar urma trecerii lui. Scotocirea camerei și împrăștierea cărților și a manuscriselor, golirea sertarelor și tăierea fotoliilor. Încolo, nimic care să poată constitui o probă temeinică. Pământul din grădină nu era umed, ci uscat, iar în casă nu par să fie amprente. Rămâne ca specialiștii noștri să verifice.

— Vor verifica, fii fără grijă. Colonelul tăcu. Le făcu semn să aștepte puțin și ieși din cabinet. Când reveni, ochii îi străluceau. Ofițerii bănuiră că îi venise o idee și că pusese ceva la cale. Nu le spuse nimic. Doar atât:

— Acum vă ascult, pe rând.

Colonelul îi asculta foarte atent, notându-și, când și când, câte ceva. Când terminară, luă din nou cuvântul:

— Din cele relatate de voi, cred că putem desprinde următoarele aspecte:

1. Individul interesat de tezaur a luat plicul cu

fotografiile, pus de mine în locul celui adus de voi. A riscat enorm. Putea să fie prins, dar n-a pregetat. Înseamnă că e un om îndrăzneț, cu nervii tari. Dar mai înseamnă că vrea să acționeze rapid în direcția tezaurului.

2.Nu l-ați recunoscut când a sărit gardul. Dar el nu știe asta și, probabil, a intrat în panică. Panica sa e dublată și de faptul că în momentul în care se pregătea să părăsească locuința profesorului, v-a simțit pe voi în grădină. Sentimentul că e încolțit l-a făcut să-și caute ascunziș în pod și să iasă pe altă cale. Faptul acesta infirmă punctul vostru de vedere că ar fi fost un obișnuit al casei. Dacă era, știa că prin chepengul din camera Mariei nu putea coborî, deoarece nu mai exista scara de multă vreme. Unele informații le avea. Așa a putut pătrunde în casă și să ajungă în camera lui Dunca. Să ne gândim și la un eventual complice...

3.Nici de subofițer nu e sigur că nu l-a văzut la lumina lanternei. De aceea a și tras în el. Logic, nu trebuia să o facă. Prin focul de armă, atrăgea atenția celor de afară, a voastră, și își periclita retragerea. Dar a tras de teamă, ca să nu existe martor împotriva lui. Tot din cauza asta s-a interesat de starea subofițerului, la spital, prezentându-se la telefon drept ofițer de miliție.

4.Necunoscutul e și bine informat. Nu a avut timp ca să-și dea seama dacă subofițerul a fost sau nu ucis. Dar până a doua zi a aflat că îl rănise, doar. Cum a aflat? Iarăși problema unui complice sau a unui informator; în fond, tot un drac!

5.Am trimis un alt subofițer la casa Dunca. Îl știți și voi. Dacă individul e convins că a fost văzut de către subofițer, cred că bănuiește că și femeia l-a văzut. Și vreau să preîntâmpin o nouă tentativă în direcția asta.

6.Ipoteza noastră că inginerul e unul din autori s-ar confirma prin recunoașterea vocii sale de către medicul de gardă. Dar mai sunt și alții care graseiază. Faptul că Moț l-a văzut pe inginer venind acasă *după* întâmplările din casa profesorului, nu e o probă suficientă. Încă! Omul putea să vină din altă parte. Mai ales că la fața locului sau în împrejurimi nu i-ați văzut mașina.

7.Rămâne de elucidat, totuși, cum a intrat necunoscutul în casă. Mai exact, pe unde. Prin față nu putea. Ușa era încuiată și zăvorâtă, iar scările scârțâie. Îl auzea Maria și dădea alarma. Prin spate? Să fi sărit gardurile ca și voi? Înseamnă că e un om agil... În fine, vom vedea.

Sună telefonul. Albu, că era mai aproape, ridică

receptorul, ascultă și îl întinse colonelului:

— E pentru dumneavoastră, Tiberia, de la spital.

După ce termină convorbirea, le spuse să se ducă la spital. Subofițerul își revenise și doctorul permitea o scurtă discuție. Mai ales că și subofițerul solicitase aceasta.

— Înainte de a pleca, puneți mâna și băgați tot ce e pe masă în dulapul de fier. Mai e un sfert de oră până sosește inginerul și n-aș vrea să observe că și pe noi ne interesează... istoria. Ar putea intra la gânduri. Și e, încă, prea devreme pentru așa ceva!

După ce terminară, se îndreptară spre ușă. Colonelul le atrase atenția:

— Să nu-l obosiți! E destul de slăbit.

Ieșind din cabinet, avură surpriza să constate că pe culoarul din fața cabinetului apăruse un linoleum. Până atunci era numai cimentul gol. Dar nu un linoleum obișnuit. Parcă ar fi călcat pe un covor moale. Dar nu-i dădură prea mare importanță și ieșiră, fără să vadă cum femeia de serviciu le curăța urmele, ce se imprimaseră perfect, cu o cârpă umedă.

•

La orele opt și jumătate, inginerul Avram se prezintă la

sediul miliției și fu condus la colonel de ofițerul de serviciu. Inginerul era în ținută de lucru; pe reverele uniformei silvice erau însemnele rangului său. Pantalonii „pană” și ghete în picioare. În cap, pălăria de vânător și pe umăr, porthartul.

Colonelul ședea la birou și, după amabilitățile de rigoare, îl invită să ia loc pe scaunul din partea cealaltă a biroului. Ședeau față în față. Colonelul îl știa, din vedere, de vreo zece ani. Când dădu mâna cu el, simți că inginerul are o mână viguroasă. Așa cum ședea pe scaun, lăsa impresia unui om liniștit, așezat. Nu mai era chefliul gălăgios pe care îl știau toți ospătarii. Nu auzise nici de bine, nici de rău despre el. În cadrul Ocolului Silvic își făcea, probabil, conștiincios datoria, deoarece acolo nu se întâmplase nimic în ultimii zece ani care să intre în atenția miliției.

Exista doar o singură chestiune nelămurită, dar de o importanță mai mult personală: deși avea peste 55 de ani și cu toate că arăta doar în jurul lui 40, nu se căsătorise niciodată. Din cercetările efectuate discret, la timpul lor, se aflase că în urmă cu câțiva ani întreținuse relații intime cu o doctoriță din oraș, Marinela Popescu, o doctoriță în vârstă, necăsătorită, care murise în împrejurări oarecum

misterioase. Oficial, se sinucisese cu o mare cantitate de somnifere. După deces se constatare că le sustrăgea din depozitul special al spitalului, la care avea acces. Cantități infime, de fiecare dată, pe care le justifica prin diverse tratamente, dar care cu timpul se acumulaseră în cantități destul de mari. Autopsia a stabilit că le folosea în mod curent și că în seara decesului înghițise o cantitate prea mare, cu mult mai mare decât doza cu care se obișnuise. Doza fatală... A fost găsită moartă în locuința sa, fără nimeni în preajmă care să-i fi sărit în ajutor.

Colonelul știa toate acestea din unul din cele trei dosare de la arhivă, reținute în sertarul din dreapta-sus al biroului său.

— Domnule colonel, țin să vă mulțumesc pentru invitația făcută. Îmi pare bine că am astfel ocazia să vă cunosc. Vă rog să mă scuzați că mă prezint în ținuta de serviciu. Am de făcut un control inopinat în unul din sectoarele de care răspund...

Colonelul își dădu seama că inginerul e stăpân pe sine și decis să se țină „tare”. Îi părea bine că l-a anunțat din timp prin șeful Ocolului. I-a dat posibilitatea de a-și făuri un plan. Cum nu știa pentru ce e chemat, planul trebuia să aibă o mie de fațete. Și asta mai mult încurcă decât

ajută. De altfel, pe asta conta și colonelul.

Inginerul continuă, volubil și graseind, așa cum observase și Moț la telefon:

— Îmi pare bine că am ocazia să-l cunosc, în carne și oase, pe... și vă rog să nu vă supărați!..., pe colonelul *Index*. Așa am aflat, de la un coleg, că vă spune lumea. La început nu am înțeles de ce. Dar tot colegul m-a lămurit. Din pricina faptului că arătați repede cu degetul, și fără greșală, pe cei vinovați.

Colonelul se gândi: „Se pare că nu e așa de isteț pe cât vrea să pară, dacă încearcă să mă flateze”. Îi răspunse, însă, calm, fără să-și trădeze gândurile:

— Și mie îmi pare bine de cunoștință. Din vedere, vă știu de multă vreme. Dar n-am știut până în această clipă (colonelul era sincer) că supranumele meu este *Index*. Toată lumea îl cunoaște, după câte rețin; dumneavoastră, colegul de muncă și, desigur, și mulți alții, numai eu nu. Vorba ceea: știe satul și nu știe bărbatul...

Observă pe obrazul inginerului o ușoară zgârietură. Arăta obosit, deși voia să pară voios, iar ochii îi erau umflați de băutură. Inginerul sesiză privirea colonelului.

— Vă uitați la zgârietură? De la bărbierit, nu de la... femei. Aseară mi-a fost cam rău și n-am dormit cum

trebuie. Din cauza asta m-am trezit cam târziu. Cum nu voiam să întârzii la program și nici la dumneavoastră, că de felul meu sunt punctual, m-am bărbierit cam repede. Sunt, în general, un om tacticos și graba mi-a stricat obrazul.

— Nu la zgârietură mă uitam. Nici n-o observasem (minți colonelul). Abia acum o zăresc. Mă gândeam, doar, că dacă ar fi să mă iau după un obicei țărănesc, ar trebui să vă spun nașule și să vă dau un miel în dar, chiar dacă nu dumneavoastră sunteți cel ce m-a botezat. Nu încerc să aflu cine m-a numit primul așa. Ar fi ca și când aș căuta acul în carul cu fân. De aceea rămâneți dumneavoastră pe postul de... naș.

— Aș fi bucuros, răspunse pe același ton inginerul, dar n-ar fi drept pentru adevăratul naș.

— S-ar putea, dar deocamdată mă interesează altceva și sper că o să mă puteți ajuta.

Inginerul, care cu câteva clipe înainte zâmbea onctuos, deveni brusc grav și foarte atent.

— Cu multă plăcere, numai să pot.

— Cred că veți putea. La recomandarea șefului dumneavoastră, v-am deranjat cu această invitație. E vorba de brigadierul Stoian Carol, ucis în pădurea

comunei S... I-ați fost șef direct și v-aș ruga să ne dați câteva relații despre activitatea sa profesională, despre viața lui, despre tot ce știți în privința sa. Noi anchetăm cazul și fiecare amănunt, chiar dacă pare lipsit de importanță, ne este necesar. Ne interesează și dacă avea dușmani. În fine, tot ce ne puteți spune...

Inginerul asculta cu atenție („poate prea atent!”, gândi colonelul) și, pentru a evita o pauză, răspunse imediat:

— Prea multe confidențe nu am cu subalternii. Sunt destui, iar eu, unul singur. Vă dați seama ce ar însemna să stau la taclale cu fiecare în parte. Cât timp irosit de pomană.

— E drept, dar nu m-am referit la toți subalternii. Numai la Stoian. Pe el îl știți mai bine. Sunteți – adică erați – în relații strânse. Ați fost văzuți împreună și la restaurante.

— Nu neg, îmi plac restaurantele. Mă scoate singurătatea din casă. Un holtei tomnatec ca mine are nevoie și de distracție. Nu mă pot distra de unul singur. Așa l-am luat și pe Stoian de câteva ori cu mine.

— Nu vă reproșează nimeni că vă distrați, unde și cu cine. Fiecare e stăpân pe timpul său liber, pe banii săi și pe dreptul de a-și alege anturajul. M-am gândit, însă, că în

astfel de ocazii omul își deschide sufletul și vorbește despre bucuriile și necazurile lui.

— Stoian nu era firea asta. Un om tăcut, închis. Ca meseriaș, era un bun brigadier. Puteam să merg cu el prin pădure o zi întreagă. Ar fi fost în stare să nu scoată un cuvânt, dacă nu l-aș fi întrebat. Îi plăcea să bea și atunci făcea scandal. Dar despre ale lui nu scotea o vorbă. Nu-mi amintesc să-mi fi spus vreodată ceva despre el, despre viața lui.

— Domnule inginer, vă înțeleg rezerva. Se spune că despre morți nu se vorbește decât de bine. Nu e vorba, acum, de Stoian, ci de cei ce au avut interes să-l răpună, în sensul ăsta ne puteți ajuta. Vă rog să vă mai gândiți. Mai ales la cei care îl dușmăneau.

— Pe un brigadier silvic îl pot dușmăni mulți. Sunt destui care cred că pădurea poate fi călcată cum vor ei. Și nu le convine când li se aplică legea.

— Mai gândiți-vă. Am răbdare destulă și timp suficient.

Inginerul aprinse o țigară. Colonelul apăsă pe butonul soneriei și ceru, prin ofițerul de serviciu, două cafele mari.

Până la sosirea cafelelor tăcură amândoi. Colonelul nu era un prea mare fumător. Aprindea din când în când câte

o țigară și atunci mai mult o pufăia. Când veniră cafelele, deschise un sertar, scoase un pachet de Amiral. Inginerul se repezi cu pachetul său de Kent.

— Vă rog să nu mă refuzați, zise, văzând un gest de împotrivire din partea colonelului. Dumneavoastră oferiți cafelele. Lăsați-mi mie plăcerea de a contribui cu țigările. V-aș fi servit mai de mult, dar știam că nu fumați.

— Știți multe despre mine...

— S-ar putea altfel? Sunteți foarte popular în părțile noastre.

„Iar începe să mă flateze. Sunt pe drumul cel bun... Inginerul nu e sigur pe el”. Și, ca să arate că e măgulit, servi o țigară din pachetul inginerului. Ba primi și foc de la bricheta acestuia. Colonelul o privi cu interes:

— Frumoasă brichetă și, probabil, scumpă...

— În adevăr, e frumoasă. Dar cât o costa, nu știu. O am cadou de la o cunoștință. Am găzduit, că am contract cu O.J.T.-ul, un comis-voiajor venit din străinătate cu treburi în orașul nostru.

Colonelul nu se lăsă atras pe noua cale pe care inginerul o alegea pentru discuție. Îi înapoie bricheta:

— Așa brichetă, mai rar. Dar... v-ați amintit? Mă refer la ce v-am întrebat.

— Da..., îmi amintesc ceva. O întâmplare mai veche, de pe vremea în care Stoian era numai pădurar. A prins pe unul, Vaida pare-mi-se, un țăran din comuna S... furând lemne din pădure. I-a dresat proces-verbal de flagrant delict. Au intervenit mulți ca să-l ierte. Chiar eu i-am spus să-l lase în pace, dar Stoian n-a vrut nici în ruptul capului. Era și încăpățânat. Și omul a făcut câteva luni de pușcărie.

— Fapta lui Vaida era chiar așa de gravă?

— Într-un fel, da. Ce s-ar întâmpla dacă toți ar năvăli în pădurea statului și ar fura, vorba ceea, ca în codru? Putea, însă, să-l amendeze, nu să-l trimită și la închisoare. Mai ales că erau din același sat. Stoian, deși e din altă parte, are casă și familie acolo.

— Credeți că țăranul i-a purtat pică?

— Nu m-aș jutea pronunța, dar n-ar fi exclus. De altfel erau mulți în comuna S... care nu-l înghițeau, Stoian fiind venit din altă parte a țării.

— Mă mir. Românul e larg la inimă și primitor.

— Așa e. Dar, după câte am auzit, când Stoian a apărut în sat ca pădurar, Vaida era în vorbă cu o fată de acolo. Fată frumoasă și înstărită. Cum a făcut, cum a dres, s-a însurat Stoian cu ea. Nu-i puțin lucru pentru un om lovit

în amorul propriu. Și când omul are rubedenii o jumătate de sat, vă dați seama de ce Stoian era ca un spin în ochii multora. Așa s-ar explica și pica pe care Vaida i-o putea purta lui Stoian.

— Vedeți că vă amintiți câte ceva?

— Da, dar cu greu. Sunt lucruri întâmplare de multă vreme...

— Atunci să vă întreb despre ceva mai recent. Colonelul stârni curiozitatea inginerului tăcând în timp ce sorbea încet ultima gură de cafea. Apoi trase lung din țigară, suflă fumul spre fereastră. Citea nerăbdarea pe chipul interlocutorului. Continuă: Chiar dacă par indiscret, aș dori să-mi spuneți unde ați fost în noaptea de vineri spre sâmbătă?

— Acasă. Unde puteam să fiu?

— De la ce oră?

— Ora n-o știu prea exact, dar am plecat spre casă după închiderea restaurantului „Ursul brun”.

— Ați fost cu cineva?

— E un interogatoriu?

— Și da și nu. Luați-l cum doriți, dar vă rog să-mi răspundeți.

— Cu străinul despre care v-am spus că a fost găzduit la

mine și cu Stoian. Numai noi trei.

— Ați plecat împreună?

— Inițial, nu. Hektor, că așa-l cheamă pe comis-voiajor, Hektor Walker, a plecat cu mașina lui, iar Stoian și cu mine, cu Dacia mea. În urma unui control făcut de către subalternii dumneavoastră de la serviciul de circulație, am fost oprit să conduc. Consumasem băutură, aveau dreptate. Am parcat mașina și toți trei ne-am deplasat cu mașina lui Hektor până la mine acasă. Fiind târziu, s-a culcat și Stoian la mine. Dimineața a plecat acasă, la familia lui, în comuna S...

— Și nu peste mult a fost găsit ucis.

— Din păcate. Și, după câte observ, întâmplarea asta cumplită mă afectează și pe mine.

— De ce și pe dumneavoastră?

— Aș fi vrut să ies la pensie fără să vă calc pragul.

— Cum? N-ați mai fost niciodată pe la noi? se arată foarte mirat colonelul.

Inginerul se gândi o clipă și aprinse altă țigară:

— După câte îmi amintesc, niciodată.

— N-ați dat acum vreo opt ani o declarație într-unul din birourile miliției?

— Bine ziceți! Inginerul se bătu cu palma peste frunte.

Uitasem. Era vorba de o doctoriță care s-a sinucis cu narcotice sau cu așa ceva. Nu era întreagă la cap.

— Cum puteți vorbi așa despre o femeie pe care ați iubit-o?

Inginerul izbucni într-un hohot de râs. Un râs cam forțat. Când termină și văzând că de fapt râde numai el și destul de penibil, se șterse cu batista la frunte și explică:

— Iertați-mă, dar nu m-am putut stăpâni. Chiar credeți că am iubit-o? A fost doar o relație întâmplătoare.

— Chiar așa să fi fost și tot nu vă înțeleg.

— Domnule colonel (vocea inginerului deveni gravă), sunteți bărbat ca și mine și cred că înțelegeți destul de bine.

— Bine, dar în cazul acela, mulți au afirmat că ați iubit-o cu adevărat. Chiar și în declarația pe care ați dat-o atunci, la anchetă, afirmați aceasta.

— Sunteți ofițer de miliție, aveți răspunderi mari și o vastă experiență („iar mă flatează”, își spuse colonelul), dar văd că trebuie să vă explic în amănunt un lucru foarte simplu. De ce am scris atunci așa? Îmi era foarte proaspăt în memorie chipul ei mândru. Se considera cea mai frumoasă femeie din părțile astea și cea mai inteligentă. De aceea nici nu s-a măritat. Nu-și găsea partener de talia

ei, așa spunea. Totuși pe mine m-a preferat, fapt care mă încântase. N-am ascuns nici atunci, nu vă ascund nici dumneavoastră, legătura intimă dintre noi. A fost, însă, ceva trecător. Eu n-am iubit niciodată. N-am putut. De aceea n-a rămas nicio femeie cu mine. Ce vină am dacă nu pot iubi? Nu înseamnă să mă sihăstresc din cauza asta... Pot fi învinuit că nu cunosc acest sentiment?

— Nu vă învinuiește nimeni. Doar conștiința dumneavoastră...

— Atunci sunt liniștit. Conștiința mea, încă, nu mi-i adversară.

— Ați spus: încă! Fiți atent cu ea... Aș mai avea o întrebare. Sâmbătă seara ce-ați făcut?

— Am fost tot la „Ursul brun”.

— Singur sau cu chiriașul?

— Lăsați-l amarului de voiajor! Nu mai stă la mine.

— ...?

— Ne-am certat și i-am pus în vedere să se mute, că nu-l mai găzduiesc.

— ...?

— Mie, acasă, îmi place liniștea. E adevărat că fac chefuri, petrec... Dar numai la localuri. Am relații intime cu femei, dar nu în casa mea. Walker voia să aducă femei

și i-am interzis. A insistat. N-am cedat... Și a trebuit să se mute. A găsit loc la hotel, iar eu am reziliat – parcă așa se spune! – contractul.

— Ați fost singur?

— Nu. La local nu-mi place, după cum v-am spus, singurătatea. Am întâlnit în holul hotelului doi tineri. Habar n-am cine erau. Ezitau între a intra în local și a pleca. Și... au acceptat invitația mea.

— Pe la ce oră ați plecat?

— Cred că după orele zece seara.

Colonelul își dădu seama că nu mai avea rost să continue discuția. Nu-l întrebă nimic în legătură cu modul în care și-a petrecut timpul seara de duminică. Tot n-ar fi spus adevărul și ar mai fi intrat și la bănuieli. Ca să încheie întrevederea, se ridică în picioare. Inginerul îl imită.

— Deci numai atât ne puteți spune despre Stoian.

— Din păcate, doar atât. De-o fi să-mi amintesc și altceva, fiți sigur că o să vă țin la curent.

— Oricum, tot ne-ați dat un fir. Cu țăranul acela... Cum ați spus că îl cheamă?

— Vaida.

— Cred că informația aceasta ne va fi de folos.

Colonelul deschise sertarul, scoase un carnet. Îl răsfoi și găsind ceea ce căuta, păru bucuros să-l poată informa pe inginer: — Da, da... Vaida îl cheamă. Unul din ofițerii care anchetează cazul a reținut pe cineva cu numele ăsta.

— Vedeți? Nu v-am dezamăgit cu informația asta. M-aș bucura dacă v-ar fi de folos.

— Sper că nu v-au deranjat întrebările mele. Așa suntem noi, puțin cam... indiscreți.

— Vai, domnule colonel! Nu vă faceți probleme. Asta e meseria dumneavoastră și gata! Vă asigur încă o dată că vă stau oricând la dispoziție.

— Am reținut, dar nu vom abuza de încrederea cu care ne onorați decât în cazuri extreme.

— Am onoarea să vă salut.

— Succes în controlul inopinat pe care urmează să-l faceți și pe care eu vi l-am cam întârziat...

După ieșirea inginerului Avram din sediul miliției, covorul de linoleum fu ridicat urgent de doi subofițeri avertizați de soneria colonelului. Cu aceleași precauții fu ridicată și ceașca din care inginerul își băuse cafeaua.

Colonelul puse carnetul din nou în sertar. Apoi se îndreptă spre fereastră. În parcul de vizavi copiii se bucurau de soare și verdeată. După plecarea inginerului

simțea că îi pleznește capul. Nu de durere. De migrene nu suferise niciodată. De întrebări... Jocul copiilor îl liniștea. Le zâmbi, deși ei nu-l puteau vedea. Se uită la degetul arătător de la mâna dreaptă. Îl întinse acuzator spre ușă. „Hm! Colonelul Index”! și izbucni în râs.

Se uită la ceas. „De acum trebuie să vină și băieții de la spital. Să vedem ce noutăți aduc”.

Amintindu-și de inginer, întrebările începură din nou să-l frământe. Întrebări și răspunsuri, alte întrebări și alte răspunsuri. Îi treceau prin minte fapte petrecute, altele bănuite că se vor petrece, figuri cunoscute și altele care încă se ațineau în umbră. „Să fie inginerul vinovat de amândouă crimele? Dar dacă pe profesor l-a ucis Stoian, îndeplinind rolul de unealtă? Puțin probabil. Cei ce l-ar fi împins să săvârșească această crimă, nu aveau nimic de câștigat. Stoian n-avea pregătirea necesară ca să se poată descurca în însemnările profesorului, pentru a sustrage pe cele ce prezentau importanță pentru descoperirea tezaurului. Nici nu-l văd pe profesor bând cafea și stând la taclale cu un ignorant despre tezaurele dacice. Dacă nu l-a ucis nici el și nici inginerul, cine s-o fi făcut? Comisvoiajorul? Niciun indiciu nu arată că ar fi fost vreo legătură între el și profesor. Ca să-l ucidă, trebuia să-l

viziteze pe Dunca și Dunca să-l primească... Totuși cineva a fost. Să existe și un al patrulea? Uciderea lui Stoian ca și atacul asupra subofițerului par a fi opera lui Avram. O să aflăm curând. Împușcarea subofițerului s-ar explica prin teama că acesta l-a văzut. Incursiunea în casa Dunca, prin dorința de a pune mâna pe fotografii. Dar de ce l-a ucis pe Stoian?”

Din vălmășagul gândurilor îl smulse o bătaie scurtă, dar energică, în ușă.

Capitolul XIV

ATENȚIE MĂRITĂ

În cabinetul colonelului Nicoară intră Albu, cu o figură radioasă.

— Moț unde-i?

— M-a rugat să vă transmit că se repede până la casa Dunca. A dat un telefon ca să afle ce mai e nou pe acolo și subofițerul de pază i-a comunicat ceva. Atunci a plecat ca fulgerul acolo, cu o ocazie. Un cunoscut, mi se pare. N-a avut timp să-mi spună de ce se duce. Nici dumneavoastră nu vă putea telefona. Era mai multă lume lângă telefon. Vă explică el când se întoarce.

— Bine. Noutățile de la spital.

— Am stat de vorbă cu subofițerul. Deși slăbit, se simte, totuși... tare. Mi-a relatat, printre altele, că la un moment dat a zărit, din porumbărie, pe cineva plimbându-se prin fața casei, în sus și în jos. Prin găurile din pereții porumbăriei putea observa și strada și partea din curte cu intrarea principală. L-a început nu i-a dat atenție. Nici nu sesizase că e vorba de aceeași persoană. Dar când plimbarea a început să depășească normalul, a intrat la gânduri. Mai ales că persoana respectivă se uita insistent

spre casă, când trecea prin dreptul ei. Atunci a transmis informația la noi, prin radio. La un moment dat necunoscutul n-a mai apărut. Din locul lui de pândă n-a mai văzut și n-a auzit nimic o bună bucată de vreme. Se gândea, chiar, că ne-a alertat degeaba. Când a venit Maria și l-a anunțat că e cineva în casă, n-a mai putut să ne informeze. Trebuia să acționeze rapid. De asemenea, se temea că transmisia, oricât de încet ar fi vorbit, putea fi auzită de intrus și acela ar fi dispărut.

— Bine, bine. Restul îl știu de la voi. Mă interesează dacă l-a văzut sau nu pe individ.

— Asta l-am întrebat și eu. L-a prins în raza lanternei când a îndreptat-o spre tavan și a luminat chepengul deschis. Dar o imagine trecută fulgerător prin fața ochilor. Subofițerul a văzut pe cineva cu pistolul în mână. Sesizând pericolul, a stins lumina...

— ...și de pericol n-a scăpat.

— Nu poate da amănunte despre fizionomia agresorului, dar e convins că, de l-ar întâlni, l-ar recunoaște. Probabil sub imperiul emoției, figura individului nu i-a impresionat retina în măsura necesară de a o reține, dar imaginea, tot din cauza șocului, a pătruns undeva mai adânc, fixându-se în subconștient. Nu

mă prea pricep să explic, dar cam așa cred că s-a întâmplat.

— Să vedem ce rezultat va da la momentul oportun.

Intră și Moț. Așteptă până ce Albu relatează tot ce avea de spus și își prezintă raportul.

— Am fost la casa profesorului Dunca. V-a informat Albu?

— Da. Și?

— Subofițerul care e acum acolo a găsit o hârtie în zona prin care a fugit necunoscutul. Chiar lângă gard. A zărit-o pe geam și a coborât de a ridicat-o. Văzându-i conținutul se pregătea să vă telefoneze, dar îi telefonasem eu cu o clipă mai înainte. L-am anunțat că vin personal să o iau și să nu vă mai deranjeze, deoarece nu știam dacă se terminase vizita lui Avram.

— Unde-i?

Moț scoase din buzunar o foaie de hârtie și o întinse colonelului. Colonelul o parcurse într-o clipă. Era un bon de mână... Subsemnatul (numele nu era clar), am ridicat astăzi de la Ocolul Silvic O... de la tov. ing. Avram Teodor, chitanțierul cu numărul... seria...” Semnătura, la fel greu de descifrat. Scoaseră o lupă puternică din dulap și după câteva eforturi aflară că insul care ridicase

chitanțierul era un oarecare Andrei Macovei.

— I-o fi căzut intrusului din buzunar când a sărit gardul, zise Moț.

— Mai mult ca sigur. Altă explicație nu poate fi. Dar piesa asta îl acuză pe inginer, interveni Albu

— Alte noutăți la casa Dunca?

— Deocamdată, liniște. Femeia, ajutată de subofițer, a făcut ordine în camera profesorului.

Colonelul se întoarse spre Albu:

— Ia spune-mi, Albule, ce-ți mai face prietenul?

— ...?

— N-o fă pe neștiutorul! Onorabilul Hektor Walker. Amicul tău de la bar...

— Sănătos și certăreț. Le face zile fripte celor de la C.T.C.-ul Fabricii de blănuri. Găsește fel de fel de cusururi, de parcă urmărește deliberat să-și amâie plecarea.

— Cum să nu și-o amâne dacă n-a ajuns la tezaur. Concluzia asta, continuă colonelul, se desprinde doar în situația în care e implicat în această afacere. Dar dacă nu e? Spre deosebire de inginer, voiajorul lucrează foarte abil. Nu vedeți? Ne învârtim în jurul lui și nu putem prinde niciun fir de care să tragem cu nădejde, în timp ce

către inginer duc mai multe. Fiindcă veni vorba de Avram... A plecat nu de mult de la mine. Am stat de vorbă o oră și mai bine. Mieros și viclean. Dacă nu-l cunoști, mai că l-ai crede pogorât cu hârzobul din calendar.

— Își apără pielea, rosti Moț.

— Și încă cum! De l-ați fi auzit cum îl denigra pe voiajor: cică nu i-a permis să aducă femeii în casa lui și din cauza asta a renunțat să-l mai găzduiască, renunțând și la contractul cu O.J.T.-ul. Hm! Voia să vie cu femeii în casa lui! Eu nu l-am întrebat nimic despre cauzele plecării lui Walker de la el, dar s-a grăbit să mă informeze.

— Nu prea cred în cearta lor, își dădu Albu cu părerea. Mai degrabă încearcă să ne inducă pe noi în eroare.

— Poate! Despărțindu-se, certându-se, făcându-se că nu se cunosc, încearcă să ne distragă atenția de la obiectivul principal: tezaurul. Dacă ne pretăm jocului lor, eforturile se vor îndrepta în mai multe direcții, pierzând din mână ansamblul. De exemplu: dacă-l dovedim pe Avram ca asasin al lui Stoian și se pare că e așa, graba de a-l aresta și de a-l deferi justiției l-ar scoate din cercul bănuielilor noastre privind tezaurul. Atunci voiajorul ori ar acționa de unul singur, ceea ce e mai greu, deoarece nu e localnic

și nu cunoaște bine locurile și nici n-ar reuși fără ajutoare, ori s-ar da la fund pentru o vreme, rămânând ca să reia eforturile mai târziu, cu ocazia altei misiuni comerciale sau de altă natură, în țara noastră. Dacă nu-l arestăm pe inginer, riscăm să-l scăpăm din mână. Fie prin alibiuri pe care și le-ar asigura până în amănunt, fie prin fugă.

Colonelul tăcu. Tăceau și cei doi tineri ofițeri așteptând continuarea, care nu întârzie:

— Pentru uciderea profesorului Dunca l-am bănuț, la început, pe Stoian. Acum a ieșit din scenă. Dacă-l bănuim pe inginer – și am avea motive – ne putem trezi în final fără probe sau cu ele răsturnate. Dacă-l bănuim pe voiajor, suntem în aer. N-avem niciun indiciu măcar, mai de Doamne-ajută. Nu uitați: e cetățean străin, deci intervin anumite complicații procedurale ce trebuie soluționate cu precizie matematică.

Nerăbdător, Albu puse o întrebare:

— Dar împușcarea subofițerului?

— În tactica intrusului, această eventualitate nu putea exista. Nu avea de unde să știe căun om de-al nostru se afla în porumbar, decât dacă ar fi fost informat de cineva sau subofițerul s-ar fi trădat din neglijență, ceea ce nu cred.

— Și cine să-l informeze?

Colonelul îl privi gânditor pe Albu, dar ocoli răspunsul.

— Vedeți? Bănuielile cad pe inginer. Mai mult. Se găsește un bon de mână care-l vizează direct. L-a pierdut el? Putea fi lăsat, înadins, și de altcineva, ca să îndrepte bănuielile noastre în direcția inginerului. Cum a fost sacrificat Stoian, tot așa putea fi sacrificat și inginerul. Rămâneau mai puțini la împărțirea prăzii.

Albu trebui să recunoască și această posibilitate. E legea lupilor: să se mănânce între ei. Colonelul făcu câțiva pași prin cameră, apoi se opri, privindu-i:

— Trebuie să strângem toate dovezile și cât mai multe, pentru fiecare caz în parte. Vinovații să răspundă de ceea ce au făcut, fie ca autori principali, fie ca participanți. Dar să le lăsăm libertatea de acțiune în privința tezaurului. Acolo, la tezaur, îi vom prinde pe toți în postura de autori. Altfel, rămân trei alternative: riscăm ca unul din ei să dea lovitura cea mare în timp ce noi suntem preocupați de celelalte aspecte ale cazului și slăbim supravegherea grotelor; riscăm ca să amâne *sine die* marea lovitură și să dispară; în fine, riscăm, dacă văd că totul e pierdut, să distrugă tezaurul.

Cei doi tineri urmăreau raționamentul colonelului cu

mare atenție și erau convinși de justetea argumentării. Dar Albu, a cărui inteligență speculativă era cunoscută, profită de moment și strecură:

— Ar fi și un al patrulea risc, tovarășe colonel.

— ...?

— Un risc pentru ei, de data asta.

— ...?

— Să luăm noi toate măsurile și să dezgropăm tezaurul, lăsându-i pe toți candidații la înavuțire, știuți și neștiuți, cu buzele umflate.

În locul colonelului răspunse Moț:

— Și păsărelele își vor lua zborul din cuib, în loc să le închidem în colivie.

Colonelul îi privea amuzat:

— Ideea n-ar fi rea. M-am gândit și eu la asta. Dar sunt câteva impedimente, deocamdată. Nu știm, în primul rând, exact unde trebuie să acționăm. Dacă ar trăi profesorul și ar accepta, am încerca. Știm că la grote. Dar în ce loc? Și dacă ei știu mai multe?

— Încercăm și, concomitent cu lucrările de cercetare, îi arestăm și pe ceilalți. Nu pierdem nimic. Vinovații își vor lua pedeapsa pentru ce au făcut până acum și noi găsim tezaurul, dacă există.

— Nu, Albule. Tezaurul e cheia – de aur, dacă vrei – a cătușelor lor. Prinzându-i acolo, vom dovedi perfecta lor conlucrare. Procedând ca tine, voiajorul scapă. N-are decât, dacă nu are niciun amestec în nimic. Dar dacă are?

Soneria telefonului puse capăt discuției. Colonelul ascultă. Cei doi nu auziră decât: „Da... Bine... Când?... Desigur... Mulțumesc...” Închise telefonul și se adresă celor doi:

— Treburile se precipită. Cred că ne apropiem de ultimul act. Am primit un telefon de la Fabrica de blănuri. Walker, după atâtea tergiversări, s-a hotărât. Mâine încarcă marfa. Mâine după-amiază. N-o mai expediază cu trenul, așa cum ați aflat și voi, ci cu o mașină specială trimisă de către beneficiar. Dacă are vreun amestec, în seara asta sau mâine seară va încerca, împreună cu acoliții săi, să dea lovitura. Altfel, n-ar pleca,

— Dar dacă încearcă ziua?

— Măi Albule, iar ești nesperios, îi replică Moț. Cum să încerce ziua? Să riște? Ziua, drumul e împânzit de oameni și de mașini. Riscă să fie văzuți. Ca să ridice un tezaur sau chiar o parte din el, nu pot veni cu rucsacul. În schimb, întunericul le poate fi complice.

— Dar dacă ei își spun exact ce-am spus și noi? Dacă își

dau seama că noaptea, totuși, se expun mai mult? Fiecare știe că, într-o astfel de situație, noaptea se iau măsuri mai mari de siguranță. Acționând ziua, aparent în văzul lumii, totuși cu precauție, ar putea să ne și surprindă, tocmai pentru că, în mod logic, nu ne-am aștepta la o astfel de surpriză. Bineînțeles, dacă am fi așa cum ar dori ei.

— Argumente juste din partea amândurora. Dar să lăsăm discuțiile, că mai avem timp de ele și să vedem ce mai e de făcut. Și iată ce:

1. Locotenentul Albu se va deplasa în comuna S... să continue cercetările începute de către Moț și procuror. Dacă mai ai nevoie de ceva date, procesul verbal și Moț îți stau la dispoziție. Mâine are loc și înmormântarea lui Stoian. L-au ridicat de la morgă și l-au dus în comună. Te duci mâine și nu azi, deoarece trebuie să se vadă că noi acționăm în direcția Vaida, ca să lăsăm inginerului impresia că ne orientăm conform sugestiei sale. Îl vei ancheta pe Vaida. Vei lua legătura cu văduva lui Stoian, cu tot tactul cuvenit și cu oricine vei crede de cuviință. Activitatea ta să fie cât mai vizibilă, pentru ca eventualii observatori ai lui Avram să aibă cu ce-l informa.

2. Locotenentul Moț va supraveghea încărcarea autocamionului lui Walker, la Fabrică. Găsești o

modalitate. Aș fi procedat invers, dar Walker îl cunoaște pe Albu. Pe tine, doar în treacăt, de ieri, la masă, când v-a oferit sticla cu vin.

(Albu și Moț se uitară lung și cu înțeles unul la altul, fiecare crezând că celălalt l-a informat pe colonel).

Vei avea mereu în atenție pe inginer și pe voiajor.

3. La Stânca Fulgerata rămâne în continuare de veghe Nădășan. I-am trimis tot ce-i trebuie. E tânăr și burlac și nu-i strică vreo două zile în munți. După ce termini în comuna S... tu, Albule, te vei deplasa tot la Stâncă Fulgerata, ca să-i ții de urât lui Nădășan. În situația că va fi nevoie, ne vom deplasa cu toții acolo în seara asta,

4. Pe mine mă găsiți și azi și mâine aici. Legătura, ca de obicei, direct cu mine, fie prin radio, fie prin telefon. În caz că nu sunt de găsit, pentru moment, luați legătura cu ofițerul de serviciu.

Terminase de transmis sarcinile, pe puncte, așa cum îi era obiceiul, și locotenentii plecară. Albu să studieze dosarul, să-și noteze eventualele aspecte pe care va trebui să le clarifice cu Moț și să-și facă o schemă privind modul în care va acționa mâine în comuna S...

Moț sună Fabrica, luă legătura cu șeful serviciului comercial și stabilă o întâlnire, pe după-masă, la bar.

Așa putea sta de vorbă cu Tănase Ionescu, șeful serviciului comercial, Tăsică pentru prieteni. Și erau prieteni. Dar putea supraveghea și pe Walker sau, cel puțin, să-i afle mișcările.

Rămas singur, colonelul luă legătura cu serviciul de circulație, organizând supravegherea căilor de acces către cetățile dacice, în general și în zona Fulgerata, în special. Trebuiau să semnaleze orice mașină aflată în zonă, indiferent categoria sau apartenența, ziua sau noaptea.

După aceea sună laboratorul de unde primi, în scurt timp, mai multe rapoarte pe care, după ce le citi, le închise în sertarul din dreapta-sus al lucrărilor curente.

„Atenție mărită! își spuse colonelul. Calm și vigilență! Sunt principalele noastre arme și cu ele vom învinge!”

Locotenenții rămaseră în biroul lor până la terminarea programului. Albu, care nu pierdea nicio ocazie să-l sâcâie pe Moț, acum mai mult tăcea. Doar, din când în când, întreba câte ceva și Moț îi răspundea monosilabic. În timp ce Albu se pregătea pentru ancheta de a doua zi, Moț încheia un dosar – un furt dintr-un magazin alimentar săvârșit de un pierde-vară – pentru a-l trimite Procuraturii.

Moț se întâlnește cu Tăsică la barul „Ursului brun”. Acesta îl aștepta bând un coniac. Pe masă se aflau două cafele și un pahar cu oranjadă. Știa gusturile lui Moț.

— Servus, Traiane. Te cam lași așteptat.

Moț își consultă ceasul:

— Servus! S-o crezi tu. Uite ici ora exactă.

Își dădura mâna și Moț luă loc. Bineînțeles că discuția începu cu meciul de fotbal de ieri, pe care l-au sucit pe toate părțile, așa cum fac toți microbiștii. Stau pe margine, se agită, enunță strategii și sentințe, ca la meciul următor să o ia de la capăt. Discuția trecu, din subiect în subiect, până ajunse la încărcarea mărfii de către Walker.

— După ce ne-a făcut zile fripte cu recepția, până acum, ne trezim cu el azi-dimineață că ne cere de urgență livrarea mărfurilor. Vrea să le încarce mâine după-amiază. Asta n-ar fi mare lucru. Mărfurile erau gata, conform Stasului. E comandă, acceptată de noi și marfa trebuie livrată. Dar altul e necazul. Baloturile au fost făcute pentru a fi transportate cu trenul. Baloturi mari, întocmite după anumite reguli. Comenzile au fost lansate. Ni s-a pus vagon la dispoziție. Așa ne-a cerut Hektor inițial. Acum ne cere să anulăm comanda pentru că i-a venit un mijloc de transport auto. Cu vagoanele n-ar fi o problemă. Șeful

gării e om înțelegător. Dar voiajorul cere debalotarea și reambalarea mărfurilor în baloturi mai mici pentru a putea fi stivuite în mașină. Și totul trebuie să fie gata până mâine, la orele 14, când va veni pentru încărcarea mărfii.

— Măi Tăsică, n-ai ce-i face. Treaba asta te privește cum o rezolvi. Ești doar vechi în meserie și ai oameni destui la îndemână.

— Asta așa-i, răspunse Tăsică, măgulit. Dar m-am săturat de un astfel de client până peste cap. Înțeleg că trebuie să mă port frumos cu un partener străin, dar și ei să se poarte la fel, nu să împingă pretențiile până la absurd.

De ciudă, deșertă paharul și mai ceru unul. Moț încercă să-l calmeze. Își dădea seama că pe Tănase nu-l supăra atâta faptul că trebuie să refacă baloturile, cât comportamentul lui Walker.

— Uite ce, Tăsică. Să nu spui că nu ți-s prieten bun. Mâine, ceva înainte de orele 14, voi fi și eu la Fabrică, îmi faci rost de o salopetă, dar vezi să nu fie nou-nouță, scoasă de la magazie, ci una purtată. Intru în echipa încărcătorilor și dau și eu o mână de ajutor, că n-o fi foc. S-a făcut?

Tăsică îl cunoștea pe Moț de multă vreme. Relațiile dintre ei erau prietenești, dar niciunul nu se băga în treburile celuilalt. Bănuia că e ceva la mijloc, dar nu întrebă nimic. Știa că degeaba ești curios când e vorba de Moț. De aceea îi răspunse:

— S-a făcut. Măine la 14. Și începu să râdă: — No, că o să văd și drăcia asta. Locotenent la corvoadă de necalificat. Poate-ți dau și certificat, după toată treaba asta.

•

A doua zi, la ora fixată, Moț era în fabrică. Tăsică îi făcu rost de o salopetă obosită de atâta purtat. Cu o mustăcioară aplicată artistic, Moț nu mai era... Moț. Semăna cu un tinerel închipuit, de abia ajuns la vârsta bărbăției, care o făcea pe grozavu'. Împreună cu alți muncitori din fabrică se afla la magazia de expediții. În fața magaziei, un autocamion uriaș, vopsit în tot felul de culori tipătoare, plin de texte publicitare, firme și desene, vizând cele mai diverse gusturi utilitare. Moț află că autocamionul, de când venise, fusese parcat în curtea întreprinderii. „De aceea nu am văzut-o până acum”, își spuse Moț. Pe șofer îl știa. Îl văzuse duminică, la „Ursul brun”, în compania lui Walker. Șoferul, un vlăjgan roșcat,

se rotea ca un curcan prin curtea fabricii, înțesată, la ora aceea, de fete și femei ce ieșeau din primul schimb.

În magazie, comis-voiajorul verifica tacticos fiecare balot în parte. Era mulțumit. Își trecea, din când în când, mâna înmănușată prin barbă și zâmbea.

Începu încărcarea baloturilor. La ușa mașinii ședea Walker și nota într-un carnet fiecare balot ce intra. Încărcătorii trebuiau să le așeze înlăuntru într-o anumită ordine. Veni și rândul lui Moț. Balotul era greu, dar cerbicea lui ținea. Avea umerii largi, de hamal și o forță de Hercule. Ajuns în fața lui Hektor, se opri, ca acesta să poată înregistra datele de pe etichetă. Se uită în ochii străinului. Nu-i acordă nicio atenție... „Nu m-a recunoscut, își spuse Moț. Mustăta mă... avantajează, mă schimbă la mutră. Și nici el nu m-a văzut prea bine la restaurant...” Walker îi făcu semn să ducă balotul înăuntru. Urcând cu balotul său, văzu că în spatele cabinei era un fel de cămăruță, foarte intimă, cu două paturi suprapuse. Bănuiește că e pentru odihna șoferului și a însoțitorului său, deși venise fără însoțitor. Zări și câteva unelte: un stingător de incendiu, de o construcție ciudată, câteva lopeți mici și rezistente, o bară de tracțiune și o rangă de fier ascuțită la ambele capete. Mai erau și altele,

dar nu avu răgazul să le privească atent. Ar fi dat de bănuir dacă întârzia. Ridică din umeri și coborî, ca să ia un alt balot.

În fine, mașina fu încărcată. Toate formele erau îndeplinite. Șoferul urcă la volan. Walker îi făcu un semn și marele camion, încărcat până la refuz, ieși pe poartă. Voiajorul se îndreptă spre grupul de încărcători care priveau cum se îndepărtează camionul. Oferi fiecăruia câte o țigară Kent și le mulțumi, așa cum putu. Mulțumi și șefului serviciului comercial, căruia îi dăruî un cartuș întreg de Kent și plecă cu mașina sa. Șeful serviciului comercial zvârli cartușul cu țigări încărcătorilor:

— Luați-le voi! Bine că am scăpat de el. Apoi își făcu o cruce mare și plecă bombănind.

Așa se făcu, în ziua aceea de marți, că Moț se întoarse în oraș cu un pachet de Kent plus o țigară. Nu putuse refuza împărțea la pe care o făcuse cel mai bătrân dintre muncitori, ca să nu se trădeze. Avusese noroc. Echipa de încărcători era formată din oameni disponibili, adunați de la diferite sectoare. Nu se prea cunoșteau între ei. Așa că trecu neobservat. Predă salopeta la magazie și intră în biroul lui Tănase.

— Ai venit după certificatul de... calificare?

— După el. Moț își scoase mustața și continuă: — Cu o condiție: mi-l semnezi în mașina ta.

Stabiliseră că-l va conduce în oraș cu mașina lui. Îl luă de după umeri și, ieșind în curte, se urcară în Dacia lui Tăsică și plecară val-vârtej după camion. Nu era greu de urmărit. Camionul mergea fără viteză, cu grijă. Șoferul era străin și de localitate și de țară și nu voia să încalce niciuna din regulile de circulație. În fața camionului mergea Walker cu mașina lui. Opriră la parcare din fața hotelului. După grija cu care parcară la locul ales, se vedea că au de gând să mai zăbovească în oraș câteva zile. Moț își luă rămas bun de la Tănase, mulțumindu-i.

„Cu voiajorul am cam terminat. Să văd ce-i cu inginerul”, își spuse Moț și se îndreptă spre telefonul public. Dădu un telefon la Ocolul Silvic și întreabă de inginer. Îi răspunse cineva, care era de serviciu la telefon, că inginerul era plecat în control, în zona de care răspundea.

Îngrijorat, îl sună pe colonel. Era la birou. Îi raportă cum a decurs încărcarea mărfii și că cei doi străini, Walker și șoferul, sunt la hotel și au de gând să stea mai mult. Despre inginer îi spuse că e pe teren, în control. Colonelul îi răspunse calm:

— Lasă-l pe inginer, acum. Ocupă-te de voiajor. L-ai ajutat pe gratis la încărcat...

— ...Iertați-mă. Nu pe gratis. Am primit un pachet de țigări Kent.

— Felicitări. Acum „ajută-l” și în continuare. Poate te invită și la un whisky, ca pe Albu. Ai grijă, însă, acum sunt doi.

— Am, să trăiți. Dar...

— Spune.

— De la Albu aveți vești? Nu l-am mai văzut de ieri. A terminat în comuna S...?

— Nimic deosebit, deocamdată. Îl aștept. Trebuie să pice din moment în moment. M-a sunat mai devreme ca să-mi spună că treburile merg bine și, bineînțeles, a pus aceeași întrebare: „Cum se descurcă Moț fără mine”?

— Și dumneavoastră?

— I-am răspuns, fără să te consult, că te-ai calificat în meseria de încărcător.

— Să trăiți!

Convorbirea se termină la timp. Walker și șoferul își asiguraseră mașinile și se îndreptau spre intrarea hotelului. Șoferul avea un geamandan mic care, după cum îl ducea, părea a fi destul de greu. Intrară în sala de

așteptare și urcară cu liftul spre camerele lor.

Moț intră în bar și se așeză la o masă de la care putea observa și recepția și ce se petrece în restaurant. Servea aceeași fată de rândul trecut.

— Ce doriți?

— O cafea mare și dulce, dar și o oranjadă.

— Numai atât?

Moț ridică ochii și întâlnește privirile fetei. Ironice și provocatoare. Așa cum le au fetele conștiente de frumusețea lor.

— Numai atât!

Îl servi repede, cum nu mai fusese servit de mult. Nu prea erau clienți în local. Fata avea timp și lui i se păru că încearcă să cocheteze cu el, dar Moț i-o retează cu un „mulțumesc” scurt, de om ursuz. Ofițerul nu-i dădu atenție și fata, ușor iritată, plecă. „După ce-i cât un urs, mai și mormăie”, spuse fata. Dar fără să-și dea seama, își rosti gândul, destul de tare, iar Moț, care avea auzul fin, o auzi și întorcându-se spre ea, mormăi de două ori. Dându-și seama că a fost auzită, se făcu roșie la obraz, mai roșie decât uniforma pe care o purta și care o prindea bine. De ciudă scăpă un pahar din mână. Moț întoarse capul și, văzând scena, se ridică de la masă și îi ajută să ridice

cioburile... „De m-ar vedea Albu, ar leșina”! Iar către fată:

— L-ai spart din cauza mea, nu-i așa? Nu-i nimic. Cioburile aduc noroc, așa se spune.

Fata tăcu, răspunzându-i numai în gând: „După ce-i urs, mai e și încrezut”...

Întors la masă își aprinse țigara pe care o primise de la Walker... „Am muncit pentru ea și, deci, am tot dreptul s-o fumez”. Zâmbi, apoi scoase carnetul de note și trecu câteva din evenimentele zilei. Nu-și termină de băut cafeaua și văzu cum din lift coboară voiajorul și șoferul. Lăsară cheile la recepție și urcară în mașina lui Walker. Prin geam îi văzu plecând. Se ridică de la masă, achită consumația și de la recepție dădu un telefon colonelului, anunțându-i plecarea celor doi, într-o direcție necunoscută.

Colonelul îi răspunse că totul e în ordine și că o mașină are consemnul de a-i urmări.

— De unde dai telefon?

— De la recepție.

— Bine. Așteaptă în local până la noi ordine. Trebuie să primesc un raport de la cei ce sunt pe urmele inginerului. S-ar putea să am nevoie de tine. Dacă nu te chem într-o oră jumătate, vii la sediu.

Moț ieși până la chioșcul de ziare de lângă hotel, cumpără câteva reviste și reveni la bar, tot în sectorul în care servea fata care spărsese paharul.

„Atenție mărită”, își spuse, neștiind că repetă cuvintele colonelului.

Fata se prezentă la masă.

— Mai ești supărată pe mine, Katy? Aflase cum o cheamă citind pe ecusonul portocaliu de pe uniformă.

— Pentru ce să fiu supărată?

— Dacă nu ești – Moț accentuă insinuant cuvintele – te-aș ruga să-mi aduci încă o cafea. Dar... la fel de bună. Observând că fata avea mai multe pahare goale în mână, pe care le ridicase de la mese, o făcu atentă: — Vezi să nu le scapi, că paguba-i mai mare...

Privind-o cum se îndrepta spre oficiu, dreaptă și mândră, dar mlădie, își spuse încă o dată: „Atenție mărită, băiete”... Dar nu se mai gândea nici la Walker, nici la inginer, nici la șofer.

Capitolul XV

GRAIUL SECURII

Deși nu fusese niciodată în comuna S..., Albu se descurcă. Luă legătura cu șeful de post care tocmai se pregătea să meargă la înmormântarea lui Stoian.

— Nu pot lipsi, tovarășe locotenent. Sunt de atâția ani aici... Îi cunosc pe toți și trebuie să mă duc.

— E și normal. Ești doar omul satului.

La casa lui Stoian au ajuns în plină forfotă. Grupuri de săteni se îndreptau spre casa mortului și alții erau în bătătura casei. Venise și o mică delegație din partea Ocolului Silvic. Colegi de muncă. Ședeau la o parte și discutau între ei. Privind mulțimea și dându-și seama că trebuia să înceapă înmormântarea, își spuse că nu are încotro: ori stă până se termină totul, ori pleacă, fără să afle ceva. Alese prima variantă. Fiind împreună cu șeful de post, cunoscuseră câțiva oameni din sat cărora le fusese recomandat cu numele și funcția pe care o avea. Așa îi ceruse Albu. Trebuia să se știe că e în comună și cu ce treburi venise. Fiind curios să-l vadă pe Stoian, dar, eventual, să stea de vorbă și cu văduva acestuia, se despărți pentru moment de șeful de post, care se alătură

unui grup în care era și familia sa.

Rămas singur, Albu se lăsă dus de mișcarea oamenilor. Urcă scările de piatră și ajunsese în casă, în camera în care se afla mortul. Se apropie de sicriu. Moartea nu-l schimbaseră pe Stoian. Doar paloarea se așternuse pe chipul altădată plin de viață, făcând ca cicatricea de pe obraz să pară și mai cumplită. Locul în care fusese lovit cu securea nu se mai vedea, dar o dungă de sânge închegat, sub piele, se întindea până jos pe obraz. Pe față nu se vedea urmă de crispă sau de teamă. În adevăr, Stoian nu se așteptase la lovitura care-i pusese capăt vieții. Deși nu îi era frică de morți, Albu se retrase un pas înapoi. Cu toate că fața lui Stoian era senină, pe chipul lui era un ceva ciudat. Sau poate i se părea... Îl văzuse la restaurant în prețuia crimei... Îl văzuse chefuind și făcând scandal... Era unul dintre cei bănuți de asasinarea profesorului Dunca... Și acum pusese capăt la toate. Ieșise de sub puterea legilor omenești și intra în cele ale țărâniei... „Ce taină o fi ducând cu el? Ce păcate a plătit atât de cumplit?...”

Îi mai aruncă o privire și porni să o caute pe nevasta brigadierului. O bătrânică îl îndrumă spre bucătărie. În urma lui, bătrânică dădea din cap și se întoarse către o

vecină:

— Și peste morți se bagă milițienii ăștia! Măcar azi să ne fi lăsat în pace.

Bătrânică aflase cine e tânărul. Informația dată de șeful de post trecuse din om în om.

— Ce să-i faci, nană Veto, îi răspunse cealaltă. Asta li-i meseria, că n-o fi venit ca să-l conducă la groapă pe Carol...

Albu auzi discuția, dar nu zise nimic. Nu întoarse nici capul, măcar, spre ele. Pe văduva lui Stoian o găsi plângând pe o laviță. Când îl văzu pe Albu, se ridică. Nu-l cunoștea, dar auzise că a venit un ofițer de la miliție. Zvonul ajunsese și la ea. Intui că insul din fața ei nu poate fi altcineva decât ofițerul. Și nu greșise. Dar în momentul acela o strigă cineva. Începea ceremonialul înmormântării și femeia plecă acolo unde era locul ei. Albu rămăsese descumpănit, își dădea seama că nu e momentul potrivit pentru o discuție cu văduva. Se gândi să renunțe. O să plece după terminarea înmormântării.

•

Înmormântarea dură mai bine de o oră. La întoarcerea de la cimitir, Albu o văzu pe văduvă în mulțimea de oameni. Liniștea și pioșenia cu care fusese condus la

groapă Stoian erau înlocuite acum de un zumzet de voci. Fiecare vorbea cu cel de lângă el, vrute și nevrute. Vorbeau cu toții. Văduva mergea singură, cu privirile ațintite în pământ, de parcă n-ar fi fost nimeni împrejur. Se apropie de ea, dar nu îndrăzni să-i spună ceva. Simțind că e urmărită, întoarse capul și, zărindu-l pe locotenent, se opri.

Albu o privi cu atenție. Nu era o femeie urâtă. Dimpotrivă! Ochii albaștri îi însuflețeau fața. Avea o ținută mândră, iar cel care nu o cunoștea nu ar fi putut bănui că e mama a doi copii.

Femeia se uită lung la Albu. Oamenii treceau pe lângă ei privindu-i cu o curiozitate explicabilă. Cum locotenentul, ținând cont de împrejurări, nu o întrebă nimic, văduva avu inițiativa:

— Acum toate s-au terminat! Ce mai doriți să știți? Nu vă ajunge declarația pe care am dat-o?

Albu tăcu câteva clipe. Femeia îl impresiona prin stăpânirea de sine de care dădea dovadă, ca și prin felul direct în care i se adresase.

— Vă înțeleg, rosti Albu. N-aș vrea ca să vă tulbur în astfel de momente.

— Domnule... Femeia se uita țintă în ochii săi: domnule

ofițer, eu sunt muiere dintr-o bucată. La mine, unu și cu unu fac doi! Nu ai venit de florile mărilor, așa că dă-i drumul.

— Poate v-ați mai adus aminte de ceva...

— Ce să-mi aduc aminte?

— În declarație îl pomeniți și pe Vaida Aron, deși numai în treacăt. Dar lumea vorbește multe, că așa-i lumea! Am auzit, și te rog să mă ierți că amintesc acest fapt, despre o iubire veche între dumneata și cel care e învinuit că ți-a ucis soțul. În măsura în care, acum, poți să-mi spui ceva despre Vaida, aș fi mulțumit. Amândoi, și eu și dumneata, vrem să se facă lumină în acest caz. Dacă poți să mă ajuți!...

Văduva oftă, se uită în jur, ca și când voia să se încredințeze că nimeni nu o ascultă.

— Domnule ofițer, nu mă supăr că mă întrebi. Asta e treaba dumitale. Dar în legătură cu Vaida, te rog să reții: A fost, dar nu mai e.

— Bineînțeles că nu mai e. Dumneata ți-ai făcut rostul după cum ai crezut de cuviință și te-ai împăcat cu viața. Ce a fost a tinereții, vorba dumitale, s-a dus. Dar el, Vaida, o fi judecat la fel? Ce părere ai: era în stare să facă ceea ce se spune că a făcut?

— Cine poate ști ce-i în sufletul și în cugetul omului? Dar dacă vrei să știi ce gândesc, ascultă-mă: nu cred s-o fi făcut el. Are și el casă, muiere și copii. Și nu mi-ar fi făcut el mie necazul ăsta!

— Atunci cine?

— Dacă nu știți dumneavoastră, că sunteți de la miliție, ce să știu eu, o biată muiere de la țară? Căutați printre cei răi, care n-au frică nici de Dumnezeu, nici de dracu' și care l-au dus pe al meu la pierzanie. Că i-am spus să se lase de pădure și de prieteni, da' nu m-a ascultat... Dumnezeu să-l ierte!... I-am spus că avem din ce trăi, că avem de toate, dar pădurea și orașul l-au mâncat...

Deși femeia începu să plângă, Albu îi mai puse o întrebare:

— Pe inginerul Avram Teodor, șeful lui, îl știți? Nu l-am văzut la înmormântare.

Femeia se opri din plâns, își șterse lacrimile cu colțul broboadei negre de pe cap și, privindu-l în ochi, se opri din mers.

— Domnule locotenent, îl cunosc. Omul ăsta i-o sucit mințile și-o făcut din omul meu neom. L-am cunoscut, arză-l-ar... să-l arză...! Mi-a intrat în casă, mi-a mâncat la masă, a vrut și ceea ce nu se cade să vrei de la muierea

altuia... Să știți de la mine, domnule locotenent: inginerul e omul dracului și dracu' nu face biserici... După asta tăcu și se distanță, pierzându-se în mulțime,

Albu, rămas în urmă, fu ajuns de șeful de post.

— Ați aflat ceva?

— Și da și nu. Îți spun eu pe drum. Acum, haidem la post. Trebuie să stau de vorbă și cu Vaida.

— La asta mă gândeam și eu. Mai ales că trebuie să vă predau și o declarație. A șoferului de pe autobuzul cu care a venit sâmbătă dimineața Stoian din oraș acasă. De altfel e și el aici.

— Care-i?

— Ăla! Ăla înalt și tânăr care merge de unul singur.

— E din sat?

— Nu. Dintr-o comună vecină. Îl cunoștea pe Stoian că, de câte ori venea acasă, venea cu autobuzul condus de el.

Albu îl văzu și tresări. Era unul din tinerii cu care băuse inginerul la restaurant, vineri seara. Se gândi, în prima clipă, să-i ceară șefului de post să-l invite la sediul miliției comunale, dar se răzgândi. „Dacă va fi nevoie, îl chem altădată. Doar am toate datele în declarație”, își spuse Albu.

La post, Albu luă declarația șoferului și o citi. Se numea

Faur Tovică și era șofer pe autobuzul care făcea curse regulate între orașul O... și comuna S... În dimineața zilei de sâmbătă, când fusese ucis Stoian, îl transportase pe acesta spre casă. Dar brigadierul, în loc să coboare în fața primăriei, unde era capătul de linie și cobora deobicei, îl rugase să oprească la marginea satului, motivând că mai avea o treabă în pădure. Mai relatează că Stoian era neînsoțit. Stând de vorbă, i-a spus că a dormit la un inginer de la Ocol, lăudându-se că sunt prieteni. Șoferul preciza că Stoian arăta ca după o noapte de chef și probabil că din cauza asta avea și poftă de vorbă.

Lui Albu îi reținu atenția un pasaj: „Stoian mi-a spus multe. Îi plăcea să se laude și a afirmat că nu va trece mult și-și va cumpăra mașină și casă la oraș, că s-a săturat de autobuze și de noroaiele satului. Dar cu ce le cumperi? l-am întrebat eu. Că doar n-ai vândut pădurea statului. S-a uitat la mine, a râs și nu mi-a răspuns decât atât: «Ce știi tu, măi Tovică!» Și a tăcut, până mi-a cerut ca să-l las la marginea satului”.

Șoferul mai relatează că în timp ce staționa la marginea satului și Stoian o apucase pe drumul spre pădure, a trecut pe lângă el o Dacie albastră, cu un singur om în ea, șoferul. Nu știe cine era, dar dacă l-ar vedea, crede că l-ar

recunoaște.

După ce sublinie cele două pasaje, care i se păruseră mai importante, se adresa șefului de post:

— Cum ai ajuns la șofer?

— În niciun fel, tovarășe locotenent. A venit el la mine, de dimineață, când sosise cu cursa. Spunea că tot stă până după înmormântare și că are să-mi spună ceva. Făcuse o legătură între uciderea lui Stoian și discuția din mașină. Credea că Stoian avusese bani la el, că se lăuda că își cumpără casă și mașină și că ducându-se în pădure ca să-i ascundă – bănuia că nu sunt bani muniți cinstiți –, l-o fi surprins cineva și l-a omorât.

Moț își spuse că șoferul a fost corect, în cele declarate, în afara unui singur punct: că nu l-a recunoscut pe Avram. Nu se putea ca să nu-l recunoască. Doar băuseră împreună sâmbătă seara. „Ascunde ceva șoferul? E complice cu Avram? Să-l fi amenințat Avram și se teme de răzbunarea acestuia? Sau nefiind atent, că nu avea de ce, nu i-a reținut figura?”

Albu avea să afle mai târziu că într-o nouă declarație, luată de colonel, șoferul își menținuse declarația dată la post. Fiind întrebat cum l-ar recunoaște, a ridicat din umeri, zicând că nu știe cum, dar îl va recunoaște.

Spunându-i-se că e vorba de cel cu care băuse în restaurant, șoferul râsese și nu voia să creadă...

Albu împături foile și le băgă în servietă. Ceru să-i fie adus Vaida. Până să vină, Albu dădu un telefon colonelului și îl informă, în mare, asupra celor petrecute, despre discuția ce urma să o aibă cu Vaida. Apoi întreabă cum se descurcă Moț fără el...

După ce închise telefonul, Albu își aminti cuvintele văduvei: „...nu cred s-o fi făcut el. Are și el casă, muiere și copii. Și nu mi-ar fi făcut el mie necazul ăsta”! Ultimele cuvinte ale femeii trădau o siguranță pe care nimic n-ar fi putut-o clinti în conștiința ei. Certitudinea că dragostea, dacă a fost adevărată, nu poate duce la răutate, chiar dacă mersul vieții a călăuzit în direcții diferite pașii celor ce s-au iubit...

Vaida intră în încăpere, sfios. Credea că-l cheamă tot ofițerul de rândul trecut, care i se păruse a fi om drept și cu inimă.

— Dumneata ești Vaida Aron?

— Eu, să trăiți!

— Sunt ofițer de miliție.

— Știu. Mi-a spus dom' major. Dar nu vă cunosc.

— Vreau să te întreb ceva. Țăranul ședea nemișcat,

așteptând cuvintele ofițerului. Am fost la înmormântarea lui Stoian. Lume multă și jale mare. Știai că l-au îngropat azi?

— Am auzit de la dom' majur. Și m-am mirat.

— De ce?

— L-au îngropat prea repede, domnule ofițer. Prea repede.

— Cum prea repede, omule? Au trecut, doar, trei zile de când e mort. Nu-i asta rânduiala?

— Este, răspunse Vaida, dar nu e pentru toată lumea. Omul care moare creștinește, în patul lui sau răpus de boală, se îngroapă la trei zile, după cum ați spus. Dar cei care mor de moarte năpraznică, adică de mână vinovată de om, nu.

— Ce rost avea să-l mai țină!

— Avea. Mortul, chiar dacă a fost bun sau rău în viață, nu poate pleca cu păcatele altuia în spate, că se chinuie rău pe lumea cealaltă

— Ce vrei să spui? Cu ale cui păcate?

— Păi... cu păcatele mele. Lumea zice că eu l-am ucis, ca să mă răzbun. Și dumneavoastră credeți la fel. Deci, iată păcatul meu: l-am omorât pe Stoian. Numai el știe că nu eu l-am omorât ci altul. Îngropându-l, l-au făcut să

plece cu păcatul meu în spate. Rânduiala străveche cere ca cei răpuși de mână de om să fie îngropați la cinci zile.

— Și dacă-l îngropa după rânduială, ce se întâmpla?

— E-hei, domnule ofițer! Dumneata ești tânăr și de la oraș și de aia nu știi. Eu mi-s neam de cioban. Când un cioban era ucis, cinci zile îl țineau. Asta era rânduiala. Așa mi-o spus tata și bunu, Dumnezeu să-i ierte. Și mi-au mai spus că omul îngropat după rânduială vorbește...

— Cum vorbește, omule?

— Vorbește așa cum vorbesc morții. Prin semne... vorbind, leapădă păcatele altuia și ale lui i se par mai ușoare. Și pleacă dincolo liniștit și împăcat cu toată lumea...

Albu avu impresia că Vaida nu-i în toate mințile. Îl privi lung. Omul i se uita în ochi, netulburat. Avea ochii curați și adânci, ca două fântâni prin care Albu se străduia să-i privească în străfunduri.

— Dumneata susții că nu l-ai ucis. Atunci care păcat de-al dumitale a rămas în spatele lui Stoian?

Vaida se scărpină în cap și se uita nedumerit la locotenent, mirat, în sinea lui, că n-a priceput.

— Păcatul, domnule ofițer, de care sunt învinuit. V-am mai spus, doar. Până se limpezesc apele, e păcatul meu.

Acest păcat e în spatele lui Stoian. Acum m-ați înțeles?

Albu clătină afirmativ din cap, deși nu-l înțelegea prea bine. Dar mai riscă o întrebare:

— Cum ar fi lepădat păcatul dumitale?

— Cum se leapădă. Punându-l în spinarea celui care l-a săvârșit cu adevărat. Dacă-l țineau după rânduiala de care v-am spus, ar fi venit să-l vadă și cel care l-a ucis. Toți se apropie de mort. Să-și ia rămas bun de la el. S-ar fi apropiat și cel care l-a ucis și sângele mortului ar fi apărut pe mâinile ucigașului. Ochii celor din jur n-ar fi văzut. Dar el, ucigașul, și-ar fi văzut mâinile mânjite de sânge... În clipa ceea l-ar fi văzut pe cel ucis privindu-l în crucea ochilor și l-ar fi auzit întrebându-l: De ce-ai făcut asta?

Albu îl lăasă să continue, impresionat de naivitatea țaranului, dar și de adevărurile adânci rostite cu atâta simplitate și cu nestrămutată convingere.

— ...A fost ucis cu securea mea, domnule ofițer, continuă Vaida. Trebuia dusă și securea acolo. Pe ea stă scris numele meu, că mâinile mele au trudit cu ea o viață. Stă scris numele copilului care a găsit-o aruncată în râpă. Stă scris numele lui dom' majur, care a adus-o aici. Dar stă scris și numele ucigașului... Dacă ar fi fost dusă și securea acolo și ar fi fost pusă pe copârșeu, *cel ce știe să*

citească ar fi văzut numele ucigaşului şi Vaida n-ar mai fi stat aici, sub pază, de râsul satului şi de ruşinea obrazului său. Domnule ofiţer, credeţi ce vreţi! Eu ce-am avut de spus, am spus. Dacă ştiţi să citiţi, citiţi pe secure. Securea niciodată nu minte! Are graiul ei şi grăieşte adevărat.

— Omule, vorbi Albu văzând că Vaida tăcu. Am întrebat-o pe nevasta lui Stoian ce spune despre învinuirea ce ţi se aduce şi mi-a răspuns: „Nu mi-ar fi făcut el mie necazul ăsta”! Ce crezi? A vrut să te apere în amintirea altor timpuri, trecând peste necazul care a lovit-o? Cunoaşte adevărul şi îi este teamă să-l spună? Sau nu ştie nimic, dar te cunoaşte pe dumneata?

Vaida tăcu câteva clipe, îşi şterse fruntea cu palma, ca şi când ar alunga cine ştie ce gânduri, după care îi răspunse privindu-l în ochi:

— Domnule ofiţer, dacă muierea lui Stoian a grăit aşa, să ştiţi că nu-s vorbele ei. A grăit bărbatu' său prin gura ei. Vaida îşi făcu o cruce mare şi spuse, mai mult pentru el: — Fie iertat de toţi, că eu l-am iertat. Adresându-se din nou lui Albu: — Dacă muierea lui, neroadă şi proastă ca mine, a spus aşa, sunt sigur că şi cei cu minţile luminate vor ajunge la adevăr. Numai să citiţi pe secure, s-o auziţi cum grăieşte şi să-l găsiţi pe cel cu mâinile mânjite de

sângele lui Stoian.

Tăcură amândoi. Albu nu mai știa ce să-l întrebe. În fața ochilor îi apărură chipul inginerului Avram. Nu venise la înmormântare. „Să aibă dreptate Vaida cu... rânduiala lui? E drept că se spune că făptașul vine la locul crimei. Oare ar fi venit? Și cum s-ar fi comportat?” Întrebări la care Albu nu găsea răspunsuri. Dar își amintea vorbele văduvei: „inginerul e omul dracului și dracu' nu face biserici”...

— Baciule, dacă e așa cum spui, adevărul va ieși la iveală, ca untdelemnul deasupra apei. („Na, că m-am molipsit și eu de la Vaida: încep să vorbesc în pilde”...). Îți promit că am să citesc pe secure și am să-i ascult glasul... Noapte bună.

Șeful de post îl conduse pe Vaida din nou la arest și reveni.

— Nu-l trimitem la oraș, la arestul miliției?

— Nu. Tovarășul colonel a dispus ca el să rămână în paza dumatăle. Propriu-zis, nu e arestat; doar reținut pentru cercetări. Și știi de ce. Sperăm că nu va sta mult aici. S-ar putea ca în câteva zile să-l găsim pe cel mânjit de mâini de sângele lui Stoian, vorba lui Vaida.

Albu își puse carnetul de note în servietă. Nici șeful de

post nu observă că Albu manevră ceva în servietă. Avea casetofonul la el și înregistrase toată discuția cu Vaida, în urma unei fericite inspirații de moment. Ca să fie.

Conduc de șeful de post, ieși în șosea. Era mulțumit că făcuse înregistrarea și se gândea la surpriza pe care i-o va face colonelului și Dropiei. Așteptau o mașină de ocazie și avu noroc. Un prieten se întorcea cu soția și cu fetița de la o cabană aflată la câțiva kilometri mai sus de comuna S... Îl văzu la marginea drumului și-l luă cu ei până în oraș.

Când ajunse la sediu, colonelul lipsea. Ofițerul de serviciu, în urma dispoziției colonelului Nicoară, îi reaminti că trebuie să plece la Stânca Fulgerata. Nu uitase. Întrebă de Moț și află că are altă misiune. Se urcă în singura mașină ce mai rămăsese în garaj, se repezi până acasă, unde se schimbă și își luă cele necesare pentru o astfel de călătorie. Opri apoi la o cantină, își potoli foamea și plecă înspre Stânca de la Apa Cetății.

Capitolul XVI

REPETIȚIE GENERALĂ

Ne amintim că l-am lăsat pe locotenentul Moț în bar, în așteptarea cafelei și a paharului cu oranjadă, dar, ceea ce nu știa Katy, și în așteptarea unui mesaj de la colonel.

Moț ajunsese la a treia cafea și la al cincilea careu de cuvinte încrucișate pe care-l deslega. Nu era un pasionat rebusist, dar se pricepea și era un mijloc plăcut pentru a-și umple timpul. Și util. Fără voie îi veniră în minte cuvintele lui Horațiu: *miscuit utile dulci* și zâmbi. „Mai țin minte ceva și din latineasca de la școală”... Se uită la ceas. Trecuse mai bine de o jumătate de oră și niciun telefon de la colonel. De vreo două ori fusese tentat să telefoneze, dar se răzgândise de fiecare dată... „Dacă a spus să aștept telefonul, îl aștept și gata!”

La ora aceea nu mai era nimeni în bar. Katy, pe care ceva mai înainte o servise cu o țigară Kent, veni spre masa lui

— Vă deranjează dacă stau câteva minute? Nu-s clienți și mă simt obosită. Toată ziua stau în picioare și alerg de colo-colo...

— Chiar vă rog. Luați loc.

— Cred că nu vă fac... necazuri. Poate așteptați pe cineva. Așa am impresia, vorbi Katy cu subînțeleles. Și când ne-o vedea pe amândoi...

— O să iasă o păruială de toate frumusețea, râse Moț. Redeveni serios. N-aștept pe nimeni, domnișoară. Luați loc... se repetă, ușor intimidat.

— Am și luat, nu vedeți? Puse picior peste picior și se uită în ochii lui. Îl privea liniștită dar insistent sau, mai exact, cu o curiozitate insistentă.

Moț începu să se foiască pe scaun, surprins plăcut de gestul fetei, dar emoționat. Nu-i displăceau femeile, dar se temea de ele. Nu era burlac convins dar nici nu s-ar fi însurat. Se învățase cu viața de holtei, însă nu era ca Albu, care avea o fire aventuroasă și chiar pățimașă. Se gospodărea singur și se temea că o legătură sentimentală i-ar fi afectat independența. Cu atât mai mult un mariaj, deși în sinea lui îi invidia pe cei căsătoriți, mai ales când aveau și copii. Părinții îi scriau, din când în când, să se însoare. Când se ducea pe la ei, în satul lui din Bărăgan, se găseau zece care să-l ducă în pețit, dar el le răspundea la toți, invariabil: „Am timp și de însurătoare, că nu s-au terminat nici zilele, nici fetele”. Dar zilele treceau și burlăcia prinsese rădăcini în viața lui și numai o furtună

putea s-o dezrădăcineze.

Se uită la Katy și-i întâlnește privirea care-l cerceta cu atâta curiozitate. „Ce-o fi vrând și fata, asta? De cochetăriile ei îmi arde acum? Vorba colonelului: țara arde și baba se cheaptănă”. Ca să nu pară nepoliticos, dar mai ales ca să nu-și trădeze timiditatea, încercă să-i răspundă printr-un joc al cuvintelor:

— N-am văzut... Am simțit!

— Și, mă rog, ce-ați simțit?

— Că mai vrei un Kent. Întinse pachetul. Fata nu-l refuză, dar nu se lăsă pusă la punct.

— Atunci stați, rău cu... simțurile.

— Eu? Te înșeli, domnișoară. De exemplu, văzul...

— Am remarcat că aveți văzul bun. Mi-ați aflat numele de pe ecuson. Dacă aveți ecuson, aflu și eu cum vă cheamă.

Moț se ridică ceremonios de pe scaun și caută să repare greșeala:

— Dacă ții neapărat, mă prezint. Pe invizibilul meu ecuson stă scris cu litere azurii: Traian și Moț. Râseră amândoi. Se așează pe scaun și continuă: — Să mergem mai departe, că „simțurile” nu s-au terminat. (Traian intra în jocul fetei). Auzul...

— Auzul nu cred că-l aveți bun. Afară e frumos, cântă păsărelele în ramuri și stați aici cu nasul în cafele și rebusuri. Ce auziți de aici?

— Aud cum mă dădăcești. Nu e suficientă dovadă că am auzul perfect?

Katy râse din toată inima și Moț îi admiră fulgerarea dinților ca de porțelan și provocator de frumoși. Ca să nu se lase mai prejos, contraatacă:

— Cu mirosul cred că nu aveți probleme. Văd că vă plac țigările fine. În schimb, gustul... Dacă ați avea și gustul pe măsura mirosului, nu v-ați îneca numai în cafea și oranjadă. Ați mai trece și pe coniac, vodcă, whisky...

— Stai prost cu încasările pe ziua de azi? Cu planul ?

— Nu-i vorba de încasări...

— Atunci, ce... plan ai?

— Faci rebusuri cu mine, tinere domn? Nu te teme... Pardon, nu vă temeți (fata reveni la forma reverențioasă), nu vreau să vă deprind cu băuturile tari, dar mă mir că nu le consumați. Fumați Kent și beți limonadă. Sunteți o pasăre rară în împărăția noastră.

— Că am alură de pasăre, răspunse Moț bombându-și pieptul, ai dreptate. Dar și... rară?

Râseră iarăși, după care Katy continuă:

— Chiar rară! Să veniți când e barul plin și o să vă convingeți. Să vă mai spun ceva: aseară era un tip în local. Un bărbos cu mânuși albe. Băuse mult și tot mai cerea. L-am refuzat și când s-a uitat mirat la mine, i-am arătat afișul: „Nu servim băuturi alcoolice consumatorilor în stare de ebrietate”. S-a uitat la el, l-a silabisit și când l-a înțeles, a râs și mi-a spus într-o românească pocită că afișul e pentru copii, iar băutura, pentru bărbați.

Moț prinse aluzia și încercă să nu-i rămână dator. Deși sesizase că e vorba de comis-voiajor, se făcu că nu-l știe și continuă pe același ton glumeț:

— Păi dacă înmănușatul era bărbat, și nu pasăre rară, de ce nu l-ai servit?

— N-am vrut. Nu din cauza afișului, dar n-am vrut!

Moț își aminti de ceva. Roti privirile prin sală și îi arătă un alt afiș:

— Uite, colo scrie: „Buna servire a clientului e o datorie de onoare”.

— O fi datorie de onoare, dar și onoarea are limitele ei.

— Cum a reacționat tipul?

— S-a dus la barman și a rezolvat problema.

— Vezi?

— Uite ce! Katy se aprinse. Lasă-l dracului de scârbos!

— Măi, măi, măi! Ce te-ai pornit așa pe bietul om?

— Dacă l-ai ști, n-ai mai spune asta. Închipuiește-ți un broscoi cu barbă neagră și mănuși albe. Cică mare om de afaceri în țara lui. Dacă e plin de dolari, crede că poate orice? Într-o zi m-a întâlnit pe sală și a vrut să mă sărute... Da, da, nu râdeți! A vrut să mă sărute, spunându-mi: „dau la tine bani mulți și mașina...” Oh! (Katy se scutură) Îi simt și acum mănușile. Când m-a prins de mâini, parcă umblau râme pe mine. I-am cârpit o palmă să mă țină minte... Dar nu ăsta-i baiul. Palma mea l-a făcut să vorbească românește așa cum vorbim noi.

— ?...

— Nu te mira. De ăștia care fac pe nebunii că nu știu românește, am mai întâlnit. S-a uitat la mine și m-a înfruntat fără rușine: „Ești o proastă, fetițo!” N-am mai spus nimic și am fugit.

Moț nu arată surpriza pe care i-o provocase povestea fetei. „Asta îl va interesa pe colonel”. Dar întoarse firul discuției pe vechiul făgaș:

— Ne luarăm cu poveștile și am uitat de al cincilea simț. A rămas simțul... tactil, domnișoară.

— Vezi să n-o pățiți ca bărbosul! Am o palmă grea...

Râseră amândoi cu poftă, dar fură întrerupți de

recepționeră:

— Domnule locotenent, la telefon!

Moț își ceru scuze, iar Katy rămase cu gura căscată...

La telefon era colonelul:

— Știi că ieri a fost inginerul Avram la mine. Cel care trebuia să-l fileze i-a pierdut urma azi pe la prânz și nu dă de el. Ordin: îl cauți și preiei urmărirea. Ai mașină?

— Nu.

— O s-o ai în cinci minute. Lași, apoi, șoferul liber și... te descurci.

— Altceva?

— Nimic. Te ții ca scaiul de el. Pe Walker lasă-l în pace. Avem noi grijă de el. S-a dus spre cetăți. Vrem să știm cum va acționa inginerul. Asta-i misiunea ta. Noroc!

Moț se întoarse la bar. Katy nu mai era la masă. Îi păru rău. Noroc că achitase consumația anticipat. Plecă. Se opri pe scările din fața ușii de intrare în hotel și așteptă mașina. Deodată, auzi un glas în spatele lui:

— ...Și locotenentul a plecat supărat pe Katy cea proastă.

Se întoarse fulgerător și o prinse de mâini:

— Nu te speria, n-am mânuși albe. Dar trebuie să plec. Te rog, însă, ține secretul. Măcar câtva timp. Recepționera

n-o să mai greșească!

Katy îi zâmbi, iar el coborî scările, deoarece îi sosise mașina. Mulțumi șoferului și urcă la volan. Prin peretele-fereastră al barului, Katy îl privea cum se depărtează.

•

La primul telefon public opri. După o serie de întrebări pe care și le puse privind posibilitatea de a-l găsi pe inginer, îi veni ideea salvatoare, ceva asemănător cu oul lui Columb. Coborî din mașină, scoase o monedă de 25 de bani și formă numărul de acasă al inginerului. Nu răspunse nimeni. Mai scoase 25 de bani și dădu un telefon la Ocolul Silvic. Îi răspunse o duduie amabilă, de la centrală, vorbind pe nas ca toate telefonistele:

— Ocolul Silvic. Ce doriți?

— Pe tovarășul inginer Avram Teodor.

— Nu vă supărați. Sunați încă o dată și cereți interior...

Sună încă o dată, fără să se întrebe de ce și îi răspunse aceeași voce:

— Ce doriți?

— Interior...

— Aveți legătura...

În receptor, Moț auzi vocea rârâită a inginerului:

— Alo!

Moț tăcu.

— Alo!

Moț continua să tacă.

— Vorrrbește, mă, dacă suni. Grrrijanian...

Moț zâmbi. Simțea cum îl cuprinde un sentiment de ușurare. Urcă în mașină și plecă spre Ocolul Silvic. Sediul se afla în „Casa pădurarului”. O construcție mare, în pur stil românesc, dar stilul de prin părțile Tazlăului. Cu balconașe și ieșituri, cu dantelării din lemn traforat, cu cerdacuri pline de geamuri și deasupra, pe un fel de turnuleț, cu un cocoș împintenat, de tablă, ce arăta direcția vântului.

Nu opri în fața clădirii, ci la o anumită depărtare, în fața unei porți. Din locul în care staționa și până la ocol erau cam o sută de metri. Cu mâinile în buzunare și gândindu-se la Katy, străbătu distanța în pas lent. Lângă poarta casei din fața Ocolului văzu o bancă. Binecuvântă ideea proprietarului și se așeză. Aprinse o țigară. Nu avu prea mult de așteptat. Pe la șase jumătate inginerul ieși din sediu și se urcă în Dacia sa albastră. După ce dispăru, făcând colțul străzii, plecă și Moț, care ajunsese, între timp, la mașina lui și îl urmă. Mergea la distanță. Inginerul ieși din oraș și se îndreptă spre cetăți.

Până în satul C... nu-i fu greu să-l urmărească. Nu era decât un singur drum, drumul forestier, cu hârtoapele și curbele lui. Îl lăsă să iasă din raza vederii.

Ajungând în zona Stâncii Fulgerata, Moț îl văzu pe Nădășan făcându-i un semn. Opri.

— Tovarășul locotenent Albu a spus să nu mergeți mai departe. Parcați mașina în ieșindul ăla de pădure.

— El unde e?

— Vă arăt eu după aia.

Parcă mașina și reveni. Nădășan îi arătă cu mâna un copac, undeva peste râu.

— E în stejarul rotat de pe malul celălalt al apei.

După câteva explicații suplimentare, îl reperă.

— Sunt toți aici?

— Toți. Mașina cu număr străin a trecut pe aici ceva mai de mult, în ea sunt două persoane. Dacia albastră sosit adineaori. A oprit undeva mai sus. Nu departe de noi.

Nu termină bine vorba și se auzi zgomot de motor. Se aruncară amândoi la pământ, după un lăstăriș de măceși plin de frunze. Inginerul, la volanul mașinii, se întorcea. Opri din nou, mai aproape de ei, și coborî în albia râului.

Moț și subofițerul nu-l mai puteau vedea, dar intră în

atenția lui Albu, care-l urmări prin binoclu din stejar. Profitând de amurgul ce începuse a se lăsa, inginerul coborâse în albia râului și se îndrepta spre grote. Albu se dădu jos din pom și îl urmări. Așezat pe burtă, după tufele de pe malul celălalt al râului, nu putea fi zărit. Inginerul luă o prăjină din niște tufe, o propti de stâncă și, cu ajutorul ei urcă până la grote. Încă se vedea. Timp de un sfert de oră inginerul făcu o serie de măsurători, vizând mai mult grota centrală, cea în care fusese capcana. Nu intră în nicio grotă. Terminând de măsurat și de notat, inginerul coborî pe aceeași prăjină în albia râului. Puse prăjina la locul ei și se întoarse prin apă la mașină. Intră din nou în obiectivul lui Moț și Nădășan. Inginerul porni motorul și plecă spre oraș.

— După două minute plec după el, zise Moț. Îmi pare rău că nu mă întâlnesc cu Albu. Transmite-i din partea mea „o noapte plăcută și fără surprize”. De altfel, îți doresc la fel. Noapte bună.

— Să trăiți! Noapte bună.

Nădășan se întoarse la postul său de veghe și Moț, ajungând la mașina sa, plecă după inginer. După câteva curbe, la lumina lunii care răsărise, zări mașina inginerului oprită pe dreapta, cu luminile stinse. Fu nevoit

să-l depășească, pentru a nu-i atrage atenția. La prima curbă, însă, opri după un pâlc de pomi și se întoarse pe jos către locul în care staționa inginerul. Nu merse pe drum ci prin pădure, paralel cu drumul. Ajuns în dreptul lui Avram, văzu că dinspre cetăți vine o altă mașină. Avram ședea lângă mașina sa, ca și când ar fi vrut să oprească pe cineva pentru a-l ajuta să remedieze o defecțiune. Ocupanții mașinii care venea îl văzură și opriră lângă el. Moț îi identifică: erau Walker și șoferul camionului în care se încărcase marfa de export. Coborâră din mașina lor și toți trei urcară în a inginerului. Vorbiră cam zece minute. Moț nu auzea discuția, dar un lucru tot aflase și anume că cearta dintre Walker și Avram fusese numai de ochii lumii, iar mutarea comis-voiajorului la hotel, o stratagemă bine pusă la punct. Exact ce intuiseră și ei cu câteva zile înainte...

După vreo zece minute străinii coboară și, urcându-se în mașina lor, porniră spre oraș. Inginerul rămase un timp lângă mașină, cu un cot pe capotă și fuma. „Probabil îi lasă pe străini să se depărteze”, se gândi Moț. Așteptă și el, nemișcat, având grijă să nu facă niciun zgomot care să-l trădeze. Prilej de meditație: „Să fi descoperit inginerul calea spre tezaur? Înseamnă că Avram e în posesia

fotografiilor profesorului. Deci o nouă confirmare că el e «musafirul de noapte» din casa Dunca și cel care a tras în subofițer”.

Inginerul mai trase un fum și aruncă țigara. O strivi sub picior și, urcându-se la volan, plecă spre oraș.

Era întuneric. Moț se îndreptă spre mașina lui fără grabă. Nu avea rost să-l urmărească. L-ar fi trădat farurile. Așteptă câțva timp. Când socoti că e momentul potrivit, plecă. Mașina inginerului nu se mai vedea. Ajuns la poștă, formă, de la telefonul public, aflat la intrare, numărul de acasă al inginerului. Răsuflă ușurat când acesta îi răspunse.

— Nu vă supărați, spuse Moț cu glas gutural. Aveți numărul...

— Da.

— Suntem telefoanele. Masa de verificare. Am fost sesizați că în cartierul dumneavoastră s-a produs o defecțiune. Al dumneavoastră văd că funcționează. Vă rugăm să ne scuzați. Noapte bună.

— Nu-i nimic, drăguțule. Noapte bună.

Moț închise și plecă spre hotel. Walker și șoferul sosiseră. Văzu mașina comis-voiajorului parcată lângă camionul zugrăvit în culori țipătoare.

Intră în bar și se așează la o masă. Katy îl observă și veni lângă el.

— Bună seara, domnule... Își duse mâna la gură și se opri o clipă. După o scurtă pauză continuă: ...domnule Urs. Așa v-am botezat și așa rămâneți. Cu ce vă servesc?

Moț își călcă pe inimă și ceru o cafea și un coniac. Fata făcu ochii mari, dar îl servi. Barul era plin. La fel și restaurantul.

— Nu mai stai lângă mine?

— Nu pot. Localul e plin și la bar suntem numai două de serviciu. Dar fiți fără grijă, că nu scăpați.

Moț își sorbea în liniște cafeaua și coniacul. Se simțea obosit după o zi atât de agitată, dar ceva îl ținea în loc. Katy trecu pe lângă masa lui și-i făcu un semn discret că revine. Se întoarse de la bar cu o tavă plină cu diferite băuturi, pe care le împărți pe la mese. Se opri și la masa lui, servindu-l cu *cincizeci* de coniac. O privi întrebător, deoarece nu comandase un al doilea. Aplecându-se să pună paharul pe masă, îi șopti:

— Ala cu mânușile albe și încă unul sunt în restaurant, cu două tipe. Și se depărtă.

Moț o ascultă uimit dar și încântat. „Fată inteligentă. Dar... (și i se strânse inima)... o fi sinceră? Nu face jocul

comis-voiajorului? Își șterse cu palma o imaginară transpirație, de pe frunte. Nu, nu pot să cred așa ceva...” Dar se îngrijoră, totuși. Își simțea burlăcia periclitată.

Prin ușa dintre bar și restaurant îi zări pe cei doi. Împreună cu ei, Andy Runda și încă una, pe care n-o cunoștea. Consumă și al doilea coniac. Tace ar fi vrut să-l vadă Albu și să râdă de mutra pe care ar face-o. Terminând, chemă pe Katy cu un semn discret, plăti și ieși. Dar Katy avu timp să-i șoptească:

— Poimâine sunt iarăși de serviciu...

•

Colonelul, cu toată ora înaintată, era în birou. Primise un mesaj de la Albu, prin radio. Raportase despre plimbările „suspecților” în zona grotelor. Tot Albu îl mai informase că văzuse mașina lui Moț, dar că n-a putut lua legătura cu el, întrucât după plecarea celor trei plecase și el.

După o scurtă bătaie în ușă, Moț intră în cabinet.

— Ai sosit la timp, zise colonelul.

— Să trăiți!

— Bună seara, stai jos și deșartă sacul.

Moț relatează cu lux de amănunte totul (mai puțin despre Katy). Colonelul îl ascultă atent. Terminând raportul Moț

adăugă:

— Ce-or fi urmărit în seara asta? Sub aparența unei nevinovate plimbări în zona cetăților ce se ascunde? Au vrut să ne deruteze? Cu ce scop? Dacă ar fi așa, înseamnă că au prins ceva din acțiunile noastre! Nu puteau sesiza nimic, deși... nimic nu e exclus. Au făcut cumva o repetiție generală?

Moț repeta, cu glas tare, în fața colonelului, gândurile ce-l frământau.

Colonelul îl asculta, plăcut surprins de raționamentul lui Moț.

— Cred că au făcut o repetiție generală.

— Atunci pe când... premiera?

— Nu știu. Doar ei știu și poate nici ei. În orice caz, noi ne-am asigurat locuri în primul rând pentru a-i „aplauda” cum se cuvine. De altfel, Albu și Nădășan ne așteaptă la „intrare” și noi vom fi prezenți la „ridicarea cortinei”. Vom avea surprize mari, locotenente Nu uita: în „ultimul act” noi suntem actorii. Și vom fi la înălțime. Acum, acasă cu tine. Odihnește-te, că ai nevoie. Nu mai trece pe la bar că și Katy trebuie să se odihnească, dacă vrei să fie tot frumoasă. Pe mâine.

— Să trăiți!

Moț plecă înciudat... „De unde a aflat? O fi având antene peste tot?”...

După plecarea lui Moț, ceasul din perete bătu de nouă ori. Colonelul strânse dosarele și le închise în dulapul de fier din spatele biroului, udă florile din fereastră, stinse lumina și plecă și el spre casă.

Noaptea era înstelată. Luna atârna deasupra orașului ca un gong. Afară era plăcut. O ușoară răcoare binevenită după o zi dogorătoare. Zâmbi, dar pe buzele lui plutea și o umbră de îngrijorare...

Capitolul XVII

NOAPTEA LOCOTENENTULUI

În noaptea de marți spre miercuri nu se întâmplă nimic deosebit.

Walker și șoferul său terminaseră cheful din restaurant și urcaseră în camerele lor cu cele două parteneri. Bmeînțele, cu o provizie de whisky și de gustări. Peste vreo trei ore, voiajorul, culant, le-a condus pe amândouă acasă, cu mașina sa, după care se întoarse cuminte la hotel și dormi până a doua zi.

Inginerul Avram Teodor își petrecu noaptea în casa sa. Telefonul lui Moț îl găsisese în pijama, citind ziarul.

Cei care preluaseră supravegherea, în locul lui Moț și Albu, nu reținuseră nimic deosebit.

Colonelul, pregătit pentru orice eventualitate, avu parte de o noapte fără probleme și dormi până la ziuă, neîntors. Nu vrem să omitem faptul că fu chemat de la mare de soție și de fiică...

Moț, în schimb, adormi mai greu. Imaginea lui Katy îl urmărea și în vis... Se trezi de vreo două ori. Așezat pe marginea patului își bălângănea picioarele și se întreba dacă într-adevăr se îndrăgostise. „Dacă m-am îndrăgostit,

ce mă fac?”

La Stânca Fulgerata, Albu și Nădășan, în adăpostul pe care și-l organizaseră, vegheau cu rândul. Dacă Nădășan nu își făcea probleme, veghea în munți încântându-l, Albu se gândea la un pahar de coniac. Nu pentru coniac în sine, cât pentru atmosfera localului, în care se simțea bine.

La sediul miliției nu sună niciun telefon și nici la stația de radio nu se recepționa nimic.

„Să știi că în noaptea asta s-a întâmplat o minune, își spunea ofițerul de serviciu. Nicio chemare pentru vreo intervenție. Niciun bețivan adus la noi, ca să se răcorească. Nicio bătaie. Niciun furt... Adevărată minune...”

Ziua de miercuri veni peste oraș ca și celelalte zile.

Sirena uzinei sună, ca de obicei, la ora stabilită, trâmbițându-și deșteptarea peste întregul oraș și chiar mai departe de granițele lui, odată cu sirena uzinei din orașul de peste deal.

Apele râului, atâtea câte mai puteau scăpa din barajul lacului de acumulare aflat nu departe de oraș, înotau leneșe și poluate prin albia pe care și-o statorniciseră de amar de vreme, albie care tăia orașul vechi în două, iar pe cel nou îl înconjură ca un braț de care, vrând-nevrând, nu

poți să scapi...

În cabinetul său, colonelul Nicoară citea *Buletinul evenimentelor* din ultimele 24 de ore. Doar câteva rânduri, prin care organele de resort erau informate că ziua precedentă, ca și noaptea abia terminată, nu au ridicat probleme. „Să fie liniștea dinaintea furtunii? se întrebă colonelul. De la „repetiția generală” nu s-a trecut la „premieră”. De ce? Să ne fi înșelat în privința actorilor? Nu cred... În privința „acțiunii”? Nici asta nu cred... Atunci?” Întrebare rămasă, pentru moment, fără răspuns.

Moț făcu un drum până la Stâncă Fulgerata, cu o mașină a întreprinderii de alimentație publică, ce aproviziona cabanele din zona cetăților. Se întâlnește cu Albu și cu Nădășan, transmițându-le ultimele indicații.

Moț îi povestește lui Albu atât ce făcuse în ziua precedentă, cât și întâlnirea cu Katy. Albu îl asculta uimit. Era normal ca un om să se îndrăgostească. Dar chiar și Dropia?

— Ești sigur de sentimentele tale, bătrâne?

— Sunt. Dar sunt convins și că ea ține la mine.

— După câte se pare, ai intrat în... zona chioară.

— Zi-i cum vrei, Ioane. Dar mi se pare că da...

— Să fie într-un ceas bun. Pierd un prieten, dar câștig o

familie, Traiane. Pe când nunta?

— Nu te grăbi, omule. N-am ajuns, încă, până acolo. Zău, nici nu știu ce să-i spun, dacă voi fi numai cu ea... Îmi place, mă simt bine când o văd în preajma mea, dar de vorbit mai... altfel...

— Adică de dragoste...

— ...n-am vorbit nimic.

Albu o știa pe Katy. O văzuse de câteva ori în local, în seara când fusese cu colonelul la „Ursul brun” și dăduse peste Moț acolo, ea îi servise. Și-o amintea. „Auzi! Mutălăul ăsta de Dropia, tăcutul ăsta, bunul meu sfânt Sisoe, mare cuceritor!... S-a întors lumea pe dos...”

Moț își deșertă sacul inimii și Albu îl asculta și curios și încântat. Ținea la Moț și îi dorea să fie fericit. „Dar eu? gândea Albu. Eu ce voi face, cu firea mea? Mi-o veni și mie rândul? O să arăt și eu ca Dropia, bleg și fericit?”

— Dropio, păcat că nu avem cu ce cinsti evenimentul, spuse Albu îmbrățișându-și prietenul.

— Taci, mă, că avem.

Moț scoase din servietă o sticlă cu Pepsi. Albu dezamăgit, întinse mâna a refuz:

— Ce, sunt copil? M-a înțărcat mama de mult.

— Dar din asta bei? Moț scoase o a doua sticlă. Stelele

de pe etichetă îl înviorară.

— Ei, așa mai merge. Și, scoțând dopul, trase o dușcă. Plăcerea îi pieri pe loc. Scurpă conținutul. — Ce dracu' ai pus în sticlă?

— Ceai, colega; e bun pentru ficat și pentru rinichi... Râseră amândoi și Albu, mai în glumă, mai în serios, puse sticla la gură și-i bău conținutul, strâmbându-se...

— Să mai zică cineva că nu-s om serios!...

...Moț nu stătu mai mult de trei ore. Împreună cu Albu coborî la grote. Nimic deosebit. Doar urmele inginerului se zăreau ici-colo. Se înapoie cu aceeași mașină a alimentației publice, în oraș. Mașina îl aștepta, precum se înțeleșese Moț cu șoferul, la ora stabilită.

Ajuns în oraș, dădu o raită pe la hotel. La parcare, Walker și șoferul se învârteau în jurul autocamionului. De la recepție Moț află că voiajorul urma să plece în ziua următoare. Achitase costul cazării și rugase ca să fie trezit dis-de-dimineată, ca să plece pe răcoare.

Se interesă la Ocolul Silvic despre inginer. Era plecat în capitala județului, la o consfătuire de producție.

Intrând în sediul miliției, nu-l găsi pe colonel. Plecase la Inspectoratul județean. Până la sfârșitul programului, Moț făcu câteva drumuri: La Consiliul popular, unde participă

la o ședință a Comisiei pentru ocrotirea minorilor, ca reprezentant al miliției, la procuratură, predând dosarul încheiat în ziua precedentă și la Clubul muncitoresc, unde se organizase un simpozion pe tema regulilor de conviețuire socială.

Ajuns acasă, își pregăti masa și, după ce mâncă, se întinse în pat. Când se trezi, afară se întunecase. Dormise bine, somn de om sănătos. Vru să-și facă o cafea, dar renunță. Deși știa că abia în ziua următoare Katy e de serviciu, se gândi că nu i-ar strica o plimbare prin oraș și o cafea la bar. Zis și făcut. Dar mai era ceva care-l împingea la drum. Nu se simțise niciodată singur. Dar acum se simțea. Venea încă o noapte și ceva, un fel de urât, îi da târcoale.

Noaptea era plăcută. Pe străzi circulau oameni și mașini. Orașul pulsa în ritmul unei activități care nu sa termina. Prin ferestrele blocurilor se revărsau luminile apartamentelor. Ici și colo, doar, câteva ferestre întunecate. Dinspre uzină scăpăra o contelație de lumini și se auzea zumzetul neîntrerupt al agregatelor. Autobuzele, încărcate, duceau oamenii spre rosturile lor...

Moț mergea fără grabă. Era încă devreme. Până la închiderea localului mai era destul... Întotdeauna

plimbarea prin oraș îi făcea plăcere. Trecea pe lângă stadion. Plopii de pe margine foșneau. Încercase de nenumărate ori să-i numere, dar totdeauna pierdea șirul și nu reușea să afle dacă sunt cu sau fără soț...

În fine, ajunse la „Ursul brun”. Printre mașinile parcate în fața hotelului, văzu mașina lui Walker și mașina de transport. Cum erau așezate una lângă alta, păreau un purice lângă un elefant. Intră. Gândi că animația din local îi va prinde bine, că îi va risipi senzația de singurătate care-l cuprinsese. În clipa în care urca scările, din local ieșea un grup de tineri gălăgioși, în blugi și cu cămășile descheiate până la cureaua nădragilor. Unul avea un casetofon deschis la maximum. Vorbeau în gura mare, parcă la întrecere cu stridența muzicii. Un vlăjgan, cel mai înalt dintre ei, dar cam prea mult tras prin inel, poza în șef de trib față de ceilalți. Când îl zări pe Moț, se desprinse de grup și cu degetele mari de la ambele mâini proptite în cureaua lată de o palmă și bătută în ținte, se apropie cu mers legănat de el. Moț nu-și dădea seama ce voia să facă, dar îl vedea venind provocator. „Face o glumă proastă? Are ceva cu mine? Sau vrea să le arate celorlalți cât e de grozav”? Când ajunse, însă, la doi pași și-i văzu constituția de luptător, căscă ochii mari, a

mirare, făcu stânga împrejur și plecă agale spre amicii care-l așteptau ceva mai încolo.

Băieții începură să râdă de el. Dar le șopti ceva. Casetofonul amuți și gălăgia se potoli. „S-o fi speriat de alura mea, sau m-o fi cunoscut, cocoșelul”. Moț zâmbi și împinse ușa de intrare în restaurant. Se uită la mese. Niciun cunoscut. Ar fi vrut să întâlnească pe cineva cu care să schimbe o vorbă. Din restaurant trecu în bar. Nici aici nu cunoștea pe nimeni. Se așează la o masă liberă, mai retrasă, aflată după unul din stâlpii localului. Așteptând să vină cineva să-l servească, își plimba privirile prin local. Tresări. Dinspre oficiu venea Katy. „Ce caută azi, aici? Mi-a spus, doar, că mâine e de serviciu...”

Fata nu-l văzu. Îl ascundea stâlpul de lemn. Dar un val de căldură ciudată îi învăluie sufletul. „Ce-i cu mine? se întrebă Moț. De unde atâtea emoții pentru o fată pe care o văd abia a treia oară în viață? Cât am vorbit cu ea, de simt nevoia ca să-i aud glasul? Doar o frântură de timp, ieri, și atunci mai mult ne-am tachinat... Să fie, deci, adevărat că cei ce se iubesc se tachinează, cum spun francezii?” Fata îi plăcuse de la început. Felul ei firesc de a intra în vorbă îl scosese din muțenie și-i atenuase, întrucâtva, timiditatea.

Moț își simți încă o dată periclitată burlăcia sa, ce devenise proverbială. Nu era burlac din convingere, ci ca urmare a unei întâmplări petrecute în Școala militară. Se îndrăgostise de profesoara ce le predă stenodactilografia. Soția lectorului de drept și procedură penală, locotenent colonel și doctor în drept. Ea, femeie frumoasă, spirituală, plină de viață. Aparent, ușuratică. Roiau în jurul ei ofițerii din corpul de lectori și instructorii de pregătire militară. Soțul, un om ursuz. Distins, adânc cunoscător al materiei pe care o predă, dar distant. Moț, nu-și putea închipui cum de dăinuia căsnicia lor. Deși era foarte curtată, nimeni nu putea spune ceva rău despre ea. Moț se îndrăgostise, dar își încuiase dragostea sub șapte lacăte. Își dădea seama de zădărnicia sentimentului, dar nu putea să-l înfrângă. Terminase Școala militară și intrase în ritmul profesiei pe care o visase de mic copil, de pe vremea în care, urmând cele opt clase la școala din sat, îl vedea pe șeful de post din comună. Un om voinic, cu o mustață uriașă, un om sub pașii căruia duduia șoseaua. „Milițian mă fac!”, se jurase în cugetul lui și se făcuse milițian. Absolvise Școala militară și cu timpul imaginea profesoarei se estompase. Dar se jurase, încă o dată, că nu se va însura decât atunci când va găsi una care să-i

semene. Și nu găsisese. Cel puțin așa i se părea lui. Îndepărtându-le pe rând pe toate care-i ieșeau în cale, din cauza imaginii ideale, se trezi cu timpul burlac convins. „Atunci ce se întâmplă cu mine? Katy nu seamănă cu profesoara. E alt gen de femeie... Totuși mă simt bine în preajma ei”... Nu-și dădea seama că dragostea e ca foamea. În timp ce indiferența, ca și goliciunea, înconjură satul, dragostea, ca și foamea, dă de-a dreptul.

Fata nu-l zărise. Moț o urmărea. Venea din oficiu cu o tavă plină cu pahare umplute cu diverse băuturi. Se strecura printre mese, unduindu-și trupul subțire dar bine legat. Câte un consumator o striga. Îi auzea pe toți. Către unii se întorcea, altora le făcea semn cu mâna că i-a înțeles și să aibă răbdare. Împărți paharele la mese, după comenzi. Unul mai năbădăios încercă să-i vadă ecusonul care-i juca pe sânul plin și frumos arcuit sub uniformă roșie. Îi respinse mâna, punându-l la punct.

Lui Moț îi plăcu reacția fetei. Ar fi vrut să sară să-l certe pe îndrăzneț, dar se stăpâni. Aștepta cu nerăbdare momentul în care Katy îl va vedea. Era curios să vadă cum va reacționa. Și momentul veni. Îndreptându-și privirea spre masa lui, îl zări. Și zâmbetul dinainte, zâmbetul profesional, dispăru, făcând loc altuia, cald și

deschis. Se îndreaptă spre el. Dar în clipa aceea o strigă șeful localului din ușa oficiului. Katy îi făcu semn că vine îndată. Nu zăbovi mult și reveni, aducând pe o tavă un pahar elegant, subțire și înalt, în care scăpăra coniacul auriu. Îl așează grațios pe masă și îl întrebă dacă dorește și o cafea. Nu așteptă răspunsul. Plecă din nou în oficiu și se întoarse cu o ceașcă în care aburea cafeaua deasupra căreia plutea un caimac gros de un deget.

— Vrei să nu dorm în seara asta?

— Sper, răspunse Katy alintându-se.

— Degeaba sper. Sunt învățat cu cafelele. Beau cafea ca să rămân treaz, dar beau și ca să dorm. Așa că, vezi... Dar dacă vrei să-mi faci o noapte albă, încearcă...

Katy nu-i răspunse. Plecă spre celelalte mese, făcându-i semn că se întoarce și s-o aștepte. Și avu dreptate... Își bău încet cafeaua. Ca să-i treacă timpul mai ușor, scoase carnetul de note din buzunar și începu să-l răsfoiască. Nu căuta ceva anume. Se distra recitind numere de telefon, însemnări telegrafice, inițiale pe care numai el le știa. Greu s-ar fi descurcat altcineva, dacă i-ar fi căzut carnetul său în mână. Privi ceasul. Trecuse cu mult de zece. Se apropia ora închiderii. Katy nu mai dădu pe la masa lui. „Ce are de gând?” se întrebă Moț, înciudat. Se uită după

ea și o văzu făcând notele de plată. Unii plăteau imediat și plecau, alții porniră un adevărat scandal că n-au băut cât li se încasa, deși de-abia se mai țineau pe picioare. Erau și din cei ce mai cereau băutură. Fata se descurca. Găsea pentru fiecare răspunsul potrivit.

Terminând de băut cafeaua, mai sorbi o gură de coniac. Apoi îi veni un gând. „Ce-ar fi să-mi ghicesc în cafea?”

Răsturnă ceașca cu gura în jos pe farfurioară și după câteva clipe o ridică și o așeză pe un șervețel de hârtie. Nu se pricepea la așa ceva. Dar cafeaua îi plăcuse și ideea îl înveselea. Ridică ceașca, dar o mână, fină și energică în același timp, îi opri mișcarea. Surprins, Moț prinse mâna de încheietură.

— Mai ușurel, domnule Urs, că-mi rupi mâna, auzi glasul lui Katy.

— Iartă-mă. Moț slăbi strânsoarea, dar nu dădu drumul mâinii. Cu mâna cealaltă începu să-i maseze încheietura, dar mai mult o mângâia. Katy zâmbea. Privind-o în ochi, zări niște luminițe scăpărând în adâncul lor. Îl cuprinse iarăși timiditatea. Lăsă mâna fetei cu părere de rău.

— Te-ai speriat că mi-ai rupt-o?

Moț nu-i răspunse la întrebare. O privea și nu știa cum să schimbe discuția. Îi veni ideea.

— Spuneai că azi nu lucrezi, ci numai mâine.

— Nu trebuia să lucrez azi, dar înlocuiesc o colegă plecată din localitate. Acum am terminat.

Abia atunci Moț observă că fata nu mai e în uniformă de serviciu, ci într-o rochie de stradă. Coafura înaltă i se potrivea de minune cu obrazul prelung, iar tocurile înalte ale pantofilor îi accentuau zveltețea. Pe umăr purta o geantă micuță, cochetă. Katy îl întrerupse din contemplarea admirativă care, după câte se observă pe chipul ei, nu o deranja ci îi făcea plăcere:

— Gata. M-ai privit destul. E timpul să plecăm. Nu vezi? Au și început să facă ordine și curățenie în local.

Moț sesiză că fata îl tutuiește. Îi plăcea... Se ridică de pe scaun. Luă ceașca în mână și se uită la arabescurile desenate de zațul gros și negru.

— Știi să ghicești și în cafea? îl întreabă Katy.

Moț dădu din cap că nu. Atunci ea îi luă ceașca din mână, o studie puțin și începu:

— Ai de făcut un drum, dar nu singur. Uite ici. Îi arată un anume loc din ceașcă. Un urs care merge. Dar nu-l faci singur. Îi arată altceva. Vezi, lângă urs e o căprioară. Deci ai de făcut un drum cu o fată. Nu știu ce gândește ursul, dar căprioara e de acord.

— Asta sună a invitație la... vals.

— Atunci să... dansăm. Katy îl prinse de braț și ieșiră amândoi din local. Câteva colege, care își așteptau rândul ca să predea încasările, se uitară lung după ei. Șeful localului, cu haina descheiată și cu burta revărsată peste curea, se opri din număratul banilor și fluieră a uimire.

Ieșiră din local și făcură câțiva pași. Apoi Moț se opri.

— Dacă ursul din ceașcă știa unde se duce căprioara, ursul de lângă tine, nu. Poate afla și el?

— Azi trebuia să mă duc la părinți. Când am o zi liberă, îmi place să fiu împreună cu ei. Când lucrez, însă, dorm în oraș. Mi s-a repartizat o garsonieră.

— Și cam pe unde e garsoniera asta?

— O să vezi. Mergem vorbind și o să te duc exact în fața blocului în care stau.

Moț acceptă.

— De ce te-ai făcut ospătară, Katy?

— Îmi iei un interogatoriu?

— Te consideri arestată?

— Știu eu? Hai să-ți spun de ce, dacă ești curios. Când eram mică, visam să mă fac educatoare. Aveam la grădiniță o educatoare bună, bună de tot, pe tovarășa Melania. Așa îi spuneam. Și voiam să fiu ca ea. Dar n-am

avut norocul să urmez Liceul pedagogic. N-au vrut părinții. Era prea departe, tocmai în capitala județului. Și m-au dat la Liceul economic din oraș. Mult mai aproape și într-un sfert de oră de mers cu autobuzul ajungeam la școală. Când am terminat liceul, am fost repartizată la o întreprindere din Dobrogea. Părinții nici n-au vrut să audă. Sunt singurul lor copil. În oraș nu am găsit altceva în afară de postul de ospătară, și m-am angajat. Te-ai lămurit? Nu-mi pare rău, deși m-am săturat. Nu de servit oamenii, că trebuie să facă cineva și treaba asta ci de grosolăniile unora, mai ales când se îmbată.

Moț îi dădu dreptate. Vorbind, nu era atent la drumul pe care îl străbăteau. De aceea nu-i fu mică surprinderea când o auzi pe Katy:

— Am ajuns și acasă. Aici stau.

— Păi... Moț făcu ochii mari. În blocul ăsta?

— Da. Ce te miri?

— Cum să nu mă mir? Aici stau eu.

— Și n-am voie? Katy îl luă de mână și-l duse în fața tabelului cu locatarii. — Uite ici: nu e numele meu?

— Este. Dar uite-te și tu ici: subsemnatul.

— Știam, îi răspunse Katy. Mai exact, știu de azi de dimineață. Nu cunosc multă lume din bloc. Nici pe tine

nu te-am cunoscut până ieri. Dar când mi-ai spus că te cheamă Traian Moț, mi-am amintit că-ți văzusem numele pe afișier și m-am întrebat: n-o fi domnul Urs? Și chiar el era!...

— Ca să vezi ce face soarta...

Moț se mai uită o dată pe tabel

— Stai la etajul patru?

— Da. Și tu, la nouă. Ce înseamnă să avem ore diferite de muncă. Stăm sub același acoperiș și nu ne vedem.

Urcară în lift. Moț apăsă butonul cu numărul 4. Liftul urcă. În momentul în care Moț voia să deschidă ușa, fata îi spuse:

— Te-aș invita la mine, la o cafea, dar am în vizită o prietenă venită din provincie. A venit azi. Acum cred că doarme și nu aș vrea să o deranjăm. Nu te superi că nu ți-am spus mai înainte?

Moț își luă inima în dinți și spuse pe nerăsuflăte:

— Dacă ai curajul necesar, poți urca tu până la mine.

Katy se uită la ceas. Mai erau câteva minute până în miezul nopții.

— Nu refuz invitația, deși e cam târziu. Dar dacă vin, ai cafea? Burlacii nu-s prea gospodari.

— Vom trăi și vom vedea la fața locului.

Katy dădu din cap că acceptă. Moț apăsă bufonul numărul 9 și după scurt timp ajunseră la garsoniera sa. Intrară. Aprinse luminile. Katy se așează pe unul din cele două fotolii ce încadrau o masă rotundă. Căută în poșetă o țigară, dar Moț îi puse în față pachetul de Kent și intră în bucătărie ca să prepare cafelele. Reveni cu două cești mari și pline.

— Cu ce te mai pot servi? Coniac sau țuica?

— Dacă-i de casă, țuică.

— E de casă, veche de vreo patru ani. O am de la ai mei. Eu nu prea beau și le țin pentru evenimente deosebite.

În timp ce sorbeau cafeaua, Katy trecu în revistă camera. Mobilată plăcut, intim. În spatele unui birou micuț, dar lucrat cu gust, pe care tronau telefonul și o mașină de scris, se afla o bibliotecă plină de cărți. Alături, televizorul și deasupra lui un casetofon ultimul model. Moț o privea fără să spună nimic. Era fericit. Parcă îi intrase o lumină în casă și dorea să nu se mai stingă. Ridică paharul cu țuică:

— Pentru tine, Katy.

— Pentru tine, Traiane.

— Pentru noi. Mâna îi tremura ușor. La fel și mâna lui

Katy...

Goliră paharele și Moț întinse mâna spre casetofon, pornindu-l. Nu răsunară bine primele acorduri și sună telefonul. Moț opri muzica și ridică receptorul.

— Da... Să trăiți!... Da... Cobor imediat...

Katy înțelese. Se ridică de pe fotoliu. Se ridică și Moț.

— Iartă-mă, Katy, dar trebuie să plec. Îmi pare rău, dar trebuie.

— Nu-i nimic. Ne mai întâlnim altă dată. Doar suntem colocatari.

Moț își luă haina din hol și își schimbă încălțăminte. În locul pantofilor încălță niște bascheți, dar fiind neatent și cu ochii mai mult la fată, își pierdu echilibrul. Katy îl prinse de braț și el se agăță de mâna ei. O simțea caldă și fremătătoare. Nu se mai putu stăpâni și o cuprinse în brațe. Fata își lăsă capul pe umărul lui. Stătură așa o clipă sau o veșnicie? Katy se trezi prima din uitarea care-i cuprinse:

— Să mergem, dragul meu. Ești așteptat. Moț nu-i răspunse. Era tulburat și fericit.

Ieșiră fără să-și spună o vorbă. Opri liftul la etajul IV... Se îmbrățișară încă o dată și se despărțiră.

Rămas singur, Moț apăsă înciudat butonul de jos. Ieși

buimăcit. Afară îl aștepta mașina. Urcă.

De la una din ferestrele etajului IV, ochii fetei îl urmăreau. Două stele veghind noaptea locotenentului.

Capitolul XVIII

GROTA DE DINCOLO DE GROTE

În apartamentul colonelului Nicoară sună telefonul. Întinse mâna și ridică receptorul de pe noptieră.

— Tovarășul colonel?

— Da.

— Să trăiți! Sunt ofițerul de serviciu. Raportez: de la recepția hotelului am fost informați că mașina comis-voiajorului a dispărut de la parcare cam de vreo jumătate de oră. Receptionera de serviciu spune că pe proprietarul ei nu l-au văzut ieșind din hotel. De asemenea, de la Stânca Fulgerata locotenentul Albu transmite: „Veniți urgent”.

— Bine. Trimiteți urgent mașina. În drum spre mine să-l ia și pe Moț. Îl anunț personal. Să vină și mașina de serviciu din noaptea asta. Una din ele, cu trei oameni.

Terminând convorbirea, sări din pat și se echipă. Dădu un telefon lui Moț. Cel pe care locotenentul îl primise în momentul în care pornise casetofonul. Se uită la ceas și văzu că e aproape unu. „Nici două ore n-am dormit”. Coborî în fața blocului. Noaptea era și mai întunecată, cu toate luminile orașului. Nu avu mult de așteptat și mașina

sosi. În mașină, șoferul și Moț.

— Iar nu dormim, locotenente.

— Nu dormim, tovarășe colonel.

— Unde mergem? întrebă șoferul.

— La „Ursul brun”, Spirică.

Mașina viră la stânga. După ea, cea cu echipajul de noapte. Un ARO cenușiu. Când ajunseră în fața hotelului, opriră. Colonelul și Moț coborâră din mașină și urcară scările. După o scurtă discuție cu fata de la recepție, urcară la etaj. Fata luase și două chei cu ea. Dublurile de la camera lui Walker și a șoferului. Colonelul bătu insistent în ușile celor două camere. Nu primi niciun răspuns. Repetă bătăile, deoarece fata susținea că nu-i văzuse plecând. Același rezultat. Descuiară ambele uși. Camerele erau goale. Paturile, așternute ca pentru culcare, dar nefolosite. În camera șoferului, o sticlă de whisky, golită. Recepționera se uita cu ochii mari și se jura că nu i-a văzut plecând din hotel. Pe unde să fi coborât? Ferestrele erau închise, deci nu ieșiseră pe acolo...

Coborâră la recepție și colonelul o întrebă pe fată unde e grupul sanitar al personalului de serviciu. Îi răspunse că pe culoarul de lângă ușa liftului, dar menționează că e defect

și se folosesc de cel din restaurant.

— L-ai folosit în noaptea asta?

Fata roși, dar răspunse că da. După miezul nopții.

— Vezi? Până ai ajuns acolo și până ai revenit, puteau pleca toți pasagerii. Așa au plecat și cei doi.

Recepționera era gata să izbucnească în plâns. Colonelul o prinse de mână, râzând:

— Fii cuminte! Au plecat și gata! Bine că ai observat lipsa mașinii de la parcare. Dacă străinii revin, te rog să reții ora. Bine?

Plecară. Ocolind sensul giratoriu din fața hotelului, se îndreptară cu toată viteza spre Fulgerata

— E unu și jumătate. Cât facem până la grote?

— Cam patruzeci de minute, răspunse Spirică. Aș face mai puțin, dar e noapte.

— Ai grijă. Drumul nu e prea grozav.

— Am, să trăiți, că-l cunoaștem. De câte ori n-am fost noi la cetăți. Și tovarășul general de la București...

— Când ne vom apropia, stingi luminile și mergi, pe cât posibil, fără zgomot.

— Stingem luminile și mergem fără zgomot. Dacă-i musai, cu plăcere.

— Putem merge fără grijă până aproape de stâncă,

interveni Moț. Drumul are numeroase curbe și pădurea coboară până în marginea drumului. Nu riscăm să fim văzuți.

— Atunci, dă-i bătaie, Spirică!

Discuțiile încetară. Cu toată dibăcia șoferului, hârtoapele drumului se simțeau din plin. Colonelul privea fix înainte. Era atât de concentrat, de parcă el s-ar fi aflat la volan. Deasupra munților cerul părea de catran. Doar stelele licăreau. La un moment dat Moț făcu semn șoferului să oprească. Se dădu jos ca să recunoască terenul.

— Suntem pe aproape. Mai avem de mers vreo cinci minute.

— Poți merge cu farurile stinse? întrebă colonelul.

— Putem.

— Dă-i drumul și cu grijă.

Înaintară câteva minute foarte încet. La un semn al lui Moț mașina se opri. În spatele ei opri și cealaltă. Le parcară cu grijă într-un intrând al pădurii și coborâră. Peste munți, liniște. Continuară drumul călăuziți de Moț. Spirică rămăsese la mașină, ca și doi milițieni din echipajul de pe ARO. Moț mergea înainte, poticnindu-se de câte o rădăcină ieșită la suprafață. În spatele lui,

colonelul și al treilea din milițienii veniți cu a doua mașină. Ajunși în dreptul celor trei grote se opriă și, ascunși după copaci, cercetară terenul din priviri, atât cât le permitea întunericul. La un semn al colonelului, Moț se tupilă și porni târâș înainte. După vreo douăzeci de metri zări o mașină și o umbră lângă ea. Reveni fără zgomot lângă colonel. Îl informă și se apropiară amândoi cât putură de mult.

Moț, ai cărui ochi se obișnuiseră cu întunericul, șopti:

— E mașina voiajorului și, lângă ea, e șoferul. Pe altcineva nu am mai văzut. Cred că stă de pază.

— Ești sigur că e el?

— Sigur. Îl scot din joc?

— Scoate-l, că trebuie. Ai grijă, însă. Nu cumva să fie înarmat. Sau să încerce să-i avertizeze pe ceilalți.

— Lăsați pe mine.

Moț dispăru și, după câteva minute, reveni cu șoferul.

— Gata. Ce fac cu el?

— Du-l la mașină împreună cu sergentul major. Dar... calcă mai cu grijă că detună pământul sub călcâiele tale.

În timp ce îl duceau la mașină pe primul „erou” căzut, colonelul se gândea la Albu și la Nădășan. „Trebuie să fie și ei pe undeva. Numai să aibă răbdare și să nu se

pripească”. Sosirea lui Moț îi întrerupse gândurile.

— L-am dat în primire echipajului. A rămas și sergentul major acolo. Dacă avem nevoie de vreunul din ei, îi chemăm prin radio.

— Bine.

Porniră amândoi către mașina străinului. Ușile deschise arătau că șoferul veghease în locul acela. La lumina lanternei, pe canapeaua din spate văzură un geamantan deschis și gol. „Ce-or fi cărat cu el?” se întrebă Moț. Ridică din umeri.

— Și... cum l-ai rezolvat? întrebă colonelul. Că de văzut n-am putut vedea, dar nici de auzit n-am auzit nimic.

— I-am pus pistolul în spate și i-am zis: „Gura și cuminte”! Nu știu dacă a înțeles vorbele mele, dar a fost cuminte. Ba mi-a întins și mâinile când i le-am cerut ca să-i pun brățările.

Discuția avu loc în șoaptă.

Colonelul îi făcu semn cu mâna să stea pe loc, iar el înaintă câțiva pași printre arbuștii ce creșteau din plin pe Stânca Fulgerata. Dacă jos se aflau numai voiajorul și inginerul, era exclus ca să mai aibă pe cineva de pază. N-ar fi avut rost. Se bazau pe șofer. Dacă ar mai fi fost cineva, creștea numărul celor cu pretenții la împărțitul

comorii. Totuși înainta cu multă precauție. Se gândea și la faptul că Albu sau Nădășan, aflați pe undeva prin preajmă, n-o să-l recunoască din prima clipă, luându-l drept altcineva. Când să ajungă pe vârful stâncii, se simți prins de două brațe vânjoase. Prin întuneric nu-l recunoscuse. Dar încleștarea dură doar câteva clipe. Colonelul își dădu seama că e Nădășan. Îi șopti:

— Mai încet, omule, că-mi rupi oasele.

— Aoleu! Să trăiți! Nu v-am recunoscut.

Între timp se apropiase și Moț.

— Care-i situația? întrebă colonelul.

— Inginerul, voiajorul și încă unul, au coborât la grote pe funie, răspunse Nădășan.

— Cine-i al treilea?

— N-am putut afla.

— Dar Albu unde-i?

— Îi urmărește.

— Dar tu ce făceai aici?

— Vă așteptam. Așa am primit ordin.

— De ce nu ne-ai așteptat în drum?

— Tovarășul locotenent mi-a spus să stau aici pentru a putea supraveghea și partea în care se află dânsul. Ca să-l acopăr, la nevoie. Și să am în obiectiv și pe șofer. Cred că

l-ați văzut.

— Nu numai că l-am văzut, dar l-am și... îmbarcat.
Cum se poate ajunge la grote?

— Nu-i nevoie să mergeți acolo. Dacă a venit tovarășul locotenent Moț, cobor eu cu dânsul.

— Lasă sfaturile. Pe unde au coborât cei de jos?

— Pe aici. Arată cu mâna în dreapta. Pe funie. E legată de copacul ăla. Dar dacă vreți să coborâți, ajungeți în mâinile lor.

— Albu pe unde a ajuns acolo?

— Pe dincolo, prin albia râului.

— Ce plan v-ați făcut?

— Dacă cei de jos vor să se retragă prin albia râului, îi ia în primire tovarășul locotenent Albu. Dacă urcă pe funie, intră în mâinile mele.

— Ssstt..., făcu deodată colonelul. Puse urechea la pământ.

— Săpă ăia, rosti Nădășan. Asta se aude.

— Deci au dat de intrarea la tezaur.

— Or fi dat... Dar permiteți să-l anunț pe tovarășul locotenent că ați venit?

— Fă-o, dar cum?

— Simplu. Fac ca bufnița.

— Dacă poți...

— Încercăm, mai spuse sergentul major. Trase puternic aer în plămâni. Îl slobozi cu meșteșug și se auziră trei țipete de pasăre de noapte. De undeva dinspre râu o altă bufniță îi răspunse o singură dată.

De jos, bufniturile se auzeau tot mai dese. Apoi se auziră niște pași. Albu, familiarizat cu locurile, veni la sigur. Povesti pe scurt:

— Jos se află Avram, Walker și încă cineva, pe care nu-l cunosc. Au săpat o bună bucată de vreme. Au folosit și exploziv, că am auzit, la un moment, dat o bufnitură.

— La care grotă s-au oprit?

— La cea din mijloc. Cea cu capcana.

— Ce-ai hotărât?

— Îi așteptăm aici.

— Crezi că vor urca din nou pe funie?

— Sigur. Să coboare în albia râului e prea riscant pe vreme de noapte.

Colonelul tăcu câteva clipe, după care hotărî:

— Moț, cobori în râu. Dacă vor încerca să se retragă prin albie, îi iei în primire. Ia și un subofițer din echipaj cu tine, dacă socotești necesar. Dacă vor urca pe funie, îi luăm noi în primire.

Moț plecă. Stătură ascultând. Se auzea un râcâit pe stâncă. Cineva se cățara pe funie. Apoi zăriră două mâini albe ce se prindeau de copacul pe care era înfășurat și înnodat capătul de sus al funiei. N-avu timp să scoată o vorbă. Era voiajorul. Fu făcut inofensiv în câteva clipe. Cu cătușele pe mâini și legat cu o batistă la gură. Fu condus de Nădășan la mașina care-l luase în primire și pe șofer.

Din ordinul colonelului, mașina plecă cu cei doi la sediul miliției, cu indicația de a fi închiși separat. Prin radio Nădășan chemă altă mașină.

Colonelul se apropie de creastă și, până să se dumirească Albu și Nădășan, care revenise, prinse funia și începu să coboare. Albu abia avu timp să-i șoptească:

— Fiți atent. Inginerul e înarmat.

Colonelul dispăru în gol. Albu ședea nemișcat, ascultând. Un zgomot ușor dovedea coborârea pe peretele stâncii. Atât de ușor, însă, încât se confunda cu zgomotele nopții.

— Nădășane, tu stai de pază. Eu mă duc după șefu'. Jos sunt doi contra unul. Știu că-i agil ca o pisică, dar nu mai e tânăr. Îi sfidează pe cei de jos, că e sigur pe el. Știi cum spune: în fața primejdiei gradele nu mai contează. Mă duc după el...

Un foc de pistol sparse liniștea. Ecoul îl multiplică. Părea atât de puternic – sau așa i se păru lui Albu – încât avu impresia că se prăbușește stânca.

Nu mai așteptă. Dându-și seama că la grote se întâmplase ceva, înșfacă funia și coborî după colonel. Din cauza vitezei de alunecare palmele îi ardeau. Ajunse în dreptul grotelor, Moț apăru dinspre râu. Descoperise prăjina pe care o folosisese și inginerul.

Se repezică în grotă. Intrară amândoi, cu lanternele într-o mână și pistoalele în cealaltă. Dar de lanterne nu aveau nevoie. Un felinar lumina suficient. Colonelul Nicoară, cu pistolul în mână. În fața lui, cu mâinile ridicate deasupra capului, inginerul și necunoscutul. În peretele din fund al grotei se căsca o gaură destul de mare.

Albu și Moț aveau să afle mai târziu amănuntele. Colonelul coborâse pe funie fără niciun incident. Cei doi din grotă nici nu se gândeau că ar putea fi surprinși. În geamantanul găsit gol în mașina voiajorului, aduseseră detonatorul și uneltele necesare. Walker urcase pe funie ca să-l aducă pe șofer după ce explozia deschisese peretele stâncii. Când au auzit pași, crezură că a sosit voiajorul cu șoferul. Inginerul sesizând totuși prezența colonelului, vru

să-l lovească cu cazmaua, dar focul tras de ofițer în aer îl potoli.

Moț și Albu preluară, la un semn al colonelului, supravegherea celor doi. Ca urmare a ruperii peretelui din fundul grotei, trebuiau îndepărtate mormane de pietroaie. La treaba asta, vrând-nevrând, lucrau inginerul și celălalt. Munca nu era de loc ușoară. După eforturi cumplite, intrarea în grota de dincolo fu degajată. Bănuiala lui Moț și Albu se dovedí întemeiată. Colonelul, care supraveghea operația, ordonă scurt:

— Cătușele! Apoi, privindu-i pe cei doi, zâmbi și continuă: — Ați muncit destul. E cazul să vă odihniți...

Inginerul parcă era alt om. Arăta ca o zdreanță pe care vântul o bate de colo-colo. Nu spuse o vorbă. Întinse mâinile pe care brățărilor de oțel se închiseră cu un clinchet sec. Celălalt privea îndobitocit când la inginer, când la colonel, de parcă era ceva ce-i scăpa puterii de judecată. Întinse și el mâinile.

Colonelul luminează cu lanterna întunericul așternut de milenii în grota de dincolo. Intră. Un strigăt aproape neomenesc, de uimire, surpriză și admirație îi făcu pe ceilalți să tresară... Și un singur cuvânt:

— Fantastic!

Colonelul se întoarce. Pe chipul său se putea citi ca într-o carte deschisă. Strigătul său de mai înainte ca și înfățișarea sa trădau atât emoția descoperirii tezaurului cât și satisfacția datoriei împlinite. Ieși afară din grotă și strigă în sus, către Nădășan:

— A venit mașina cealaltă?

— Sosește în clipa asta. Îi văd farurile.

— Du-te la mașină și transmite prin radio, ofițerului de serviciu: „Operațiunea terminată! Vă așteptăm!”.

— Transmit.

Întors în grotă, colonelul se așează pe un pietroi și tăcu. Tăceau și cei doi, Avram și necunoscutul, aflați într-un colț al grotei, păziți de către locotenenți. Tăcerea se lăsa tot mai grea. Doar clipocitul Apei Cetății se auzea ca un tic-tac al undelor cristaline ce săltau peste pietrele din cale...

Era trecut de trei și jumătate. Cum deschiderea grotei se afla spre răsărit, se vedea, pe coama pădurii, o pânză alburie, semn că nu peste mult avea să răsară soarele.

•

...Cam după vreo două ore de la transmiterea mesajului, toți cei chemați sosiseră, conform planului stabilit până la amănunt și din timp, de colonel. Conduc

de Nădășan, un grup numeros format din lucrători de miliție, din arheologi și istorici, ca și din tehnicieni dotați cu toate cele necesare, înaintau prin albia râului spre grote. Soarele răsărise și, la lumina dimineții ce abia începuse, au ajuns cu bine, deși calea era anevoioasă. Uzi până la genunchi, dar nerăbdători, urcau pe o scară de pompieri adusă în mod special. Colonelul îi întâmpină.

Inginerul și necunoscutul, sub escortă, au fost conduși la mașină și de acolo, la arestul miliției, cu indicația că să nu fie informați despre arestarea străinilor.

Între timp, echipa de tehnicieni, cu ajutorul unui grup electrogen portabil, asigură iluminarea grotelor. Colonelul, cu un gest larg de artist pe scenă, se adresează directorului muzeului și celorlalți de față:

— V-am stricat somnul, dar merită. Vă prezint *Utopia profesorului Dunca!*

Surpriza a fost imensă pentru toți. Specialiștii muzeului de arheologie, în frunte cu Măloiu, intrați în grotă de dincolo de grotă, nu-și puteau crede ochilor. Erau uimiți și impresionați de conținutul care scăpăra în mii de lumini de parcă un soare mare răsărise de sub pământ, dintre rocile milenare...

Albu se apropie de Stela Turcu:

— Dacă mai trec pe la muzeu, îmi dai o mână de ajutor ca să mă documentez?

Fata râse:

— După câte văd, ești mai documentat ca mine.

Fiecare din cei prezenți la acel ceas, acolo, își amintea de profesorul Dunca. Zeci de ani de căutări înfrigurate... Eșecuri ce ar fi frânt de mult alte voințe... Zâmbetul ironic și neîncrederea oamenilor... Luări de la capăt, cu tenacitatea pe care o au numai cei convingși că dreptatea e de partea lor... Și totul suportat cu seninătatea pe care o au doar sufletele mari. Tezaurul, aflat acum, era răspunsul pe care aștepta să-l dea tuturora, de atâția ani. Dar nu apucase ziua acestei mulțumiri depline.

Normal, în acel început de zi nu se putea face decât o sumară inventariere a tezaurului. Inventarierea amănunțită și transportarea tuturor pieselor la locul ce li se cuvenea urma să se facă în timp, cu toată grija.

Dar la începutul acela de zi – o zi de joi care se arăta la fel de frumoasă ca toate celelalte zile din vara aceea – după ce s-au luat toate măsurile ce se impuneau, directorul Măloiu se apropie de colonel și, strângându-i mâna, îl privi în ochi:

— Totuși profesorul Dunca a avut dreptate!

Capitolul XIX

GUSTUL AMAR AL ADEVĂRULUI

Cabinetul de lucru al colonelului. Prin ferestrele larg deschise intra aerul răcoros al unei diminețe frumoase și lumina un soare care vestea o nouă zi călduroasă. O adiere ușoară de vânt făcea ca perdelele să tremure asemeni unui voal de mireasă.

La biroul masiv, colonelul, având în stânga pe cei doi locotenenți, iar în dreapta, la o măsuță, stenodactilografa. În cealaltă parte a biroului, pe un scaun, inginerul Avram.

De la arestarea celor patru trecuseră o zi și o noapte. Fața inginerului era răvășită de neliniști și nesomn. După o noapte pierdută la Stânca Fulgerata, noaptea în care se năruise tot ce visase împreună cu Walker, nici noaptea trecută nu se odihnise.

Când a fost arestat, era convins că și cei doi străini au împărtășit aceeași soartă. Dar convingerea făcu loc îndoielii, când nu-i văzu în mașina cu care el și însoțitorul său fuseseră duși la miliție. De la subofițerii din mașină nu putu afla nimic. Spera că o să-i întâlnească la miliție, dar nu-i văzu. Bătuse de câteva ori, cu pumnii, în ușa arestului și tot de atâtea ori milițianul de pază îi ceru,

prin vizetă, să se astâmpere, că el nu știe de niciun voiajor străin. Neîncrederea și neputința de a afla ceva îl rodeau și, deși încercase să adoarmă, știind că a doua zi va începe interogatoriul și trebuia să fie stăpân pe sine, nu putu închide un ochi. Dar dacă străinii scăpaseră? Urma ca el să plătească toate oalele sparte. Convins că reușiseră să se facă nevăzuți, căzu pradă altor gânduri, altor întrebări cărora nu le putea găsi răspuns. „Unde am greșit? Planul a fost pus la punct până în cele mai mici amănunte. Totul a decurs conform prevederilor. Nimic n-a fost neglijat. Chiar riscul de a fi prinși! Să ne fi trădat șoferul lăsat de pază? Să fi adormit, că băuse mult și n-a mai putut să-i avertizeze? Să-l fi prins pe Walker? Nu-i venea să creadă. Probabil i-a observat pe milițieni și a reușit să o șteargă, fără să-i pese de mine. Afurisitul!... Peste câteva ore urma să trecem frontiera, cu cât am fi putut căra din tezaur... Acum poate că el și șoferul o trec, iar eu mă aflu aici.”

E drept că noaptea e un bun sfătuitor, așa spune o vorbă din bătrâni, dar pentru inginer noaptea fusese un coșmar. Nu se putea împăca cu gândul că tot ce construise se dărâmasese ca un castel înălțat din cărți de joc. Îl frământa, însă, și un alt gând, cel mai cumplit: „Oare miliția știe totul? N-are de unde”, se îmbărbăta singur.

Acum ședea în fața colonelului și a celor doi tineri de care parcă își amintea că-i mai văzuse undeva. Era decis să „joace tare”. Așteptă întrebările colonelului, pândindu-i fiecare gest, fiecare intonație a vocii. Dar întrebările întârziiau. Tăcerea din încăpere îl sufoca. Parcă cineva l-ar fi apăsât cu o pernă pe gură. Din când în când doar un tril de pasăre vestea că afară e lumea, cu frumusețile și frământările ei...

În sfârșit, colonelul rupse tăcerea:

— Iată, domnule inginer, că ne-am întâlnit din nou. Ca să vezi cât de mică e lumea. Vorba ceea, munte cu munte se întâlnește, dar om cu om! (Albu trase un ghiont discret lui Moț și amândoi zâmbiră, gândind la fel: „șefu’ cu zicătorile lui”!). Și pentru că ne-am întâlnit profit de o asemenea ocazie pentru a vă informa că am aflat cine m-a botezat *Colonelul Index*. Chiar dumneavoastră! Vă mulțumesc pentru poreclă. Dar... să lăsăm asta. Nu fiți îngrijorat, doarece îmi place și o să vă convingeți că nu ați greșit... Vă atrag atenția, însă, asupra sincerității cu care, sper, ne veți onora. E numai în interesul dumneavoastră.

Inginerul aplecă puțin capul, privindu-l pe colonel pe sub sprâncene. Doar o venă îi tremura, destul de vizibil,

în mijlocul frunții, trădându-i încordarea și nervozitatea.

— O primă întrebare: cum ați reușit să obțineți toate datele privind tezaurul pe care îl căuta profesorul Dunca? Nu puteți spune că nu erați în posesia lor. Dovada e că v-am prins asupra faptului.

Un licăr scăpără în ochii inginerului. „Vasăzică numai despre tezaur este vorba”... Ca să-și ascundă un suspin de ușurare, scoase batista și își suflă cu zgomot nasul.

— Răspunsul e simplu. L-am cunoscut pe profesorul Dunca în urmă cu zece ani, când am fost repartizat în acest oraș. L-am întâlnit străbătând pădurile. Mi-a vorbit foarte entuziast despre cercetările sale... Cunoașteți psihologia oamenilor de genul profesorului. Căutând nenumărați ani o comoară, dar fără rezultat, și-a atras, în mod firesc, ironia cetățenilor. Mulți spuneau că nu e în toate mințile. Auzisem și eu ceva despre căutările lui, dar i-am făcut pe plac, lăsându-i impresia că nu am niciun fel de îndoială. De-a lungul timpului ne-am întâlnit de mai multe ori. Ultima dată, cam acum o lună de zile. În zona Stâncii Fulgerata. Probabil că am fost primul om pe care îl vedea după descoperirea ce o făcuse în malul Apei Cetății și, luat de valul entuziasmului, a scăpat ceva din secretul său.

— Întâmplarea a făcut ca tocmai dumneavoastră să fiți primul întâlnit?

— Numai întâmplarea! Eram în control în zona aceea. Dacă până atunci nu-i luam în seamă spusele, socotindu-le ciudăţenii de om bătrân, în clipa aceea mi-am dat seama că s-a întâmplat ceva după felul grav în care mă privea. Ochii îi străluceau ciudat, trădând o adâncă mulţumire sufletească. Mi-am dat seama că ajunsese la comoară sau că era pe pragul ei. Nu am insistat, ca să nu-i trezesc bănuielele.

— De ce să vă bănuiască? Doar ştia că sunteţi inginer, un om serios şi cu răspunderi.

— Ştia. Dar faptul că ajunsese la ţintă îl făcea suspicios faţă de oricine.

— L-aţi mai văzut de atunci?

— O singură dată. După vreo săptămână l-am vizitat acasă. M-a primit foarte amabil. M-a servit chiar cu o cafea preparată de mâna lui, în camera sa de lucru.

— Ce urmăreaţi?

— I-am propus colaborarea pentru toate lucrările necesare, încercând să-i demonstrez că singur nu va putea face nimic. M-a refuzat elegant, dar categoric, încercând să mă facă să cred că nu se pune, încă, problema unor

lucrări de amploare, motivând că nu are certitudini și că trebuie să mai cerceteze. Nu voia să împartă succesul cu nimeni.

— Când v-am arestat, s-au găsit asupra dumneavoastră niște fotografii cu imaginea celor trei grote. Au fost făcute de dumneavoastră?

„Dacă spun că le-am făcut și eu și ei le știu proveniența, m-am arși. Mai bine recunosc că le-am sustras și astfel nu îndepărtez ancheta de la tezaur.”

— Nu, n-am talente de fotograf.

— Atunci de unde le aveți? Cum ați intrat în posesia lor? Și când?

— De la profesor. Când l-am vizitat, erau pe masă, după niște cărți, în dreptul scaunului pe care ședeam. Le-am luat. Recunoscusem locurile și mi-am dat seama de importanța fotografiilor.

— Sunteți sigur? Nu cumva vi le-a procurat altcineva?

— Domnule colonel, nu vă mint! Vocea inginerului căuta să fie gravă și convingătoare. Că am încercat să-mi însușesc tezaurul sau, mai exact, cât puteam lua din el, recunosc. Am fost prins chiar în flagrant-delict. Îmi dau seama că trebuie să răspund. Sunt om cu păcate firești și avuțiile pe care le bănuiam acolo mi-au luat mințile. Dar

vă rog să fiți convins că nu mint.

Colonelul îl privi lung și în tăcere. Cei doi locotenenți îl priveau la fel. Inginerul tăcea și privea în gol.

— Să admitem că nu mințiți! Dar comis-voiajorul cum a aflat despre comoară?

— Știți că a fost cazat la mine prin O.J.T. Când un om îți intră în casă și stă mai mult la tine, nu se poate să nu te apropii de el. Cât de cât! Azi o vorbă, mâine alta... Și cum știu limba lui, am început să ieșim împreună ba la restaurant, ba la bar, ba în excursii prin împrejurimi. La un pahar de vin limbile se dezleagă. Așa i-am spus despre tezaur. De aici până la cooperarea cu el n-a mai fost decât un pas.

— Pe care l-ați făcut.

— Da. Eu cunoșteam locurile iar el îmi oferea posibilitatea valorificării tezaurului.

— Cum?

„Recunosc că am vrut să fug în străinătate. Le dau, astfel, o a doua pistă pentru ancheta lor și-i îndepărtiez de celelalte... Trebuie să par cât mai firesc...”

— Domnule colonel, am spus că nu vă mint. Le valorificam în străinătate. Mi-a oferit posibilitatea ca să trec granița. Acolo am fi împărțit totul.

— Văd că vă străduiți ca să fiți sincer și apreciez această atitudine a dumneavoastră. Colonelul scoase din sertar un pașaport și i-l arătă: îl cunoașteți?

— Sigur! Doar a fost găsit asupra mea.

— Dar e pe numele de Alfred Roth. Cum de a ajuns la dumneavoastră?

Inginerul sesiză că are ocazia de a afla ceva despre Walker și despre șofer.

— Nu v-a spus șoferul lui Walker? Cred că v-a lămurit mai bine de cât aș putea-o face eu. Sau poate v-a spus chiar Walker...

Colonelul nu-i răspunse. Îl privea zâmbind, amuzat de modul în care Avram, făcând pe naivul, se străduia să afle ceea ce nu știa. Inginerul căuta să nu se trădeze prin niciun gest. Moț și Albu se uitau când la colonel, când la Avram. Stenodactilografa aștepta, cu degetele în aer deasupra claviaturii mașinii de scris. Afară gungurea o pereche de turturele...

Colonelul deschise calm pașaportul, privi fotografia și apoi îl întinse inginerului:

— Cum de semănați așa de bine, dumneavoastră și șoferul?

Inginerul continuă să mizeze pe aceeași carte:

— De ce mai întrebați când ați aflat de la el?

— Te supără dacă încerc să-ți verific sinceritatea?

Inginerul fu pus în încurcătură. „Dacă știe, înseamnă că străinii sunt arestați. Cum dracu’ să aflu”? Un gând îl străfulgeră:

— Recunosc tot ce au spus ci.

— Dar n-a spus nimeni nimic. M-a frapat asemănarea. Treaba cu pașaportul am înțeles-o. Cu el ieșai dumneata din țară, în locul șoferului, care ar fi rămas, urmând ca ulterior să se descurce. Asemănarea însă, nu mi-o explic. Să nu-mi spuneți că ați înlocuit fotografia, că v-aș dovedi contrariul. Ștampilele sunt autentice.

Inginerul intui curiozitatea colonelului... „Deci străinii au plecat. Afurisiții!” Colonelul aștepta răspunsul.

— Domnule colonel, povestea e cam lungă dar am s-o rezum cât pot. Alfred Roth mi-i rudă. O soră de-a tatălui meu s-a măritat cu un Roth și Alfred mi-i văr. După război au plecat din țară și s-a stabilit aiurea. Întâmplător, semănăm. Asta-i toată explicația. Lui Walker i-am povestit despre el. Știam unde se stabilise. Pentru el n-a fost greu ca să-l solicite pe Alfred ca șofer pe camion. Și l-a obținut. El ar fi rămas în țară și eu plecam în locul lui. După câteva zile s-ar fi plâns autorităților că a fost victima unui

furt de documente. S-ar fi dovedit că e cetățean străin și ar fi venit și el după noi, avându-și asigurată răsplata.

— Apreciez din nou sinceritatea de care dați dovadă.

— V-am spus, doar...

Colonelul îl întrerupse, întrebându-l foarte calm:

— Recunoașteți, deci, că ați vrut să vă însușiți tezaurul din grotă de la Stânca Fulgerata. Tezaur descoperit de către profesorul Sever Dunca?

— Recunosc.

— Recunoașteți că ați vrut să-l scoateți din țară în complicitate cu Hektor Walker și Alfred Roth?

— Recunosc.

— Recunoașteți că pe Hektor Walker l-ați cunoscut cu ocazia veniri sale în orașul nostru, datorită faptului că a fost cazat la dumneavoastră?

— Recunosc.

— Atunci vă rog să citiți cele consemnate și să semnați.

Inginerul luă filele și vru să le semneze fără ca să le mai citească, dar colonelul îl opri.

— Nu semnați așa. Vă rog să le citiți. Și dacă mai aveți ceva de adăugat, spuneți. Poate ceva în legătură cu altceva sau altcineva. Cred că vă dați seama de situația în care vă aflați. De ce să plătiți singur polițe care privesc și

pe alții?

— Domnule colonel, am toată încrederea în dumneavoastră. Asta-i tot ce am avut de spus. Și sunt convins că s-a consemnat exact tot ce am afirmat. Dar vă ascult și citesc. („Iarăși caută să mă flateze”, își spuse colonelul).

Inginerul parcurse în grabă filele... „Dacă e vorba numai despre tezaur, e bine. Chiar faptul că intenționez să trec granița nu e prea grav în comparație cu... Bine căăștia nu știu altceva...” Semnă fiecare filă în parte și le întinse colonelului.

Colonelul parcurse, la rândul lui, paginile dactilografiate. Deschise stiloul ca să le semneze, dar își opri gestul la jumătate, ca și când și-ar fi amintit ceva.

— Aș mai dori să-mi spuneți, dar cu aceeași sinceritate: din ziua aceea în care l-ați vizitat pe profesor și i-ați sustras fotografiile, ați mai fost vreodată în casa sa?

— Nu.

— Mențineți afirmația că dumneavoastră le-ați sustras? Nu cumva vi le-a dat altcineva și ați uitat?

— Credeți că-mi arde să vă mint? Eu le-am luat. Nu mi le-a dat nimeni.

— Bineeee...

Colonelul făcu un semn lui Albu și Moț. Primul se ridică. Închise ferestrele și coborî peste ele un stor negru, ce întunecă încăperea. Inginerul, uimit de aceste manevre, se trezi cu un spot de lanternă în ochi și auzi un glas:

— El este!

Albu ridică storul, deschise ferestrele și lumina intră din nou în cameră. Inginerul zvâcni în picioare și strigă înspăimântat, recunoscând pe subofițerul din fața lui.

— Minți! Nu te-am împușcat eu.

Inginerul era palid la față și mâinile îi tremurau. Sesizase gafa pe care o făcuse. Colonelul zâmbea ironic:

— Cine a vorbit despre împușcături?

— Păi... el a spus... că l-am împușcat...

— Da? Să ascultăm, atunci.

Albu manevră casetofonul și se auzi din nou întreaga discuție.

— Vedeți că n-a spus nimic despre împușcătură?

Avram se prăbuși pe scaun. Vena din frunte i se zbătea și mai tare. Ochii colonelului aveau reflexe de oțel.

— Deci ați mai fost în casa profesorului și după uciderea sa. Atunci ați sustras fotografiile. Fiind surprins de subofițer, care v-a prins chipul în raza lanternei, ați tras în el ca să-l ucideți, pentru a nu exista martori.

— E o înscenare, gemu Avram, căutând o ultimă soluție, simțind că ancheta bate mult mai departe decât spera el.

— Vă voi dovedi contrariul. Fotografiiile pe care le-am găsit asupra dumneavoastră sunt copii, nu originale. Cele originale sunt la mine. Dovada că sunt copii, iat-o: pe copie mai apare un pom care, pe original și la fața locului, nu există. Un mic trucaj. Mă surprinde că nu l-ați sesizat, deși cunoașteți peisajul! Și amprentele dumneavoastră se află pe copii, pe cele puse de mine *după* asasinarea lui Dunca.

Colonelul scoase bonul de mână al pădurarului Andrei Macovei.

— Vedeți acest bon? Îl recunoașteți? Neșansa a făcut ca să vă scape din buzunar când săreați gardul.

— Nu-i adevărat! N-am fost! Nu-i adevărat. Inginerul striga. Apoi se prăbuși pe scaun: — Mă dau bătut. Eu am fost în seara aceea. Dar am fost surprins. Când m-a fulgerat cu lanterna, am tras de teamă că m-a văzut. Norocul lui că a stins-o repede. Altfel...

— Altfel i-ați fi făcut de petrecanie ca brigadierului Stoian Carol.

— Nu l-am ucis eu. Era îngrozit. Dinții îi clănțăneau și

ochii parcă îi ieșeau din orbite. Nu l-am ucis eu.

— Domnule inginer, vedeți că nu sunteți consecvent?
Ați spus că nu mințiți și faceți tocmai contrariul.

— De ce să-l fi ucis? Doar ați stabilit că l-a ucis Vaida!

— Nu! Stoian a fost ucis de dumneata! Vrei dovezi?
Iată-le!

Scoase din dulap o bucată de linoleum pe care se vedeau clar niște urme de bocanci. Apoi amprenta în ghips a urmei găsite de Albu în pădure.

— Vedeți urmele astea? S-au imprimat pe linoleumul din fața biroului meu atunci când ați fost chemat la mine. Priviți-le bine și uitați-vă la linoleumul pe care stați acum cu picioarele. Sunt aceleași urme?

— Sunt. Dar ce legătură au cu uciderea lui Stoian?

— Au! Acum uitați-vă și la acest mulaj. E tot amprenta acelorași bocanci. Și acești bocanci au fost purtați de cel ce l-a ucis pe Stoian.

— Nici nu l-am văzut în ziua aceea pe Stoian.

— Ba l-ați văzut. Făcu un semn. În cabinet fu introdus șoferul de pe autobuz.

— Îl recunoști?

— Da. El a trecut pe lângă mine la volanul Daciei albastre în dimineața în care a fost ucis Stoian.

— Mulțumesc. Poți pleca. Apoi, către inginer: mai vreți probe? Pe securea lui Vaida, cu care a fost omorât Stoian, s-au găsit amprenteale dumneavoastră. Aceeași amprentă pe care ați lăsat-o și pe ceașca de cafea pe care ați băut-o la mine.

Colonelul tăcu. Tăcea și inginerul.

— Albule, pune caseta în care e înregistrat Vaida, zise colonelul după un timp.

În încăpere răsunară cuvintele simple dar adânci ale țăranului asupra căruia Avram încercase să arunce vina omorului pe care îl săvârșise. Când ajunse la pasajul mâinilor mânjite cu sânge, Avram își privi, instinctiv, palmele.

— Privește-ți mâinile, domnule inginer. Sunt mâinile cu care l-ai ucis, ca pe un pui de găină. I-ai dat întâlnire în pădure. Ce motiv i-ai invocat, o să ne spui. După ce a coborât din autobuz și a pornit pe drumul pădurii, l-ai ajuns din urmă. Puteai să-l aduci cu Dacia dumitale, dar nu voiai să riști. Puteați fi recunoscut de careva. Cum voiai să-l ucizi și cu ce? O să ne spui și asta. Dar ați găsit securea lui Vaida, căzută din car și ați ridicat-o. Pentru Stoian era un corp delict. Probabil o și recunoscuse. După ce ați coborât din mașină și ați intrat în pădure că să-l

prindeți pe făptaș, v-a încolțit în minte gândul că e mai bună securea decât pistolul. Nu face zgomot. Mergeați unul după altul; Stoian în față și dumneata după el. Dumneata avea securea. Stoian nu se gândea că tocmai inginerul Avram, șeful său direct și tovarăș de chefuri, cu care visa aurul tezaurului, avea să-l ucidă...

O liniște grea se lăsă în încăpere. Toți ochii priveau spre inginer. Aproape prăbușit pe scaun, își pierduse tupeul obișnuit. Arăta ca o otreapă pe care o bate vântul.

— Da. Eu... l-am... ucis...

— Dar pe profesorul Dunca?

Inginerul tresări și, ca strangulat de o mână nevăzută, horcăi:

— Nu eu... Walker!

Colonelul se întoarse spre Moț:

— Ia-l și treceți alături să scrie declarația.

După ieșirea din cameră a lui Avram, însoțit de Mot, ordonă să fie adus comis-voiajorul.

•

Hektor Walker intră în cabinet foarte agitat.

— Eu strain... Va reclam la... Ambasad...

— Fiți calm, domnule Șandor zis și Hektor Walker. Luați loc și nu mai stâlciți limba noastră, că o cunoașteți

de când erați copil.

— Eu ești Walker... Protestez!... Abuz...

— Da? Bineeee! Așteptați o clipă și, dacă mă înșel, o să vă prezint toate scuzele mele.

Albu ieși din încăpere și reveni însoțit de un cioban bătrân. Avea părul alb revărsat pe umeri de sub clopul ciobănesc. Barba și mustățile, la fel de albe, îl făceau să semene cu sfinții din picturile bizantine. Purta costumul obișnuit al mărginenilor și în mână ținea o bâță noduroasă, încrustată cu briceagul și lustruită de ani.

Walker îl privi o clipă curios, apoi nu-i mai dădu nicio atenție. Scoase o țigară și o aprinse. Mănușile albe de pe mâini contrastau cu costumul său de culoare închisă. Colonelul se ridică de pe scaun și veni în fața sa. Îi ceru să-și scoată mănușile. Se opuse, dar văzând că nu are încotro, se execută. Colonelul îi prinse încheietura mâinii drepte ca într-un clește și-l chemă pe cioban:

— Vino, baciule, mai aproape și uită-te la mâinile stimatului domn.

Ciobanul se apropie, scoase din chimir o pereche de ochelari și privi mâna străinului.

— Semnul meu, domnule colonel. Semnul cu care îmi înfieram oile, pe vremuri... Și pe lotrii care încercau să mi

le fure, ca să țină minte toată viața.

— Nu te înșeli, baciule?

— Cum să mă înșel? E semnul meu. Îl cunosc dintr-o mie. Fiecare cioban își are semnul lui și nu sunt două la fel...

— Ce mai ai de spus, domnule Șandor? Vezi acest dosar? Cuprinde ancheta făcută după uciderea fiului profesorului Dunca. Înfieratul mâinilor dumitale îl relatezi personal în declarația pe care ai dat-o atunci.

Străinul ridică din umeri. Își trase mânușile la loc, luă țigara de pe scrumieră, și după ce trase un fum, rosti foarte calm:

— Nu am de spus nimic. Să admitem că m-am numit cândva altfel decât Walker. Dar acum așa mă numesc și sunt cetățean străin, cu toate actele în regulă. Orice aș fi făcut în vremea tinereții, s-a dus pe apa sâmbetei. Au trecut atâția ani încât faptele de atunci s-au prescris.

— Să zicem că da. Dar cele de acum?

— Ce fapte? Că am fost curios să văd cum arată un tezaur dacic? Ce vină pot avea? Inginerul, la care din întâmplare eram găzduit, a descoperit un tezaur. Am fost curios. Dacă au fost încălcate anumite legi ale țării dumneavoastră, nu eu răspund, ci inginerul Avram.

— Despre tezaur vom mai vorbi, dar eu m-am referit la ceva mult mai grav, la uciderea profesorului Dunca.

— Știți că sunteți... simpatic? Îmi spuneți pentru a doua oară numele *Dunca*. Cine-i acest profesor? Cine-s Dunca ăștia?

— Profesorul Sever Dunca e tatăl tânărului Titus Dunca pe care l-ai ucis într-o anume zi de după terminarea războiului. O recunoaște hortistul de atunci, Matias Șandor. Fugarul prin munți, cel în cârdășie cu lepădăturile noastre fasciste, cel pe care baciul l-a înfierat cu semnul său înroșit în foc, cel care a încercat să scape pierzându-și urma în largul lumii. Te-ai întors la locul crimei și ai ucis încă o dată.

Comis-voiajorul izbucni în râs. Un râs de om nepăsător, un râs obraznic:

— Chiar dacă aș recunoaște că eu l-am ucis pe tânărul Dunca, ce-mi mai puteți face? Nimic. Doar să mă izgoniți din țară. Ajuns la mine, acolo, n-am ce risca. Sunt cetățean onorabil. Stau de atâția ani și mă bucur de încredere și respect. Orice informații ați transmite, nu mă pot leza. Cât despre acel profesor pe care l-aș fi ucis, dați-mi voie să vă contrazic. Dacă stăruieți în astfel de acuzații, voi fi nevoit să cer protecția ambasadei.

Albu îl asculta pe voiajor, dar îl privea pe colonel, mirându-se de calmul acestuia. Colonelul părea liniștit. Albu îl cunoștea, însă și își dădea seama cât efort depune pentru a-și păstra calmul.

— Ambasada pe care o invoci e informată. Firma în numele căreia ai venit și care nu-ți cunoaște adevărata față, nu va fi păgubită. Camionul, cu întreaga lui încărcătură, va ajunge la destinație. Mai puțin comis-voiajorul Hektor Walker și șoferul Alfred Roth... Veți rămâne aici pntru ca după faptă să primiți și... răsplata ce vi se cuvine.

Comis-voiajorul își aprinse încă o țigară și, privind spre colonel, îl înfruntă:

— Dovezi, domnule colonel, nu vorbe!

Colonelul îl chemăpe Albu lângă el. Îi șopticeva la ureche. Străinul își întoarse capul spre geam și privi spre oraș, fumând.

După câteva minute ușa biroului se deschise încet. Străinul, deși auzea pași, nu întoarse capul.

— Poftim dovezile, domnule Șandor.

Cu o mișcare leneșă dar arogantă, Șandor se întoarse cu fața spre ușă. În prag, alături de Albu, Maria. Îmbrăcată în aceeași rochie neagră, dar mai bătrână, parcă. Pe fața

albă, ca de ceară, cearcănele vineții din jurul ochilor o făceau să pară asemeni unei ființe venite de pe altă lume.

Dând cu ochii de ea, Șandor sări în picioare. Se uită lung în ochii ei, fără să spună o vorbă. Maria îl privi, la rândul ei, la fel de lung, după care își lăsă privirile în jos. Doar buzele ei abia îngânară:

— Știe tot...

Comis-voiajorul simți că se învârte camera cu el. Se așeză pe scaun și cu fruntea rezemată în palmele înmănușate, rosti stins:

— Cum ai putut, Ilonka?... M-ai vândut...

Însoțită de Albu, femeia în negru părăsi începerea. Voiajorul reuși să se redrezeze, bravând:

— Am pierdut, domnule colonel!

Capitolul XX

UN PUNCT IMENS

...Peste câteva zile, tot în cabinetul colonelului Călin Nicoară.

În jurul biroului se află: colonelul, procurorul și cei doi locotenenți. Pe masă, în fața colonelului, dosarul de anchetă. Pe coperta dosarului, cu litere mari de tipar pictate cu o cariocă neagră, mâna sigură a colonelului scrisese: *UTOPIA PROFESORULUI DUNCA*. Între coperti, interogatoriile inculpaților, declarații de martori, procese verbale, fotografii, analize de laborator, diverse expertize. În fond, tot ceea ce trebuia să cuprindă un dosar penal în faza în care urmează a fi înaintat instanței de judecată.

Din sertarul de sus-dreapta al biroului, colonelul scoase și cele trei dosare îngălbenite de timp și le puse alături de cel nou.

— Înaintea întocmirii actului de trimitere în judecată, începă colonelul Nicoară, consider că este necesar să recapitulăm faptele. După cum știm cu toții, miezul acestui dosar îl constituie tezaurul dacic de la Stânca Fulgerata, tezaur care a generat interese contrarii, pe care nu greșim dacă le numim pozitive și negative.

Interesele pozitive sunt ale poporului nostru, căruia de drept și de fapt îi aparțin valorile materiale și spirituale încorporate în acest tezaur, interese în slujba cărora, din pasiune, dar mai ales din dorința de a îmbogăți patrimoniul cultural-național, a stat profesorul Sever Dunca.

Interesele negative erau ale unui grup de răufăcători ce urmăreau să obțină acest tezaur, prin orice mijloace, în folosul lor.

Deci, pe de o parte, entuziasmul, seriozitatea și dragostea față de neam și de țară, pe de alta, egoismul abject, meschinăria și cupiditatea împinsă până la crimă.

Victimă imediată a ciocnirii dintre cele două interese, cade, imediat după război, tânărul Titus Dunca iar, recent, tatăl său, profesorul Sever Dunca, ucis mișelește prin otrăvire în momentul în care era pe punctul de a descoperi tezaurul. Convingerea că tezaurul constituia mobilul crimei mi s-a format, inițial, din următoarele date de care dispuneam: bănuielile profesorului că activitatea sa în zona grotelor ar fi supravegheată din umbră de anumiți inși; capcana montată în grotă centrală, în care s-a descoperit tezaurul și dispariția funiei pe care coborâseră Moț și Albu. Ulterior s-au adăugat și alte

elemente: telefoanele necunoscutului care solicita insistent un plic cu fotografii, dispariția copiilor acelor fotografii.

Cercetările noastre au plecat de la afirmația profesorului că în zonă ar fi observat staționând un turism cu număr străin. Extinzând cercetările, au intrat în obiectivul nostru comis-voiajorul Hektor Walker, pe numele său adevărat Matiaș Șandor, inginerul Avram Teodor și brigadierul Stoian Carol. Dar care din ei l-a ucis pe profesor?

Faptele s-au complicat prin uciderea lui Stoian, unul dintre cei bănuți. Care din cei doi l-a ucis? Și de ce? Tot din cauza tezaurului? Aveam de cercetat și varianta uciderii sale, din răzbunare sau din gelozie, de către Vaida Aron.

În ambele crime, probe directe, materiale, care să acuze pe cineva în mod precis, nu reușeam să obținem. Doar unele indicii și câteva prezumții. Pentru a ne sprijini pe ele, trebuia să le coroborăm cu alte fapte, împrejurări sau situații care să le confirme. În direcția asta s-au îndreptat toate eforturile noastre. Până la urmă, am reușit.

Probele adunate pe parcurs în legătură cu uciderea lui Stoian demonstau clar că asasinul e inginerul Avram:

mulajele în ghips a urmelor din pădure, de la locul crimei; imprimarea urmelor pe linoleum; compararea cu ghetetele sale; amprenta de pe secure; declarația șoferului de pe autobuz. Dar de ce l-a ucis? Cei trei – Walker, Avram și Stoian – chefuiseră împreună până la închiderea localului și restul nopții au dormit sub același acoperiș. Aparențele arătau că sunt în relații bune. Singura ipoteză ce se impunea, în cazul uciderii lui Stoian, era reducerea numărului părtașilor la împărțeală. În aceeași măsură, era unul mai puțin de trecut peste graniță.

În baza probelor pe care le aveam, Avram putea fi arestat încă din ziua în care l-am invitat la miliție. Dar l-am lăsat liber, dându-i impresia că acționăm în direcția lui Vaida. Era necesar să-l surprindem încercând, împreună cu Walker, să-și însușească tezaurul, pentru a stabili cauzele asasinatului, premeditarea și complicitatea lui Avram cu Walker.

Rănirea subofițerului și furtul copiilor fotografiilor arătau că e vorba tot despre tezaur. Identificarea autorului a fost mai ușoară: bonul de mână și glasul celui ce se interesase la spital de starea rănitului, glas recunoscut de medicul de gardă, îl indicau, ca autor, tot pe Avram. Nici de data asta nu l-am arestat, pentru

aceleași considerente.

Pe cel arestat în grotă odată cu Avram, pădurarul Andrei Macovei, l-am scos din cauză. A fost chemat de inginer să-i ajute la săpături. Omul, de bună credință, s-a dus cu el. Nu-i trecea prin minte că superiorul său ar putea săvârși ceva incorect. Și nici nu știa ce-l aștepta. Și Avram și Walker au recunoscut că, după spargerea peretelui din fundul grotei, urmau să-l ucidă și să-l îngroape acolo. Sunt convins că-i va fi de învățătură pentru toată viața.

Șoferul Alfred Roth a sosit în țară după uciderea profesorului și a lui Stoian. Nu poate fi implicat în crimele săvârșite de către ceilalți. Dar va răspunde pentru complicitate la încercarea de prădare a tezaurului ca și pentru faptul că i-a predat vărului său, lui Avram, propriul pașaport, pentru a-i facilita trecerea frauduloasă a frontierei.

Problema cea mai dificilă a constituit-o demascarea celui ce l-a ucis pe profesor. Relatările fiului medicului Vasiliu, ca și ale Mariei, ne-au indus în eroare pentru moment. Mașina încărcată cu stâlpi aduși din pădure și care oprise în fața casei profesorului, ca și plicul pe care l-ar fi adus un pădurar, ne-au făcut să-i bănuim pe Avram și

pe Stoian. Pe Stoian l-am exclus. Dacă îl ucidea el, o făcea în pădure și nu în casă. Risca să fie văzut și identificat, sau surprins asupra faptului. În afară de asta, ucigașul trebuia să fie un om cu pregătire, cu care profesorul să aibă ce discuta la o cafea, ceea ce nu era cazul lui Stoian.

Rămâneau Avram și Walker. L-am exclus și pe inginer. Urmele, atâtea câte au putut fi găsite, nu-l vizau. Pata de pe fotografia originală, observată de Moț și Albu, ca și de pe ceașca de cafea, păreau a fi făcute de o mână înmănușată. Știind că mănușa nu lasă amprente, criminalul n-a luat nicio măsură de asigurare. Pentru noi petele constituiau un semnal care ne îndrepta atenția spre voiajor. Apelând la „memoria dosarelor”, am aflat de înfierarea mâinilor lui Matiaș Șandor. M-am întrebat: să fie Walker una și aceeași persoană cu Șandor? Dacă da, era din oraș și cunoștea și casa profesorului, ca și pe acesta. Încă un amănunt: pe fila de hârtie pe care profesorul a notat, după otrăvirea sa, numărul meu de telefon de la birou, am găsit scrisă o literă, care putea fi sau *M* sau *W*. Depinde cum țineai hârtia. În cercul bănușilor nu era nici unul al cărui nume să înceapă cu *M*. Dar cu *W* exista: Walker. Să fi vrut profesorul să-i noteze numele și nu a mai avut răgazul necesar?

Paralel cu cercetările pe care le făceau Albu și Moț, am încercat identificarea lui Șandor în persoana lui Walker, problemă de care s-a ocupat locotenentul major Ștefanache din cadrul serviciului de evidență a populației. Trebuia să găsim pe cineva din familia Șandor, cu ajutorul căruia să-l pot identifica. Combinând datele evidenței mișcării populației cu ale Oficiului de Stare Civilă, ca și cu amintirile unor oameni în vârstă, s-a stabilit că bătrânul Șandor a murit la scurtă vreme după evadarea fiului său, ucis la o încăierare în una din crâșmele orașului. Văduva lui, cu fiica ei, Ilonka, sora lui Matiaș, au părăsit orașul și s-au stabilit într-un sat din Țara Zarandului, unde avea o casă și ceva pământ.

Deplasându-se în satul respectiv, Ștefanache nu a mai găsit pe nimeni din familia Șandor. Bătrâna decedase nu la mult timp după mutare, iar Ilonka a murit acum vreo zece ani, mâncată de lupi, pe o vreme cumplită de iarnă, într-o pădure. Dosarul încheiat cu acea ocazie de către șeful de post și procuror, pe care am reușit să-l primesc – colonelul arată unul din cele trei dosare vechi – consemnează că în pădurea... din marginea satului..., la locul numit... au fost găsite oasele unei femei mâncate de lupi cu mai multe zile în urmă. După resturile de rochie și

palton s-a conchis că victima era Ilonka Șandor. Nemaifiind niciun dubiu, s-a dat autorizația cuvenită de înhumare.

Pierdeam una din posibilitățile de identificare a lui Șandor. Rămânea doar „pecetea ciobanului”. În dosarul privind asasinarea fiului profesorului Dunca, am găsit numele și adresa ciobanului, precum și descrierea pecetei. Cu ajutorul miliției județului... am dat de el. Șansa noastră a fost că l-am aflat în viață și sănătos la cap. L-ați văzut la interogatoriul voiajorului.

Colonelul făcu o pauză ca să-și odihnească glasul. Bău un pahar cu apă. Toți așteptau urmarea cu o curiozitate nereținută ce li se citea pe față. Dar nimeni nu scoase un cuvânt. În fine, colonelul continuă:

— Am recitit dosarul încheiat cu ocazia morții Ilonkăi Șandor. De mai multe ori. Credeam că fac acest lucru fiind impresionat de tragedia ei de acum zece ani. Cîstit, o făceam și din cauza asta. Dai mai era un *ceva* ce mă zgândărea. Nu știm bine de ce, dar persista. La un moment dat, însă, am sesizat două amănunte: denumirea localității și petrecerea unor fapte acum zece ani. Rog rețineți: *acum zece ani...* O avalanșă de gânduri mi se rostogoleau sub frunte. Le respingeam. La început, cu

indignare. Reveneau, totuși, tot mai insistent. Nu voiam să cred posibil ceea ce bănuiam, dar bănuiala se accentua și până la urmă a învins. Ștefanache a făcut un nou drum în satul... și a revenit cu șeful de post din vremea aceea, acum pensionar. Când ne-am întors de la Stânca Fulgerata, i-am găsit aici. Mă așteptau. Nu am spus la nimeni nimic. Cu toată experiența de-o viață pe care o am, cu tot flerul format de-a lungul anilor, păstram o rezervă. Și tare aș fi vrut ca să nu fi avut dreptate. Dreptatea, însă, nu e cum am vrea-o noi, ci așa cum trebuie să fie.

Am plecat cu bătrânul șef de post în oraș, pe jos și ne-am îndreptat spre casa profesorului. Poarta era încuiată. Am sunat. Nu răspundea nimeni. Bătrânica din casa stomatologului m-a văzut insistând. A ieșit în poarta casei ei și mi-a spus că Maria nu e acasă, ci la piață, dar că trebuie să sosească, deoarece era plecată de mult. N-am avut de așteptat. Dinspre capătul străzii venea cu o plasă, destul de încărcată, în mână. Mergea cu pași înceți, mai mult târșiți. Părea îngândurată. Nu se uita nici în stânga, nici în dreapta. Noi eram pe trotuarul celălalt și nu ne văzuse. Fostul șef de post, la un semn al meu, porni spre ea și ajungând în spatele ei, strigă: — Ilonka! Fără să-și

dea seama, Maria îi răspunse: — Da! Apoi, brusc, se opri în loc și se întoarse fulgerător spre cel care o strigase. Vru să spună ceva, dar îl recunoscuse, ca și pe mine, care mă apropiasem între timp. Plasa i-a căzut din mână. Întâi a înnegrit, apoi s-a făcut albă ca varul. Arăta cumplit. Îi citeai pe chip: spaimă, rușine, ură, sfidare... Maria, cred că ați înțeles, nu era Maria, ruda profesorului, ci Ilonka Șandor. A recunoscut totul...

Procurorul îl întrerupse:

— Dar dacă Maria era Maria?

— Și eu m-am gândit la asta. Chiar o doream. Îmi luasem, însă toate măsurile ca să pot exclude orice dubiu. Când s-a dus a doua oară în satul..., Ștefanache avea asupra lui o fotografie a Mariei: copia celei de pe buletinul de identitate. Fostul șef de post o recunoscuse. O recunoscuse și câțiva oameni din sat care o știau de pe vremuri. Zece ani nu sunt prea mulți și ea nu se prea schimbase. În al doilea rând, înainte de a o striga, șeful de post a avut timp ca să se uite atent la ea. Parcă-l văd. A pus mâna pe umărul meu, m-a privit în ochi și mi-a spus: — Asta-i Ilonka, mâncată de lupi și nu Maria lui Dunca.

— Cum ați ajuns la concluzia că sub identitatea Mariei se ascundea Ilonka?

— V-am mai spus. După mari ezitări, dar ținând cont de o serie de fapte, disparate la început, dar care, încetul cu încetul, se înmănunchiau. Și Maria și Ilonka locuiau, în același sat. Maria a venit în orașul nostru acum zece ani. Pe vreme de iarnă. Tot acum zece ani și tot iarna, Ilonka fusese răpusă de lupi. Oasele victimei fiind complet curățate de carne, nu mai permiteau nicio identificare, deci puteau fi ale oricui. Mai știam de la ea că profesorul nu o văzuse niciodată și că inițiativa mutării în casa Dunca pornise tot de la ea. M-a mai intrigat faptul că, deși a stat destul în satul acela, nu s-a mai dus pe acolo deloc în toți acești zece ani.

În altă ordine de idei: când inginerul a pătruns în casa Dunca pentru a fura fotografiile, trebuia să-l simtă. Ori ea declarase că asculta o piesă la radio, care era dat la maximum și că din cauza asta nu auzise nimic. Asculta radio și profesorul, ruda și binefăcătorul ei, abia fusese îngropat... Încă ceva: cunoașteți casa profesorului. Camera așa-zisei Maria era la etaj, lângă biroul profesorului. Din camere se ieșea într-un hol imens și de acolo, pe o scară monumentală dar ale cărei trepte scârțâie îngrozitor când calci pe ele, se coboară la parter, unde e și ușa principală de intrare. Gândiți-vă: la un

moment dat, așa cum a declarat, când piesa era pe sfârșite, a auzit un zgomot și s-a dus ca să-l cheme pe subofițerul din porumbărie. Musafirul nocturn, alias inginerul Avram, trebuia să o audă, mai ales că ea, speriată și singură în casă, ar fi alergat pe scări, stârnind un concert de scârțâituri și nu le-ar fi coborât cu pași de pisică.

Când se reîntoarce în casă cu subofițerul și acesta căzu împușcat de agresor, țipă. Dar deși știa că agresorul nu poate fugi din pod decât prin chepengul din balcon și nu prin casă, aruncă în Moț, care tocmai intra pe ușă, cu borcane... Toate aceste fapte, luate separat, nu spun mare lucru. Puteau fi, foarte bine, simple întâmplări. Dar se adunau și amănuntele se așezau unul lângă altul, făcând un întreg; cel pe care vi l-am expus.

Albu ceru permisiunea unei întrebări. Colonelul acceptă.

— Putem și noi cunoaște cum s-au petrecut faptele acum zece ani?

— Cei ce doresc amănunte mai multe, le vor găsi în dosarul anchetei pe care o efectuează căpitanul Boldur. Eu am să vă fac doar un scurt rezumat:

Maria și Ilonka se cunoșteau. Erau cam de aceeași

vârstă și statură. Amândouă fete bătrâne și fără părinți, fapt care le-a apropiat. Maria nu știa nimic despre trecutul familiei Șandor. În schimb, Ilonka știa că fratele ei îl ucisese pe Titus Dunca, fapt în urma căruia reușise să fugă peste graniță. În loc să urască pe cel ce ucisese, ura și ea, ca toți ai ei, familia celui ucis. De la Maria a aflat că e rudă cu profesorul. Tot de la ea a auzit că pe ruda ei din orașul O... nu o cunoscuse niciodată.

Acum zece ani fratele ei a venit în țară, tot cu acte în regulă, ca și acum, dar cu altă înfățișare și sub alt nume. Cu tot riscul și-a căutat rudele și a dat de Ilonka. Prin intermediul unor mijlocitori, fratele și sora s-au întâlnit. Matiaș venise tot cu gândul de a pune mâna pe tezaur. Aflând despre Maria, au pus la cale totul. Reîntoarsă în sat, după întâlnirea cu Matiaș, Ilonka a îndemnat-o pe Maria să-i scrie profesorului. Profesorul a chemat-o și Maria a plecat. Drumul către gară trecea printr-o pădure. Nu era o distanță prea mare și oamenii o străbăteau pe jos. Era zăpadă multă și ninge în continuare. În pădure s-a întâlnit cu Ilonka, plecată după lemne. Au mers o bucată de drum împreună, Maria fiind bucuroasă, mai ales că se și înnopta. Șandor aștepta în pădure. Restul, vi-l închipuiți. Uciderea Mariei, schimbarea rochiilor și a

paltoanelor, însușirea micului bagaj și a actelor. Substituirea reușise. Au târât cadavrul într-un loc neumblat, departe de drum. Ninsoarea a acoperit urmele și lupii au făcut restul...

Am omis un fapt. Verificând programul de radio, am constatat că niciunul din posturile noastre de radio nu a transmis, în ziua în care Avram căuta fotografiile, vreo piesă de teatru. Am și confirmarea scrisă din partea Radiodifuziunii.

Să ne întoarcem la uciderea Mariei cea adevărată. Scopul urmărit a fost ca Ilonka, devenită Maria, un fel de nepoată a profesorului și femeia lui de încredere, să afle cât mai multe despre cercetările acestuia în legătură cu tezaurul. Sub înfățișarea unei femei umile se ascundea un șarpe. Șarpele încălzit la sân... Avea acces și la camera profesorului. Când acesta pleca de acasă, Maria, care făcea ordine și curățenie peste tot, îi cerceta hârtiile. Așa a aflat că profesorul se apropia de împlinirea visului său de-o viață. Prin diverși călători veniți din străinătate, comunica cu fratele ei. Venirea acestuia în calitate de comis-voiajor e rezultatul ultimei informații transmise de către Ilonka.

— Bine, dar problema buletinului de identitate? întrebă

procurorul.

— Aici a ajutat-o profesorul, fără să știe pe cine ajută. S-a prezentat la miliție pentru a-i face mutația definitivă. Buletinul era prost păstrat și fotografia, destul de spălăcită, putea fi și a ei. Avea și actul de naștere al Mariei. A făcut două fotografii noi și a primit un nou buletin. Dar fotografiile acestea au costat-o, permițând, ca după zece ani, chiar, să fie identificată. Vedeți? Oricât de bine ar lucra o minte criminală, oricât de inteligentă ar fi, crimă perfectă nu există. Totdeauna rămâne *acel ceva* care scapă tuturor măsurilor de precauție, *acel ceva* care duce la demascarea făptuitorilor.

În urma știrii transmise de Ilonka, Șandor a venit în țară sub chipul unui comis-voiajor și sub numele de Hektor Walker. Nu i-a fost greu să ia legătura cu sora sa. Deoarece încercarea de a-l prinde pe profesor în capcana de la grote, pe care o realizase împreună cu Avram și Stoian, eșuase, au ales otrava. Șandor s-a anunțat profesorului Dunca, sub numele de Walker. I-a solicitat o întrevedere, motivându-i că se află în țara noastră într-o vizită de documentare, fiind preocupat de sistemul de construcție al cetăților dacice. Cum profesorul era bucuros să discute istorie, l-a primit.

Strada nu era circulată la ora sosirii sale la profesor și nimeni nu l-a zărit intrând. Maria venise de la piață. Chiar ea l-a condus la profesor. N-au discutat nimic despre comori. Șandor a declarat că profesorul se înfierbântase discutând despre arhitectura dacică și, prins de discuție, l-a oprit la o cafea. Cafeaua n-a preparat-o profesorul, ci așa zisa nepoată. Totul a decurs conform planului. Șandor și-a însușit însemnările profesorului, care erau pe masă. Au căutat să îndepărteze, apoi, orice urmă, dar nu s-au gândit și la cele lăsate de mănuși pe fotografie și pe ceașca de cafea. Se preocupaseră doar de amprentepe Ilonkăi. Nu știau că și mănușile au amprentepe lor... Totul a durat foarte puțin. În posesia însemnărilor profesorului, Matiaș Șandor a ieșit prin spate, a sărit gardul și prin curtea vecinului, la care nu era nimeni acasă – Ilonka verificase acest aspect – a ieșit în stradă și a plecat.

— De ce n-a luat și fotografiile? îndrăzni Moț.

— Poate nu știa de ele. Dar nici nu-i erau necesare, însemnările îi ajungeau.

— Dar când a avut timp profesorul ca să scrie notița cu numărul dumneavoastră de telefon?

— Greu de răspuns. Otrava a fost destul de puternică și în doză mare. Dar profesorul era un om cu o constituție

de fier. Probabil și-a revenit câteva clipe după plecarea asasinului și a mai avut puterea ca să scrie: „colonelul”, numărul meu de telefon și acea inițială, *M* sau *W*... Și sunt convins că a fost vorba de acest Walker...

— Dacă-mi permiteți... intră și Albu în discuție. La un semn, o clătinare afirmativă din cap, a colonelului, continuă: — De ce inginerul a venit după fotografii, dacă Walker avea „cheile” tezaurului, sustrase de la profesor?

— Inginerul avea experiența cu Stoian. Îl lichidase ca să fie mai puțini la împărțeală. Putea să fie și el lichidat, sau, în cel mai fericit caz, să fie tras pe sfoară de voiajor. Atunci, a urmărit să aibă propria documentare.

Văzând că nu mai sunt întrebări, colonelul continuă:

— În concluzie, putem afirma că la baza tuturor faptelor săvârșite de către cei pe care i-am arestat a stat dorința de a-și însuși tezaurul de la Stânca Fulgerata și de a-l duce în străinătate, unde urmau să-l valorifice. Crimele fac parte din planul lor de-a ajunge la tezaur. Dar fiecare crimă își are autorii ei și complicii. Justiția noastră va cântări faptele fiecăruia. Dar și conlucrarea lor. Sancțiunile vor fi pe măsura faptelor. Dar, dincolo de ceea ce va cântări balanța justiției – și va cântări cum se cuvine! – noi avem mulțumirea că ne-am făcut datoria.

...Colonelul luă dosarul anchetei în mâini. Îl închise cu grijă. Luă carioca neagră și, înainte de a-l preda procurorului, vru să șteargă titlul pe care-l pusese pe dosar. Ezită o clipă. Reciti: *UTOPIA PROFESORULUI DUNCA*. În loc să-l șteargă, îl sublinie cu două linii, puțin tremurate. Se uită încă o dată la coperta care însuma nenumărate file. Zâmbi amar, amintindu-și de profesorul Dunca. Și puse un punct imens.

SFÂRȘIT

EDITURA EMINESCU
Colecția Clepsidra



Lei 10,50